NVE
NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIVERK

Miljøverndepartementet
Ministry of Environment - Norway

SFT Statens forurensningstilsyn

NIVA

Norsk termbank

MISAM

DIREKTORATET FOR NATURFORVALTNING

Gunnar Østrem (red.)

FERSKVANNSTESAURUS

En første, foreløpig del av Norsk miljøtesaurus

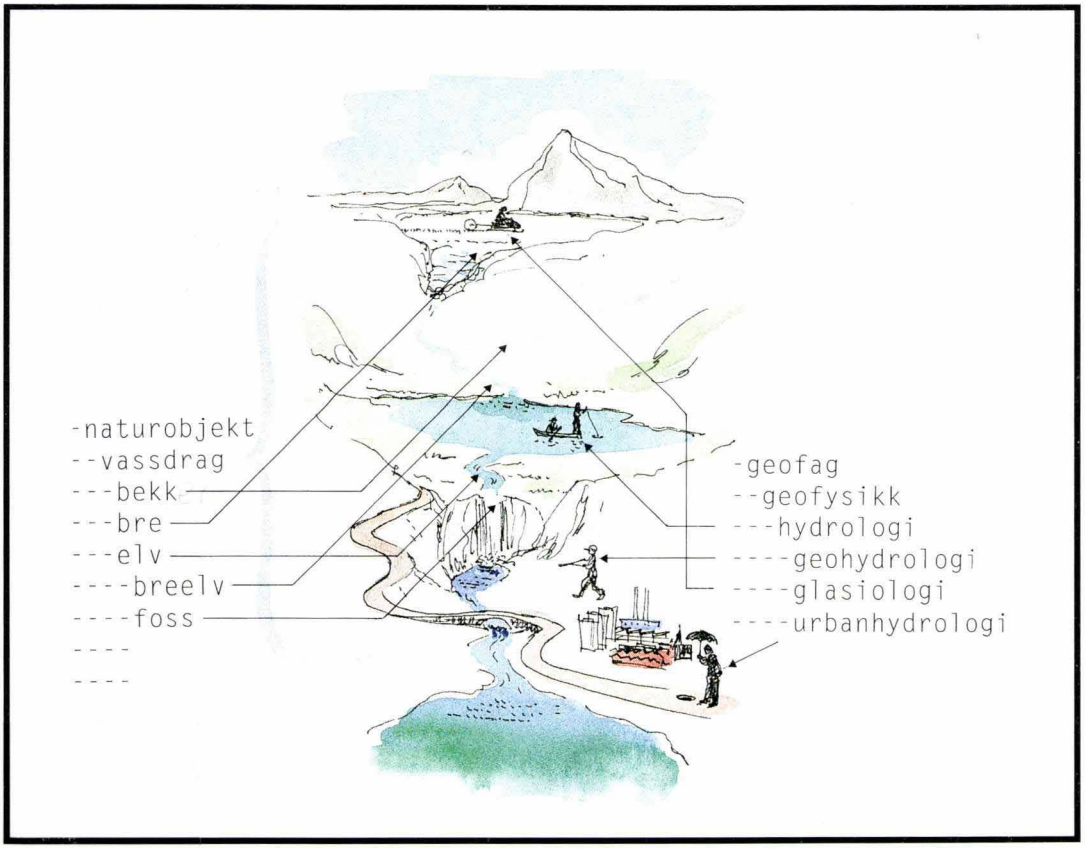

HYDROLOGISK AVDELING

PUBLIKASJON

Nr 18
1993

Noen definisjoner:

Begrep:	Klart avgrenset og allmenngyldig forestilling
Hierarki:	System av ordnede grupper og undergrupper osv. F eks av planter og dyr ordnet i klasser, ordener, familier, arter osv
Term:	Språklig uttrykk for et begrep
Terminologi:	Samling av termer innen et fagområde
Tesaurus:	Et sett av termer med klar beskrivelse av sammenhenger mellom termene

Forkortelser:

BF: Brukt for. Henviser fra en foretrukket term til et synonym

Eksempel:	bre
BF:	jøkul

BRUK: Henviser fra et synonym til en foretrukket term

Eksempel:	jøkul
BRUK:	bre

OT: Overterm. Forteller hvilket overbegrep som dette begrepet inngår i

Eksempel:	bekk
OT:	vassdrag

UT: Underterm. Forteller hvilke underbegrep som inngår i dette begrepet

Eksempel:	dal
UT:	U-dal

SO: Se også. Henviser til et tematisk beslektet begrep

Eksempel:	etterfelling
SO:	etterfellingsanlegg

til fra

EN: Henviser ~~fra~~ engelsk ekvivalent ~~til~~ foretrukket norsk term

Eksempel:	bølge
EN:	wave

NO: Norskspråklig definisjon av et begrep

Eksempel:	fritt vanninnhold
NO:	Mengde av flytende vann i en snøprøve

Forsideillustrasjonen er tegnet av Petter Wang, NIVA.

NVE
NORGES VASSDRAGS-
OG ENERGIVERK

NORGES
VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT
BIBLIOTEK

TITTEL	PUBLIKASJON
Ferskvannstesaurus, en første, foreløpig del av Norsk miljøtesaurus	18/1993
	DATO 1993-12-01
FORFATTERE Gunnar Østrem (redaktør), Lars Christensen, Rita Vigdis Hansen, Torstein Herfjord, Jan Fredrik Holmqvist, Knut Jonassen (prosjektleder), Maria Munther, Steinar Sandøy, Leif Stige, Elin Lømo Strand	ISBN 82-410-0200-9
	ISSN 0802-2569

SAMMENDRAG

Denne publikasjonen inneholder en sammenstilling av 2700 termer innen vassdragsfaglig terminologi. Innholdet presenteres i en hierarkisk liste sortert ut fra overordnede og underordnede termer, en alfabetisk liste med definisjoner, relasjoner og engelsk oversettelse, og en egen liste med engelske emneord, sortert alfabetisk. Bakerst i publikasjonen følger en diskett som inneholder samtlige emneord. En brukerveiledning viser hvordan man enkelt kan søke i diskettversjonen.

Arbeidet med utvikling og sammenfatning av dette begrepsapparatet er utført av en delprosjektgruppe med representanter for flere institusjoner. Gruppen ble nedsatt av MISAM-programmet og ledet av Norsk termbank.

Denne publikasjonen er en viktig milepæl, men er ingen sluttstrek i arbeidet med å strukturere begrepsbruken i norske vannfaglige institusjoner.

ABSTRACT

This publication contains about 2 700 Norwegian terms and expressions connected to hydrology, water management and water technology. They are both organized in a hierarchy, with references to higher and lower orders, and in an alphabetic list with definitions, synonyms, English equivalents and references to similar terms. A separate list is made of the English words and their Norwegian equivalents. At the end of the book you will find a diskette-version of the thesaurus with an instruction for its use (in Norwegian).

This publication was prepared by a group consisting of representatives for several institutions, see the title page. This publication is a first attempt to build a thesaurus for Norwegian water-related institutions.

EMNEORD /SUBJECT TERMS
Vannrelaterte emneord
Hierarki
MISAM-programmet
Definisjoner

ANSVARLIG UNDERSKRIFT

Arne Tollan
avd.direktør

Kontoradresse: Middelthunsgate 29
Postadresse: Postboks 5091, Maj.
0301 Oslo

Telefon: 22 95 95 95
Telefax: 22 95 90 00

Bankgiro: 0629.05.75026
Postgiro: 0803 5052055

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIVERK

FERSKVANNSTESAURUS

EN FØRSTE, FORELØPIG DEL AV NORSK MILJØTESAURUS

Med bidrag fra:

Direktoratet for naturforvaltning (DN)
Miljøverndepartementet (MD)
MISAM-programmet
Norges vassdrags- og energiverk (NVE)
Norsk institutt for vannforskning (NIVA)
Norsk termbank (NT), Universitetet i Bergen
Statens forurensningstilsyn (SFT)

Prosjektleder
Knut Jonassen, Norsk termbank

Redigert av
Dr. Gunnar Østrem, NVE

NVE-publikasjon nr. 18

fra

HYDROLOGISK AVDELING

1993

Forord

Målet for standardisering av terminologi og begrepsdefinisjoner, er en samfunnsmessig kostnadseffektiv produksjon, håndtering og distribusjon av miljøinformasjon i Norge. Kvalitativt bedre resultater, felles forståelse av faglige problemer uavhengig av institusjonell tilknytning og mer strukturert leting og framhenting av informasjon er viktige stikkord i denne forbindelsen. Det ligger en stor potensiell gevinst i å kunne bruke en entydig og standardisert terminologi som søkenøkler i de vannfaglige databasene som er utviklet og dem som vil bli utviklet senere.

Denne publikasjonen er et bidrag til å nå disse ambisiøse målene. Publikasjonen er utarbeidet av en delprosjektgruppe med representanter for flere institusjoner. Gruppen ble nedsatt av MISAM-programmets prosjekt *Begrepstjenesten* høsten 1992 med oppgave å skulle utarbeide en første, vannfaglig tesaurus for Norge. En tesaurus er en strukturert emneordliste med definisjoner og relasjoner mellom emneordene. Prosjektet ble ledet av Norsk Termbank. NVE har gitt betydelige bidrag i det praktiske arbeidet med definisjoner og hierarkisk plassering. Hele arbeidsgruppen har jobbet nitid og tålmodig, og for-tjener stor takk for innsatsen bak et godt resultat.

Etter forhandlinger med Miljøverndepartementet og i samarbeid med Nærings- og energidepartementet, ble NVE i 1992 oppnevnt som ett av ti temasentre for miljøinformasjon, med særlig ansvar for hydrologi, vassdragsforvaltning og energi. Som temasenter har NVE påtatt seg ansvaret for publisering, høring og videreutvikling av den foreliggende tesaurusen. Videre skal begrepsdefinisjonene og -strukturen kunne harmoniseres med tilsvarende tesauri for andre fagsektorer, som forhåpentligvis vil bli utarbeidet etter hvert i regi av andre temasentra. Denne publikasjonen er derfor ingen komplett og endelig sannhet, men en viktig milepæl i arbeidet med å strukturere verden for oss som arbeider med vann og vassdrag. Det er vårt håp at vi med dette kan begynne å utvikle et felles begrepsapparat for hele ferskvannssektoren.

Oslo, desember 1993

Arne Tollan
avdelingsdirektør

INNHOLD

	Side
Definisjon og forkortelser	2. omslagsside
Forord	5
Innledning v/prosjektleder Knut I. Jonassen, NT	9
Formål	9
Bakgrunn	10
Organisering av arbeidet	10
Prosjektgjennomføring	11
Status for ferskvannstesaurusens enkeltdeler	13
Tesaurusens oppbygging og bruk	14
Definisjoner, kommentarer og kildemateriale	17
Bibliografi	18
Tesaurusens hierarkiske (systematiske) del	21
Tesaurusens alfabetiske del	53
Engelsk/norsk register	215
Brukerveiledning for PC-versjonen	229
Navigering i den hierarkiske strukturen	230
Søking i den hierarkiske strukturen	231
Oversikt over innholdet i den hierarkiske strukturen	234
Installasjon	236
Diskett for PC-bruk	Lomme i 3.omslagsside

INNLEDNING

Formål

Denne deltesaurusen er et tidlig skritt i utviklingen av *Norsk miljøtesaurus*. Arbeidet har bestått i å bygge ferskvannsdelen av Norsk miljøtesaurus. Alle som arbeider med miljøspørsmål knyttet til ferskvann (og senere: alle som arbeider med miljøspørsmål i det hele tatt), skal kunne ha nytte av denne delen av tesaurusen. Det skal bli:

- Lettere og bedre indeksering av miljøinformasjon (litteratur, prøveserier osv)
  Brukergruppe: Bibliotekarer, forfattere av miljøfaglig litteratur osv

- Lettere og bedre gjenfinning av miljøinformasjon
  Brukergruppe: Saksbehandlere, forskere, forfattere, politikere, bibliotekarer osv

- Lettere å finne norske ekvivalenter til engelske miljøtermer
  Brukergruppe: Alle som bruker engelsk underlagsdokumentasjon/kildemateriale

- Lettere å finne engelske ekvivalenter til norske miljøtermer
  Brukergruppe: Alle som arbeider med miljøspørsmål internasjonalt

- Lettere å finne riktig presisjonsnivå ved produksjon av miljøinformasjon
  Brukergruppe: Forfattere av miljøfaglig litteratur, saksbehandlere, forskere osv

- Lettere å unngå misforståelser, fordi miljøterminologien blir normert
  Brukergruppe: Alle som kommuniserer om miljøfaglige temaer

- Lettere å popularisere vanskelig tilgjengelig miljøinformasjon
  Brukergruppe: Forskere, journalister, lærere osv

- Lettere å se sammenhenger mellom forskjellige kunnskapsbrokker innen miljøfaget
  Brukergruppe: Alle som arbeider med miljøfaglige spørsmål

- Lettere å bygge andre norske tesauruser, fordi det vil finnes en modell
  Brukergruppe: Bibliotekarer, alle som skal bygge tesauruser

- Lettere å bygge kunnskapsdatabaser/ekspertsystemer for miljøsektoren
  Brukergruppe: Personer som utvikler edb som hjelpemiddel for miljøsektoren

I andre land finnes det en rekke tesauruser, men så vidt vi vet er det ingen som er så omfattende innenfor miljøfagene. Vi håper derfor at denne tesaurusen vil kunne danne mønster for andre som vurderer å bygge miljøtesaurus internasjonalt.

Bakgrunn

Delprosjektet er kommet i stand som et resultat av prosjektet *Begrepstjenesten* under MISAM-programmet (1988-1993). MISAM har hatt som mål å samordne all miljøinformasjon i Norge, spesielt med tanke på å øke gjenbruken av norske miljødata og forbedre tilgjengeligheten til all norsk miljøinformasjon. MISAM-programmet ble nedlagt 1. september 1993, men er planlagt videreført gjennom en rekke kanaler. Prosjektet *Begrepstjenesten* hadde som oppgave å legge opp en strategi for å starte utviklingen av en norsk miljøtesaurus.

Tidlig i programmet ble det klart at det var nødvendig å utvikle en begrepstjeneste for norsk miljøsektor. Ryggraden i en slik begrepstjeneste vil være Norsk miljøtesaurus, dvs en hierarkisk strukturert begrepsliste, som skal danne grunnlaget for rasjonell lagring, gjenfinning og utveksling av miljøinformasjon. Den skal også danne grunnlaget for effektiv og faglig korrekt tolking og formidling av slik informasjon.

Det å bygge Norsk miljøtesaurus er en trinnvis prosess. Først måtte man utvikle prinsippene for hvordan tesaurusen skulle bygges opp, faglig og administrativt. Disse prinsippene er nedfelt i håndboken: *Retningslinjer og prosedyrer for Norsk miljøtesaurus MISAM (1993)*. Denne boken inneholder også en topptesaurus som er så overordnet og generell at terminologien til alle fagområder med miljørelevans skal kunne innordnes denne.

En rekke enkeltfag må involveres når selve miljøtesaurusen skal bygges. Det er utpekt ti temasentre, dvs institusjoner som skal fungere som spesielle kompetansesentre for avgrensede fagsektorer. Norges vassdrags- og energiverk (NVE) er temasenter for miljødata knyttet til ferskvann, energi, energiutbygging og -utnyttelse. NVE ble valgt ut til å være det første temasenteret for å bygge sin faglige del av Norsk miljøtesaurus.

Organisering av arbeidet

Hos NVE ble arbeidet lagt til Hydrologisk avdeling. Arbeidet ble organisert i en arbeidsgruppe, med personer både fra Hydrologisk avdeling og representanter fra andre relevante institusjoner. Arbeidsgruppen besto av:

Lars Christensen	MISAM-sekretariatet
Rita Vigdis Hansen	Statens forurensningstilsyn
Torstein Herfjord	Norges vassdrags- og energiverk
Jan Fredrik Holmqvist	Norges vassdrags- og energiverk (tom 31. mai)
	Akershus fylkeskommune, miljøvernavdelingen (fom 1. juni)
Knut Jonassen (leder)	Norsk termbank, Universitetet i Bergen
Elin Lømo Strand	Norsk institutt for vannforskning
Maria Munther	MISAM-sekretariatet/Miljøverndepartementet
Steinar Sandøy	Direktoratet for naturforvaltning
Leif Stige	Statens forurensningstilsyn, avdeling Skien
Gunnar Østrem	Norges vassdrags- og energiverk

Denne arbeidsgruppen ble videre inndelt i tre faggrupper:

Faggruppe for hydrologi, inkludert glasiologi og fysisk limnologi

Lars Christensen	(biologi)
Torstein Herfjord	(bygg- og anleggsfag)
Jan Fredrik Holmqvist	(geografi/hydrologi)
Knut Jonassen	(biologi/filologi)
Gunnar Østrem (koordinator)	(glasiologi/hydrologi)

Faggruppe for teknologi og vannforurensing, inkludert vassdragspleie og vannrensing

Lars Christensen	(biologi)
Torstein Herfjord (koordinator)	(bygg- og anleggsfag)
Knut Jonassen	(biologi/filologi)
Elin Lømo Strand	(biblioteksfag)
Maria Munther	(miljøkjemi)
Leif Stige	(kjemi)

Faggruppe for biologi og limnologi

Lars Christensen	(plantefysiologi/fjernmåling)
Rita Vigdis Hansen	(miljøkjemi)
Knut Jonassen	(algefysiologi/filologi)
Steinar Sandøy (koordinator)	(zoologi/limnologi)

I tillegg har Svein Homstvedt (Norges vassdrags- og energiverk), Hans Munthe-Kaas (MISAM-sekretariatet/prosjektleder for *Begrepstjenesten*) og Jarle Ebeling (Norsk termbank) møtt som observatører og ressurspersoner på en del møter. Disse personene har innehatt nøkkelroller innen andre deler av MISAM-programmet, og har bidratt til at dette prosjektet er blitt en del av det overordnede programmet.

Prosjektgjennomføring

En rekke aktiviteter i regi av MISAM-programmet har gått forut for dette prosjektet. Disse aktivitetene definerte en del rammer for arbeidet med ferskvannstesaurusen.

Rammer for arbeidet

Spesielt har tre tidligere prosjektarbeider dannet rammebetingelsene for ferskvannstesaurusen. En stikkordsmessig oppsummering av disse:

- Fagnøytralt begrepsapparat. Dette består av 167 systematiserte og definerte begreper som skal forstås likt innen alle fagområder. Disse skal senere legges inn i Norsk miljøtesaurus

- Retningslinjer og prosedyrer for Norsk miljøtesaurus. Disse har vært styrende for tesaurusarbeidet, faglig og administrativt. De har vært testet og justert gjennom ferskvannsprosjektet

- Topptesaurus. Dette er øverste nivå av Norsk miljøtesaurus, og består av 13 hovedgrupper. Begreper fra alle miljøfaglige områder skal kunne underordnes hovedgruppene, uten at logiske eller innholdsmessige brister oppstår. Topptesaurusen har vært testet og justert gjennom ferskvannsprosjektet

Gjennomføring av delprosjektet

Arbeidet, som foregikk fom 1. oktober 1992 tom 31. august 1993, var delt inn i forskjellige faser. De første tre månedene var en innledningsfase med en rekke deloppgaver, som besto i å:

- lære opp den enkelte prosjektmedarbeider i tesaurusteori

- dele opp disiplinen "miljøproblematikk i ferskvannssektoren" i deldisipliner

- samle og vurdere terminologisk kildemateriale

- fordele innsamlet terminologi på 13 hovedgrupper, iht topptesaurusen

Aktivitetene i 1993 foregikk etter en detaljert fremdriftsplan med en rekke deloppgaver. Disse foregikk delvis i samlet arbeidsgruppe og delvis i hver enkelt faggruppe. Deloppgavene besto i å:

- gjøre alt materiale dataleselig, i et standardisert format

- sortere alt materiale, dvs ut fra faglige kriterier å bestemme hva som er relevant i ferskvannsdelen av tesaurusen og hva som med fordel kan overleveres til andre temasentre

- finne fram til eller utarbeide definisjoner for begrepene

- tilføye engelske ekvivalenter for de norske termene

- bygge hierarkier ut fra enkeltbegrepene

- tilføye synonymer til de norske termene

- knytte assosiative relasjoner mellom enkeltbegrepene i tesaurusen
- fylle ut lakuner (mangler) i hierarkiene
- drive språklig normering
- drøfte en del prinsippielle spørsmål med relevans for det videre arbeidet

Status for ferskvannstesaurusens enkeltdeler

Fagområdene i tesaurusen er utbygd i varierende omfang. De høyest prioriterte områdene har vært:

- hydrologi
- glasiologi
- fysisk limnologi
- vassdragspleie
- vassdragsregulering
- kraftutbygging
- vannforsyning og avløp
- teknologi knyttet til vannforsyning og avløp

Det faglige spekteret innen disse områdene er godt dekket, med unntak av vassdragspleie, som bare har delvis dekning. Samtlige termer er forsynt med synonymer når det har vært mulig å få tak i disse. Alle termene har også fått definisjoner og engelske ekvivalenter, med unntak av fysisk limnologi, som bare delvis har dette med. Det har vært nødvendig å prioritere de kjerneområdene som er listet over, fordi dette er områder som andre temasentre kommer lite tilbake til.

Andre fagområder, f.eks kjemi, biologi, forurensning, administrasjon, forvaltning og fortidsminner, er i mindre grad bygd ut. En del termer fra disse områdene er tatt med, fordi tesaurusen ellers ikke ville være brukbar for viktige fagmiljøer som f eks NIVA og DN. Termene som er tatt med, har bare i begrenset grad fått påført synonymer, definisjoner og engelske ekvivalenter.

Det er tre grunner til at fagområder som f.eks. kjemi, forurensning og biologi ikke er så godt utbygd. For det første har andre temasentre enn NVE hovedansvar for disse fagområdene. For det andre hadde flere i arbeidsgruppen fått mindre tid avsatt til tesaurusarbeidet enn det som prosjektet i utgangspunktet anså var nødvendig. For det tredje var dette fagområder hvor det ikke allerede forelå eksisterende ordbøker. Det ble derfor valgt å begrense dette arbeidet til eksisterende emneordslister, sett i forhold til prosjektets tidsplan. For disse fagområdene utvikles det også for tiden et nordisk kodeverk for biologiske og kjemiske begreper (bl a arter og biotoper). Mye av resultatene fra dette arbeidet skal derfor kunne hentes direkte inn i Norsk miljøtesaurus. Det er naturlig at en venter med disse fagområdene til resultatene herfra blir tilgjengelige.

De aller fleste termene har én overterm. Noen få mangler overterm, fordi det til nå ikke har utkrystallisert seg en klar hierarkisk plassering for dem. Disse er foreløpig plassert i gruppen "Diverse". Når tesaurusen bygges videre ut, vil mange av disse finne sin plass. Noen termer som nå bare har én overterm, bør i neste omgang få flere (såkalte polyhierarkier).

Assosiative relasjoner (SO = "se også") er delvis påført. Mange SO-relasjoner vil knyttes mellom ferskvannstermer og termer fra andre fag, og må føres inn senere. Plassering av termene i overordnings- underordningsforhold (OT/UT) er viktigst i en tesaurus og ble derfor prioritert. Å tilføye nye SO-relasjoner vil stadig bli viktigere, etterhvert som nye temasentre trekkes inn.

Fagområdene som foreløpig er representert i tesaurusen, har i varierende grad vært til høring. De hydrologiske og glasiologiske delene av materialet har vært til omfattende intern høring i NVE. Det samme gjelder materialet som omhandler vassdragsutbygging og -teknikk. For de andre fagområdene har det vært brukt personlige kontakter som høringsinstans. En samlet høring av hele materialet har ikke vært gjennomført.

Tesaurusens oppbygging og bruk

Papirutgaven av tesaurusen består av tre deler. Den hierarkiske (systematiske) delen viser hvordan enkeltbegrepene står i forhold til hverandre mht over-/underordning. Den alfabetiske delen inneholder alle relasjoner for samtlige begreper i tesaurusen. Den engelske indeksen henviser fra engelske ekvivalenter til norske oppslagstermer.

Systematisk del

Hierarkidelen er inndelt i 13 hovedhierarkier, som alle begrepene er plassert inn i. Disse 13 hierarkiene er:

- Administrasjon, forvaltning, jus og økonomi
- Aktivitet, fenomen og prosess
- Anatomiske og morfologiske strukturer
- Egenskap og tilstand
- Fagområde
- Energi
- Objekt
- Organisme (funksjon)
- Organisme (taksonomi)
- Stoff (struktur)
- Stoff og materiale (funksjon)
- Tid, rom og grense

- Diverse

Underordnet nivå er markert med én ekstra tankestrek i forhold til overordnet nivå.

Eksempel på hierarki:

```
- landform
- - dal
- - - elvedal
- - - U-dal
- - - V-dal
- - - - canyon
- - fjell
- - - nunatakk
```

Tesaurusen inneholder en del inndelingskriterier. Disse er satt inn for å forklare hvilke kriterier vi har lagt til grunn for å dele inn et begrep i flere underkategorier. De er også satt inn i de tilfeller et begrep er partitivt inndelt i underbegreper. Inndelingskriteriet er alltid satt i parentes.

Alfabetisk del

Den alfabetiske delen er tesaurusens hoveddel. Her er begrepspostene ordnet alfabetisk iht tilhørende anbefalte term. I hver post vil en få de fullstendige opplysningene om hvert enkelt begrep, inkludert definisjoner, kommentarer og alle relasjoner det inngår i. De enkelte relasjonene er:

OT: Overterm. Henviser til hierarkisk overordnet term (emneord)

Eksempel:		bekk
	OT:	vassdrag

UT: Underterm. Henviser til hierarkisk underordnet term

Eksempel:		dal
	UT:	U-dal

SO: Se også. Henviser til tematisk beslektede termer, som ikke har samme overterm som oppslagstermen. Henvisningen brukes ofte som en påminnelse om å vurdere de ord som det vises til

Eksempel:		etterfelling
	SO:	etterfellingsanlegg

BRUK: Viser fra oppslagstermen til synonym, nærsynonym eller annen term som er normert for å dekke et begrep

Eksempel:		jøkul
	BRUK:	bre

BF: Brukt for. Henviser fra oppslagsterm til synonym, nærsynonym eller andre ikke-normerte varianter i tesaurusen

Eksempel:		middelverdi
	BF:	gjennomsnitt

EN: Engelsk term. Henviser fra oppslagstermen til tilsvarende engelske ekvivalent. Merk at én norsk oppslagsterm kan ha flere engelske ekvivalenter

Eksempel:		bølge
	EN:	wave

NO: Norsk definisjon av begrep. Angir hvordan hovedtermen skal forstås.

Eksempel:		Fritt vanninnhold
	NO:	Mengde av flytende vann i en snøprøve

Tesaurusen inneholder en del hjelpebegreper. Disse er satt inn for å gjøre den faglig-hierarkiske strukturen ryddigere, men anbefales ikke brukt som termer, verken ved indeksering eller i (fritekst)søking. Alle hjelpebegreper er markert med *.

Eksempel:		arealprosent*
	OT:	hydrologisk parameter
	UT:	breprosent
		sjøprosent

Tesaurusen inneholder en del betydningsindikatorer. Disse er satt inn for å fortelle i hvilke fagområder termen brukes, i de tilfeller termen kan ha flere relevante betydninger. Betydningsindikatoren er alltid satt i parentes umiddelbart etter tilhørende term.

Eksempel:		avløp (hydrologi)
	NO:	Den vannmengde som drenerer ut fra et definert nedbørfelt i løpet av en viss tidsperiode
		avløp (vannkraft)
	NO:	Trykkløst vann som strømmer ut fra en vannkraftstasjon

Eksempel:		fiske
	UT:	- (etter sted:)
		- - havfiske
		- - innlandsfiske
		- - elvefiske
		- (etter metode:)
		- - garnfiske
		- - stangfiske

Engelsk del

En engelsk/norsk ordliste, sortert alfabetisk på de engelske termene, henviser fra engelske termer til de norske oppslagstermene. En norsk term kan ha flere engelske ekvivalenter. I slike tilfeller finner man alltid disse i den norske alfabetiske delen.

Definisjoner, kommentarer og kildemateriale

De fleste definisjoner og kommentarer er utviklet og behandlet i de enkelte faggruppene. Hver av gruppene har hatt et sett hovedkilder for sine definisjoner og kommentarer, men de er til dels sterkt modifisert gjennom arbeidet i faggruppene og høringene. Det er ført opp hvilken faggruppe som har behandlet de enkelte definisjonene og kommentarene, ved at forkortelsene er satt i parentes.

Definisjoner og kommentarer som er behandlet av faggruppen for hydrologi og glasiologi, er merket med [NVE]. Det viktigste grunnlagsmaterielet for denne gruppens arbeid har vært Armstrong m fl (1973), Harris m fl (1988), Johansson (1984) og Norges vassdrags- og energiverk (1988a, 1988b, 1992a, 1992b, 1992c).

Definisjoner og kommentarer som er behandlet av faggruppen for teknologi og forurensing, er merket med [TEKN]. Det viktigste grunnlagsmaterialet for denne gruppens arbeid har vært Rådet for teknisk terminologi (1977, 1986) og Statens forurensningstilsyn (1993).

Definisjoner og kommentarer som er behandlet av faggruppen for biologi og limnologi, er umarkert. Det viktigste grunnlagsmaterialet for denne gruppens arbeid har vært Mengshoel og Nordebø (1992), Norsk institutt for vannforskning (1989) og Statens forurensningstilsyn (1992, 1993).

v/Knut I. Jonassen, prosjektleder
1993-11-15

Bibliografi:

- Armstrong, T, Roberts, B and Switkinbank, C 1973: Illustrated glossary of snow and ice. Scott Polar Research Institute. Special publication Number 4. Cambridge, 60 sider

- Harris, S A, French, H M m fl 1988: Glossary of permafrost and related ground-ice terms. National Research Council Canada Technical Memorandum No 142. Ottawa, 156 sider

- Johansson, I (red) 1984: Nordic glossary of hydrology. Almquist & Wiksell International, Stockholm, 224 sider

- Mengshoel, O J og Nordbø, I 1992: Begrepsmodell - Liste i MiljøData - Skisse til begrepsmodell og mulige måter å bruke modellen på. SINTEF, Trondheim, 58 sider

- Misam 1993: Retningslinjer og prosedyrer for Norsk miljøtesaurus. Statens kartverk. Hønefoss, 75 sider

- Norges vassdrags- og energiverk 1988a : Emneklassifikasjonssystemet i vassdragsregisterets rapport. Oslo, 3 sider (Internt notat)

- Norges vassdrags- og energiverk 1988b: Typeverdier i vassdragsregisteret. Oslo, 1 side (Internt notat)

- Norges vassdrags- og energiverk 1992a: Emneord/arkivnøkkel i vassdragsregisteret. Oslo, 19 sider (Internt notat)

- Norges vassdrags- og energiverk 1992b: Frie emneord brukt i vassdragsregisteret. Utskrift av første linje. Oslo 1992. Diskettversjon

- Norges vassdrags- og energiverk 1992c: Terminologi i forbindelse med inndeling av nedbørfelt. Oslo, 4 sider

- Norsk institutt for vannforskning 1989: Emneordsregister for NIVAs dokumenter. Oslo, 63 sider

- Rådet for teknisk terminologi 1977: Ordbok for vann og avløp (RTT 38). Universitetsforlaget, Oslo, 274 sider

- Rådet for teknisk terminologi 1986: Ordbok for restprodukter og avfallshåndtering (RTT 50). Universitetsforlaget, Oslo, 103 sider.

- Statens forurensningstilsyn 1992: Utskrift fra Munin - Oversikt over kildekategorier. Oslo, . 3 sider (Internt notat)

- Statens forurensningstilsyn 1993: EMNEORDLISTE til bruk ved søking i biblioteksbasen "BIBLIOFIL". Oslo, ajour per 1993-01-01, 19 sider (Internt notat)

TESAURUSENS
SYSTEMATISKE DEL

Her er samtlige ord satt opp i et hierarkisk system, under 13 "topptermer" (se s. 12 i innledningen). Underordnet nivå er markert med én ekstra tankestrek i forhold til overordnet nivå.

Noen av topptermene har ingen eller svært få undertermer, fordi det ikke var naturlig å behandle disse topptermene i arbeidsgruppen for ferskvannstesaurus. De bør behandles senere av andre arbeidsgrupper.

Det var nødvendig å bruke noen hjelpebegreper for å bygge den hierarkiske strukturen. Disse er merket med en stjerne, og er oftest kunstig konstruerte ord som sjelden brukes i vanlig tekst.

Alle ordene er numerert fortløpende. Dette er gjort for at man ved lesing av tesaurusens alfabetiske del, lett skal kunne slå opp i den systematiske delen for å se hvordan termen er plassert i hierarkiet.

00001 **ADMINISTRASJON, FORVALTNING, JUS OG ØKONOMI***
00002 - administrativ aktivitet*
00003 -- desentralisering
00004 --- distriktsutbygging
00005 -- kontroll
00006 --- egenkontroll
00007 --- forurensningskontroll
00008 ---- utslippskontroll
00009 --- inspeksjon
00010 --- internkontroll
00011 --- kvalitetskontroll
00012 --- miljøkontroll
00013 --- næringsmiddelkontroll
00014 --- oppsyn
00015 ---- fiskeoppsyn
00016 ---- jaktoppsyn
00017 --- rapportering
00018 ---- resultatrapportering
00019 --- resultatkontroll
00020 --- revisjon
00021 ---- miljørevisjon
00022 -- kvalitetssikring
00023 --- akkredittering
00024 -- ledelse
00025 -- organisering
00026 -- planlegging
00027 --- arealplanlegging
00028 --- byplanlegging
00029 --- flerbruksplanlegging
00030 --- kystsoneplanlegging
00031 --- landbruksplanlegging
00032 --- langtidsplanlegging
00033 --- lokalplanlegging
00034 --- miljøplanlegging
00035 --- offentlig planlegging
00036 ---- kommunal planlegging
00037 ---- regional planlegging
00038 ---- sentral planlegging
00039 --- ressursplanlegging
00040 ---- vannressursplanlegging
00041 --- strategisk planlegging
00042 --- vannbruksplanlegging
00043 --- vassdragsplanlegging
00044 --- virksomhetsplanlegging
00045 -- prioritering
00046 -- saksbehandling
00047 --- konsesjonsbehandling
00048 --- søknadsbehandling
00049 -- samarbeid
00050 --- internasjonalt samarbeid
00051 -- samordning
00052 -- styring
00053 --- bedriftsstyring
00054 --- målstyring
00055 --- økonomistyring
00056 - arbeidsoppgave*
00057 -- oppdrag
00058 -- program
00059 --- forskningsprogram
00060 --- MIK-programmet
00061 --- miljøprogram
00062 --- måleprogram
00063 ---- stasjonsnettverk
00064 --- overvåkingsprogram
00065 --- statlig program
00066 -- prosjekt
00067 --- forprosjekt
00068 --- forskningsprosjekt
00069 --- overvåkingsprosjekt
00070 --- prøveprosjekt
00071 --- utviklingsprosjekt
00072 - bestemmelse
00073 -- anbefaling
00074 -- instruks
00075 -- krav
00076 -- lovbestemmelse
00077 -- redegjørelse
00078 -- teknisk bestemmelse
00079 - dokument
00080 -- bilde
00081 --- flyfoto
00082 --- satelittbilde
00083 -- kart
00084 --- temakart
00085 ---- vegetasjonskart
00086 -- normativt dokument
00087 --- forskrift
00088 --- kravspesifikasjon
00089 --- retningslinje
00090 --- standard
00091 -- plan
00092 --- beredskapsplan
00093 --- driftsplan
00094 --- flerbruksplan
00095 --- forvaltningsplan
00096 --- grønnplan
00097 --- handlingsplan
00098 --- handlingsprogram
00099 --- kystsoneplan
00100 --- langtidsplan
00101 --- reguleringsplan
00102 --- saneringsplan
00103 --- sektorplan
00104 --- vannbruksplan
00105 --- verneplan
00106 ---- verneplan for vassdrag
00107 --- virksomhetsplan
(plan etter adm. nivå)
00108 ---- fylkesplan
00109 ---- kommuneplan
00110 ---- landsplan
00111 ---- regionplan
00112 -- rapport
00113 -- stortingsmelding
00114 -- stortingsproposisjon
00115 - forvaltning
00116 -- miljøforvaltning
00117 --- kulturforvaltning
00118 --- naturforvaltning

00119 ---- artsforvaltning
00120 ----- fiskeforvaltning
00121 ----- viltforvaltning
00122 ------ rovviltforvaltning
00123 ---- marin naturforvaltning
00124 ----- kystsoneforvaltning
00125 -- offentlig forvaltning
00126 --- kommunalforvaltning
00127 --- regional forvaltning
00128 --- statsforvaltning
00129 -- områdeforvaltning
00130 -- ressursforvaltning
00131 --- naturressursforvaltning
00132 --- vannressursforvaltning
00133 -- vassdragsforvaltning
00134 - informasjonsformidling
00135 -- instruksjon
00136 -- rådgiving
00137 -- undervisning
00138 - organ (forvaltning)
00139 -- domstol
00140 -- fylkeskommune
00141 -- internasjonalt organ
00142 --- EF
00143 --- FN
00144 -- kommune (organ)
00145 -- organisasjon
00146 --- ideell organisasjon
00147 ---- folkeaksjon
00148 ---- miljøorganisasjon
00149 --- vannverk (organisasjon)
00150 -- statlig organ
00151 --- departement
00152 --- direktorat
00153 --- fylkesmann (organ)
00154 - politikk
00155 -- avgiftspolitikk
00156 -- energipolitikk
00157 --- oljepolitikk
00158 -- forskningspolitikk
00159 -- landbrukspolitikk
00160 -- miljøpolitikk
00161 -- næringspolitikk
00162 -- samferdselspolitikk
00163 - register
00164 -- fiskebase
00165 -- naturbase
00166 -- vassdragsregister
00167 --- REGINE
00168 - tiltak
00169 -- forebygging
00170 --- beredskap
00171 ---- oljevernberedskap
00172 --- varsling
00173 ---- flomvarsling
00174 ---- skredvarsling
00175 -- kompensasjon
00176 -- skjøtsel
00177 -- utredning
00178 --- evaluering
00179 --- konsekvensutredning
00180 --- kost-nytte analyse
00181 --- prognose
00182 --- regional analyse
00183 --- sektorutredning
00184 --- vurdering
00185 ---- egnethetsvurdering
00186 ---- kvalitetsvurdering
00187 ---- risikovurdering
00188 ---- tiltaksvurdering
00189 -- vern
00190 --- miljøvern
00191 ---- kulturvern
00192 ---- naturvern
00193 ----- artsvern
00194 ----- biotopvern
00195 ----- vassdragsvern
00196 --- områdevern
00197 ---- landskapsvern
00198 - virkemiddel
00199 -- juridisk virkemiddel
00200 --- avtale
00201 ---- bilateral avtale
00202 ---- internasjonal avtale
00203 ----- EØS-avtalen
00204 ----- konvensjon
00205 ------ Bern-konvensjonen
00206 ------ CITES
00207 ------ Ramsar-konvensjonen
00208 ----- Nordsjøavtalen
00209 ----- overenskomst
00210 ----- protokoll
00211 ---- landbruksavtalen
00212 --- direktiv
00213 --- ekspropriasjon
00214 --- enkeltvedtak
00215 --- erklæring
00216 --- forbud
00217 --- kontrakt
00218 --- lovverk
00219 ---- arbeidsmiljøloven
00220 ---- dyrevernloven
00221 ---- energiloven
00222 ---- forurensningsloven
00223 ---- forvaltningsloven
00224 ---- friluftsloven
00225 ---- lakse- og innlandsfiskeloven
00226 ---- lov om motorferdsel i utmark
00227 ---- naturvernloven
00228 ---- oppdrettsloven
00229 ---- petroleumsloven
00230 ---- plan- og bygningsloven
00231 ---- produktkontrolloven
00232 ---- vassdragsloven
00233 ---- vassdragsreguleringsloven
00234 ---- viltloven
00235 --- pålegg
00236 --- regulering
00237 ---- fangstregulering
00238 ----- jakttid
00239 ----- kvoteregulering
00240 --- rundskriv

00241 --- tillatelse
00242 ---- fellingstillatelse
00243 ---- konsesjon
00244 --- vassdragsskjønn
00245 -- økonomisk virkemiddel
00246 --- anbud
00247 --- avgift
00248 ---- fisketrygdavgift
00249 ---- jegeravgift
00250 ---- miljøavgift
00251 --- bevilgning
00252 --- budsjett
00253 --- erstatning
00254 --- pant
00255 ---- vrakpant
00256 --- skatt
00257 --- subsidie
00258 --- tilbud
00259 - økonomisk aktivitet
00260 -- handel
00261 --- eksport
00262 --- import
00263 --- kjøp
00264 --- salg

00265 **AKTIVITET, FENOMEN OG PROSESS**
00266 - aktivitet (menneskelig)
00267 -- anboring
00268 -- avfallsbehandling
00269 --- deponering
00270 ---- slamdeponering
00271 --- gjenvinning
00272 ---- regenerering
00273 ---- resirkulering
00274 -- bekjemping
00275 --- biologisk bekjemping
00276 --- kjemisk bekjemping
00277 ---- rotenonbehandling
00278 -- beskyttelse
00279 --- korrosjonsbeskyttelse
00280 -- energiøkonomisering
00281 -- feilsøking
00282 --- lekkasjesøking
00283 -- friluftsliv
00284 -- idrett
00285 -- informasjonsbehandling
00286 --- analyse
00287 ---- biologisk analyse
00288 ----- aldersbestemmelse
00289 ----- bakteriologisk analyse
00290 ---- datering
00291 ---- fjernanalyse
00292 ----- flyfotografering
00293 ---- fysisk-kjemisk analyse
00294 ---- jartest
00295 ---- kolorimetri
00296 ---- matematisk analyse
00297 ---- prøvepumping
00298 ---- statistisk analyse
00299 ----- variansanalyse
00300 ---- systemanalyse
00301 ---- telling
00302 ---- vannanalyse
00303 ----- biologisk vannanalyse
00304 ----- fysikalsk-kjemisk vannanalyse
00305 ----- mikrobiologisk vannanalyse
00306 ---- vannkjemisk analyse
00307 ---- vassdragsundersøkelse
00308 --- beregning
00309 --- datainnsamling
00310 ---- kartlegging (geografisk)
00311 ----- snøtaksering
00312 ---- måling
00313 ----- hydrologisk måling
00314 ------ vannføringsmåling
00315 ------- hastighets-arealmetode
00316 ------- saltmetoden
00317 ----- måling in situ
00318 ----- måling in vitro
00319 ----- måling in vivo
00320 ----- nivåmåling
00321 ---- observasjon
00322 ---- prøvetaking
00323 ----- automatisk prøvetaking
00324 --- informasjonsgjenfinning
00325 ---- litteratursøking
00326 --- informasjonsutveksling
00327 ---- datautveksling
00328 ---- referanseoverføring
00329 --- modellering
00330 ---- matematisk modellering
00331 --- registrering
00332 ---- bestandsregistrering
00333 --- simulering
00334 --- tolking
00335 -- kalking
00336 -- landbruksvirksomhet
00337 --- bakkeplanering
00338 --- gjødsling
00339 --- grøfting
00340 --- hogst
00341 ---- flatehogst
00342 --- jordbearbeiding
00343 ---- høstpløying
00344 ---- vårpløying
00345 --- nydyrking
00346 --- vanning
00347 -- opprusting og utvidelse (vannkraft)
00348 -- overvåking
00349 --- integrert overvåking
00350 --- separat overvåking
00351 -- regulering (hydrologi)
00352 --- korttidsregulering
00353 --- sjøregulering
00354 -- regulering (teknisk)*
00355 --- flottørstyring
00356 --- forbitapping
00357 --- nivåkontroll
00358 -- ressursutnyttelse
00359 --- arealutnyttelse
00360 --- energibruk
00361 --- vannforbruk
00362 -- slambehandling
00363 --- aktivering
00364 --- slamavvanning
00365 ---- filterpressing
00366 --- slamflukt
00367 --- slamfortykking
00368 --- slamkondisjonering
00369 --- slamstabilisering
00370 ---- aerob slambehandling
00371 ---- anaerob slambehandling
00372 ---- kalkstabilisering
00373 ---- kjemisk stabilisering
00374 ---- mesofil slamråtning
00375 ---- metangjæring
00376 --- slamsvelling
00377 -- tapping
00378 --- bunntapping
00379 -- utsetting
00380 -- vannbehandling
00381 --- alkalisering
00382 --- avherding

00383 --- avsalting
00384 --- avsyring
00385 --- desinfeksjon
00386 ---- klorering
00387 ----- etterklorering
00388 ----- forklorering
00389 ----- knekkpunktklorering
00390 ----- sjokklorering
00391 ----- sterkklorering
00392 ---- UV-bestråling
00393 --- dosering
00394 ---- proporsjonaldosering
00395 ---- tørrdosering
00396 ---- våtdosering
00397 --- filterspyling
00398 --- fluoridering
00399 --- forsedimentering
00400 --- fullrensing
00401 --- infiltrasjon
00402 --- kalkbehandling
00403 --- lamellsedimentering
00404 --- lufting
00405 ---- diffusorlufting
00406 ---- forlufting
00407 ---- overflatelufting
00408 --- manganfjerning
00409 --- ozonering
00410 --- partikkelfjerning
00411 --- sterilisering
00412 --- vannrensing
00413 ---- avgiftning
00414 ----- cyanidavgiftning
00415 ---- avklorering
00416 ---- biologisk rensing
00417 ----- aktivslammetode
00418 ----- kontaktmetode
00419 ----- nitrogenfjerning
00420 ---- kjemisk/biologisk rensing
00421 ----- etterfelling
00422 ----- forfelling
00423 ----- simultanfelling
00424 ---- kjemisk rensing
00425 ----- flokkulering
00426 ------ bioflokkulering
00427 ----- flotasjon
00428 ----- sekundærfelling
00429 ---- mekanisk rensing
00430 ----- filtrering
00431 ------ direktefiltrering
00432 ------ membranfiltermetode
00433 ----- selvrensing (tekn.)
00434 ----- siling
00435 ---- resorpsjon
00436 -- vannleting med ønskekvist
00437 - fenomen
00438 -- bølge
00439 --- seiche
00440 --- translasjonsbølge
00441 -- elvefenomen
00442 --- bakevje
00443 --- oppstuving
00444 ---- isoppstuving
00445 --- turbulens
00446 --- virvel
00447 -- flom
00448 --- breflom
00449 --- høstflom
00450 --- jøkulhlaup
00451 --- kortvarig intens flom
00452 --- vårflom
00453 -- frost
00454 -- isfenomen
00455 --- isgang
00456 --- ising
00457 --- islegging
00458 --- isløsning
00459 --- isskruing
00460 -- kulde
00461 -- lekkasje
00462 --- lekkasjelyd
00463 --- vannlekkasje
00464 ---- spillvannslekkasje
00465 -- luftfenomen*
00466 --- dis
00467 --- smog
00468 --- tåke
00469 --- vind
00470 ---- snøfokk
00471 ----- lett snøfokk
00472 ---- storm
00473 -- massebevegelse
00474 --- brebevegelse
00475 ---- extrusion flow
00476 ---- raskt breframstøt
00477 --- jordsig
00478 --- kalving
00479 --- skred
00480 ---- jordskred
00481 ---- snøskred
00482 ----- flakskred
00483 ----- flateskred
00484 ----- løssnøskred
00485 ----- våtskred
00486 --- snøras
00487 --- snøsig
00488 -- nedbør
00489 --- hagl
00490 --- rim
00491 --- rimfrost
00492 --- sludd
00493 --- snø (nedbør)
00494 -- permafrost
00495 -- stråling
00496 --- elektromagnetisk stråling
00497 ---- gammastråling
00498 ---- IR-stråling
00499 ---- lys
00500 ---- mikrobølge
00501 ---- røntgenstråling
00502 ---- UV-stråling
00503 --- ioniserende stråling
00504 ---- alfastråling

00505 ---- betastråling
00506 ---- gammastråling
00507 ---- røntgenstråling
00508 -- synergisme
00509 -- tele
00510 -- trykkstøt
00511 -- tørke
00512 -- vannstandsvariasjon
00513 - forurensning
00514 -- luftforurensning
00515 --- langtransportert forurensning
00516 -- terrestrisk forurensning
00517 -- tørravsetning
00518 -- utslipp
00519 --- avgass
00520 --- industriutslipp
00521 --- radioaktivt utslipp
00522 -- vannforurensning
00523 --- oljesøl
00524 -- våtavsetning
00525 - metode
00526 -- analysemetode
00527 --- separasjonsmetode
00528 ---- elektroforese
00529 ---- kromatografi
00530 ---- omvendt osmose
00531 -- matematisk metode
00532 -- målemetode
00533 -- prøvetakingsmetode
00534 -- statistisk metode
00535 -- undersøkelsesmetode
00536 - prosess
00537 -- aerob prosess
00538 --- forbrenning
00539 -- anaerob prosess
00540 --- gjæring
00541 -- biokjemisk prosess
00542 -- biologisk prosess
00543 --- aldring
00544 --- algeoppblomstring
00545 --- befruktning
00546 ---- pollinering
00547 --- begroing
00548 ---- autotrof begroing
00549 ----- algebegroing
00550 ---- heterotrof begroing
00551 --- beiting
00552 --- bestandsutvikling
00553 ---- bestandsnedgang
00554 ---- bestandsoppgang
00555 --- celledeling
00556 ---- meiose
00557 ---- mitose
00558 --- denitrifikasjon
00559 --- død
00560 ---- fiskedød
00561 --- eutrofiering
00562 --- fotosyntese
00563 --- fysiologisk prosess
00564 ---- næringsopptak
00565 ---- respirasjon
00566 ---- stoffutskillelse
00567 ---- temperaturregulering
00568 --- genutveksling
00569 --- gjengroing
00570 --- gyting
00571 --- hekking
00572 --- kannibalisme
00573 --- konkurranse
00574 --- metamorfose (biologi)
00575 ---- forpupping
00576 ---- klekking
00577 --- modning
00578 --- mutasjon
00579 --- nedbryting
00580 ---- biologisk nedbryting
00581 ---- biologisk oksidasjon
00582 ---- kjemisk nedbryting
00583 ---- mineralisering
00584 --- nitrifikasjon
00585 --- nitrogenfiksering
00586 --- predasjon
00587 --- produksjon (biologi)
00588 --- reproduksjon
00589 --- samliv*
00590 ---- kommensialisme
00591 ---- parasittisme
00592 ---- symbiose
00593 ----- mutualisme
00594 ----- mykorhiza
00595 --- seleksjon
00596 --- spredning
00597 ---- frøspredning
00598 --- suksesjon
00599 ---- primærsuksesjon
00600 ---- sekundærsuksesjon
00601 --- sykdomsspredning
00602 --- utvikling (biologi)
00603 ---- differensiering
00604 ---- fosterutvikling
00605 ---- gametdannelse
00606 ---- smoltifisering
00607 --- vandring
00608 ---- døgnvandring
00609 ---- feilvandring
00610 ---- fiskeoppgang
00611 ---- gytevandring
00612 ---- migrasjon
00613 ---- næringsvandring
00614 ---- smoltvandring
00615 ---- trekk
00616 --- vekst
00617 -- forsuring
00618 -- fysisk prosess
00619 --- absorpsjon
00620 --- adsorpsjon
00621 --- desorpsjon
00622 --- erosjon
00623 ---- akselerert erosjon
00624 ---- jorderosjon
00625 ---- lateral erosjon
00626 ---- lokal erosjon

00627 --- fordampning
00628 --- fortynning
00629 ---- primærfortynning
00630 ---- sekundærfortynning
00631 --- forvitring
00632 ---- kjemisk forvitring
00633 ---- mekanisk forvitring
00634 --- frysing
00635 --- innstråling
00636 --- kondensasjon
00637 --- omdanning (geologi)
00638 --- sedimentering
00639 --- smelting
00640 ---- snøsmelting
00641 --- transpirasjon
00642 --- transport (i elv)
00643 ---- bunntransport
00644 ---- hysterese
00645 ---- suspensjonstransport
00646 --- vannbevegelse*
00647 ---- laminær strømning
00648 ---- perkolasjon
00649 ---- sirkulasjon (innsjø)
00650 ---- strykende strømning
00651 ---- strøm
00652 ----- tetthetsstrøm
00653 ---- tidevann
00654 ----- fjære
00655 ----- flo
00656 -- geologisk prosess
00657 -- hydrologisk prosess
00658 --- ablasjon
00659 ---- total ablasjon
00660 ---- vinterablasjon
00661 --- akkumulasjon
00662 ---- sommerakkumulasjon
00663 ---- total akkumulasjon
00664 --- avsenkning
00665 --- forsumpning
00666 --- grunnvannsdannelse
00667 --- infiltrasjon
00668 --- naturlig grunnvannssenkning
00669 --- resesjon
00670 --- setning
00671 -- kjemisk prosess
00672 --- diffusjon
00673 ---- osmose
00674 --- ionebytte
00675 --- korrosjon
00676 ---- biologisk korrosjon
00677 ----- mikrobiell korrosjon
00678 ---- galvanisk korrosjon
00679 --- nøytralisering
00680 --- oksidasjon
00681 --- reduksjon
00682 --- utfelling
00683 ---- koagulering
00684 ----- elektrokjemisk koagulering
00685 ---- metallutfelling
00686 ----- jernutfelling
00687 ----- manganutfelling
00688 -- oligotrofiering
00689 -- teknisk prosess
00690 --- lufting
00691 - virksomhet
00692 -- forskning
00693 --- anvendt forskning
00694 --- grunnforskning
00695 --- miljøforskning
00696 -- offentlig virksomhet
00697 -- primærnæring
00698 --- akvakultur
00699 ---- fiskeoppdrett
00700 --- bergverksdrift
00701 ---- kullbryting
00702 ---- mineralutvinning
00703 ---- olje- og gassutvinning
00704 --- fiske
00705 ---- næringsfiske
00706 ---- sportsfiske
00707 ---- stamfiske
(fiske etter metode)
00708 ----- garnfiske
00709 ------ drivgarnfiske
00710 ----- stangfiske
(fiske etter sted)
00711 ----- elvefiske
00712 ----- havfiske
00713 ----- innlandsfiske
00714 --- jakt
00715 ---- småviltjakt
00716 ---- storviltjakt
00717 --- landbruk
00718 ---- biavl
00719 ---- dyreoppdrett
00720 ---- hagebruk
00721 ---- jordbruk
00722 ---- reindrift
00723 ---- skogbruk
00724 -- sekundærnæring
00725 --- bygg og anleggsvirksomhet
00726 ---- husbygging
00727 ---- kloakkering
00728 ---- kraftutbygging
00729 ---- veibygging
00730 --- håndverk
00731 --- industri
00732 --- kraftforsyning
00733 --- vannforsyning
00734 ---- drikkevannforsyning
00735 ---- industrivannforsyning
00736 -- tertiærnæring
00737 --- bank og finansiering
00738 --- handel
00739 --- hotell- og restaurant
00740 --- reiseliv
00741 --- transport
00742 ---- landtransport
00743 ---- lufttransport
00744 ---- sjøtransport

00745 **ANATOMISK OG MORFOLOGISK STRUKTUR**

00746 **EGENSKAP OG TILSTAND**
00747 - egenskap
00748 -- balanse
00749 -- behov
00750 -- diversitet
00751 --- biodiversitet
00752 ---- artsmangfold
00753 -- egnethet
00754 -- følsomhet
00755 -- grenseverdi
00756 --- tålegrense
00757 -- holdbarhet
00758 -- immunitet
00759 -- kapasitet
00760 -- kvalitet
00761 --- miljøkvalitet
00762 ---- luftkvalitet
00763 ---- vannkvalitet
00764 ----- biologisk vannkvalitet
00765 ----- fysisk vannkvalitet
00766 ----- kjemisk vannkvalitet
00767 ----- mikrobiologisk vannkvalitet
00768 -- likevekt
00769 --- kjemisk likevekt
00770 ---- karbonatlikevekt
00771 -- likhet
00772 -- lukt
00773 -- nøyaktighet
00774 -- persistens
00775 -- produktivitet
00776 -- pålitelighet
00777 -- representativitet
00778 -- resistens
00779 --- kulderesistens
00780 --- tørkeresistens
00781 -- smak
00782 -- stabilitet
00783 -- toleranse
00784 - indeks
00785 - indikator
00786 -- miljøindikator
00787 - parameter
00788 -- biologisk parameter
00789 --- alder
00790 ---- aldersfordeling
00791 ---- levealder
00792 --- algevekstpotensial
00793 --- artssammensetning
00794 --- bakterietall
00795 --- biomasse
00796 --- dødelighet
00797 --- formeringsevne
00798 ---- fekunditet
00799 ---- fertilitet
00800 --- giftighet
00801 --- kjønn
00802 ---- kjønnsfordeling
00803 --- kjøttfarge
00804 --- kondisjon
00805 ---- kondisjonsfaktor
00806 --- kronetetthet
00807 --- magefyllingsgrad
00808 --- oksygenopptak
00809 --- produksjon (biologi)
00810 ---- primærproduksjon
00811 ----- netto primærproduksjon
00812 ---- sekundærproduksjon
00813 -- fysisk parameter
00814 --- absorbans
00815 --- albedo
00816 --- antall
00817 --- areal
00818 --- bølgelengde
00819 --- densitet
00820 --- dybde
00821 ---- snødybde
00822 --- effekt (parameter)
00823 --- energi (parameter)
00824 ---- graddag
00825 --- energitap
00826 ---- friksjonstap
00827 --- fargetall
00828 --- fortynningsfaktor
00829 --- frekvens
00830 --- friksjonskoeffisient
00831 --- halveringstid
00832 --- hastighet
00833 --- høyde
00834 --- irradians
00835 --- konduktivitet
00836 --- kornstørrelse
00837 ---- effektiv kornstørrelse
00838 ---- kornstørrelsesfordeling
00839 --- kraft (parameter)
00840 --- lengde
00841 --- luftfuktighet
00842 ---- relativ luftfuktighet
00843 --- nedbørmengde
00844 ---- dimensjonerende nedbør
00845 --- partikkelkonsentrasjon
00846 --- radioaktivitet
00847 --- romvinkel
00848 --- ruhet
00849 ---- absolutt ruhet
00850 ---- relativ ruhet
00851 ---- ruhetskoeffisient
00852 --- sedimenteringshastighet
00853 --- siktedyp
00854 --- smeltepunkt
00855 ---- trykksmeltepunkt
00856 --- størrelse
00857 --- temperatur
00858 ---- døgnmiddeltemperatur
00859 ---- maksimumstemperatur
00860 ---- minimumstemperatur
00861 ---- vanntemperatur
00862 --- tid (parameter)
00863 --- trykk
00864 ---- hydrostatisk trykk
00865 ---- nominelt trykk
00866 --- turbiditet
00867 ---- Formazin Turbidity Unit

00868 --- vinkel
00869 --- volum
00870 -- hydrologisk parameter
00871 --- arealprosent*
00872 ---- breprosent
00873 ---- sjøprosent
00874 ----- effektiv sjøprosent
00875 --- avløpskoeffisient
00876 --- evapotranspirasjon
00877 ---- potensiell evapotranspirasjon
00878 --- fallhøyde
00879 ---- energilinjens helning
00880 ---- nyttbar fallhøyde
00881 --- flomparameter
00882 ---- dimensjonerende flom
00883 ---- flomfrekvens
00884 ---- gjentaksintervall
00885 ---- påregnelig maksimal flom
00886 --- fremføringsforhold
00887 --- infiltrasjonskapasitet
00888 --- istykkelse
00889 --- kritisk hastighet
00890 --- nyttbart magasin
00891 --- oppholdstid
00892 --- sedimentkonsentrasjon
00893 --- sedimenttransport
00894 ---- sedimentproduksjon
00895 --- transporttid
00896 --- vanninnhold
00897 ---- fritt vanninnhold
00898 ---- totalt vanninnhold
00899 --- vannmengde*
00900 ---- avløp (hydrologi)
00901 ----- bygeavløp
00902 ----- grunnvannsavløp
00903 ------ grunnvannslekkasje
00904 ----- overflateavløp
00905 ----- spesifikt avløp
00906 ----- årsavløp
00907 ---- tilsig
00908 ---- vannføring
00909 ----- ekstremvannføring
00910 ----- flomvannføring
00911 ----- karakteristisk vannføring
00912 ----- lavvannføring
00913 ----- maksimalvannføring
00914 ----- median vannføring
00915 ----- midlere døgnvannføring
00916 ----- minimumstapping
00917 ----- minstevannføring
00918 ----- regulert vannføring
00919 ----- tørrværsavrenning
00920 --- vannstand
00921 ---- flomtopp
00922 ---- grunnvannstand
00923 ---- reguleringsgrense
00924 ----- nedre reguleringsgrense
00925 ----- øvre reguleringsgrense
00926 --- vanntap*
00927 ---- flomtap
00928 ---- spillvann (vannkraft)
00929 --- vanntemperatur
00930 --- våt omkrets
00931 -- kjemisk parameter
00932 --- aggressivitet
00933 --- alkalitet
00934 --- bufferkapasitet
00935 --- giftighet
00936 --- gløderest
00937 --- glødetap
00938 --- hårdhet
00939 ---- hårdhetsgrad
00940 ---- ikke-karbonathårdhet
00941 ---- karbonathårdhet
00942 ---- total hårdhet
00943 --- klorbehov
00944 --- korrosjonshastighet
00945 --- oksygenbehov
00946 --- oksygenforbruk
00947 ---- biokjemisk oksygenforbruk
00948 ---- kjemisk oksygenforbruk
00949 ----- permanganattall
00950 --- oksygeninnhold
00951 ---- oksygenmetning
00952 ---- oksygenunderskudd
00953 ---- oppløst oksygen
00954 --- oppløst stoff
00955 --- pH-verdi
00956 --- redokspotensiale
00957 --- restklor
00958 ---- bundet tilgjengelig restklor
00959 ---- fritt tilgjengelig restklor
00960 ---- totalt tilgjengelig restklor
00961 --- salinitet
00962 --- suspendert stoff
00963 ---- flyktig suspendert stoff
00964 ---- sedimementerbart stoff
00965 ---- svevestoff
00966 ----- finsvevestoff
00967 --- tørrstoff
00968 -- teknisk parameter
00969 --- filterbelastning
00970 --- filterhastighet
00971 --- filterkapasitet
00972 --- filtermotstand
00973 --- hydraulisk belastning
00974 --- høydeforskjell
00975 ---- løftehøyde
00976 ----- geodetisk løftehøyde
00977 ----- manometrisk løftehøyde
00978 ----- statisk løftehøyde
00979 ----- total løftehøyde
00980 ---- sugehøyde
00981 ----- geodetisk sugehøyde
00982 ----- manometrisk sugehøyde
00983 ----- statisk sugehøyde
00984 ---- trykkhøyde
00985 ----- geodetisk trykkhøyde
00986 ----- manometrisk trykkhøyde
00987 ----- statisk trykkhøyde
00988 --- kontakttid

00989 --- leggedybde
00990 --- luftetid
00991 --- minstefall
00992 --- normaltappested
00993 --- oksygeneringskapasitet
00994 --- overdekning
00995 --- overflatebelastning
00996 --- personekvivalent
00997 --- returslamforhold
00998 --- selvrensende hastighet
00999 --- slamalder
01000 --- slambelastningsfaktor
01001 --- slamkonsentrasjon
01002 --- slamvolum
01003 --- vannbehov
01004 --- virkningsgrad
01005 ---- hydraulisk virkningsgrad
01006 ---- renseeffekt
01007 --- volumbelastning
01008 - skade
01009 -- fosterskade
01010 -- frostskade
01011 -- klorose
01012 -- leverskade
01013 -- nekrose
01014 -- skogskade
01015 - sykdom
01016 -- allergi
01017 -- astma
01018 -- dyresykdom
01019 --- human sykdom
01020 -- epidemi
01021 -- infeksjonssykdom
01022 -- kreft
01023 -- luftveissykdom
01024 -- parasittsykdom
01025 -- plantesykdom

01174 --- sannsynlighetsregning
01175 - medisin
01176 -- epidemiologi
01177 -- immunologi
01178 -- patologi
01179 -- veterinærmedisin
01180 - morfologi
01181 -- krystallmorfologi
01182 - måleteknikk
01183 - samfunnsfag
01184 -- kulturgeografi
01185 -- psykologi
01186 --- sosialpsykologi
01187 -- sosiologi
01188 - systematikk
01189 - taksonomi
01190 - teknologi
01191 -- elektronikk
01192 -- geoteknikk
01193 -- informasjonsteknologi
01194 --- datateknikk
01195 -- instrumentering
01196 -- kjemiteknikk
01197 --- elektrokjemi
01198 --- petrokjemi
01199 -- kjerneteknologi
01200 -- kommunalteknikk
01201 --- VAR-teknikk
01202 -- miljøteknologi
01203 -- offshoreteknologi
01204 -- oppdrettsteknologi
01205 -- prosessteknikk
01206 - vitenskap
01207 -- naturvitenskap
01208 -- samfunnsvitenskap
01209 - økonomi
01210 -- bedriftsøkonomi
01211 -- makroøkonomi
01212 -- mikroøkonomi
01213 -- samfunnsøkonomi

01214 **OBJEKT**
01215 - kulturobjekt
01216 -- anlegg
01217 --- avfallsplass
01218 --- avløpsanlegg
01219 ---- avløpssystem
01220 ----- fellessystem
01221 ----- separatsystem
01222 ---- latrine
01223 --- basseng
01224 ---- aktiveringsbasseng
01225 ---- høydebasseng
01226 ----- vanntårn
01227 ---- kontaktbasseng
01228 ----- flokkuleringsbasseng
01229 ----- klorkontaktbasseng
01230 ---- luftebasseng
01231 ---- sedimenteringsbasseng
01232 ----- ettersedimenteringsbasseng
01233 ----- forsedimenteringsbasseng
01234 ---- trykkreduksjonsbasseng
01235 ---- utjevningsbasseng
01236 --- drenssystem
01237 ---- drensledning
01238 --- fisketrapp
01239 --- gruve
01240 --- kalkingsanlegg
01241 --- kraftverk
01242 ---- vannkraftverk
01243 ----- dam
01244 ------ betongdam
01245 ------- hvelvdam
01246 ------- platedam
01247 ------ damfot
01248 ------ damkrone
01249 ------ gummidam
01250 ------ massivdam
01251 ------- jordfyllingsdam
01252 ------- steinfyllingsdam
01253 -------- damkjerne
01254 --------- asfaltkjerne
01255 --------- morenekjerne
01256 ------ overløp (dam)
01257 ------ reguleringsdam
01258 ----- driftsvannvei (vannkraft)
01259 ----- kraftstasjon
01260 ----- rørgate
01261 ----- sjakt
01262 ------ trykksjakt
01263 ------- fullprofilboret trykksjakt
01264 ------- råsprengt trykksjakt
01265 ------- trykksjaktforing
01266 ----- tunnel
01267 ------ fullprofilboret tunnel
01268 ------ sprengt tunnel
01269 ------ tverrslag
01270 ---- varmekraftverk
01271 ----- gasskraftverk
01272 ----- kjernekraftverk
01273 --- kultiveringsanlegg
01274 ---- klekkeri
01275 ---- smoltanlegg
01276 --- oppdrettsanlegg
01277 --- snøforbygning
01278 ---- ledemur
01279 --- snøskjerm
01280 --- vannbehandlingsanlegg
01281 ---- renseanlegg
01282 ----- forsøksanlegg
01283 ----- infiltrasjonsgrøft
01284 ------ sandfiltergrøft
(renseanlegg etter deler)
01285 ------ flyteslamrenne
01286 ------ råtnetank
01287 ------ slamfortykker
01288 ------- konsentrasjonstank
01289 ------ slamskrape
01290 ------- flyteslamskrape
01291 ------- kjedeskrape
(renseanlegg etter medium)
01292 ------ kloakkrenseanlegg
01293 ------ vannrenseanlegg
(renseanlegg etter rensemetode)
01294 ------ biologisk/kjemisk renseanlegg
01295 ------- etterfellingsanlegg
01296 ------- forfellingsanlegg
01297 ------- simultanfellingsanlegg
01298 ------ biologisk renseanlegg
01299 ------- aktivslamanlegg
01300 -------- høybelastet aktivslamanlegg
01301 -------- kontaktstabiliserings-anlegg
01302 -------- konvensjonelt aktivslamanlegg
01303 -------- lavbelastet aktivslamanlegg
01304 ------- biologisk dam
01305 ------- biologisk filter
01306 -------- høybelastet filter
01307 -------- lavbelastet filter
01308 ------- kontaktvalse
01309 ------ kjemisk renseanlegg
01310 ------- primærfellingsanlegg
01311 ------- sekundærfellingsanlegg
01312 ------ mekanisk renseanlegg
01313 --- vanntransportanlegg*
01314 ---- driftsvannvei (vannforsyning)
01315 ---- hydroforanlegg
01316 ----- hydrofortank
01317 ---- inntak
01318 ----- bekkeinntak
01319 ----- inntakstårn
01320 ---- kanal
01321 ----- dike (kanal)
01322 ----- tilløpskanal
01323 ----- undervannskanal

01568 ----- sil (del av)
01569 ------ silduk
01570 ----- spaltesil
01571 ----- trommelsil
01572 ---- skumskjerm
01573 ---- slamavskiller
01574 ----- Imhoffglass
01575 ----- septiktank
01576 --- slamavvanningsutstyr
01577 ---- filterpresse
01578 ----- kammerfilterpresse
01579 ----- membranfilterpresse
01580 ---- silbåndpresse
01581 ---- skivetørker
01582 ---- tørkeseng
01583 ---- tårnpresse
01584 --- sluk
01585 --- sugerør
01586 --- turbin
01587 ---- Francisturbin
01588 ---- kaplanturbin
01589 ---- Peltonturbin
01590 ---- pumpeturbin
01591 - magasin
01592 -- buffermagasin
01593 -- flerårsmagasin
01594 -- grunnvannsmagasin
01595 -- inntaksmagasin
01596 -- reguleringsmagasin
01597 -- snømagasin
01598 - naturobjekt
01599 -- berggrunn
01600 --- bergart
01601 ---- eruptiv bergart
01602 ----- dagbergart
01603 ----- dypbergart
01604 ----- gangbergart
01605 ---- metamorf bergart
01606 ---- sedimentær bergart
01607 --- mineral
01608 ---- bergartsdannende mineral
01609 ---- ertsmineral
01610 ----- asbest
01611 -- hav
01612 -- landform
01613 --- dal
01614 ---- elvedal
01615 ---- U-dal
01616 ---- V-dal
01617 ----- canyon
01618 --- fjell
01619 ---- nunatakk
01620 --- fluvial landform
01621 ---- delta
01622 ----- fuglefotdelta
01623 ---- elvebanke
01624 ----- øy (i et vassdrag)
01625 ---- elveslette
01626 ----- sandur
01627 ----- vifteslep
01628 ---- elveterrasse
01629 ---- ravine
01630 ---- strømgrop
01631 --- forvitringsform
01632 ---- rasmark
01633 --- frostform
01634 ---- pingo
01635 ---- polygonmark
01636 --- geologisk formasjon
01637 ---- grotte
01638 ---- vannførende formasjon
01639 --- glasial landform
01640 --- kontinent
01641 ---- kontinentalsokkel
01642 --- kyst
01643 ---- fjordkyst
(kyst etter deler)
01644 ----- estuar
01645 ----- fjord
01646 ------ terskelfjord
01647 ----- klippe
01648 ----- skjærgård
01649 ----- strand
01650 ------ strandvoll
01651 ----- strandflate
01652 --- randmorene
01653 --- stein-bre
01654 --- øy
01655 -- luft
01656 -- løsmasse
01657 --- jordart
(jordart etter dannelse)
01658 ----- morene
01659 ------ bunnmorene
01660 ------ randmorene
01661 ------- endemorene
01662 -------- isfylt endemorene
01663 ----- organisk avsetning
01664 ------ torv
01665 ----- sedimentær avsetning
01666 ------ breelvavsetning
01667 ------- israndavsetning
01668 -------- isranddelta
01669 ------ elveavsetning
01670 ------- flomsediment
01671 ------ innsjøavsetning
01672 ------- dy
01673 ------- gytje
01674 ------ marin avsetning
01675 ----- vindavsetning
01676 ------ løss
01677 ------ sanddyne
(jordart etter sammensetning)
01678 ----- mineraljord
01679 ----- organisk jord
01680 --- mobilt materiale
01681 --- sediment
01682 ---- bunnmateriale
01683 ---- dekksjikt
01684 ---- slamavlagring

(løsmasse etter deler)
01685 ---- jordsmonn
01686 ----- brunjord
01687 ----- leirjord
01688 ----- podsol
01689 ----- sumpjord
01690 ---- undergrunn
(løsmasse etter kornstørrelse)
01691 ---- blokk
01692 ---- finmateriale
01693 ---- grus
01694 ---- leire
01695 ---- sand
01696 ---- silt
01697 ---- stein
01698 -- vassdrag
01699 --- bekk
01700 --- bre
01701 ---- breformasjon
01702 ----- ablasjonsform*
01703 ------ brebord
01704 ------ kryokonitthull
01705 ------ penitenter
01706 ------ smusskjegle
01707 ----- brebrønn
01708 ----- bregleppe
01709 ----- bresprekk
01710 ----- ogiver
01711 ----- smussbånd
01712 ---- bretype
(bretype etter klima/temperatur)
01713 ------ kontinental bre
01714 ------ polar bre
01715 ------ subpolar bre
01716 ------ temperert bre
(bretype etter morfologi)
01717 ------ botnbre
01718 ------ dalbre
01719 ------- breutløper
01720 ------ dalsidebre
01721 ------ innlandsis
01722 ------ isshelf
01723 ------ piedmontbre
01724 ------ platåbre
01725 ------ regenerert bre
(bre etter deler)
01726 ----- brefall
01727 ----- brefront
01728 ----- bretunge
01729 ----- sommeroverflate
01730 --- elv
01731 ---- breelv
01732 ---- elvebredd
01733 ---- elvebunn
01734 ---- elveos
01735 ---- foss
01736 ---- stryk
01737 --- elveløp
01738 ---- bifurkasjon
01739 ---- hovedelveløp
01740 ---- kroksjø
01741 ---- løpsmønster
01742 ----- forgrenet elveløp
01743 ----- meander
01744 ------ serpentin
01745 ---- samløp
01746 ---- sideelveløp
01747 ---- ustabilt løp
01748 --- innlandsvassdrag
01749 --- innsjø
01750 ---- bredemt sjø
01751 ---- bresjø
01752 ---- fjordsjø
01753 ---- kroksjø
01754 ---- tjern
(innsjø etter klima)
01755 ----- polar innsjø
01756 ----- sub-polar innsjø
01757 ----- sub-tropisk innsjø
01758 ----- temperert innsjø
01759 ----- tropisk innsjø
(innsjø etter næringstilstand)
01760 ----- dystrof innsjø
01761 ----- eutrof innsjø
01762 ----- mesotrof innsjø
01763 ----- oligotrof innsjø
(innsjø etter sirkulasjonsmønster)
01764 ----- dimiktisk innsjø
01765 ----- meromiktisk innsjø
01766 ----- monomiktisk innsjø
01767 ----- oligomiktisk innsjø
01768 ----- polymiktisk innsjø
01769 --- kanal
01770 --- kilde
01771 ---- artesisk kilde
01772 ---- varm kilde
01773 --- lakseelv
01774 ---- anadrom strekning
01775 ---- vandringshinder
01776 -- vegetasjon
01777 --- vegetasjonstype
01778 ---- eng (vegetasjonstype)
01779 ---- lynghei
01780 ---- skog
01781 ----- barskog
01782 ------ furuskog
01783 ------ granskog
01784 ----- løvskog
01785 -- våtmark
01786 --- myr
01787 ---- torv
(myr etter morfologi)
01788 ----- palsmyr
01789 ----- soligen myr
01790 ----- strengmyr
01791 ----- teppemyr
01792 ----- topogen myr
(myr etter næringstilstand)

01793 ----- minerogen myr
01794 ------ fattig myr
01795 ------ intermediærmyr
01796 ------ rikmyr
01797 ----- ombrogen myr
01798 --- sump
01799 -- økosystem
(økosystem etter deler)
01800 ---- biotop
01801 ----- habitat
01802 ---- næringsnett
01803 ----- næringskjede
01804 ---- næringspyramide
01805 ---- populasjon
01806 ----- individ
01807 ---- samfunn (biologi)
01808 ----- flokk
01809 ----- koloni
01810 ----- stim
01811 ---- trofisk nivå
01812 ---- økologisk nisje
(økosystem etter type)
01813 ---- akvatisk økosystem
01814 ----- ferskvannsøkosystem
01815 ----- marint økosystem
01816 ---- arktisk økosystem
01817 ---- terrestrisk økosystem
01818 ----- alpint økosystem
01819 ----- biom
01820 ------ gressland
01821 ------ regnskog
01822 ------ taiga
01823 ------ tundra
01824 ------ ørken
01825 - område
01826 -- administrativt område
01827 --- fylke
01828 ---- kommune
01829 ----- grunnkrets
(område etter arealbruk)
01830 --- boligområde
01831 --- dyrket mark
01832 ---- eng
01833 ---- kulturbeite
01834 ---- åker
01835 --- friareal
01836 --- friluftsområde
01837 --- hogstflate
01838 --- industriområde
01839 --- innmark
01840 --- kulturlandskap
01841 --- park
01842 --- plantefelt
01843 --- regulert område
01844 ---- regulert vassdrag
01845 --- utmark
01846 --- verneområde
01847 ---- kulturvernområde
01848 ---- landskapsvernområde
01849 ---- nasjonalpark
01850 ---- naturreservat
01851 ---- naturvernområde
01852 ---- vernet vassdrag
01853 --- villmark
(område etter bosettingsmønster)
01854 --- by
01855 --- bygd
01856 --- tettsted
(område etter eierforhold)
01857 --- privat grunn
01858 --- statsgrunn
01859 ---- statsalmenning
(område etter naturgitte forhold)
01860 --- ablasjonsområde
01861 --- akkumulasjonsområde
01862 --- bredekket område
01863 --- restfelt
01864 --- tilsigsområde
01865 --- utløpssone
01866 --- vassdragsområde
01867 ---- kystfelt
01868 ----- delområde i kystfelt
01869 ---- nedbørfelt
01870 ----- delområde i nedbørfelt
01871 ------ sentralfelt
01872 ------- delområde i sentralfelt
01873 ------- randfelt
01874 -------- delområde i randfelt
(område etter økologisk funksjon)
01875 --- beiteområde
01876 --- gyteområde
01877 ---- gytestrekning
01878 --- hekkeområde
01879 --- kalveområde
01880 --- leveområde
01881 --- oppvekstområde
01882 - produkt
01883 -- separasjonsprodukt
01884 --- filtrat
01885 --- ristavfall
01886 -- slam
01887 --- aktivslam
01888 --- biologisk slam
01889 --- blandslam
01890 --- flyteslam
01891 --- kjemisk slam
01892 --- overskuddsslam
01893 --- primærslam
01894 --- returslam
01895 --- råslam
01896 --- sekundærslam
01897 --- septisk slam
01898 --- slamteppe
01899 --- stabilisert slam
01900 --- utråtnet slam
01901 - resipient
01902 - vann
01903 -- avløpsvann
01904 --- industriavløpsvann

01905 ---- prosessavløpsvann
01906 --- kloakk (avløpsvann)
01907 ---- klosettavløpsvann
01908 ---- råkloakk
01909 --- kommunalt avløpsvann
01910 --- spillvann
01911 -- avløp (vannkraft)
01912 -- avløp (VA-teknikk)
01913 -- badevann
01914 -- bløtt vann
01915 -- brakkvann
01916 -- drikkevann
01917 -- ferskvann
01918 -- grunnvann
01919 --- artesisk grunnvann
01920 --- hengende grunnvann
01921 --- porevann
01922 -- hårdt vann
01923 -- industrivann
01924 -- is
01925 --- begravet is
01926 --- blåis
01927 --- breis
01928 ---- blåbånd
01929 ---- dødis
01930 ---- pålagret is
01931 --- drivis
01932 ---- isfjell
01933 ---- råk
01934 --- elveis
01935 ---- bunnis
01936 ---- issørpe
01937 ----- sarrsørpe
01938 ---- sarr
01939 ---- sarris
01940 ---- sørpeklumper
01941 --- fossil is
01942 --- grotte-is
01943 --- innsjøis
01944 --- isformasjon
01945 ---- isnål
01946 ---- istapp
01947 ---- skrugard
01948 ---- skruis
01949 --- iskil
01950 --- islag
01951 --- islinse
01952 --- massiv is
01953 --- nyis
01954 --- pipis
01955 --- poreis
01956 --- stålis
01957 --- svellis
01958 --- tallerkenis
01959 -- kjølevann
01960 -- kontaminert vann
01961 -- marint vann
01962 -- markvann
01963 --- kapillarvann
01964 -- overflatevann (hydrologi)
01965 -- overflatevann (limnologi)
01966 -- råvann
01967 -- saltvann
01968 -- sigevann
01969 -- slamvann
01970 --- dekanteringsvann
01971 --- rejektvann
01972 -- smeltevann
01973 -- snø (avsetning)
01974 --- glidesjikt
01975 --- skare
01976 ---- indre skarelag
01977 ---- vindskare
01978 --- snøkrystall
01979 ---- begerkrystall
(snø (avsetning) etter alder)
01980 ---- firn
01981 ---- gammelsnø
01982 ---- nysnø
(snø (avsetning) etter egenskap)
01983 ---- pakksnø
01984 ---- pulversnø
01985 ---- snøsørpe
01986 ---- tørrsnø
01987 ---- vannmettet snø
01988 ---- vindblåst snø
01989 ---- vinddrevet snø
(snø (avsetning) etter morfologi)
01990 ---- skavl
01991 ----- barchan
01992 ----- sastrugi
01993 ----- snøbro
01994 ----- snødrive
01995 ----- toppskavl
01996 ---- snøfonn
01997 -- spylevann
01998 -- spylevann
01999 -- tilløp

02000 **ORGANISME (FUNKSJON)**
02001 - akvatisk knyttet organisme*
02002 -- sjøfugl
02003 -- sjøpattedyr
02004 --- kystsel
02005 -- vadefugl
02006 -- vannfugl
02007 - akvatisk organisme
02008 -- bentos
02009 --- bunndyr
02010 ---- littoralt bunndyr
02011 ---- profundalt bunndyr
02012 --- fytobentos
02013 -- ferskvannsorganisme
02014 -- marin organisme
02015 -- pelagisk organisme
02016 --- fisk (funksjon)
02017 ---- anadrom fisk
02018 ---- innlandsfisk
02019 ----- elvegytende fisk
02020 ------ stasjonær fisk
02021 ------ vandrende fisk
02022 ------- relikt laks
02023 ----- innsjøgytende fisk
02024 ---- katadrom fisk
02025 ---- saltvannsfisk
02026 --- plankton
02027 ---- dyreplankton
02028 ----- makrozooplankton
02029 ----- mikrozooplankton
02030 ---- planteplankton
02031 - fugl (funksjon)
02032 -- rovfugl
02033 -- sjøfugl
02034 -- småfugl
02035 -- standfugl
02036 -- trekkfugl
02037 -- vadefugl
02038 -- vannfugl
02039 - plante (funksjon)
02040 -- epifytt
02041 -- landplante
02042 --- fjellplante
02043 -- sumpplante
02044 -- vannplante
02045 --- flytebladsplante
02046 --- kortskuddplante
02047 --- langskuddplante
02048 --- makrofytt
(plante (funksjon) etter daglengde)
02049 --- kortdagsplante
02050 --- langdagsplante
(plante (funksjon) etter vekstform)
02051 --- busk
02052 --- lyngvekst
02053 --- tre
02054 --- urt
(plante (funksjon) etter vekstperiode)
02055 --- ettårig plante
02056 --- flerårig plante
02057 --- toårig plante
02058 - sambu
02059 - særbu
02060 - terrestrisk organisme
02061 - utviklingsstadium
02062 -- diplont
02063 --- sporofytt
02064 --- zygote
02065 -- embryo
02066 --- blastula
02067 --- gastrula
02068 --- morula
02069 -- foster
02070 -- frø
02071 -- haplont
02072 --- gametofytt
02073 -- kimplante
02074 -- larve
02075 --- kopopoditt
02076 --- naupliuslarve
02077 -- nymfe
02078 -- parr
02079 --- gyteparr
02080 -- puppe
02081 -- reproduksjonscelle
02082 --- gamet
02083 ---- eggcelle
02084 ----- rogn
02085 ---- spermie
02086 --- spore
02087 -- smolt
02088 --- postsmolt
02089 --- presmolt
02090 -- voksent individ
02091 --- gytefisk
02092 -- yngel
02093 --- plommesekkyngel
02094 -- øyerogn
(organisme (funksjon) etter ant. kromosomer)
02095 -- diploid organisme
02096 -- haploid organisme
02097 -- polyploid organisme
02098 --- triploid organisme
(organisme (funksjon) etter kjønn)
02099 -- hann
02100 -- hermafroditt
02101 -- hunn
(organisme (funksjon) etter nytte/skade/funksjon)
02102 -- domestisert organisme
02103 --- husdyr
02104 --- kulturvekst
02105 --- oppdrettsfisk
02106 ---- akvariefisk
02107 ---- settefisk
02108 -- forsøksdyr
02109 -- fremmed organisme

02110 -- genmodifisert organisme
02111 -- giftig alge
02112 -- indikatorart
02113 --- indikatorplante
02114 ---- kravfull plante
02115 -- mutant
02116 -- pelsdyr
02117 -- proviniens
02118 -- skadedyr
02119 --- skadeinsekt
02120 -- trekkende art
02121 --- trekkfugl
02122 -- ugras
02123 -- vill organisme
02124 --- villfisk
02125 -- vilt
02126 --- rovvilt
02127 --- småvilt
02128 --- storvilt
02129 ---- hjortevilt
(organisme (funksjon) etter
næringsstrategi)
02130 -- autotrof organisme
02131 -- heterotrof organisme
02132 --- kjøtteter
02133 ---- åtseleter
02134 --- omnivor
02135 --- parasitt
02136 ---- ektoparasitt
02137 ---- endoparasitt
02138 ---- fiskeparasitt
02139 ---- snylter
02140 --- planteeter
(organisme (funksjon) etter
toleranse/krav)
02141 -- euryhalin
02142 -- euryterm
02143 -- halofytt
02144 -- nitrofil plante
02145 -- stenohalin
02146 -- stenoterm
02147 -- xerofytt
02148 --- sukkulent
(organisme (funksjon) etter
vernestatus)
02149 -- hensynskrevende art
02150 -- sjelden art
02151 -- sårbar art
02152 -- truet art
02153 -- utryddet art
(organisme (funksjon) etter
økologisk rolle)
02154 -- byttedyr
02155 -- konsument
02156 -- nedbryter
02157 --- saprofytt
02158 -- pionerart
02159 -- predator
02160 -- produsent
02161 -- symbiont
02162 -- vert

02163 **ORGANISME (TAKSONOMI)**
02164 - bakterie
02165 -- koliform bakterie
02166 -- metanbakterie

02167 **STOFF (STRUKTUR)**
02168 - grunnstoff
02169 -- ikke-metall
02170 --- arsen
02171 --- brom
02172 --- fluor
02173 --- fosfor
02174 --- hydrogen
02175 --- jod
02176 --- karbon
02177 --- klor
02178 ---- klorgass
02179 ---- klorvann
02180 --- nitrogen
02181 --- oksygen
02182 --- radon
02183 --- selen
02184 --- silisium
02185 --- svovel
02186 --- vanadium
02187 -- metall
02188 --- aluminium
02189 --- arsen
02190 --- barium
02191 --- beryllium
02192 --- bly
02193 --- cesium
02194 --- gull
02195 --- jern
02196 --- kadmium
02197 --- kalium
02198 --- kalsium
02199 --- kobber
02200 --- kvikksølv
02201 --- litium
02202 --- magnesium
02203 --- mangan
02204 --- molybden
02205 --- natrium
02206 --- nikkel
02207 --- platina
02208 --- plutonium
02209 --- radium
02210 --- selen
02211 --- sink
02212 --- strontium
02213 --- sølv
02214 --- tinn
02215 --- uran
02216 - kjemisk forbindelse
02217 -- organisk forbindelse
02218 --- alifatisk forbindelse
02219 ---- akrylamid
02220 ---- aldehyd
02221 ----- formaldehyd
02222 ----- propenal
02223 ---- alkohol
02224 ----- butanol
02225 ----- etanol
02226 ----- isopropanol
02227 ----- metanol
02228 ---- cellulose
02229 ---- diisocyanat
02230 ---- DNA
02231 ---- epoksid
02232 ---- etenoksid
02233 ---- eter
02234 ----- dietyleter
02235 ----- kroneter
02236 ---- formazin
02237 ---- glykosid
02238 ---- halogenert alifatisk forbindelse
02239 ----- brommetan
02240 ----- dikloretan
02241 ----- dikloreten
02242 ----- dikloretyleter
02243 ----- diklormetan
02244 ----- halon
02245 ----- klormetan
02246 ----- tetrakloreten
02247 ----- tetraklormetan
02248 ----- trikloretan
02249 ----- triklormetan
02250 ----- tris(2-kloretyl)fosfat
02251 ----- vinylklorid
02252 ---- hydrokarbon
02253 ----- acetylen
02254 ----- butan
02255 ----- etan
02256 ----- eten
02257 ----- heksan
02258 ----- isopren
02259 ----- metan
02260 ----- propan
02261 ---- keton
02262 ----- aceton
02263 ---- PAN
02264 ---- polyuretan
02265 ---- propenoksid
02266 ---- tinnorganisk forbindelse
02267 ----- tributyltinnoksid
02268 ---- trietylfosfat
02269 --- aromatisk forbindelse
02270 ---- aromatisk hydrokarbon
02271 ----- benzen
02272 ----- benzoforbindelse
02273 ----- fenol
02274 ----- isobenzan
02275 ----- metylnaftalen
02276 ----- naftalen
02277 ----- orto-tolidin
02278 ----- PAH
02279 ----- styren
02280 ----- toluen
02281 ----- trimetylbenzen
02282 ---- arylfosfat
02283 ---- benzendikarbonitril
02284 ---- cellulose
02285 ---- diaminotoluen
02286 ---- dianisidin
02287 ---- dibutylftalat

02288 ---- dietylanilin
02289 ---- dietylheksylftalat
02290 ---- dimetylformamid
02291 ---- dimetylsulfat
02292 ---- dinitrotoluen
02293 ---- ditolyleter
02294 ---- etylanilin
02295 ---- fenoksysyre
02296 ---- halogenert aromatisk forbindelse
02297 ----- alfaheksaklorsykloheksan
02298 ----- betaheksaklorsykloheksan
02299 ----- DDE
02300 ----- DDT
02301 ----- dekaklorbifenyl
02302 ----- diklorbenzen
02303 ----- diklorbenzidin
02304 ----- 3,3-diklorbenzidin
02305 ----- diklorfenol
02306 ----- diklornitrobenzen
02307 ----- dioksin
02308 ----- halokarbon
02309 ----- heksaklorbenzen
02310 ----- klorbenzen
02311 ----- 1-klor-2,4-dinitrobenzen
02312 ----- 2-klor-4-nitroanilin
02313 ----- klorert naftalen
02314 ----- klorert terfenyl
02315 ----- klorfenol
02316 ----- klorfluorkarbon
02317 ----- klornitrobenzen
02318 ----- oktaklorstyren
02319 ----- orto-klortoluen
02320 ----- PCB
02321 ----- pentaklorfenol
02322 ----- PVC
02323 ----- 3-trifluormetylanilin
02324 ----- triklorbenzen
02325 ---- nitroanilin
02326 ---- nitrotoluen
02327 ---- nonylfenol
02328 ---- ortodianisidin
02329 ---- trifenylfosfat
02330 --- syklisk ikke-aromatisk forbindelse
02331 ---- ester
02332 ----- klorofyll
02333 ---- karotenoid
02334 ----- karoten
02335 ---- klorert syklisk forbindelse
02336 ----- lindan
02337 ---- sterol
02338 ----- kolesterol
02339 ---- syklisk polyeter
02340 ---- terpen
02341 -- uorganisk forbindelse
02342 --- aluminiumforbindelse
02343 ---- aluminiumoksid
02344 --- arsenforbindelse
02345 ---- arsenoksid
02346 --- blyforbindelse
02347 ---- uorganisk bly
02348 --- fosforforbindelse
02349 ---- fosfat
02350 ---- fosfid
02351 --- jernforbindelse
02352 ---- jernhydroksid
02353 --- kaliumforbindelse
02354 ---- kaliumpermanganat
02355 --- kalsiumforbindelse
02356 ---- kalk
02357 ----- hydratkalk
02358 ---- kalsiumhydroksid
02359 ---- kalsiumkarbonat
02360 ---- kalsiumoksid
02361 --- karbonforbindelse
02362 ---- CO
02363 ---- karbondioksid
02364 ---- karbondisulfid
02365 --- klorforbindelse
02366 ---- kloramin
02367 ---- klordioksid
02368 ---- klorkalk
02369 --- natriumforbindelse
02370 ---- bentonitt
02371 ---- dinatriumoksid
02372 ---- natriumhydroksid
02373 ---- natriumhypokloritt
02374 ---- natriumkarbonat
02375 --- nitrogenforbindelse
02376 ---- ammoniakk
02377 ---- ammonium
02378 ---- cyanid
02379 ---- nitrat
02380 ---- nitritt
02381 ---- NOX
02382 ----- lystgass
02383 ----- nitrogendioksid
02384 ----- nitrogenmonoksid
02385 --- oksygenforbindelse
02386 ---- ozon
02387 ---- peroksid
02388 ---- vann (stoff)
02389 --- silisiumforbindelse
02390 ---- silikat
02391 --- svovelforbindelse
02392 ---- hydrogensulfid
02393 ---- sulfat
02394 ---- svoveldioksid
02395 ---- svovelsyre
02396 - legering
02397 -- amalgam
02398 -- ferrosilisium

02399 **STOFF OG MATERIALE (FUNKSJON)**
02400 - aggregat tilstand
02401 -- fast stoff
02402 -- gass
02403 -- plasma
02404 -- væske
02405 --- flytende gass
02406 - biokjemisk stoff
02407 -- enzym
02408 -- feromon
02409 -- hormon
02410 --- plantehormon
02411 -- metabolitt
02412 -- protein
02413 -- toksin
02414 --- aflatoksin
02415 --- algetoksin
02416 --- mykotoksin
02417 -- vitamin
02418 - farlig stoff*
02419 -- helsefarlig stoff
02420 --- allergifremkallende stoff
02421 --- giftig stoff
02422 --- helseskadelig stoff
02423 --- irriterende stoff
02424 --- kreftfremkallende stoff
02425 --- mutagen
02426 --- teratogen
02427 -- miljøfarlig stoff
02428 --- forsurende stoff
02429 --- fotokjemisk oksidant
02430 ---- hydrogenperoskid
02431 ---- ozon
02432 ---- PAN
02433 --- klimagass
02434 --- miljøgift
02435 ---- organisk miljøgift
02436 ---- uorganisk miljøgift
02437 ----- tungmetall
02438 --- ozonnedbrytende stoff
02439 ---- freon
02440 --- radioaktivt stoff
02441 --- VOC
02442 - gjødsel
02443 -- kunstgjødsel
02444 -- naturgjødsel
02445 - kjemikalie
(kjemikalie etter bruk)
02446 --- adsorpsjonsmiddel
02447 ---- aktivkull
02448 --- bekjempningsmiddel
02449 --- biocid
02450 ---- pesticid
02451 ----- plantevernmiddel
02452 ------ plantevekstregulator
02453 ----- skadedyrmiddel
02454 ------ gnagermiddel
02455 ------ insektmiddel
02456 ------ middmiddel
02457 ------ nematodemiddel
02458 ------ sneglemiddel
02459 ----- soppmiddel
02460 ----- ugrasmiddel
02461 --- bunnstoff
02462 --- desinfeksjonsmiddel
02463 --- emulgeringsmiddel
02464 --- fargestoff
02465 --- fellingsmiddel
02466 --- flammeretardent stoff
02467 --- flotasjonsmiddel
02468 ---- dispergert luft
02469 --- fotokjemikalie
02470 --- frostvæske
02471 ---- avisingsvæske
02472 --- husholdningskjemikalie
02473 --- ionebytter
02474 --- kjølevæske
02475 --- koagulant
02476 ---- aktivert silika
02477 ---- aluminiumsulfat
02478 ---- hjelpekoagulant
02479 ---- hovedkoagulant
02480 --- kondisjoneringsmiddel
02481 --- korrosiv
02482 ---- aggressivt karbondioksid
02483 ---- korrosivt vann
02484 ----- aggressivt vann
02485 --- legemiddel
02486 ---- antibiotika
02487 --- lim
02488 --- maling
02489 --- mykningsmiddel
02490 --- overflateaktivt stoff
02491 ---- dispergeringsmiddel
02492 --- rensemiddel
02493 --- sprøytemiddel
02494 --- tilsetningsstoff
02495 ---- konserveringsmiddel
02496 ---- smaksstoff
02497 ---- søtningsmiddel
02498 --- vaskemiddel
(kjemikalie etter kjemisk egenskap/rolle)
02499 --- base
02500 ---- lut
02501 --- buffer (oppløsning)
02502 --- løsningsmiddel
02503 --- oksidant
02504 --- syre
02505 - materiale
02506 -- asfalt
02507 -- filtermateriale
02508 --- basisk filtermasse
02509 -- glass
02510 -- gummi
02511 -- kiselgur
02512 -- papir
02513 -- plast
02514 -- sement
02515 -- stål

02516 -- tjære
02517 --- kreosot
02518 --- tjærestoff
02519 -- tre (materiale)
02520 - mekanisk blanding
02521 -- aerosol
02522 -- dispersjon
02523 -- emulsjon
02524 --- oljeemulsjon
02525 -- gel
02526 -- kolloidal oppløsning
02527 -- løsning
02528 -- oppslemming
02529 -- suspensjon
02530 - molekyl
02531 -- atom
02532 -- elementærpartikkel
02533 --- elektron
02534 --- nøytron
02535 --- proton
02536 -- ion
02537 --- anion
02538 --- kation
02539 -- isotop
02540 --- radioaktiv isotop
02541 -- metallkompleks
02542 -- polymer
02543 -- radikal
02544 - nedbrytingsprodukt
02545 -- humus
02546 -- humussyre
02547 - næringsstoff
02548 -- næringssalt
02549 --- makronæringsstoff
02550 --- mikronæringsstoff
02551 - partikkel
02552 -- fnokk
02553 - substrat

02554 **TID, ROM OG GRENSER**
02555 - grense
02556 -- firnlinje
02557 -- front
02558 --- polarfront
02559 -- glasiasjonsnivå
02560 -- grunnvannsspeil
02561 -- hydrologisk grense*
02562 --- vannskille
02563 -- iskant
02564 -- kompensasjonsnivå
02565 -- likevektslinje
02566 -- skoggrense
02567 -- snøgrense
02568 --- klimatisk snøgrense
02569 --- temporær snøgrense
02570 -- tregrense
02571 - isolinje
02572 -- dybdekurve
02573 -- ekvipotensiallinje
02574 -- isoglasihypse
02575 -- isohydat
02576 - klimasone
02577 -- arid sone
02578 -- arktisk sone
02579 -- sub-arktisk sone
02580 -- temperert sone
02581 - profil
02582 -- lengdesnitt
02583 -- måleprofil (for snødekke)
02584 -- tverrprofil
02585 -- vertikal profil
02586 - retning
02587 -- nedstrøms
02588 -- oppstrøms
02589 - sfære
02590 -- atmosfære
02591 --- stratosfære
02592 --- troposfære
02593 -- biosfære
02594 -- hydrosfære
02595 -- kryosfære
02596 -- litosfære
02597 - sone
02598 -- akvatisk sone*
02599 --- afotisk sone
02600 --- fotisk sone
02601 ---- eufotisk sone
02602 --- innsjøsone*
02603 ---- epilimnion
02604 ---- hypolimnion
02605 ---- kjemoklin
02606 ---- reguleringssone
02607 ---- termoklin
02608 --- litoralsone
02609 --- profundalsone
02610 --- trofogen sone
02611 -- alpin sone
02612 --- høyalpin sone
02613 --- lavalpin sone
02614 --- mellomalpin sone
02615 -- hydrologisk sone*
02616 --- mettet sone
02617 --- umettet sone
02618 ---- kapillærsone
02619 ---- rotsone
02620 -- kystsone
02621 -- trykksone
02622 - sted
02623 -- englasial
02624 -- innløp
02625 -- referansenivå
02626 -- referansepunkt
02627 --- fastmerke
02628 -- strømlinje
02629 -- subglasial
02630 -- supraglasial
02631 -- trasé
02632 -- utløp
02633 --- kloakkutløp
02634 --- nødutløp
02635 - tidsperiode
02636 -- ablasjonssesong
02637 -- akkumulasjonssesong
02638 -- balanseår
02639 -- døgn
02640 --- dag
02641 --- natt
02642 -- glasiologisk år
02643 -- hydrologisk år
02644 -- sirkulasjonsperiode
02645 --- høstsirkulasjon
02646 --- vårsirkulasjon
02647 -- stagnasjonsperiode
02648 --- sommerstagnasjon
02649 --- vinterstagnasjon
02650 -- årstid
02651 --- høst
02652 --- sommer
02653 --- vinter
02654 --- vår

02655 **DIVERSE***
02656 - data
02657 -- beregningsresultat
02658 --- kornfordelingskurve
02659 --- massebalanse
02660 ---- sommerbalanse
02661 ---- vinterbalanse
02662 --- nettobalanse
02663 --- reguleringskurve
02664 --- sedimentføringskurve
02665 --- senkningskurve
02666 --- vannbalanse
02667 --- vannekvivalent
02668 -- måleresultat
02669 --- hydrogram
02670 ---- enhetshydrogram
02671 ---- resesjonskurve
02672 --- hydrostatisk trykklinje
02673 --- limnigram
02674 --- magasinkurve
02675 --- ramprofil
02676 --- summasjonskurve
02677 --- vannføringskurve
02678 ---- varighetskurve
02679 -- pumpediagram
02680 - datasystem
02681 -- database
02682 --- faktadatabase
02683 --- litteraturdatabase
02684 --- referansedatabase
02685 - forekomst
02686 -- fossilforekomst
02687 -- mineralforekomst
02688 -- vannforekomst
02689 --- drikkevannskilde
02690 - informasjon
02691 -- miljøinformasjon
02692 - informasjonssystem
02693 -- geografisk informasjonssystem
02694 -- informasjonsbehandlingssystem
02695 -- informasjonsgjenfinningssystem
02696 --- arkivsystem
02697 - klassifikasjonsenhet*
02698 -- takson
02699 --- art
02700 --- divisjon
02701 --- familie
02702 --- hybrid
02703 --- klasse
02704 --- orden
02705 --- rekke
02706 --- rike
02707 --- slekt
02708 --- underart
02709 - prøve
02710 -- blandprøve
02711 -- bunnprøve
02712 -- jordprøve
02713 -- sedimentprøve
02714 -- vannprøve
02715 - ressurs
(ressurs etter fornybarhet)
02716 --- betinget fornybar ressurs
02717 --- fornybar ressurs
02718 --- ikke-fornybar ressurs
(ressurs etter område)
02719 --- kulturressurs
02720 --- naturressurs
02721 ---- materialressurs
02722 ----- biotisk ressurs
02723 ----- innstrømmingsressurs
02724 ----- mineralressurs
02725 ---- miljøressurs
02726 ----- tilstandsressurs
02727 - sedimentkilde
02728 -- punktkilde (sedimentkilde)
02729 - statistisk begrep
02730 -- gjennomsnittstall*
02731 --- median
02732 --- middelverdi

TESAURUSENS
ALFABETISKE DEL

Her er samtlige ord listet alfabetisk. Mange av dem har en norsk definisjon (NO) og engelsk oversettelse (EN). Samtlige har en overterm (OT) som viser til ordets plass i hierarkiet og i mange tilfelle også en eller flere undertermer (UT).

Alle termene har fått et løpenummer, slik at de lett kan finnes igjen i den systematiske delen av tesaurusen.

For nærmere forklaring av forkortelsene, se side 15-16 i innledningen.

01384 abessinierbrønn
BRUK: **sandspiss**

00658 **ablasjon**
EN: ablation
NO: Alle prosesser som fjerner snø eller is fra en bre eller et snøfelt [NVE]. Kommentar: Den viktigste prosessen er smelting av snø, firn og is, men også fordamping spiller en rolle. For breer som ender i vann, vil massetap på grunn av kalving utgjøre en del av ablasjonen [NVE].
OT: hydrologisk prosess
UT: total ablasjon
vinterablasjon
SO: ablasjonsområde
ablasjonsstake
ablatograf
albedo
bre
brebord
glasiologisk år
kalving
kryokonitthull
massebalanse
penitenter
smelting
smusskjegle
snøsmelting
sommerbalanse
sommeroverflate

01702 **ablasjonsform***
OT: breformasjon
UT: brebord
kryokonitthull
penitenter
smusskjegle

01860 **ablasjonsområde**
BF: avsmeltingsområde
EN: ablation area
NO: Områder på en bre der ablasjonen er større enn akkumulasjonen [NVE].
OT: (område etter naturgitte forhold)
SO: ablasjon
ablatograf
blåis
bre
likevektslinje

02636 **ablasjonssesong**
BF: sommersesong
EN: ablation season
summer season
NO: Den tid av året ablasjonen på en bre generelt er større enn akkumulasjonen [NVE]. Kommentar: Eksakte begynnelses- og sluttdatoer kan være vanskelig å fastslå for breer med stor høydeforskjell, der smelting kan foregå på tungen samtidig med akkumulasjon i de høyeste områdene [NVE].
OT: tidsperiode
SO: massebalanse

01436 **ablasjonsstake**
EN: ablation stake
NO: En vertikal målestav, fast fiksert i breen (normalt ved innfrysing) for å kunne måle ablasjonen (breoverflatens senkning) gjennom sommersesongen [NVE]. Kommentar: Stavens synlige lengde øker normalt i løpet av ablasjonssesongen [NVE].
OT: glasiologisk måleinstrument*
SO: ablasjon

01437 **ablatograf**
EN: ablatograph
NO: Instrument som registrerer den vertikale synkingen av breoverflaten som funksjon av tiden (gjennom ablasjonssesongen) [NVE].
OT: glasiologisk måleinstrument*
SO: ablasjon
ablasjonsområde

00849 **absolutt ruhet**
EN: absolute roughness
NO: Den diameter av ensartede korn som gir samme friksjonsmotstand som den naturlige ruheten i et gitt rør [TEKN].
OT: ruhet
SO: relativ ruhet
ruhetskoeffisient

00814 **absorbans**
EN: absorbance
OT: fysisk parameter

00619 **absorpsjon**
OT: fysisk prosess

02456 acaricid
BRUK: **middmiddel**

02262 **aceton**
OT: keton

02253 **acetylen**
BF: etyn
OT: hydrokarbon

00001 **administrasjon, forvaltning, jus og økonomi***
UT: administrativ aktivitet*
arbeidsoppgave*
bestemmelse
dokument
forvaltning
informasjonsformidling
organ (forvaltning)
politikk
register
tiltak
virkemiddel
økonomisk aktivitet

00002 **administrativ aktivitet***
OT: administrasjon, forvaltning, jus og økonomi*
UT: desentralisering

kontroll
kvalitetssikring
ledelse
organisering
planlegging
prioritering
saksbehandling
samarbeid
samordning
styring

01826 **administrativt område**
OT: område
UT: fylke

00620 **adsorpsjon**
OT: fysisk prosess
SO: adsorpsjonsmiddel

02446 **adsorpsjonsmiddel**
OT: (kjemikalie etter bruk)
UT: aktivkull
SO: adsorpsjon
bentonitt

02090 adult
BRUK: **voksent individ**

00537 **aerob prosess**
OT: prosess
UT: forbrenning

00370 **aerob slambehandling**
BF: aerob slamstabilisering
aerob stabilisering
EN: aerobic sludge digestion
NO: Mikrobiell prosess for omdanning av organisk stoff i slam til stabile forbindelser ved tilførsel av oksygen (lufting) [TEKN].
OT: slamstabilisering
SO: biologisk dam

00370 aerob slamstabilisering
BRUK: **aerob slambehandling**

00370 aerob stabilisering
BRUK: **aerob slambehandling**

02521 **aerosol**
OT: mekanisk blanding

02414 ***aflatoksin***
OT: toksin

02599 **afotisk sone**
OT: akvatisk sone*

02400 **aggregat tilstand**
OT: stoff og materiale (funksjon)
UT: fast stoff
gass
plasma
væske

00932 **aggressivitet**
EN: aggressivity
NO: Vannets evne til å angripe og skade fast materiale ved oppløsing av kalsiumkarbonat [TEKN].
OT: kjemisk parameter
SO: korrosjon

02482 **aggressivt karbondioksid**
EN: aggressive carbon dioxide
NO: Karbondioksid i vann utover det som skal til for å holde en gitt mengde kalsium i løsning i nærvær av hydrogenkarbonat [TEKN].
OT: korrosiv
SO: karbonatlikevekt

02484 **aggressivt vann**
EN: aggressive water
NO: Vann som virker oppløsende på kalsiumkarbonat og dermed kan fremkalle korrosjon. [TEKN]. Kommentar: A.v. inneholder vanligvis overskudd av karbondioksid [TEKN].
OT: korrosivt vann

00792 AGP
BRUK: **algevekstpotensial**

00023 **akkreditering**
OT: kvalitetssikring

00661 **akkumulasjon**
EN: accumulation
NO: Snø eller andre former for vann i fast form som legger seg på en bre eller et snøfelt [NVE].
OT: hydrologisk prosess
UT: sommerakkumulasjon
total akkumulasjon
SO: akkumulasjonsområde
glasiologisk år
indre skarelag
massebalanse
pålagret is
snøtaksering
vinterbalanse

01861 **akkumulasjonsområde**
EN: accumulation area
NO: Områder på en bre der akkumulasjonen er større enn ablasjonen [NVE].
OT: (område etter naturgitte forhold)
SO: akkumulasjon
balanseår
bre
likevektslinje

02637 **akkumulasjonssesong**
BF: vintersesong
EN: accumulation season
winter season
NO: Den tid av året akkumulasjonen på en bre generelt er større enn ablasjonen [NVE]. Kommentar: For norske breer kan perioden være fra midten av sept. til midten av mai [NVE].
OT: tidsperiode

SO: massebalanse

02219 **akrylamid**
OT: alifatisk forbindelse

00623 **akselerert erosjon**
EN: accelerated erosion
NO: Erosjon større enn normalt, forårsaket av mennesker [NVE].
OT: erosjon

00097 aksjonsplan
BRUK: **handlingsplan**

00363 **aktivering**
BF: reaktivering
EN: activation
reactivation
rearation
NO: (Biol.) Vanligvis om separat lufting av returslam i aktivslamprosessen før blanding med innkommende avløpsvann for å øke slammets evne til å ta opp uorganisk stoff [TEKN].
OT: slambehandling
SO: aktiveringsbasseng
aktivslammetode
lufting
regenerering

01224 **aktiveringsbasseng**
EN: activation basin
reaeration basin
NO: Basseng for lufting av returslam før det blandes med avløpsvann i aktivslamprosessen [TEKN].
OT: basseng
SO: aktivering
kontaktstabiliseringsanlegg

02447 aktivert karbon
BRUK: **aktivkull**

02447 aktivert kull
BRUK: **aktivkull**

02476 **aktivert silika**
EN: activated silica
NO: Negativt ladet kolloidal oppløsning, dannet ved delvis nøytralisering av oppløste natriumsilikater med sure forbindelser [TEKN]. Kommentar: A.k. fremmer fnokkdannelse hos positivt ladete kolloider, f.eks. aluminiumhydroksid, og benyttes derfor som hjelpekoagulant ved kjemisk rensing av vann [TEKN].
OT: koagulant
SO: koagulering

00265 **aktivitet, fenomen og prosess**
UT: aktivitet (menneskelig)
fenomen
forurensning
metode
prosess
virksomhet

00266 **aktivitet (menneskelig)**
BF: menneskelig aktivitet
menneskelig virksomhet
samfunnsaktivitet
EN: activity
NO: Menneskelig virksomhet
OT: aktivitet, fenomen og prosess
UT: anboring
avfallsbehandling
bekjemping
beskyttelse
energiøkonomisering
feilsøking
friluftsliv
idrett
informasjonsbehandling
kalking
landbruksvirksomhet
opprusting og utvidelse (vannkraft)
overvåking
regulering (hydrologi)
regulering (teknisk)*
ressursutnyttelse
slambehandling
tapping
utsetting
vannbehandling
vannleting med ønskekvist

02447 aktivkarbon
BRUK: **aktivkull**

02447 **aktivkull**
BF: aktivert karbon
aktivert kull
aktivkarbon
aktivt karbon
aktivt kull
EN: activated carbon
NO: Høyporøst karbon, vanligvis trekull, med stor spesifikk overflate, som har evne til å adsorbere andre stoffer [TEKN]. Kommentar: A.k. benyttes innen vannbehandling til å fjerne lukt- og smaksfremkallende komponenter og fargede forbindelser. Dette skjer enten ved at vannet passerer gjennom et filter med granulert a.k. eller oppslemmes med a.k. i pulverform som senere skilles ut ved sedimentering eller filtrering [TEKN].
OT: adsorpsjonsmiddel
SO: aktivkullfilter
avklorering
vannbehandling

01526 **aktivkullfilter**
BF: kullfilter
EN: activated carbon filter
carbon filter
charcoal filter
NO: Filter med filtermasse av aktivert karbon i granulert form [TEKN].
OT: filter
SO: aktivkull

01887 **aktivslam**

EN: activated sludge
NO: Biologisk fnokket slam produsert i avløpsvann ved vekst av mikroorganismer under tilførsel av oksygen [TEKN]. Kommentar: Mikroorganismene absorberer og bryter ned organisk stoff i avløpsvannet [TEKN].
OT: slam
SO: aktivslamanlegg
aktivslammetode
lufting
slamalder

01299 **aktivslamanlegg**
EN: activated sludge plant
NO: Anlegg for biologisk rensing av avløpsvann med suspendert bakteriekultur [TEKN].
OT: biologisk renseanlegg
UT: høybelastet aktivslamanlegg
kontaktstabiliseringsanlegg
konvensjonelt aktivslamanlegg
lavbelastet aktivslamanlegg
SO: aktivslam
aktivslammetode
biologisk rensing
returslamforhold
slambelastningsfaktor
slamsvelling

00417 **aktivslammetode**
EN: activated sludge process
NO: Metode for biologisk rensing av avløpsvann ved hjelp av aktivslam [TEKN]. Kommentar: Oksygen tilføres vanligvis ved kunstig lufting. Aktivslam separeres fra det rensede avløpsvannet og føres i retur til luftebassenget, hvor det svever fritt i vannmassene. Overskuddslam tas ut av prosessen for viderebehandling/deponering [TEKN].
OT: biologisk rensing
SO: aktivering
aktivslam
aktivslamanlegg
kontaktfilter
kontaktlufter
langtidslufter

02447 aktivt karbon
BRUK: **aktivkull**

02447 aktivt kull
BRUK: **aktivkull**

01104 **akustikk**
OT: fysikk

00698 **akvakultur**
BF: havbruk
OT: primærnæring
UT: fiskeoppdrett

02106 **akvariefisk**
OT: oppdrettsfisk

02001 **akvatisk knyttet organisme***
OT: organisme (funksjon)
UT: sjøfugl
sjøpattedyr
vadefugl
vannfugl

02007 **akvatisk organisme**
EN: aquatic organism
OT: organisme (funksjon)
UT: bentos
ferskvannsorganisme
marin organisme
pelagisk organisme

01029 **akvatisk solenergi**
OT: fornybar energikilde
UT: bølgekraft
havstrøm
vannkraft

02598 **akvatisk sone***
OT: sone
UT: afotisk sone
fotisk sone
innsjøsone*
litoralsone
profundalsone
trofogen sone

01093 **akvatisk økologi**
OT: økologi
UT: ferskvannsøkologi
marin økologi

01813 **akvatisk økosystem**
EN: aquatic ecosystem
OT: (økosystem etter type)
UT: ferskvannsøkosystem
marint økosystem

01351 **akvedukt**
EN: aqueduct
NO: Vannledning eller kanal hvor vannet vanligvis renner med fritt vannspeil. For å oppnå jevnt fall, legges den både over og under terrenget, over terrenget på en bruformet konstruksjon [TEKN]. Kommentar: A. er særlig kjent fra romertiden [TEKN].
OT: vannledning
SO: rør
vannforsyning

01638 akvifer
BRUK: **vannførende formasjon**

00815 **albedo**
EN: albedo
NO: Prosentandelen av innkommende stråling som reflekteres fra en overflate [NVE]. Kommentar: For nyfalt snø kan albedo være opptil 90 %, for is er den normalt omkring 40-60 % [NVE].
OT: fysisk parameter
SO: ablasjon

02220 **aldehyd**
OT: alifatisk forbindelse
UT: formaldehyd
propenal

00789 **alder**
EN: age
OT: biologisk parameter
UT: aldersfordeling
levealder

00288 **aldersbestemmelse**
OT: biologisk analyse

00790 **aldersfordeling**
BF: alderssammensetning
EN: age distribution
OT: alder

00790 alderssammensetning
BRUK: **aldersfordeling**

00543 **aldring**
OT: biologisk prosess

02297 alfa HCH
BRUK: **alfaheksaklorsykloheksan**

02297 **alfaheksaklorsykloheksan**
BF: alfa HCH
OT: halogenert aromatisk forbindelse

00504 **alfastråling**
OT: ioniserende stråling

00549 **algebegroing**
OT: autotrof begroing

00544 algeblomst
BRUK: **algeoppblomstring**

00544 **algeoppblomstring**
BF: algeblomst
vannblomst
EN: algal bloom
OT: biologisk prosess

02415 **algetoksin**
OT: toksin

00792 **algevekstpotensial**
BF: AGP
OT: biologisk parameter

01065 **algologi**
OT: botanikk

02218 **alifatisk forbindelse**
OT: organisk forbindelse
UT: akrylamid
aldehyd
alkohol
cellulose
diisocyanat
DNA
epoksid
etenoksid
eter
formazin
glykosid
halogenert alifatisk forbindelse
hydrokarbon
keton
PAN
polyuretan
propenoksid
tinnorganisk forbindelse
trietylfosfat

02499 alkalie
BRUK: **base**

00381 **alkalisering**
EN: alkalization
NO: Tilsetning av kjemikalier (alkalier) til vann for å øke alkaliteten (heve pH-verdien) [TEKN]. Kommentar: Mest brukt er kalsiumhydroksid ($Ca(OH)_2$), natriumhydroksid (NaOH) og natriumkarbonat (Na_2CO_3) [TEKN].
OT: vannbehandling
SO: alkalitet
natriumhydroksid
natriumkarbonat

02499 alkalisk stoff
BRUK: **base**

00933 **alkalitet**
EN: alkalinity
NO: Mål for vannets evne til å binde sure komponenter [TEKN]. Kommentar: A. skyldes primært innholdet av hydrogenkarbonater, karbonater og hydroksider, og bestemmes ved titrering med en standardoppløsning av en syre - vanligvis saltsyre - til en bestemt pH-verdi. Titrering til pH 8.3 (fenolftalein-alkalitet, p-alkalitet) gir summen av karbonater og hydroksider, mens titrering til pH 4-5 (metylorange-alkalitet, m-alkalitet) gir total a. Differansen mellom m- og p-alkalitet uttrykker innholdet av hydrogenkarbonater, og omregnes ofte til hydrogenkarbonathårdhet. Enhet: ml 0.1 N HCl/l eller mekv/l [TEKN].
OT: kjemisk parameter
SO: alkalisering
bufferkapasitet
vannkvalitet

02223 **alkohol**
OT: alifatisk forbindelse
UT: butanol
etanol
isopropanol
metanol

02420 allergen
BRUK: **allergifremkallende stoff**

01016 **allergi**

OT: sykdom
SO: allergifremkallende stoff

02420 **allergifremkallende stoff**
BF: allergen
OT: helsefarlig stoff
SO: allergi

01718 alpinbre
BRUK: **dalbre**

02611 **alpin sone**
OT: sone
UT: høyalpin sone
lavalpin sone
mellomalpin sone

01818 **alpint økosystem**
EN: alpine ecosystem
OT: terrestrisk økosystem
SO: alpin sone

02188 **aluminium**
OT: metall

02342 **aluminiumforbindelse**
OT: uorganisk forbindelse
UT: aluminiumoksid

02343 **aluminiumoksid**
OT: aluminiumforbindelse

02477 **aluminiumsulfat**
EN: aluminium sulphate
aluminum sulphate (US)
NO: Aluminiumsalt av svovelsyre. A. benyttes som hovedkoagulant ved kjemisk rensing av vann. Formel: $Al_2(SO_4)_3x18H_2O$ [TEKN].
OT: koagulant
SO: flokkulering
vannbehandling

02397 **amalgam**
OT: legering

02376 **ammoniakk**
OT: nitrogenforbindelse

02377 **ammonium**
OT: nitrogenforbindelse

02017 **anadrom fisk**
OT: fisk (funksjon)
SO: fisketrapp
lakse- og innlandsfiskeloven

01774 **anadrom strekning**
OT: lakseelv

00539 **anaerob prosess**
OT: prosess
UT: gjæring

00371 **anaerob slambehandling**
BF: anaerob slamstabilisering
EN: anaerobic sludge digestion
NO: Mikrobiell prosess for omdanning av organisk stoff i slam til stabile forbindelser uten tilførsel av oksygen [TEKN].
OT: slamstabilisering
SO: mesofil slamråtning
metanbakterie
råtnetank

00371 anaerob slamstabilisering
BRUK: **anaerob slambehandling**

00286 **analyse**
BF: undersøkelse
OT: informasjonsbehandling
UT: biologisk analyse
datering
fjernanalyse
fysisk-kjemisk analyse
jartest
kolorimetri
matematisk analyse
prøvepumping
statistisk analyse
systemanalyse
telling
vannanalyse
vannkjemisk analyse
vassdragsundersøkelse
SO: analysemetode

00526 **analysemetode**
OT: metode
UT: separasjonsmetode
SO: analyse

01150 **analytisk kjemi**
OT: kjemi

01742 anastamoserende elv
BRUK: **forgrenet elveløp**

01058 **anatomi**
OT: biologi
SO: anatomisk og morfologisk struktur

00745 **anatomisk og morfologisk struktur**
SO: anatomi

00073 **anbefaling**
BF: tilråding
EN: recommendation
NO: Bestemmelse som inneholder råd eller veiledning
OT: bestemmelse

00267 **anboring**
EN: tapping
NO: Montering av anboringsklammer og boring av hull på en hovedvannledning (oftest under trykk), for tilknytting av stikkledning [TEKN].
OT: aktivitet (menneskelig)
SO: anboringsklammer
rør
vannforsyning

01414 **anboringsklammer**
EN: tapping sleeve
NO: Klave av jern med kik-kran. Benyttes for tilknytting av stikkledning til hovedvannledning [TEKN].
OT: teknisk utstyr
SO: anboring
rør

00246 **anbud**
OT: økonomisk virkemiddel
SO: tilbud

02537 **anion**
OT: ion
SO: fosfat

01216 **anlegg**
OT: kulturobjekt
UT: avfallsplass
avløpsanlegg
basseng
drenssystem
fisketrapp
gruve
kalkingsanlegg
kraftverk
kultiveringsanlegg
oppdrettsanlegg
snøforbygning
snøskjerm
vannbehandlingsanlegg
vanntransportanlegg*
vannverk (anlegg)
vassdragsteknisk anlegg
veg
SO: plan- og bygningsloven

00816 **antall**
EN: number
OT: fysisk parameter

02486 **antibiotika**
OT: legemiddel

00693 **anvendt forskning**
OT: forskning

00219 **arbeidsmiljøloven**
OT: lovverk

00056 **arbeidsoppgave***
OT: administrasjon, forvaltning, jus og økonomi*
UT: oppdrag
program
prosjekt

00817 **areal**
EN: area
OT: fysisk parameter

00359 arealbruk
BRUK: **arealutnyttelse**

00027 **arealplanlegging**
OT: planlegging
SO: arealutnyttelse

00871 **arealprosent***
OT: hydrologisk parameter
UT: breprosent
sjøprosent

00359 **arealutnyttelse**
BF: arealbruk
OT: ressursutnyttelse

02577 **arid sone**
OT: klimasone

02732 aritmetisk gjennomsnitt
BRUK: **middelverdi**

02732 aritmetisk middelverdi
BRUK: **middelverdi**

01053 **arkeologi**
OT: fagområde
SO: kulturminne

01397 **arkeologisk funn**
OT: løst kulturminne

01475 Arkimedes' skrue
BRUK: **skruepumpe**

01054 **arkitektur**
OT: fagområde
UT: landskapsarkitektur
SO: bygning

02696 **arkivsystem**
OT: informasjonsgjenfinningssystem

02578 **arktisk sone**
OT: klimasone

01816 **arktisk økosystem**
EN: arctic ecosystem
OT: (økosystem etter type)

01415 **armatur**
EN: armatures
mountings
NO: I VA-teknikken: Kraner, ventiler, batterier, manometre e.l [TEKN].
OT: teknisk utstyr
SO: ledningsnett
rør

01683 armeringslag
BRUK: **dekksjikt**

02269 **aromatisk forbindelse**
OT: organisk forbindelse
UT: aromatisk hydrokarbon
arylfosfat
benzendikarbonitril
cellulose
diaminotoluen
dianisidin

dibutylftalat
dietylanilin
dietylheksylftalat
dimetylformamid
dimetylsulfat
dinitrotoluen
ditolyleter
etylanilin
fenoksysyre
halogenert aromatisk forbindelse
nitroanilin
nitrotoluen
nonylfenol
ortodianisidin
trifenylfosfat

02270 **aromatisk hydrokarbon**
OT: aromatisk forbindelse
UT: benzen
benzoforbindelse
fenol
isobenzan
metylnaftalen
naftalen
orto-tolidin
PAH
styren
toluen
trimetylbenzen

02170 **arsen**
OT: ikke-metall

02189 **arsen**
NO: har både metalliske og ikke-metalliske egenskaper
OT: metall

02344 **arsenforbindelse**
OT: uorganisk forbindelse
UT: arsenoksid

02345 arsenikk
BRUK: **arsenoksid**

02345 **arsenoksid**
BF: arsenikk
OT: arsenforbindelse

02699 **art**
OT: takson

01379 **artesisk brønn**
EN: artesian well
NO: Brønn eller borehull som avgir grunnvann som står under trykk, innesluttet mellom impermeable lag i grunnen [NVE].
OT: brønn
SO: artesisk kilde
vannførende formasjon

01919 **artesisk grunnvann**
EN: artesian groundwater
NO: Grunnvann som står under trykk, oftest mellom impermeable geologiske lag [NVE].
OT: grunnvann
SO: vannførende formasjon

01771 **artesisk kilde**
EN: artesian spring
NO: Utstrømning av grunnvann til overflaten fra en underjordisk geologisk formasjon der vannet står under trykk [NVE].
OT: kilde
SO: artesisk brønn
vannførende formasjon

00119 **artsforvaltning**
OT: naturforvaltning
UT: fiskeforvaltning
viltforvaltning
SO: artsvern

00752 **artsmangfold**
OT: biodiversitet
SO: artsvern

00793 **artssammensetning**
OT: biologisk parameter

00598 artsuksesjon
BRUK: **suksesjon**

00193 **artsvern**
OT: naturvern
SO: artsforvaltning
artsmangfold

02282 **arylfosfat**
OT: aromatisk forbindelse

01610 **asbest**
OT: ertsmineral

02506 **asfalt**
EN: asphalt
NO: Bitumiøs avsetning i oljeførende lag eller biprodukt ved oljedestillasjon. Brukes bl.a. som korrosjonsbeskyttende belegg på vannledningsrør [TEKN].
OT: materiale
SO: ledningsnett

01254 **asfaltkjerne**
EN: bitumen core
NO: Tetningssjikt av asfalt i en steinfyllingsdam for å gjøre den vanntett [TEKN].
OT: damkjerne

01017 **astma**
OT: sykdom

02590 **atmosfære**
OT: sfære
UT: stratosfære
troposfære

02531 **atom**
OT: molekyl

01045 atomenergi
BRUK: **kjerneenergi**

01045 atomkraft
BRUK: **kjerneenergi**

01272 atomkraftverk
BRUK: **kjernekraftverk**

01199 atomteknologi
BRUK: **kjerneteknologi**

01407 **automatisk målestasjon**
OT: målestasjon

01463 **automatisk prøvetaker**
EN: automatic sampler
NO: Utstyr for proporsjonal og/eller tidsstyrt prøvetaking fra vann [TEKN].
OT: prøvetaker
SO: automatisk prøvetaking

00323 **automatisk prøvetaking**
OT: prøvetaking
SO: automatisk prøvetaker

00548 **autotrof begroing**
OT: begroing
UT: algebegroing

02130 **autotrof organisme**
OT: (organisme (funksjon) etter næringsstrategi)
SO: produsent

00268 **avfallsbehandling**
OT: aktivitet (menneskelig)
UT: deponering
gjenvinning

01217 **avfallsplass**
OT: anlegg

00519 **avgass**
OT: utslipp

00247 **avgift**
OT: økonomisk virkemiddel
UT: fisketrygdavgift
jegeravgift
miljøavgift
SO: avgiftspolitikk

00413 **avgiftning**
EN: detoxification
NO: Fjerning av skadelige eller giftige kjemiske stoffer, f.eks. tungmetaller, cyanider og pesticider fra vann og avløpsvann. Eks.: oksidasjon av cyanider, reduksjon av kromater, nøytralisering av syrer og baser [TEKN].
OT: vannrensing
UT: cyanidavgiftning
SO: nøytralisering
oksidasjon
reduksjon

00155 **avgiftspolitikk**
OT: politikk
SO: avgift
pant
skatt

00382 **avherding**
BF: bløtgjøring
EN: softening
NO: Delvis eller fullstendig fjerning av vannets innhold av kalsium- og magnesiumioner, f.eks. ved bruk av en kationbytter [TEKN].
OT: vannbehandling
SO: avherdingsfilter
avsalting
hårdt vann
ionebytte

01527 **avherdingsfilter**
BF: bløtgjøringsfilter
EN: softening filter
NO: Filter for fjerning av kalsium- og magnesiumioner fra vann, eller for å bytte ut disse ioner med alkalimetallioner. Filtermedium kan være permutittjord eller syntetiske ionebyttere [TEKN].
OT: filter
SO: avherding
hårdt vann
vannbehandling

02471 **avisingsvæske**
OT: frostvæske

00415 **avklorering**
EN: dechlorination
NO: Delvis eller fullstendig fjerning av klor i vann (etter klorering) ved hjelp av kjemiske eller fysiske midler. A. foretas vanligvis ved tilsetning av et reduksjonsmiddel - f.eks. svoveldioksid, natriumsulfitt eller natriumtiosulfat - evt. ved adsorpsjon på aktivert karbon [TEKN].
OT: vannrensing
SO: aktivkull
klorbehov
klorering
sterkklorering

00900 **avløp (hydrologi)**
BF: avrenning
EN: runoff
NO: Den vannmengde som drenerer ut fra et definert nedbørfelt i løpet av en viss tidsperiode [NVE]. Kommentar: Dreneringen kan foregå som overflatedrenering (surface runoff) eller gå gjennom grunnen (subsurface runoff). Angis vanligvis som $10^6 m^3$ pr måned eller år [NVE].
OT: vannmengde*
UT: bygeavløp
grunnvannsavløp
overflateavløp
spesifikt avløp
årsavløp

01218 **avløpsanlegg**

BF: kloakkanlegg
EN: sewerage system
NO: Anlegg som omfatter avløpsnett, eventuelt pumpestasjon, renseanlegg og utløpsledning [TEKN].
OT: anlegg
UT: avløpssystem
latrine
SO: avløpsnett
avløp (VA-teknikk)
ettersedimenteringsbasseng
kloakkering

00875 **avløpskoeffisient**
EN: runoff coefficient
NO: Den delen av nedbøren som flyter som overflatevann til elven og dreneres videre av denne [NVE].
OT: hydrologisk parameter

01333 **avløpsledning**
BF: kloakkledning
EN: sewer
NO: Ledning for transport av avløpsvann [TEKN].
OT: avløpsnett
UT: avskjærende ledning
fellesledning
hovedavløpsledning
infiltrasjonsledning
overvannsledning
spillvannsledning
utløpsledning
SO: kloakk (avløpsvann)

01332 **avløpsnett**
EN: sewer system
NO: Det samlede system av ledninger i et avløpsanlegg eller innen et avgrenset område [TEKN].
OT: ledningsnett
UT: avløpsledning
SO: avløpsanlegg

01468 **avløpspumpe**
BF: kloakkpumpe
EN: sewage pump
NO: Pumpe for transport av avløpsvann [TEKN].
OT: pumpe

01292 avløpsrenseanlegg
BRUK: **kloakkrenseanlegg**

01219 **avløpssystem**
BF: kloakksystem
EN: sewerage system
NO: Teknisk anlegg for transport av avløpsvann. Avhengig av i hvilken grad ulike typer avløpsvann føres i atskilte ledninger, brukes forskjellige betegnelser på avløpssystemet (f.eks. fellessystem, separatsystem) [TEKN].
OT: avløpsanlegg
UT: fellessystem
separatsystem
SO: kloakkering

01903 **avløpsvann**
BF: brukt vann
EN: waste water
NO: Fellesbetegnelse for alt vann som har vært brukt, enten det er blitt forurenset eller ikke [TEKN].
OT: vann
UT: industriavløpsvann
kloakk (avløpsvann)
kommunalt avløpsvann
spillvann
SO: avløp
avløp (VA-teknikk)
resorpsjon
vannforurensning

01911 **avløp (vannkraft)**
BF: undervann
EN: tail water
NO: Trykkløst vann som strømmer ut fra en vannkraftstasjon [TEKN].
OT: vann
SO: undervannskanal

01912 **avløp (VA-teknikk)**
EN: effluent
NO: I VA-teknikken vanligvis utstrømmende vann fra teknisk anlegg [TEKN].
OT: vann
SO: avløpsanlegg
avløpsvann

00900 avrenning
BRUK: **avløp (hydrologi)**

00383 **avsalting**
BF: avsaltingsteknologi
EN: desalination
desalting
NO: Reduksjon av innhold av mineralsalter fra f.eks. sjøvann, for å gjøre det brukbart for vannforsyning og vanning [TEKN].
Kommentar: Kan skje gjennom destillasjon (f.eks. ved bruk av solvarme), frysing, ionebytting, elektrodialyse og omvendt osmose [TEKN].
OT: vannbehandling
SO: avherding
ionebytte
omvendt osmose
salinitet

00383 avsaltingsteknologi
BRUK: **avsalting**

00664 **avsenkning**
EN: drawdown
NO: En senkning av grunnvannspeilet forårsaket av pumping fra et borehull eller pga. utstrømning av vann fra en kilde [NVE].
OT: hydrologisk prosess
SO: grunnvann
vannførende formasjon

01656 avsetning
BRUK: **løsmasse**

01334 **avskjærende ledning**
EN: collector
interceptor
NO: En a.l. "kutter" flere avløpsledninger for å samle opp (avskjære) vannføringen i et avløpsnett [TEKN].
OT: avløpsledning

01860 avsmeltingsområde
BRUK: **ablasjonsområde**

01343 **avstivning**
EN: staying
NO: System av rammer og planke- eller spuntvegger som støtter opp sideveggene i en grøft for å hindre utrasing [TEKN].
OT: grøft (ledning)
SO: ledningssone
leggedybde

00384 **avsyring**
EN: deacidification
NO: Fjerning av overskudd av fri syre fra vann [TEKN]. Kommentar: Den overskytende fri syre i naturlig vann er vanligvis aggressivt karbondioksid. Denne reduseres ved lufting, ved dosering av alkali eller ved å la vannet passere et basisk filtermateriale [TEKN].
OT: vannbehandling
SO: nøytralisering

00200 **avtale**
OT: juridisk virkemiddel
UT: bilateral avtale
internasjonal avtale
landbruksavtalen
SO: avtalerett

01141 **avtalerett**
OT: jus
SO: avtale

00364 avvanning
BRUK: **slamavvanning**

01913 **badevann**
OT: vann

00442 **bakevje**
EN: backcurrent
backflow
eddy
NO: Strøm som går i motsatt retning av en elvs generelle strømretning og danner en virvel [NVE].
OT: elvefenomen

00337 **bakkeplanering**
OT: landbruksvirksomhet

02164 **bakterie**
OT: organisme (taksonomi)
UT: koliform bakterie
metanbakterie
SO: bakteriologi

00677 bakteriekorrosjon
BRUK: **mikrobiell korrosjon**

00794 **bakterietall**
BF: kimtall
EN: plate count
NO: Antall bakterier som utvikles under standard betingelser fra et bestemt vannvolum etter fortynning i agar [TEKN].
OT: biologisk parameter
SO: koliform bakterie
vannanalyse
vannkvalitet

01081 **bakteriologi**
OT: mikrobiologi
SO: bakterie

00289 **bakteriologisk analyse**
BF: bakteriologisk undersøkelse
mikrobiologisk analyse
OT: biologisk analyse
SO: mikrobiologi

00289 bakteriologisk undersøkelse
BRUK: **bakteriologisk analyse**

00305 bakteriologisk vannanalyse
BRUK: **mikrobiologisk vannanalyse**

00748 **balanse**
OT: egenskap

02638 **balanseår**
EN: balance year
NO: Tidsintervallet mellom dannelsen av to påfølgende sommeroverflater på en bre [NVE].
OT: tidsperiode
SO: akkumulasjonsområde
glasiologisk år
massebalanse
sommeroverflate

00737 **bank og finansiering**
OT: tertiærnæring

01991 **barchan**
EN: snow barchan
NO: Hesteskoformet liten rygg av snø, med ender som peker i vindens retning [NVE].
OT: skavl

02190 **barium**
OT: metall

01781 **barskog**
OT: skog
UT: furuskog
granskog

02499 **base**
BF: alkalie
alkalisk stoff
OT: (kjemikalie etter kjemisk egenskap/rolle)
UT: lut

SO: natriumhydroksid

02508 **basisk filtermasse**
EN: basic filter masss
NO: Filtermateriale som binder karbondioksid i vann. Benyttes til å redusere vannets aggressivitet.
OT: filtermateriale
SO: marmorfilter

01223 **basseng**
EN: basin
NO: Naturlig eller kunstig lager for vann [TEKN].
OT: anlegg
UT: aktiveringsbasseng
høydebasseng
kontaktbasseng
luftebasseng
sedimenteringsbasseng
trykkreduksjonsbasseng
utjevningsbasseng
SO: dam

00053 **bedriftsstyring**
OT: styring

01210 **bedriftsøkonomi**
OT: økonomi

00184 bedømmelse
BRUK: **vurdering**

00545 **befruktning**
OT: biologisk prosess
UT: pollinering
SO: zygote

01979 **begerkrystall**
EN: cup crystal
NO: Kopp- eller begerformet snøkrystall, sluttfasen i en metamorfose [NVE].
Kommentar: Begerkrystaller dannes ved sublimasjon i et snølag (oftest nær bakken eller en isoverflate), derved nedsettes kohesjonen (og tettheten) slik at et lag med begerkrystaller kan danne glideflate ved snøskred [NVE].
OT: snøkrystall
SO: glidesjikt
snøskred

01925 **begravet is**
BF: underjordisk is
EN: buried ice
NO: Is som er dannet eller avsatt på jordoverflaten og senere dekket med morenemateriale eller sedimenter [NVE].
OT: is
SO: fossil is
isfylt endemorene

00547 **begroing**
BF: begroingsforhold
begroingsproblemer
tilgroing
OT: biologisk prosess
UT: autotrof begroing
heterotrof begroing
SO: bunnstoff

00547 begroingsforhold
BRUK: **begroing**

00547 begroingsproblemer
BRUK: **begroing**

00749 **behov**
OT: egenskap

01833 beitefelt
BRUK: **kulturbeite**

01875 **beiteområde**
OT: (område etter økologisk funksjon)
SO: beiting

00551 **beiting**
OT: biologisk prosess
SO: beiteområde

00274 **bekjemping**
NO: bekjemping av skadegjørere
OT: aktivitet (menneskelig)
UT: biologisk bekjemping
kjemisk bekjemping

02448 **bekjempningsmiddel**
OT: (kjemikalie etter bruk)
SO: dispergeringsmiddel
pesticid

01699 **bekk**
EN: creek
NO: En naturlig vannstrøm, normalt mindre enn en elv, gir ofte bidrag til en elv [NVE].
OT: vassdrag

01318 **bekkeinntak**
EN: creek intake
NO: Sted i en kanal eller trykkløs tunnel hvor vannet i en bekk tas inn i en hovedvannstrøm [TEKN].
OT: inntak
SO: kanal
takrenne
tunnel

01547 bensinutskiller
BRUK: **oljeutskiller**

02008 benthos
BRUK: **bentos**

02012 bentisk alge
BRUK: **fytobentos**

02008 bentisk organisme
BRUK: **bentos**

02370 **bentonitt**
BF: natriummontmerillonitt
vulkansk aske

EN: bentonite
NO: Forvitret vulkansk aske. Brukes bl.a. til å bekjempe forurensing ved å fungere som hjelpekoagulant og til adsorpsjon av olje og fett [TEKN].
OT: natriumforbindelse
SO: adsorpsjonsmiddel
flokkulering
koagulant

02008 **bentos**
BF: benthos
bentisk organisme
EN: benthos
NO: Organismer som lever på eller ved bunnen av hav eller innsjø
OT: akvatisk organisme
UT: bunndyr
fytobentos

02012 bentosalge
BRUK: **fytobentos**

02271 **benzen**
BF: benzendamp
OT: aromatisk hydrokarbon

02271 benzendamp
BRUK: **benzen**

02283 **benzendikarbonitril**
OT: aromatisk forbindelse

02272 **benzoforbindelse**
OT: aromatisk hydrokarbon

00170 **beredskap**
OT: forebygging
UT: oljevernberedskap

00092 **beredskapsplan**
OT: plan

00308 **beregning**
OT: informasjonsbehandling

02657 **beregningsresultat**
EN: calculation result
NO: Resultat i form av en kurve, formel, tabell el.l. utfra observerte data [NVE].
OT: data
UT: kornfordelingskurve
massebalanse
nettobalanse
reguleringskurve
sedimentføringskurve
senkningskurve
vannbalanse
vannekvivalent

01600 **bergart**
OT: berggrunn
UT: eruptiv bergart
metamorf bergart
sedimentær bergart

01608 **bergartsdannende mineral**
OT: mineral

01599 **berggrunn**
OT: naturobjekt
UT: bergart
mineral
SO: geologi

00700 **bergverksdrift**
OT: primærnæring
UT: kullbryting
mineralutvinning
olje- og gassutvinning

00205 **Bern-konvensjonen**
NO: Konvensjon om vern av ville europeiske planter og dyr og deres naturlig leveområder
OT: konvensjon

02191 **beryllium**
OT: metall

00278 **beskyttelse**
OT: aktivitet (menneskelig)
UT: korrosjonsbeskyttelse

00553 **bestandsnedgang**
OT: bestandsutvikling

00554 **bestandsoppgang**
OT: bestandsutvikling

00332 **bestandsregistrering**
OT: registrering

00552 **bestandsutvikling**
OT: biologisk prosess
UT: bestandsnedgang
bestandsoppgang

00072 **bestemmelse**
EN: provision
NO: Utsagn i et normativt dokument
Kommentar: foreligger i form av redegjørelse, instruks, anbefaling eller et krav
OT: administrasjon, forvaltning, jus og økonomi*
UT: anbefaling
instruks
krav
lovbestemmelse
redegjørelse
teknisk bestemmelse
SO: normativt dokument

01409 **bestemmende profil**
BF: bestemmende tverrsnitt
EN: channel control
NO: Den del av en elvestrekning som kontrollerer relasjonen mellom vannstand og vannføring ved en oppstrøms målestasjon, ofte en (fjell)terskel i elven [NVE]. Kommentar: Vanligvis plasseres

målestasjonen i en kulp eller i en sjø med stabil utløpsprofil [NVE].
OT: hydrometrisk stasjon
SO: ustabilt løp
vannføringskurve

01409 bestemmende tverrsnitt
BRUK: **bestemmende profil**

00546 bestøving
BRUK: **pollinering**

02298 beta HCH
BRUK: **betaheksaklorsykloheksan**

02298 **betaheksaklorsykloheksan**
BF: beta HCH
OT: halogenert aromatisk forbindelse

00505 **betastråling**
OT: ioniserende stråling

02716 **betinget fornybar ressurs**
OT: (ressurs etter fornybarhet)

01244 **betongdam**
EN: concrete dam
NO: Dam oppført i betong [TEKN].
OT: dam
UT: hvelvdam
platedam
SO: jordfyllingsdam
massivdam
steinfyllingsdam

01515 **betongrør**
EN: concrete pipe
OT: rør
SO: rørgate

00251 **bevilgning**
OT: økonomisk virkemiddel

00718 **biavl**
OT: landbruk

01746 bielv
BRUK: **sideelveløp**

01738 **bifurkasjon**
EN: bifurcation
NO: En elv som deler seg i to armer. Som regel leder den ene vann over til et annet vassdrag [NVE].
OT: elveløp
SO: samløp

01402 **bil**
EN: automobile
car
OT: kjøretøy

00201 **bilateral avtale**
OT: avtale

00080 **bilde**
OT: dokument
UT: flyfoto
satelittbilde

02449 **biocid**
OT: (kjemikalie etter bruk)
UT: pesticid

00580 biodegradering
BRUK: **biologisk nedbryting**

00751 **biodiversitet**
BF: biologisk mangfold
OT: diversitet
UT: artsmangfold

01034 **bioenergi**
OT: solenergi
UT: biogass
torv

01305 biofilter
BRUK: **biologisk filter**

00426 **bioflokkulering**
EN: bioflocculation
NO: Oppbygging av fnokker vha av adsorpsjonsevnen hos aktivslam [TEKN].
OT: flokkulering
SO: fnokk

01105 **biofysikk**
OT: fysikk
SO: biologi

01035 **biogass**
OT: bioenergi
SO: metan

01059 **biogeografi**
OT: biologi
UT: dyregeografi
plantegeografi
SO: geografi

01056 **biogeokjemi**
OT: fagområde

01151 **biokjemi**
OT: kjemi
SO: biologi

00947 **biokjemisk oksygenforbruk**
BF: BOF
EN: biochemical oxygen demand BOD
NO: Mål for biokjemisk nedbrytbart stoff (organisk stoff) i vann og avløpsvann [TEKN]. Kommentar: Uttrykkes ved mikroorganismers oksygenforbruk i mg O pr l ved spesifisert tid og temperatur, vanligvis ved 7 døgn og 20 °C (BOF7) [TEKN].
OT: oksygenforbruk
SO: kjemisk oksygenforbruk
oksygenbehov

00541 **biokjemisk prosess**
OT: prosess

02406 **biokjemisk stoff**
OT: stoff og materiale (funksjon)
UT: enzym
feromon
hormon
metabolitt
protein
toksin
vitamin

01057 **biologi**
OT: fagområde
UT: anatomi
biogeografi
bioteknologi
botanikk
cellebiologi
cytologi
etologi
ferskvannsbiologi
fiskeribiologi
fysiologi
genetikk
hydrobiologi
marin biologi
mikrobiologi
parasittologi
plantesosiologi
toksikologi
zoologi
økologi
SO: biofysikk
biokjemi
biologisk analyse
organisme (funksjon)
organisme (taksonomi)

00287 **biologisk analyse**
BF: biologisk undersøkelse
OT: analyse
UT: aldersbestemmelse
bakteriologisk analyse
SO: biologi

00416 biologisk behandling
BRUK: **biologisk rensing**

00275 **biologisk bekjemping**
BF: biologisk kontroll
EN: biocontrol
biological control
NO: Bekjemping av skadegjørere ved bruk av andre levende organismer
OT: bekjemping

01304 **biologisk dam**
BF: lagune
stabiliseringsdam
EN: lagoon
oxidation dam
stabilization pond
NO: Opprinnelig grunne og vide dammer/laguner for rensing av avløpsvann ved lang oppholdstid. Biologisk aerob prosess ved tilførsel av oksygen gjennom overflaten og ved hjelp av fotosyntetiserende alger under påvirkning av sollys [TEKN].
OT: biologisk renseanlegg
SO: aerob slambehandling

01305 **biologisk filter**
BF: biofilter
EN: sprinkling filter
trickling filter
NO: Enhet for biologisk rensing av avløpsvann, bestående av et filtermedium av stein eller kunststoff. På filtermediet dannes et slimlag (biofilm) av mikroorganismer som fjerner organisk stoff fra avløpsvannet som spres over filteret [TEKN].
OT: filter
OT: biologisk renseanlegg
UT: høybelastet filter
lavbelastet filter
SO: kontaktfilter
kontaktlufter

01528 **biologisk filter**
OT: biologisk renseanlegg
OT: filter

01294 **biologisk/kjemisk renseanlegg**
OT: (renseanlegg etter rensemetode)
UT: etterfellingsanlegg
forfellingsanlegg
simultanfellingsanlegg

00275 biologisk kontroll
BRUK: **biologisk bekjemping**

00676 **biologisk korrosjon**
OT: korrosjon
UT: mikrobiell korrosjon

00751 biologisk mangfold
BRUK: **biodiversitet**

00580 **biologisk nedbryting**
BF: biodegradering
EN: biodegradation
biological degradation
NO: Nedbryting ved hjelp av bakterier,sopp og andre mikroorganismer, der store organiske molekyler brytes ned til enklere forbindelser
OT: nedbryting

00581 **biologisk oksidasjon**
EN: biological oxidation
NO: Prosess hvorved levende organismer bryter ned organisk stoff til mer stabile forbindelser [TEKN].
OT: nedbryting
SO: oksidasjon
slamstabilisering

00788 **biologisk parameter**
OT: parameter
UT: alder
algevekstpotensial

artssammensetning
bakterietall
biomasse
dødelighet
formeringsevne
giftighet
kjønn
kjøttfarge
kondisjon
kronetetthet
magefyllingsgrad
oksygenopptak
produksjon (biologi)

00542 **biologisk prosess**
OT: prosess
UT: aldring
algeoppblomstring
befruktning
begroing
beiting
bestandsutvikling
celledeling
denitrifikasjon
død
eutrofiering
fotosyntese
fysiologisk prosess
genutveksling
gjengroing
gyting
hekking
kannibalisme
konkurranse
metamorfose (biologi)
modning
mutasjon
nedbryting
nitrifikasjon
nitrogenfiksering
predasjon
produksjon (biologi)
reproduksjon
samliv*
seleksjon
spredning
suksesjon
sykdomsspredning
utvikling (biologi)
vandring
vekst

01298 **biologisk renseanlegg**
OT: (renseanlegg etter rensemetode)
UT: aktivslamanlegg
biologisk dam
biologisk filter
kontaktvalse
SO: biologisk rensing

00416 **biologisk rensing**
BF: biologisk behandling
biologisk vannbehandling
biologisk vannrensing
EN: biological treatment
secondary treatment
NO: Rensing av vann eller avløpsvann for å fjerne suspendert og oppløst organisk stoff ved hjelp av mikroorganismer [TEKN].
OT: vannrensing
UT: aktivslammetode
kontaktmetode
nitrogenfjerning
SO: aktivslamanlegg
biologisk renseanlegg

01888 **biologisk slam**
EN: biological sludge
NO: Den del av slammet i biologiske renseanlegg som består av levende mikroorganismer. [TEKN]. Kommentar: B.s. brukes ofte likeverdig med aktivslam, men omfatter også slam fra biologisk filter [TEKN].
OT: slam
SO: overskuddsslam
sekundærslam

00287 biologisk undersøkelse
BRUK: **biologisk analyse**

00303 **biologisk vannanalyse**
NO: Kvalitativ og/eller kvantitativ bestemmelse av forekomsten av planter og dyr, eventuelt også produksjonsstudier [TEKN].
OT: vannanalyse

00416 biologisk vannbehandling
BRUK: **biologisk rensing**

00764 **biologisk vannkvalitet**
OT: vannkvalitet

00416 biologisk vannrensing
BRUK: **biologisk rensing**

01819 **biom**
EN: biom
OT: terrestrisk økosystem
UT: gressland
regnskog
taiga
tundra
ørken

00795 **biomasse**
EN: biomass
OT: biologisk parameter

01308 biorotor
BRUK: **kontaktvalse**

02593 **biosfære**
OT: sfære

01301 biosorpsjonsanlegg
BRUK: **kontaktstabiliseringsanlegg**

01062 **bioteknologi**
OT: biologi
UT: genteknologi
SO: genmodifisert organisme

02722 **biotisk ressurs**
OT: materialressurs

01085 **biotoksikologi**
OT: toksikologi

01800 **biotop**
OT: (økosystem etter deler)
UT: habitat
SO: biotopvern

00194 **biotopvern**
OT: naturvern
SO: biotop
verneområde

02710 **blandprøve**
EN: composite sample
NO: Prøve som er sammensatt av enkeltprøver, tatt proporsjonalt til vannføringen, eller med bestemte tidsintervaller over en viss tidssyklus [TEKN].
OT: prøve
SO: vannkvalitet

01889 **blandslam**
EN: mixed sludge
NO: Fellesbetegnelse for blanding av to eller flere slamtyper [TEKN].
OT: slam

02066 **blastula**
OT: embryo

01691 **blokk**
OT: (løsmasse etter kornstørrelse)

02192 **bly**
OT: metall

02346 **blyforbindelse**
OT: uorganisk forbindelse
UT: uorganisk bly

00382 bløtgjøring
BRUK: **avherding**

01527 bløtgjøringsfilter
BRUK: **avherdingsfilter**

01914 **bløtt vann**
EN: soft water
NO: Vann med lavt innhold av kalsium- og magnesiumsalter. Internasjonalt regnes vann som bløtt når hårdheten er lavere enn 50 mg CaO pr liter [TEKN].
OT: vann
SO: hårdhet

01928 **blåbånd**
EN: blue band
NO: Islag i en bre, som regel luftfri is som ser blå ut, i motsetning til is med rikelig forekomst av luftbobler som gir isen en hvit farge [NVE]. Kommentar: Brede blåbånd tvers over en brearm avløst av brede hvite bånd forekommer ofte under et isfall. Dannelsen av blåbånd er omdiskutert [NVE].
OT: breis
SO: ogiver

01926 **blåis**
EN: blue ice
NO: Is uten luftbobler og som derfor virker mørkere enn is med luftbobler [NVE]. Kommentar: Blåis brukes også ofte som en generell term for områder på en bre der is er eksponert [NVE].
OT: is
SO: ablasjonsområde
stålis

00947 BOF
BRUK: **biokjemisk oksygenforbruk**

01386 bolig
BRUK: **bolighus**

01386 **bolighus**
BF: bolig
OT: bygning

01830 **boligområde**
OT: (område etter arealbruk)

01380 **borebrønn**
EN: bored well
drilled well
NO: Brønn for vannforsyning fra fjell eller evt. løsmasser, utført med boremaskin [TEKN].
OT: brønn
SO: filterrør
foringsrør
rørbrønn
vannforsyning

01064 **botanikk**
OT: biologi
UT: algologi
mykologi

01717 **botnbre**
EN: cirque glacier
corrie glacier
NO: En bre som ligger i en mer eller mindre rund skålformet fordypning som den har erodert ut i en fjellside [NVE].
OT: (bretype etter morfologi)

01915 **brakkvann**
OT: vann

01507 brannhydrant
BRUK: **hydrant**

01700 **bre**
BF: fonn
jietna (samisk)
jøkel
jøkul
EN: glacier

NO: En ismasse som er blitt så tykk at den blir plastisk og er i stand til å bevege seg [NVE].
OT: vassdrag
UT: breformasjon
bretype
(bre etter deler)
SO: ablasjon
ablasjonsområde
akkumulasjonsområde
brebevegelse
bredekket område
bredemt sjø
breelv
breis
bresjø
englasial
firnlinje
glasiologi
likevektslinje
massebalanse
nunatakk
subglasial
supraglasial
U-dal

01719 brearm
BRUK: **breutløper**

01658 breavsetning
BRUK: **morene**

00474 **brebevegelse**
EN: glacier movement
NO: Bevegelse i en ismasse som pga. sin tykkelse er blitt plastisk [NVE]. Kommentar: Bevegelsen foregår relativt langsomt (noen meter pr dag) og følger fall-linjen. Hastigheten er normalt størst ved breens likevektslinje [NVE].
OT: massebevegelse
UT: extrusion flow
raskt breframstøt
SO: bre
strømlinje

01703 **brebord**
EN: glacier table
NO: Stor stein el.l. som beskytter mot smelting og som således danner et "bord" på breens overflate med en sokkel av is [NVE].
OT: ablasjonsform*
SO: ablasjon

01707 **brebrønn**
BF: vass-hol
EN: glacier mill
moulin
NO: Et mer eller mindre vertikalt hull i en bre, dannet ved smeltevannserosjon i isen [NVE]. Kommentar: Brønnene kan bestå lenge etter at smeltevannet har sluttet å renne ned i dem. Dypet kan bli mange titalls meter, men sjelden over 100 m. Diameteren kan være fra under en meter til over 10 m [NVE].
OT: breformasjon

01862 **bredekket område**
EN: glacierized area
ice covered area
NO: Landskap dekket av eksisterende breer [NVE]. Kommentar: Områder som tidligere har vært bredekket (av innlandsisen) kalles på engelsk "glaciated area" [NVE].
OT: (område etter naturgitte forhold)
SO: bre
breprosent

01750 **bredemt sjø**
EN: glacier-dammed lake
NO: En vannmasse som er demt opp av en bre [NVE].
OT: innsjø
SO: bre
bresjø
jøkulhlaup

01731 **breelv**
EN: glacier stream
NO: En elv som drenerer fra en bre [NVE].
OT: elv
SO: bre
jøkulhlaup

01666 **breelvavsetning**
BF: glasifluvial avsetning
OT: sedimentær avsetning
UT: israndavsetning

(bre etter deler)
OT: bre
UT: brefall
brefront
bretunge
sommeroverflate

01726 **brefall**
EN: icefall
NO: En bratt del av breen som vanligvis er sterkt oppsprukket [NVE].
OT: (bre etter deler)
SO: bresprekk

00448 **breflom**
EN: glacier flood
NO: Et plutselig utbrudd av vannmasser fra en bre, oftest på grunn av meget sterk smelting kombinert med kraftig regn [NVE]. Kommentar: Spesielt sent i smeltesesongen, når store isflater er dekket, vil regnskyll gi rask avrenning og raskt økende vannføring i breelven [NVE].
OT: flom
SO: jøkulhlaup

01701 **breformasjon**
OT: bre
UT: ablasjonsform*
brebrønn
bregleppe
bresprekk

ogiver
smussbånd

01727 **brefront**
EN: glacier front
glacier terminus
NO: Den nederste delen av en bre, vanligvis området der smeltevannet kommer ut [NVE]. Kommentar: Ordet brukes oftest i forbindelse med dalbreer eller utløpere fra en iskappe [NVE].
OT: (bre etter deler)
SO: bretunge

01708 **bregleppe**
EN: bergschrund
randkluft
NO: Den sprekk som dannes i det øverste partiet av en dal- eller botnbre og som skiller den bevegelige delen av breen fra en gjensittende del som er frosset fast til fjellveggen bak [NVE].
OT: breformasjon

01927 **breis**
EN: glacier ice
NO: All is i en bre, enten den ligger på land eller flyter i vann som isfjell (etter kalving) [NVE].
OT: is
UT: blåbånd
dødis
pålagret is
SO: bre

00872 **breprosent**
EN: glacier (coverage) percent
NO: Prosentdelen av et vassdrags nedslagsfelt som er dekket av breer [NVE]. Kommentar: Kan også beregnes for enkelte deler av vassdraget [NVE].
OT: arealprosent*
SO: bredekket område
sjøprosent

01751 **bresjø**
BF: brevatn
EN: glacier lake
NO: En innsjø som vesentlig består av smeltevann fra en bre, og som ligger nær opptil breen [NVE].
OT: innsjø
SO: bre
bredemt sjø

01709 **bresprekk**
EN: crevasse
NO: En sprekk i en bre, dannet pga. strekk-spenninger i isen. Kommentar: Ofte er sprekker skjult av snøbruer, og derfor risikable å krysse [NVE].
OT: breformasjon
SO: brefall
snøbro

01728 **bretunge**
EN: glacier tongue
NO: Den nederste delen av en bre [NVE].
OT: (bre etter deler)
SO: brefront
platåbre

01712 **bretype**
OT: bre
UT: (bretype etter klima/temperatur)
(bretype etter morfologi)

(bretype etter klima/temperatur)
OT: bretype
UT: kontinental bre
polar bre
subpolar bre
temperert bre

(bretype etter morfologi)
OT: bretype
UT: botnbre
dalbre
dalsidebre
innlandsis
isshelf
piedmontbre
platåbre
regenerert bre

01719 **breutløper**
BF: brearm
EN: outlet glacier
NO: En dalbre som drenerer fra en kåpebre eller innlandsis og som flyter gjennom et pass eller dal i de omgivende fjellene [NVE]. Kommentar: Akkumulasjonsområdet kan være vanskelig å definere [NVE].
OT: dalbre

01751 brevatn
BRUK: **bresjø**

02171 **brom**
OT: ikke-metall

02239 **brommetan**
OT: halogenert alifatisk forbindelse

01903 brukt vann
BRUK: **avløpsvann**

01686 **brunjord**
OT: jordsmonn

01378 **brønn**
EN: well
NO: En kunstig laget sjakt eller et hull i jorden som mottar vann fra grunnen [NVE]. Kommentar: Brukes for å nå ned til grunnvannet for observasjon eller vannforsyning [NVE].
OT: kulturobjekt
UT: artesisk brønn
borebrønn
grunnvannsbrønn
infiltrasjonsbrønn

rørbrønn
SO: kilde
vannførende formasjon

00252 **budsjett**
OT: økonomisk virkemiddel

00934 **bufferkapasitet**
EN: buffer capacity
NO: Evne hos vann eller jord til å motsette seg forandring i pH-verdi ved tilsetning av sure eller basiske forbindelser [TEKN].
OT: kjemisk parameter
SO: alkalitet
buffer (oppløsning)
vannkvalitet

02501 bufferløsning
BRUK: **buffer (oppløsning)**

01592 **buffermagasin**
BF: utjevningsmagasin
EN: buffer reservoir
NO: Magasin for å utligne forskjell i tilsig og uttak av vann [TEKN].
OT: magasin

02501 **buffer (oppløsning)**
BF: bufferløsning
EN: buffer solution
NO: Vandig oppløsning av en eller flere kjemiske forbindelser med en definert pH-verdi som ikke forandres nevneverdig ved moderat tilsetning av sure eller basiske forbindelser [TEKN].
OT: (kjemikalie etter kjemisk egenskap/rolle)
SO: bufferkapasitet

00958 **bundet tilgjengelig restklor**
EN: combined available chlorine residual
NO: Klor i form av kloraminer og/eller organiske klorforbindelser, bestemt etter en viss kontakttid [TEKN].
OT: restklor
SO: fritt tilgjengelig restklor
klor
kloramin
klorbehov

02009 **bunndyr**
BF: zoobentos
EN: zoobenthos
OT: bentos
UT: littoralt bunndyr
profundalt bunndyr

01935 **bunnis**
BF: bunnkjøv
EN: anchor frazil ice
anchor ice
NO: Is som er frosset til bunnen av en elv [NVE]. *Kommentar:* Består oftest av en svamplignende masse av iskrystaller frosset fast til bunnen der det forekommer turbulent strømning. Bunnis forandrer vannføringskurven [NVE].
OT: elveis
SO: isoppstuving
oppstuving

01935 bunnkjøv
BRUK: **bunnis**

01682 **bunnmateriale**
EN: bed material
NO: Materialet som bunnen i elveleiene består av [NVE].
OT: sediment
SO: elvebunn

01659 **bunnmorene**
OT: morene

02711 **bunnprøve**
OT: prøve

02461 **bunnstoff**
OT: (kjemikalie etter bruk)
SO: begroing

00378 **bunntapping**
EN: bottom drainage
NO: Kontrollert utslipp av bunnsjiktet i et magasin for å fjerne sedimenter og skifte ut vann eller tappe ned vannstanden [TEKN].
OT: tapping
SO: dam

00643 **bunntransport**
EN: bedload transport
NO: Materiale (partikler) som blir transportert på eller nær elvebunnen ved rulling, glidning eller "hoppende" bevegelse [NVE].
OT: transport (i elv)
SO: forgrenet elveløp
suspensjonstransport

02051 **busk**
EN: shrub
OT: (plante (funksjon) etter vekstform)

02254 **butan**
OT: hydrokarbon

02224 **butanol**
OT: alkohol

01854 **by**
BF: byområde
OT: (område etter bosettingsmønster)
SO: byplanlegging

01855 **bygd**
OT: (område etter bosettingsmønster)

00901 **bygeavløp**
EN: storm runoff
NO: Den delen av totalavløpet som skyldes bygenedbør og som derfor passerer målestasjonen relativt snart etter at bygen har passert nedbørfeltet [NVE].

Kommentar: Bygeavløpet omfatter selvsagt ikke tørrværsavrenningen (base flow) [NVE].
OT: avløp (hydrologi)
SO: flom

01385 bygg
BRUK: **bygning**

00725 **bygg og anleggsvirksomhet**
OT: sekundærnæring
UT: husbygging
kloakkering
kraftutbygging
veibygging

01385 **bygning**
BF: bygg
OT: kulturobjekt
UT: bolighus
driftsbygning
fabrikk
kirke
SO: arkitektur
plan- og bygningsloven

01854 byområde
BRUK: **by**

00028 **byplanlegging**
OT: planlegging
SO: by

02154 **byttedyr**
EN: prey
OT: (organisme (funksjon) etter økologisk rolle)
SO: predasjon
predator

00438 **bølge**
EN: wave
NO: En mer eller mindre regelmessig ujevnhet på en vannoverflate (hav eller innsjø), oftest forårsaket av vind [NVE].
OT: fenomen
UT: seiche
translasjonsbølge

01030 **bølgekraft**
OT: akvatisk solenergi

00818 **bølgelengde**
EN: wave length
OT: fysisk parameter

01399 **båt**
EN: boat
OT: mobilt objekt

02424 cancerogent stoff
BRUK: **kreftfremkallende stoff**

01617 **canyon**
BF: elvegjel
OT: V-dal

02132 carnivor
BRUK: **kjøtteter**

01067 **cellebiologi**
OT: biologi

00555 **celledeling**
OT: biologisk prosess
UT: meiose
mitose

02228 **cellulose**
OT: alifatisk forbindelse

02284 **cellulose**
OT: aromatisk forbindelse

02193 **cesium**
OT: metall

00206 **CITES**
BF: Washington-konvensjonen
NO: Konvensjon om internasjonal handel med truede arter av ville flora og fauna
OT: konvensjon

02362 **CO**
BF: karbonmonoksid
OT: karbonforbindelse

02363 CO_2
BRUK: **karbondioksid**

01368 **Crump-overløp**
EN: Crump weir
NO: Et rektangulært, evt. V-formet, overløp i en renne med parallelle sider, der bunnen har en trekantformet terskel, sett i lengdesnitt [NVE]. Kommentar: Dette overløpet danner ikke et fall, vannet strømmer bare over en terskel, som i lengderetningen er asymmetrisk med stigning 1:2 og fall (nedstrøms) 1:5 [NVE].
OT: overløp
SO: Thompson-overfall
V-formet overfall

02378 **cyanid**
EN: cyanide
NO: Salt av hydrogencyanid ("blåsyre") [TEKN]. Kommentar: Forekommer bl.a. i avløpsvann fra galvanoteknisk industri. C. er meget giftig, men kan oksideres til cyanat som er mindre giftig [TEKN].
OT: nitrogenforbindelse
SO: vannkvalitet

00414 **cyanidavgiftning**
BF: cyanidoksidasjon
OT: avgiftning

00414 cyanidoksidasjon
BRUK: **cyanidavgiftning**

01068 **cytologi**
OT: biologi

02640 **dag**
OT: døgn

01602 **dagbergart**
OT: eruptiv bergart

01613 **dal**
OT: landform
UT: elvedal
U-dal
V-dal

01718 **dalbre**
BF: alpinbre
EN: alpine glacier
valley glacier
NO: En bre som flyter nedover en dal [NVE].
OT: (bretype etter morfologi)
UT: breutløper
SO: dalsidebre
piedmontbre
regenerert bre

01720 **dalsidebre**
EN: ice apron
NO: En tynn ismasse som ligger på en fjellskråning eller en fjellrygg [NVE]. Kommentar: For å kunne kalles bre må det være bevegelse i ismassen [NVE].
OT: (bretype etter morfologi)
SO: dalbre

01243 **dam**
BF: demning
EN: dam
NO: Konstruksjon for å heve vannspeilet og danne et kunstig vannmagasin, samt regulere vannføringen [TEKN].
OT: vassdragsteknisk anlegg
OT: vannkraftverk
UT: betongdam
damfot
damkrone
gummidam
massivdam
overløp (dam)
reguleringsdam
SO: basseng
bunntapping
luke
regulering (hydrologi)

01247 **damfot**
EN: base of dam
NO: Den nederste delen av en dam [TEKN].
OT: dam

01253 **damkjerne**
EN: dam core
NO: Den vanntette delen av dammen Kommentar: Oftest av morenemateriale eller asfalt
OT: steinfyllingsdam
UT: asfaltkjerne
morenekjerne

01248 **damkrone**
EN: dam crest
NO: Toppen av en dam [TEKN]. Kommentar: Oftest i horisontal utførelse over høyeste regulerte vannstand [TEKN].
OT: dam

02656 **data**
OT: diverse*
UT: beregningsresultat
måleresultat
pumpediagram
SO: datainnsamling

02681 **database**
OT: datasystem
UT: faktadatabase
litteraturdatabase
referansedatabase

02680 databehandlingssystem
BRUK: **datasystem**

00309 **datainnsamling**
OT: informasjonsbehandling
UT: kartlegging (geografisk)
måling
observasjon
prøvetaking
SO: data

01416 **datalogger**
EN: data logger
NO: Et elektronisk apparat for registrering og lagring av data [NVE].
OT: teknisk utstyr
SO: målestasjon

01420 **datamaskin**
BF: dator
EN: computer
OT: EDB-utstyr
UT: personlig datamaskin

00327 dataoverføring
BRUK: **datautveksling**

02680 **datasystem**
BF: databehandlingssystem
OT: diverse*
UT: database

01194 **datateknikk**
OT: informasjonsteknologi

01419 datautstyr
BRUK: **EDB-utstyr**

00327 **datautveksling**
BF: dataoverføring
OT: informasjonsutveksling

00290 **datering**
OT: analyse

01420 dator

BRUK: **datamaskin**

02299 **DDE**
BF: diklordifenyldikloreten
OT: halogenert aromatisk forbindelse

02300 **DDT**
BF: diklordifenyltriklormetylmetan
OT: halogenert aromatisk forbindelse

02301 **dekaklorbifenyl**
OT: halogenert aromatisk forbindelse

01970 **dekanteringsvann**
EN: decant
NO: Vann som tappes av slamfortykker etter at slammet har sedimentert [TEKN].
OT: slamvann
SO: rejektvann
vannbehandling

01683 dekklag
BRUK: **dekksjikt**

01683 **dekksjikt**
BF: armeringslag
dekklag
EN: armouring layer
NO: Et motstandsdyktig lag av grovt materiale som er igjen etter erosjon av finere materiale [NVE].
OT: sediment

00579 dekomponering
BRUK: **nedbryting**

01868 **delområde i kystfelt**
EN: subarea in coastal zone
NO: Del av kystfelt [NVE].
OT: kystfelt

01870 **delområde i nedbørfelt**
EN: subbasin (catchment)
NO: Del av nedbørfelt, inndelt på bakgrunn av den hydrologiske strukturen [NVE].
OT: nedbørfelt
UT: sentralfelt

01874 **delområde i randfelt**
EN: subarea in direct drainage zone
NO: Del av randfelt [NVE].
OT: randfelt

01872 **delområde i sentralfelt**
EN: subarea in direct drainage subbasin
NO: Del av sentralfelt [NVE].
OT: sentralfelt

01621 **delta**
OT: fluvial landform
UT: fuglefotdelta

01243 demning
BRUK: **dam**

01112 **den faste jords fysikk**
OT: geofysikk

00558 **denitrifikasjon**
OT: biologisk prosess

00819 **densitet**
BF: tetthet
EN: density
OT: fysisk parameter

02230 deoksyribonukleinsyre
BRUK: **DNA**

00151 **departement**
EN: ministry
OT: statlig organ

00269 **deponering**
OT: avfallsbehandling
UT: slamdeponering

00003 **desentralisering**
OT: administrativ aktivitet*
UT: distriktsutbygging

00385 **desinfeksjon**
EN: disinfection
NO: Fjerning eller uskadeliggjøring av sykdomsfremkallende organismer. (Bakterier, sopp og virus fjernes, men ikke bakteriesporer) [TEKN].
OT: vannbehandling
UT: klorering
UV-bestråling
SO: klor
kloramin
ozonering
sterilisering

02462 **desinfeksjonsmiddel**
OT: (kjemikalie etter bruk)
SO: klor

00621 **desorpsjon**
OT: fysisk prosess

02285 **diaminotoluen**
OT: aromatisk forbindelse

02286 **dianisidin**
BF: 3,3-dimtoksybenzidin
OT: aromatisk forbindelse

01529 **diatomittfilter**
BF: kiselgurfilter
EN: diatomite filter
NO: Filter med filtermedium av skall fra kiselalger [TEKN]. Kommentar: Benyttes ved vannrensing [TEKN].
OT: filter

02287 **dibutylftalat**
OT: aromatisk forbindelse

02288 **dietylanilin**
BF: n,n-dietylanilin

OT: aromatisk forbindelse

02234 **dietyleter**
OT: eter

02289 **dietylheksylftalat**
OT: aromatisk forbindelse

00603 **differensiering**
OT: utvikling (biologi)

00672 **diffusjon**
OT: kjemisk prosess
UT: osmose

01425 **diffusor (lufter)**
EN: diffusor
NO: Perforert eller porøst rør eller plate for fordeling av luft i vann eller avløpsvann [TEKN].
OT: lufter
SO: diffusorlufting

00405 **diffusorlufting**
EN: bubble aeration
diffused aeration
NO: Tilførsel av oksygen til vann eller avløpsvann ved innblåsing av trykkluft gjennom diffusorer plassert i væsken [TEKN].
OT: lufting
SO: diffusor (lufter)

01341 **diffusor (utløp)**
NO: Del av utløpsledning som sprer avløpsvannet i resipienten [TEKN].
OT: utløpsledning
SO: primærfortynning

02229 **diisocyanat**
OT: alifatisk forbindelse

01321 **dike (kanal)**
BF: grøft (kanal)
EN: ditch
NO: Kunstig konstruert, åpen kanal, laget for å lede vann gjennom løsmasse- og fjellterreng [NVE].
OT: kanal

02302 **diklorbenzen**
BF: 1,2-diklorbenzen
OT: halogenert aromatisk forbindelse

02302 1,2-diklorbenzen
BRUK: **diklorbenzen**

02303 **diklorbenzidin**
OT: halogenert aromatisk forbindelse

02304 **3,3-diklorbenzidin**
OT: halogenert aromatisk forbindelse

02299 diklordifenyldikloreten
BRUK: **DDE**

02300 diklordifenyltriklormetylmetan
BRUK: **DDT**

02244 diklordifluormetan
BRUK: **halon**

02240 **dikloretan**
OT: halogenert alifatisk forbindelse

02241 **dikloreten**
BF: 1,2-dikloreten
OT: halogenert alifatisk forbindelse

02241 1,2-dikloreten
BRUK: **dikloreten**

02242 **dikloretyleter**
BF: 2,2-dikloretyleter
OT: halogenert alifatisk forbindelse

02242 2,2-dikloretyleter
BRUK: **dikloretyleter**

02305 **diklorfenol**
BF: 2,4-diklorfenol
OT: halogenert aromatisk forbindelse

02305 2,4-diklorfenol
BRUK: **diklorfenol**

02243 **diklormetan**
BF: metylenklorid
OT: halogenert alifatisk forbindelse

02306 **diklornitrobenzen**
BF: 1,2-diklornitrobenzen
OT: halogenert aromatisk forbindelse

02306 1,2-diklornitrobenzen
BRUK: **diklornitrobenzen**

00882 **dimensjonerende flom**
BF: prosjekteringsflom
EN: design flood
NO: Størrelsen av en maksimal flom som legges til grunn for beregninger av konstruksjoner i et vassdrag, for å hindre skader [NVE].
Kommentar: For reguleringsdammer kan tallet for dimensjonerende flom brukes på samme måte som en 1000-års flom fordi en dam minst skal kunne tåle en slik flom uten å skades. For store dammer brukes tallet for "påregnelig maksimal flom" [NVE].
OT: flomparameter
SO: dimensjonerende nedbør
påregnelig maksimal flom

00844 **dimensjonerende nedbør**
EN: design storm
NO: Mengde og fordeling av regn over et gitt nedbørområde, brukt for å beregne størrelsen av dimensjonerende flom [NVE].
OT: nedbørmengde
SO: dimensjonerende flom
maksimalvannføring

02277 3,3-dimetylbenzidin
BRUK: **orto-tolidin**

02290 **dimetylformamid**
OT: aromatisk forbindelse

02291 **dimetylsulfat**
OT: aromatisk forbindelse

01764 **dimiktisk innsjø**
OT: (innsjø etter sirkulasjonsmønster)

02286 3,3-dimtoksybenzidin
BRUK: **dianisidin**

02371 **dinatriumoksid**
OT: natriumforbindelse

02292 **dinitrotoluen**
OT: aromatisk forbindelse

02307 **dioksin**
BF: polyklorerte dibenzo-p-dioksin
OT: halogenert aromatisk forbindelse

02095 **diploid organisme**
OT: (organisme (funksjon) etter ant. kromosomer)
SO: diplont

02062 **diplont**
OT: utviklingsstadium
UT: sporofytt
zygote
SO: diploid organisme

00431 **direktefiltrering**
OT: filtrering

00212 **direktiv**
OT: juridisk virkemiddel

00152 **direktorat**
EN: directorate
OT: statlig organ

00466 **dis**
OT: luftfenomen*

02491 **dispergeringsmiddel**
OT: overflateaktivt stoff
SO: bekjempningsmiddel

02468 **dispergert luft**
BF: finfordelt luft
EN: dispersed air
NO: Finfordelt luft, frigjort fra en løsning av luft i vann ved reduksjon av trykk. Benyttes til flotasjon av suspendert stoff [TEKN].
OT: flotasjonsmiddel
SO: dispersjon
vannbehandling

02522 **dispersjon**
EN: dispersion
NO: Fordeling av et stoff (dispergert fase) i et annet (dispergeringsmiddel). D. kan inndeles etter aggregattilstanden av stoffene (fast, flytende eller gassformig). Eks.: emulsjon, suspensjon, kolloidal oppløsning [TEKN].
OT: mekanisk blanding
SO: dispergert luft
kolloidal oppløsning
suspensjon

01349 distribusjonsnett
BRUK: **vannledningsnett**

00004 **distriktsutbygging**
OT: desentralisering

02293 **ditolyleter**
OT: aromatisk forbindelse

02655 **diverse***
UT: data
datasystem
forekomst
informasjon
informasjonssystem
klassifikasjonsenhet*
prøve
ressurs
sedimentkilde
statistisk begrep

00750 **diversitet**
BF: mangfold
OT: egenskap
UT: biodiversitet

02700 **divisjon**
OT: takson

02230 **DNA**
BF: deoksyribonukleinsyre
OT: alifatisk forbindelse

00079 **dokument**
OT: administrasjon, forvaltning, jus og økonomi*
UT: bilde
kart
normativt dokument
plan
rapport
stortingsmelding
stortingsproposisjon
SO: informasjon

02102 **domestisert organisme**
OT: (organisme (funksjon) etter nytte/skade/funksjon)
UT: husdyr
kulturvekst
oppdrettsfisk

00139 **domstol**
OT: organ (forvaltning)

00393 **dosering**
BF: kjemikaliedosering
EN: dosage
NO: Tilsetting av bestemte mengder kjemikalier til vann, avløpsvann eller slam [TEKN].
OT: vannbehandling
UT: proporsjonaldosering
tørrdosering
våtdosering
SO: doseringsapparat

01417 **doseringsapparat**
EN: chemical feeder
feeder
NO: Utstyr for tilmåling av kjemikalier for tilsetting til vann, avløpsvann eller slam, i tørr form, væskeform eller gassform [TEKN].
OT: teknisk utstyr
UT: skruedoseringsapparat
SO: dosering
proporsjonaldosering
vannbehandling

01237 **drensledning**
OT: drenssystem

01480 drenspumpe
BRUK: **lensepumpe**

01236 **drenssystem**
EN: drainage system
NO: Et system av rør eller kanaler (grøfter) som leder bort vann fra jorden for å kontrollere grunnvannsstanden [NVE].
OT: anlegg
UT: drensledning

01387 **driftsbygning**
OT: bygning

00093 **driftsplan**
OT: plan

01314 **driftsvannvei (vannforsyning)**
EN: duty water way
NO: System av vannførende kanaler, tunneler, sjakter og rør mellom inntaksmagasin og forbruker [TEKN].
OT: vannkraftverk
OT: vanntransportanlegg*

01258 **driftsvannvei (vannkraft)**
EN: duty water way
NO: System av vannførende kanaler, tunneler, sjakter og rør mellom inntaksmagasin og kraftstasjon [TEKN].
OT: vanntransportanlegg*
OT: vannkraftverk

01916 **drikkevann**
EN: drinking water
OT: vann

00734 **drikkevannforsyning**
OT: vannforsyning

02689 **drikkevannskilde**
BF: råvannskilde
vannkilde
OT: vannforekomst

00412 drikkevannsrensing
BRUK: **vannrensing**

00709 **drivgarnfiske**
OT: garnfiske

01931 **drivis**
EN: drifting ice
pack ice
NO: Løse isflak på en innsjø, en elv, eller på havet, uansett form eller hvordan den er dannet [NVE]. Kommentar: Man taler om drivis eller åpen pakkis der 4-6 tiendedeler av vannflaten er isdekket, og tett pakkis når 7-9 tiendedeler er dekket [NVE].
OT: is
UT: isfjell
råk
SO: iskant
islegging
skrugard
skruis

01516 **duktilt støpejernsrør**
EN: ductile cast iron pipe
OT: rør
SO: rørgate

01672 **dy**
OT: innsjøavsetning

00820 **dybde**
EN: depth
OT: fysisk parameter
UT: snødybde
SO: dybdekurve

01464 **dybdeintegrerende prøvetaker**
EN: depth integrating sampler
NO: Et instrument som beveges vertikalt med tilnærmet konstant hastighet mot elvebunnen og som derved tar en vannføringsveiet prøve av vann og sedimenter i alle nivåer [NVE].
OT: prøvetaker

02572 **dybdekurve**
EN: isobath
NO: Linje som forbinder punkter med samme dybde [NVE].
OT: isolinje
SO: dybde
innsjø

01106 **dynamikk**
OT: fysikk

01121 **dynamisk meteorologi**
OT: meteorologi

01603 **dypbergart**

OT: eruptiv bergart

01060 **dyregeografi**
BF: zoogeografi
OT: biogeografi

00719 **dyreoppdrett**
OT: landbruk

02027 **dyreplankton**
BF: zooplankton
OT: plankton
UT: makrozooplankton
mikrozooplankton

01018 **dyresykdom**
OT: sykdom
UT: human sykdom

00220 **dyrevernloven**
OT: lovverk

01831 **dyrket mark**
OT: (område etter arealbruk)
UT: eng
kulturbeite
åker

01760 **dystrof innsjø**
OT: (innsjø etter næringstilstand)

00559 **død**
OT: biologisk prosess
UT: fiskedød

00796 **dødelighet**
BF: mortalitet
EN: mortality
OT: biologisk parameter

01929 **dødis**
EN: dead ice
NO: En del av en bre som har sluttet å bevege seg [NVE]. Kommentar: Dødis er ofte dekket av morenemateriale. Kan være avsnørt fra hovedbreen [NVE].
OT: breis

02639 **døgn**
OT: tidsperiode
UT: dag
natt

00858 **døgnmiddeltemperatur**
EN: daily mean temperature
NO: Beregnet verdi, enten som middel av alle registrerte verdier, eller som en korrigert verdi fra spredte enkeltverdier, tett ved gitte tidspunkter [NVE].
OT: temperatur
SO: graddag

00608 **døgnvandring**
OT: vandring

01419 **EDB-utstyr**
BF: datautstyr
OT: teknisk utstyr
UT: datamaskin

00142 **EF**
OT: internasjonalt organ

00837 **effektiv kornstørrelse**
EN: effective grain size
NO: Mål tilsvarende maskevidde i sikt som 10 vektprosent av det siktede materiale vil passere. Benyttes som beskrivende parameter ved bestemmelse av filtermateriale [TEKN].
OT: kornstørrelse
SO: filter
filterbelastning

00874 **effektiv sjøprosent**
EN: effective lake percentage
NO: Vektet sjøprosent [NVE]. Kommentar: Brukes i beregningen av flomdempingeffekt av sjøer i et vassdrag [NVE].
OT: sjøprosent

00822 **effekt (parameter)**
EN: effect
OT: fysisk parameter

00006 **egenkontroll**
OT: kontroll

00747 **egenskap**
OT: egenskap og tilstand
UT: balanse
behov
diversitet
egnethet
følsomhet
grenseverdi
holdbarhet
immunitet
kapasitet
kvalitet
likevekt
likhet
lukt
nøyaktighet
persistens
produktivitet
pålitelighet
representativitet
resistens
smak
stabilitet
toleranse

00746 **egenskap og tilstand**
UT: egenskap
indeks
indikator
parameter
skade
sykdom

02083 egg

BRUK: **eggcelle**

02083 **eggcelle**
BF: egg
EN: egg
NO: hunngamet
OT: gamet
UT: rogn

00753 **egnethet**
OT: egenskap
SO: egnethetsvurdering

00185 **egnethetsvurdering**
OT: vurdering
SO: egnethet

01489 ejektor
BRUK: **strålepumpe**

01471 **eksenterskruepumpe**
EN: helical rotor pump
NO: Roterende fortrengningspumpe hvor fortrengningen skjer ved at en glatt skrue av spesiell form roterer eksentrisk i en innvendig profilert stator av elastisk materiale. [TEKN]. Kommentar: Benyttes i VA-teknikken til pumping av kjemikalieløsninger og slam. Utstyrt med tilbringerskrue, kan den også pumpe slam med meget høyt tørrstoffinnhold [TEKN].
OT: fortrengningspumpe

00261 **eksport**
OT: handel

00213 **ekspropriasjon**
OT: juridisk virkemiddel

00909 **ekstremvannføring**
EN: extreme discharge
NO: Den høyeste og laveste vannføring som er observert på vedkommende sted [NVE].
OT: vannføring
SO: hydrometrisk stasjon

02136 **ektoparasitt**
OT: parasitt

02573 **ekvipotensiallinje**
EN: water table contour
water table isohypse
NO: Linje som forbinder alle punkter der grunnvannsspeilet har samme høyde over et gitt null-nivå [NVE].
OT: isolinje
SO: grunnvannsspeil

01049 **elektrisk energi**
BF: elektrisk kraft
OT: (energi etter energiform)

01049 elektrisk kraft
BRUK: **elektrisk energi**

01458 **elektrisk termometer**
EN: resistance thermometer
NO: Instrument for måling av temperatur ved hjelp av endring i elektrisk motstand [NVE].
OT: termometer

00528 **elektroforese**
OT: separasjonsmetode

01197 **elektrokjemi**
OT: kjemiteknikk

00684 **elektrokjemisk koagulering**
OT: koagulering

00496 **elektromagnetisk stråling**
OT: stråling
UT: gammastråling
IR-stråling
lys
mikrobølge
røntgenstråling
UV-stråling

02533 **elektron**
OT: elementærpartikkel

01191 **elektronikk**
OT: teknologi

02532 **elementærpartikkel**
OT: molekyl
UT: elektron
nøytron
proton

01730 **elv**
EN: stream
OT: vassdrag
UT: breelv
elvebredd
elvebunn
elveos
foss
stryk
SO: elveis
overflateavløp

01669 **elveavsetning**
BF: fluvial avsetning
OT: sedimentær avsetning
UT: flomsediment

01623 **elvebanke**
EN: river bar
NO: Banke som er dannet av materiale som er tilført med elven [NVE]. Kommentar: Materialet i elvebankene kan skiftes ut under flommer. Elvebankene klassifiseres ofte etter beliggenhet: innersvingsbanke, sidebanke, midtbanke [NVE].
OT: fluvial landform
UT: øy (i et vassdrag)

01732 **elvebredd**
OT: elv

01733 **elvebunn**
OT: elv
SO: bunnmateriale

01614 **elvedal**
OT: dal

00441 **elvefenomen**
EN: phenomenon in a river
NO: Naturlig fenomen som kan forekomme i en elv [NVE].
OT: fenomen
UT: bakevje
oppstuving
turbulens
virvel

00711 **elvefiske**
OT: (fiske etter sted)

01617 elvegjel
BRUK: **canyon**

02019 **elvegytende fisk**
OT: innlandsfisk
UT: stasjonær fisk
vandrende fisk

01934 **elveis**
EN: river ice
NO: Is dannet i en elv [NVE].
OT: is
UT: bunnis
issørpe
sarr
sarris
sørpeklumper
SO: elv
isgang

01737 **elveløp**
OT: vassdrag
UT: bifurkasjon
hovedelveløp
kroksjø
løpsmønster
samløp
sideelveløp
ustabilt løp

01734 elvemunning
BRUK: **elveos**

01734 **elveos**
BF: elvemunning
OT: elv

01625 **elveslette**
EN: flood plain
river plain
NO: En flate som er utviklet i elvens nivå ved akkumulasjon og erosjon under oversvømmelser og laterale løpsforflytninger [NVE].
OT: fluvial landform
UT: sandur
vifteslep

01628 **elveterrasse**
EN: river terrace
NO: Terrasse som er dannet ved at elveløpet har senket seg eller ved at en elveslette er bygd så høyt at den ikke lenger oversvømmes ved normal flomvannstand [NVE].
OT: fluvial landform

02065 **embryo**
EN: embryo
OT: utviklingsstadium
UT: blastula
gastrula
morula

00518 emisjon
BRUK: **utslipp**

02463 emulgator
BRUK: **emulgeringsmiddel**

02463 emulgerende vaskemiddel
BRUK: **emulgeringsmiddel**

02463 **emulgeringsmiddel**
BF: emulgator
emulgerende vaskemiddel
OT: (kjemikalie etter bruk)

02523 **emulsjon**
OT: mekanisk blanding
UT: oljeemulsjon

01661 **endemorene**
EN: terminal moraine
NO: En ryggformet avsetning foran en bre [NVE].
OT: randmorene
UT: isfylt endemorene

02137 **endoparasitt**
OT: parasitt

01026 **energi**
UT: energikilde
energireserve
(energi etter energiform)
SO: energiloven
energipolitikk

00360 **energibruk**
OT: ressursutnyttelse

(energi etter energiform)
OT: energi
UT: elektrisk energi
varme (energi)

01027 **energikilde**
OT: energi
UT: fornybar energikilde
ikke-fornybar energikilde

00879 **energilinjens helning**
EN: energy gradient
NO: Tap av fallhøyde langs et rør eller kanal, i forhold til rørets eller kanalens lengde [NVE].
OT: fallhøyde

00221 **energiloven**
OT: lovverk
SO: energi (ressurs)

00823 **energi (parameter)**
OT: fysisk parameter
UT: graddag

00156 **energipolitikk**
OT: politikk
UT: oljepolitikk
SO: energi (ressurs)

01048 **energireserve**
OT: energi

00825 **energitap**
OT: fysisk parameter
UT: friksjonstap

01241 energiverk
BRUK: **kraftverk**

00280 **energiøkonomisering**
BF: ENØK
OT: aktivitet (menneskelig)

01832 **eng**
OT: dyrket mark

02623 **englasial**
EN: englacial
NO: Noe som er inne i en bre (adjektiv) [NVE]. Kommentar: Som eksempel kan nevnes "englasial drenering" [NVE].
OT: sted
SO: bre

01778 **eng (vegetasjonstype)**
OT: vegetasjonstype

02670 **enhetshydrogram**
EN: unit hydrograph
NO: Et avløpshydrogram som viser avløpets variasjon med tiden etter at et "enhetsregn" har falt i nedslagsfeltet i løpet av en gitt tidsperiode [NVE].
OT: hydrogram
SO: vannføringsmålinger

00214 **enkeltvedtak**
OT: juridisk virkemiddel

01089 **entomologi**
OT: zoologi

02407 **enzym**
OT: biokjemisk stoff

00280 ENØK
BRUK: **energiøkonomisering**

01675 eolisk avsetning
BRUK: **vindavsetning**

01020 **epidemi**
OT: sykdom

01176 **epidemiologi**
OT: medisin

02040 **epifytt**
EN: epiphyte
OT: plante (funksjon)

02603 **epilimnion**
OT: innsjøsone*
SO: sommerstagnasjon
termoklin

02231 **epoksid**
BF: epoksyd
OT: alifatisk forbindelse

02231 epoksyd
BRUK: **epoksid**

00215 **erklæring**
OT: juridisk virkemiddel

00622 **erosjon**
EN: erosion
NO: De prosesser som frigjør og transporterer jord og bergartsmateriale [NVE].
OT: fysisk prosess
UT: akselerert erosjon
jorderosjon
lateral erosjon
lokal erosjon
SO: forbygging
fremføringsforhold

01361 erosjonsbeskyttelse
BRUK: **forbygging**

00894 erosjonsintensitet
BRUK: **sedimentproduksjon**

00253 **erstatning**
OT: økonomisk virkemiddel
SO: erstatningsrett
vassdragsskjønn

01142 **erstatningsrett**
OT: jus
SO: erstatning

01609 **ertsmineral**
OT: mineral
UT: asbest

01601 **eruptiv bergart**
OT: bergart
UT: dagbergart
dypbergart

gangbergart

02331 **ester**
OT: syklisk ikke-aromatisk forbindelse
UT: klorofyll

01644 **estuar**
BF: estuarium
estuarområde
OT: (kyst etter deler)

01644 estuarium
BRUK: **estuar**

01644 estuarområde
BRUK: **estuar**

02255 **etan**
OT: hydrokarbon

02225 **etanol**
OT: alkohol

02256 **eten**
BF: etylen
OT: hydrokarbon

02232 **etenoksid**
BF: etylenoksid
OT: alifatisk forbindelse

02233 **eter**
OT: alifatisk forbindelse
UT: dietyleter
kroneter

01101 **etikk**
OT: filosofi

01069 **etologi**
OT: biologi

00421 **etterfelling**
NO: tilsetting av fellingkjemikalier etter et biologisk rensetrinn
OT: kjemisk/biologisk rensing
SO: etterfellingsanlegg

01295 **etterfellingsanlegg**
EN: post-precipitation plant
NO: Anlegg for biologisk/kjemisk rensing av avløpsvann der det kjemiske rensetrinnet kommer etter et biologisk rensetrinn [TEKN].
OT: biologisk/kjemisk renseanlegg
SO: etterfelling
forfellingsanlegg
sedimentering
sedimenteringsbasseng

00387 **etterklorering**
EN: postchlorination
NO: Klorering etter annen vannbehandling [TEKN].
OT: klorering

01232 **ettersedimenteringsbasseng**
EN: final clarifier
final sedimentation tank (basin)
humus tank
secondary clarifier
secondary sedimentation tank (basin)
NO: Basseng for fjerning av sedimenterbart stoff. Etterfølger biologisk eller kjemisk renseenhet [TEKN].
OT: sedimenteringsbasseng
SO: avløpsanlegg
sedimentering

02055 **ettårig plante**
EN: annual plant
OT: (plante (funksjon) etter vekstperiode)

02294 **etylanilin**
BF: n-etylanilin
OT: aromatisk forbindelse

02256 etylen
BRUK: **eten**

02232 etylenoksid
BRUK: **etenoksid**

02253 etyn
BRUK: **acetylen**

02601 **eufotisk sone**
NO: Den del av vannmassene hvor det er tilstrekkelig lys til fotosyntese
OT: fotisk sone

02141 **euryhalin**
NO: Organisme som tåler store vekslinger i vannets saltholdighet
OT: (organisme (funksjon) etter toleranse/krav)
SO: stenohalin

02142 **euryterm**
NO: Organisme som tåler store temperaturforandringer
OT: (organisme (funksjon) etter toleranse/krav)
SO: stenoterm

00561 **eutrofiering**
BF: eutrofieringspåvirkning
eutrofieringsutvikling
OT: biologisk prosess
SO: oligotrofiering

00561 eutrofieringspåvirkning
BRUK: **eutrofiering**

00561 eutrofieringsutvikling
BRUK: **eutrofiering**

01761 **eutrof innsjø**
OT: (innsjø etter næringstilstand)

00178 **evaluering**
OT: utredning

00876 **evapotranspirasjon**

EN: evapotranspiration
NO: Den mengde vann som transporteres fra jord- og vannoverflater ved fordampning og ved transpirasjon fra planter [NVE].
OT: hydrologisk parameter
UT: potensiell evapotranspirasjon
SO: fordampning
fordampningskar
transpirasjon

00494 evig tele
BRUK: **permafrost**

00475 **extrusion flow**
EN: extrusion flow
NO: En antatt høyere ishastighet nede i en bre, sammenliknet med overflatehastigheten [NVE]. Kommentar: Extrusion flow, som ikke har en norsk oversettelse, har ikke kunnet påvises ved målinger på eksisterende breer [NVE].
OT: brebevegelse

00203 **EØS-avtalen**
OT: internasjonal avtale

01388 **fabrikk**
OT: bygning

01052 **fagområde**
UT: arkeologi
arkitektur
biogeokjemi
biologi
farmakologi
filosofi
fysikk
geofag
informatikk
jus
kjemi
landbruksfag
landmåling
limnologi
matematikk
medisin
morfologi
måleteknikk
samfunnsfag
systematikk
taksonomi
teknologi
vitenskap
økonomi

02682 **faktadatabase**
OT: database

00878 **fallhøyde**
EN: head
NO: Forskjell i vannhøyde ved inntak og ved utløpet fra en kraftstasjon el.l. [NVE].
OT: hydrologisk parameter
UT: energilinjens helning
nyttbar fallhøyde

02701 **familie**
OT: takson

00237 **fangstregulering**
OT: regulering
UT: jakttid
kvoteregulering
SO: fiskeforvaltning
viltforvaltning

02464 **fargestoff**
OT: (kjemikalie etter bruk)

00827 **fargetall**
EN: colour
NO: Mål for vannets farge. F. bestemmes visuelt eller instrumentelt i relasjon til en standard av kaliumheksakloroplatinat (K_2PtCl_6) og koboltklorid ($CoCl_2$) [TEKN]. Kommmentar: Enhet: mg Pt/l [TEKN].
OT: fysisk parameter
SO: humus
vannkvalitet

02418 **farlig stoff***
OT: stoff og materiale (funksjon)
UT: helsefarlig stoff
miljøfarlig stoff

01099 **farmakologi**
OT: fagområde

02485 farmasøytika
BRUK: **legemiddel**

01394 **fast kulturminne**
OT: kulturminne
UT: gravhaug

02627 **fastmerke**
EN: bench-mark
NO: Et permanent etablert punkt, naturlig eller kunstig, som har en kjent høyde i relasjon til et definert null-nivå [NVE]. Kommentar: Nullnivået kan enten være et lokalt definert nivå, ofte relatert til et fastpunkt, eller til det midlere havnivå. Det siste er det vanligste [NVE].
OT: referansepunkt
SO: vannmerke

02401 **fast stoff**
OT: aggregat tilstand

01794 **fattig myr**
OT: minerogen myr

00281 **feilsøking**
OT: aktivitet (menneskelig)
UT: lekkasjesøking

00609 **feilvandring**
NO: kommentar: brukes for anadrom fisk
OT: vandring

00798 **fekunditet**

NO: en arts potensielle formeringsevne
OT: formeringsevne

01220 fellesavløpssystem
BRUK: **fellessystem**

01335 **fellesledning**
BF: kombinertledning
NO: Ledning for samlet borttransport av spillvann, overvann, drensvann og evt. takvann [TEKN].
OT: avløpsledning
SO: overvannsledning
spillvannsledning

01220 **fellessystem**
BF: fellesavløpssystem
kombinertsystem
EN: combined sewerage system
NO: Avløpssystem hvor spillvann, overvann, drensvann og evt. takvann ledes bort i felles ledning [TEKN].
OT: avløpssystem
SO: separatsystem
spillvannsledning

02465 fellingskjemikalie
BRUK: **fellingsmiddel**

02465 **fellingsmiddel**
BF: fellingskjemikalie
OT: (kjemikalie etter bruk)

00242 **fellingstillatelse**
OT: tillatelse

02295 **fenoksysyre**
OT: aromatisk forbindelse

02273 **fenol**
EN: phenol
NO: Organisk forbindelse med karakteristisk lukt og smak. F. er giftig og forekommer i visse typer industrielt avløpsvann, og dannes også i naturlig vann ved nedbryting av plantemateriale [TEKN]. Kommentar: F. fjernes ved adsorpsjon på aktivert karbon eller ved oksidasjon [TEKN].
OT: aromatisk hydrokarbon
SO: industriavløp
klordioksid

00437 **fenomen**
OT: aktivitet, fenomen og prosess
UT: bølge
elvefenomen
flom
frost
isfenomen
kulde
lekkasje
luftfenomen*
massebevegelse
nedbør
permafrost
stråling
synergisme
tele
trykkstøt
tørke
vannstandsvariasjon

00540 fermentering
BRUK: **gjæring**

02408 **feromon**
OT: biokjemisk stoff

02398 **ferrosilisium**
OT: legering

01917 **ferskvann**
EN: fresh water
NO: Vann med lavt innhold av oppløste stoffer (mindre enn 100 mg/l), dvs. overflatevann og grunnvann [TEKN].
OT: vann
SO: ferskvannskjemi
ferskvannsorganisme
ferskvannsøkologi
grunnvann

01070 **ferskvannsbiologi**
OT: biologi
SO: hydrobiologi

02018 ferskvannsfisk
BRUK: **innlandsfisk**

02688 ferskvannsforekomst
BRUK: **vannforekomst**

01157 **ferskvannskjemi**
OT: vannkjemi
SO: ferskvann

02013 **ferskvannsorganisme**
EN: freshwater organism
OT: akvatisk organisme
SO: ferskvann

01094 **ferskvannsøkologi**
OT: akvatisk økologi
SO: ferskvann
ferskvannsøkosystem
limnologi

01814 **ferskvannsøkosystem**
EN: fresh-water ecosystem
OT: akvatisk økosystem
SO: ferskvannsøkologi
limnologi

00799 **fertilitet**
NO: en arts faktiske formeringsevne
OT: formeringsevne

01524 **fettutskiller**
EN: grease separator
grease trap
NO: Enhet for å fjerne fett og annet lett flytende stoff fra avløpsvann. Forekommer

ofte i kombinasjon med luftet sandfang [TEKN].
OT: separasjonsutstyr
SO: flyteslam
oljeutskiller

01100 **filosofi**
OT: fagområde
UT: etikk
økofilosofi

01525 **filter**
EN: filter
NO: Enhet med et filtermedium av porøst, fibrig eller kornet materiale for utskilling av finfordelte, faste partikler fra væske eller gass [TEKN].
OT: separasjonsutstyr
UT: aktivkullfilter
avherdingsfilter
biologisk filter
diatomittfilter
filter (del av)
flermediafilter
hurtigfilter
ionebytterfilter
kontaktfilter
langsomfilter
lukket filter
marmorfilter
membranfilter
sandfilter
skivefilter
trommelfilter
trykkfilter
vakuumfilter
SO: effektiv kornstørrelse
filterbelastning
filterhastighet
filtermateriale
filterregulator
filterspyling
filtrat
filtrering
kornstørrelsesfordeling
rist
sil

00969 **filterbelastning**
EN: filter loading
NO: Hydraulisk belastning: Vannmengde tilført pr filtervolum eller -flate og tidsenhet. Forurensingsbelastning: Mengde BOF, personekvivalenter eller suspendert stoff pr filtervolum eller -flate og tidsenhet [TEKN].
OT: teknisk parameter
SO: effektiv kornstørrelse
filter
filterkapasitet

01531 **filterbunn**
EN: filter bottom
NO: Oftest frittbærende dekke med filterdyser for avledning av filtrert vann og for tilførsel av spylevann og -luft i hurtigfilter [TEKN].
OT: filter (del av)
SO: filterdyse

01530 **filter (del av)**
OT: filter
UT: filterbunn
filterduk
filterdyse

01532 **filterduk**
EN: filter(ing) cloth
NO: Vevd duk for vakuumfilter eller trykkfilter [TEKN].
OT: filter (del av)
SO: silduk

01533 **filterdyse**
EN: filter nozzle
NO: Munnstykke i filterbunnen med fine åpninger for avtrekk av filtrert vann fra hurtigfilter, og for fordeling av spylevann og -luft ved returspyling [TEKN].
OT: filter (del av)
SO: filterbunn

00970 **filterhastighet**
BF: filtreringshastighet
EN: rate of filtration
NO: Egentlig filtreringshastighet. Vanligvis teoretisk vannhastighet gjennom et filter. Beregnes som vannmengde pr brutto filteroverflate [TEKN].
OT: teknisk parameter
SO: filter
filterkapasitet
filterregulator

00971 **filterkapasitet**
EN: filter capacity
NO: Nominell kapasitet for overflate- eller volumbelastning for et filter [TEKN].
OT: teknisk parameter
SO: filterbelastning
filterhastighet
filtermotstand

02507 **filtermateriale**
BF: filtermedium
EN: filter medium
NO: Materiale (sand, kiselgur, aktivkull, stein, plastmedium o.l.) i ulike typer filter for rensing av vann eller avløpsvann [TEKN]. Kommentar: Benyttes i hurtigfilter, langsomfilter, biologisk filter [TEKN].
OT: materiale
UT: basisk filtermasse
SO: filter
filtermotstand

02507 filtermedium
BRUK: **filtermateriale**

00972 **filtermotstand**
EN: filter head loss
NO: Trykktap ved vannets bevegelse gjennom et filter [TEKN].
OT: teknisk parameter

SO: filterkapasitet
filtermateriale
vannbehandling

01577 **filterpresse**
EN: filter press
NO: Enhet for mekanisk avvanning av slam. Vanligvis diskontinuerlig operasjon med oppfylling av slam i kammer forsynt med filterduk. Kamrene sammenklemmes ved høyt trykk, slik at slamvann presses ut gjennom filterduken. Tømming av slamkaken ved åpning i kamrene. Ved bruk av f. oppnås vanligvis høyt tørrstoffinnhold i slamkaken [TEKN].
OT: slamavvanningsutstyr
UT: kammerfilterpresse
membranfilterpresse
SO: silbåndpresse
slamavvanning
vakuumfilter

00365 **filterpressing**
OT: slamavvanning

01492 **filterregulator**
EN: filter regulator
NO: Automatisk utstyr på utløpet fra et filter for regulering av filterhastighet [TEKN].
OT: reguleringsanordning
SO: filter
filterhastighet
vannbehandling

01517 **filterrør**
EN: filter pipe
NO: Perforert eller slisset rørseksjon i enden av foringsrøret i en dypbrønn i løsmasser [TEKN].
OT: rør
SO: borebrønn
foringsrør
sil

00397 **filterspyling**
EN: filter back wash
NO: Rengjøring av filtermateriale ved returspyling med renset vann, evt. også luft [TEKN]. Kommentar: Spylehastighet for hurtigsandfilter oftest 30 m/h eller mer. F. kan også omfatte overflatespyling av filter [TEKN].
OT: vannbehandling
SO: filter

01884 **filtrat**
EN: filter effluent
filtrate
NO: Væske som har passert gjennom et filter [TEKN].
OT: separasjonsprodukt
SO: filter
vannbehandling

00430 **filtrering**
EN: filtration
NO: Fjerning av partikler fra væske og gass vha. filter [TEKN].
OT: mekanisk rensing
UT: direktefiltrering
membranfiltermetode
SO: filter

00970 filtreringshastighet
BRUK: **filterhastighet**

02468 finfordelt luft
BRUK: **dispergert luft**

01692 **finmateriale**
EN: fine material
NO: Materiale i silt og leirfaksjoner, dvs. finere enn 0.063 mm [NVE].
OT: (løsmasse etter kornstørrelse)

01549 **finrist**
EN: fine bar screen
fine rack
NO: Vanligvis maskinrenset rist med lysåpning 25 mm eller mindre [TEKN].
OT: rist
SO: finsil
grovrist

01565 **finsil**
EN: fine screen
fine strainer
NO: Enhet med finmasket silduk for avskilling av partikulært materiale fra vann eller avløpsvann. Vanligvis med maskeåpninger 1.5-5 mm [TEKN].
OT: sil
SO: finrist
grovsil

00966 **finsvevestoff**
BF: spylemateriale
EN: wash load
NO: Den delen av sedimenttransporten som er sammensatt av fraksjoner finere enn 0.063 mm og som fins i relativt små mengder i bunnmaterialet [NVE]. Kommentar: Finsvevestoffet kommer primært fra andre kilder enn elvebunnen [NVE].
OT: svevestoff

01980 **firn**
EN: firn
NO: Snø (på en bre) som har overlevd en smeltesesong. Består oftest av grovere partikler enn snø, og har normalt større densitet [NVE].
OT: (snø (avsetning) etter alder)
SO: gammelsnø

02556 **firnlinje**
EN: firn line
NO: En linje eller sone som skiller mellom eksponert breis og gjenværende snø ved slutten av smeltesesongen [NVE]. Kommentar: Firnlinjen ligger ofte litt høyere enn likevektslinjen pga. forekomst av

pålagret is som er en del av akkumulasjonen, men som ser ut som breis [NVE].
OT: grense
SO: bre
klimatisk snøgrense
likevektslinje
snøgrense

01046 **fisjonsenergi**
OT: kjerneenergi

00704 **fiske**
OT: primærnæring
UT: næringsfiske
sportsfiske
stamfiske
(fiske etter metode)
(fiske etter sted)
SO: fiskebiologi
fiskeforvaltning
fiskeoppsyn
fisketrygdavgift

00164 **fiskebase**
OT: register

01090 **fiskebiologi**
OT: zoologi
SO: fiske
fisk (funksjon)

00560 **fiskedød**
OT: død

(fiske etter metode)
OT: fiske
UT: garnfiske
stangfiske

(fiske etter sted)
OT: fiske
UT: elvefiske
havfiske
innlandsfiske

00120 **fiskeforvaltning**
OT: artsforvaltning
SO: fangstregulering
fiske
fisketrygdavgift
fisk (funksjon)

00699 **fiskeoppdrett**
OT: akvakultur

00610 **fiskeoppgang**
OT: vandring

00015 **fiskeoppsyn**
OT: oppsyn
SO: fiske

02138 **fiskeparasitt**
OT: parasitt

01071 **fiskeribiologi**
OT: biologi

01238 **fisketrapp**
OT: anlegg
SO: anadrom fisk

00248 **fisketrygdavgift**
OT: avgift
SO: fiske
fiskeforvaltning

02016 **fisk (funksjon)**
BF: nekton
OT: pelagisk organisme
UT: anadrom fisk
innlandsfisk
katadrom fisk
saltvannsfisk
SO: fiskeforvaltning
gytefisk

01618 **fjell**
EN: mountain
NO: Geologisk eller topografisk formasjon som rager høyere opp enn de nærmeste omgivelsene [NVE].
OT: landform
UT: nunatakk

02042 **fjellplante**
OT: landplante

00291 **fjernanalyse**
OT: analyse
UT: flyfotografering

01645 **fjord**
OT: (kyst etter deler)
UT: terskelfjord

01643 **fjordkyst**
OT: kyst

01752 **fjordsjø**
EN: fjord valley lake
NO: Innsjø som ligger i et langt og smalt basseng, oftest demt av en fjellterskel, evt. av en morenerygg på en fjellterskel [NVE]. Kommentar: Fjordsjøer ligger som regel i en overfordypning i berggrunnen [NVE].
OT: innsjø

01095 fjordøkologi
BRUK: **marin økologi**

00654 **fjære**
OT: tidevann

00482 **flakskred**
EN: slab avalanche
NO: Et snøskred der snømassene er frigjort som et stort, sammenhengende flak [NVE].
OT: snøskred

02466 **flammeretardent stoff**

OT: (kjemikalie etter bruk)

00341 **flatehogst**
OT: hogst
SO: hogstflate

00483 **flateskred**
EN: unconfined avalanche
NO: Et snøskred med et åpent, flatt utbredelsesområde [NVE].
OT: snøskred

00094 **flerbruksplan**
OT: plan
SO: flerbruksplanlegging

00029 **flerbruksplanlegging**
OT: planlegging
SO: flerbruksplan

01534 **flermediafilter**
EN: multiple media filter
NO: Filter oppbygget og benyttet som hurtigfilter i flere sjikt med forskjellige egenskaper, f.eks. kornstørrelse og/eller egenvekt, adsorpsjonsevne og kjemiske egenskaper [TEKN]. Kommentar: F. benyttes hovedsakelig for fremstilling av drikkevann [TEKN].
OT: filter
SO: vannbehandling

01469 **flertrinnspumpe**
EN: multistage pump
NO: Vanligvis sentrifugalpumpe hvor trykkøkningen skjer i mer enn to seriekoblede pumpehjul [TEKN].
OT: pumpe

02056 **flerårig plante**
EN: perennial plant
OT: (plante (funksjon) etter vekstperiode)

01593 **flerårsmagasin**
EN: carryover storage
NO: Vannmagasin med nyttbart volum som er større enn ett års normalt tilsig [NVE]. Kommentar: Et flerårsmagasin kan kompensere for tørre år ved å lagre vann fra vannrike til vannfattige år [NVE].
OT: magasin
SO: regulering (hydrologi)

01742 flettverksløp
BRUK: **forgrenet elveløp**

00655 **flo**
OT: tidevann

01808 **flokk**
OT: samfunn (biologi)

02475 flokkulator
BRUK: **koagulant**

00425 **flokkulering**
EN: flocculation
NO: Den prosessen som følger etter koaguleringsprosessen, ved kjemisk rensing av vann eller avløpsvann. Gjennom forsiktig omrøring skjer en oppbygging (agglomering) av mikrofnokker (primærpartikler) til større fnokker [TEKN].
OT: kjemisk rensing
UT: bioflokkulering
SO: aluminiumsulfat
bentonitt
flokkuleringsbasseng
fnokk
gel
jartest
koagulant
koagulering

01228 **flokkuleringsbasseng**
EN: flocculation basin (tank)
NO: Basseng med forsiktig omrøring av vannmassene for flokkulering av suspensjoner [TEKN].
OT: kontaktbasseng
SO: flokkulering
røreverk
vannbehandling

02475 flokkuleringsmiddel
BRUK: **koagulant**

00447 **flom**
BF: oversvømmelse
EN: flood
NO: Vann som flyter ut over en elvs normale elvebasseng og går over områder som normalt ikke står under vann [NVE].
OT: fenomen
UT: breflom
høstflom
jøkulhlaup
kortvarig intens flom
vårflom
SO: bygeavløp
flomtap
flomtopp
flomvannføring
flomvarsling
ledemur
overløp (dam)

00883 **flomfrekvens**
EN: flood frequency
NO: Midlere antall år for gjentakelse av en bestemt flomvannføring [NVE]. Kommentar: F.eks. betyr en 10-årsflom at denne flomstørrelsen i middel skal kunne forekomme én gang hvert tiende år, sett over en lang periode, f.eks. 100 år eller mer. (En 50-årsflom er selvsagt større enn en 10-årsflom.) I Norge gjelder regelen at alle dammer skal tåle en 1000-årsflom uten å bli skadet [NVE].
OT: flomparameter
SO: flomtopp
gjentaksintervall

01390 **flommerke**
EN: high-water mark
NO: En kunstig eller naturlig markering av maksimalvannstanden under en flom [NVE].
OT: kulturobjekt
SO: flomtopp

00881 **flomparameter**
EN: *flood parameter*
NO: En parameter som beskriver en spesiell type flom i et vassdrag [NVE]. Kommentar: Slike parametre brukes bl.a. ved beregninger i samband med konstruksjon av broer, dammer osv [NVE].
OT: hydrologisk parameter
UT: dimensjonerende flom
flomfrekvens
gjentaksintervall
påregnelig maksimal flom

01670 **flomsediment**
EN: overbank sediments
NO: Suspendert materiale som er sedimentert på elvesletten under flom [NVE].
OT: elveavsetning
SO: suspendert stoff

00927 **flomtap**
EN: flood water loss
NO: Flomvann som ikke kan nyttes til kraftproduksjon på grunn av for liten magasinkapasitet eller maskininstallasjon [NVE].
OT: vanntap*
SO: flom
nyttbart magasin
vannkraft

00921 **flomtopp**
EN: flood crest
flood peak
NO: Den høyeste vannstanden i en elv eller kanal i løpet av en flomperiode [NVE].
OT: vannstand
SO: flom
flomfrekvens
flommerke
flomvannføring
flomvarsling
kortvarig intens flom

00910 **flomvannføring**
EN: flood flow
NO: Det vannvolumet som pr tidsenhet passerer et tverrsnitt i en elv når det er flom [NVE]. Kommentar: Angis normalt i m^3/s.
OT: vannføring
SO: flom
flomtopp
flomvarsling

00173 **flomvarsling**
EN: flood forecasting
NO: Varsling av forventet vannstand, vannføring, tidspunkt og varighet av en kommende flom, spesielt flomtoppens størrelse, for et angitt sted i et vassdrag [NVE]. Kommentar: Beregnes på grunnlag av målt eller varslet nedbør og/eller snøsmelting [NVE].
OT: varsling
SO: flom
flomtopp
flomvannføring

01360 **flomverk**
BF: flomvoll
EN: embankments
river bank protection
NO: Konstruksjon langs vassdrag med formål å hindre oversvømmelse og utgraving under flom eller i forbindelse med isgang [NVE]. Kommentar: Består av flomsikre fyllinger mot elv, bekk eller innsjø [NVE].
OT: vassdragsteknisk anlegg

01360 flomvoll
BRUK: **flomverk**

00427 **flotasjon**
EN: flotation
NO: Prosess for separasjon av to faser. I VA-teknikken benyttes prosessen bl.a. for separasjon av slam fra vann og for fortykking av slam. Slammet gjøres lettere enn vann ved tilførsel av finfordelte luftblærer og bringes dermed til overflaten [TEKN].
OT: kjemisk rensing
SO: flyteslam
slam

02467 flotasjonskjemikalie
BRUK: **flotasjonsmiddel**

02467 **flotasjonsmiddel**
BF: flotasjonskjemikalie
OT: (kjemikalie etter bruk)
UT: dispergert luft

01504 **flottørkammer**
EN: float chamber
NO: Kammer for nivåregistrering ved flottører [TEKN].
OT: nivåregulator
SO: flottørstyring

00355 **flottørstyring**
BF: nivåregulering
EN: float control
NO: Styring av pumper, ventiler etc. vha. flottører [TEKN].
OT: regulering (teknisk)*
SO: flottørkammer

02172 **fluor**
OT: ikke-metall

00398 **fluoridering**

BF: fluortilsetting
EN: fluoridation
NO: Tilsetting av fluorider til drikkevann for å forebygge tannråte [TEKN].
OT: vannbehandling

00398 fluortilsetting
BRUK: **fluoridering**

01669 fluvial avsetning
BRUK: **elveavsetning**

01620 **fluvial landform**
OT: landform
UT: delta
elvebanke
elveslette
elveterrasse
ravine
strømgrop

01400 **fly**
OT: mobilt objekt

00081 flybilde
BRUK: **flyfoto**

00081 **flyfoto**
BF: flybilde
OT: bilde

00292 **flyfotografering**
OT: fjernanalyse

01442 **flygel**
EN: current meter
NO: Instrument for mekanisk måling av vannhastighet i et punkt (i en elv, kanal, eller turbinrør) [NVE].
OT: strømmåler
UT: opphengt flygel
propellflygel
skålkorsflygel
stangflygel
SO: vannføring
vannføringsmåling

02441 flyktig organisk forbindelse
BRUK: **VOC**

00963 **flyktig suspendert stoff**
BF: FSS
EN: mixed liquor volatile suspended solids, MLVSS
volatile suspended solids VSS
NO: Den del av suspendert stoff som forsvinner ved gløding ved 600 °C [TEKN].
OT: suspendert stoff
SO: glødetap

02045 **flytebladsplante**
OT: vannplante

02405 **flytende gass**
OT: væske

01369 **flytende overløp**
EN: floating weir
NO: Overløp festet til flytelegeme. Heves og senkes med vannstanden, og har derved konstant kapasitet [TEKN].
OT: overløp
SO: flyteslamrenne

01890 **flyteslam**
EN: floating sludge
scum
NO: Lett slam og fett som akkumuleres på vannoverflaten i fettfang eller sedimenteringsbasseng [TEKN].
OT: slam
SO: fettutskiller
flotasjon
flyteslamrenne
flyteslamskrape

01285 **flyteslamrenne**
EN: floating sludge trough
NO: Renne for oppsamling av flyteslam, vanligvis i forsedimenteringsbasseng [TEKN].
OT: (renseanlegg etter deler)
SO: flytende overløp
flyteslam

01290 **flyteslamskrape**
EN: skimmer
NO: Skrape for transport av flyteslam [TEKN].
OT: slamskrape
SO: flyteslam

00143 **FN**
OT: internasjonalt organ

02552 **fnokk**
EN: floc
NO: Løs sammensetning av lette partikler med svak innbyrdes binding, dannes i en løsning ved tilsetting av koagulant eller ved biokjemiske prosesser [TEKN].
OT: partikkel
SO: bioflokkulering
flokkulering

00147 **folkeaksjon**
OT: ideell organisasjon

01700 fonn
BRUK: **bre**

00356 **forbitapping**
EN: by-pass
NO: Arrangement som leder vann forbi en installasjon, f.eks. en turbin, i perioder hvor den ikke kan brukes [TEKN]. Kommentar: Ofte i forbindelse med reparasjon av trykksjakt, rørgate eller turbin. Forbitappingen skjer ofte over en energidemper [TEKN].
OT: regulering (teknisk)*
SO: omløp
rørgate

trykksjakt

00538 **forbrenning**
OT: aerob prosess

00216 **forbud**
OT: juridisk virkemiddel

01361 **forbygging**
BF: erosjonsbeskyttelse
plastring
EN: river bank protection
NO: Konstruksjon eller tiltak langs elv eller innsjø med formål å hindre erosjon [NVE].
OT: vassdragsteknisk anlegg
SO: erosjon

00627 **fordampning**
BF: fordunstning
EN: evaporation
NO: Forandring i et stoffs aggregattilstand fra flytende form til dampform [NVE].
OT: fysisk prosess
SO: evapotranspirasjon
potensiell evapotranspirasjon

01434 **fordampningskar**
EN: evaporation pan
NO: Et instrument til å måle fordampningen fra en fri vannflate [NVE].
OT: måleinstrument
SO: evapotranspirasjon

01493 fordelingsbasseng
BRUK: **fordelingskammer**

01493 **fordelingskammer**
BF: fordelingsbasseng
EN: distribution basin
distribution chamber
distribution head
NO: Et kammer hvor vannet fra et kraftverks tilløpstunnel fordeles til flere rør eller tunneler som fører til forskjellige maskiner
OT: reguleringsanordning
SO: rørgate
trykksjakt

01349 fordelingsnett
BRUK: **vannledningsnett**

01235 fordrøyningsbasseng
BRUK: **utjevningsbasseng**

00627 fordunstning
BRUK: **fordampning**

00169 **forebygging**
BF: forebygginstiltak
OT: tiltak
UT: beredskap
varsling

00169 forebygginstiltak
BRUK: **forebygging**

02685 **forekomst**
OT: diverse*
UT: fossilforekomst
mineralforekomst
vannforekomst

00422 **forfelling**
NO: Tilsetting av fellingskjemikalier før et biologisk rensetrinn
OT: kjemisk/biologisk rensing
SO: forfellingsanlegg

01296 **forfellingsanlegg**
EN: pre-precipitation plant
NO: Anlegg der kjemisk rensing av avløpsvann foretas foran et biologisk rensetrinn [TEKN].
OT: biologisk/kjemisk renseanlegg
SO: etterfellingsanlegg
forfelling
forsedimentering

01742 **forgrenet elveløp**
BF: anastamoserende elv
flettverksløp
EN: braided river
NO: Brede og grunne elveløp som ofte skifter beliggenhet, adskilt av tallrike langstrakte avsetninger av tidligere bunntransportert materiale [NVE].
OT: løpsmønster
SO: bunntransport
sandur
vifteslep

01518 **foringsrør**
EN: well casing
NO: Gjenstående borerør eller separat nedsatt støtterør i dypbrønn. Brønnfilteret utgjør vanligvis nederste del [TEKN].
OT: rør
SO: borebrønn
filterrør

00388 **forklorering**
EN: prechlorination
NO: Klorering som foretas før annen vannbehandling [TEKN].
OT: klorering

00406 **forlufting**
EN: pre-aeration
NO: Lufting av vann eller avløpsvann som forbehandling [TEKN].
OT: lufting

02221 **formaldehyd**
OT: aldehyd

02236 **formazin**
EN: formazin
NO: Syntetisk organisk forbindelse. Suspensjoner av f. brukes som standard ved bestemmelse av turbiditet i vann. Resultatet angis i FTU (Formazin Turbidity Units) [TEKN].

OT: alifatisk forbindelse
SO: Formazin Turbidity Unit

00867 **Formazin Turbidity Unit**
BF: FTU
EN: Formazin Turbidity Unit
FTU
NO: Enhet for måling av turbiditet i vann [TEKN].
OT: turbiditet
SO: formazin
vannkvalitet

00588 formering
BRUK: **reproduksjon**

00797 **formeringsevne**
OT: biologisk parameter
UT: fekunditet
fertilitet

01143 **formuerett**
OT: jus
SO: økonomi

01028 **fornybar energikilde**
OT: energikilde
UT: akvatisk solenergi
solenergi
vindenergi

02717 fornybar naturressurs
BRUK: **fornybar ressurs**

02717 **fornybar ressurs**
BF: fornybar naturressurs
OT: (ressurs etter fornybarhet)

00076 forordning
BRUK: **lovbestemmelse**

00067 **forprosjekt**
OT: prosjekt

00575 **forpupping**
OT: metamorfose (biologi)
SO: puppe

00399 **forsedimentering**
EN: primary sedimentation
primary settling
NO: Utskilling av sedimenterbare partikler før viderebehandling av vann eller avløpsvann [TEKN].
OT: vannbehandling
SO: forfellingsanlegg
forsedimenteringsbasseng

01233 **forsedimenteringsbasseng**
EN: primary sedimentation basin (tank)
primary settling basin (tank)
OT: sedimenteringsbasseng
SO: forsedimentering

00692 **forskning**
OT: virksomhet
UT: anvendt forskning
grunnforskning
miljøforskning
SO: forskningspolitikk
forskningsprogram
forskningsprosjekt

00158 **forskningspolitikk**
OT: politikk
SO: forskning

00059 **forskningsprogram**
EN: research programme
OT: program
SO: forskning
forskningsprosjekt

00068 **forskningsprosjekt**
EN: research project
OT: prosjekt
SO: forskning
forskningsprogram

00087 **forskrift**
EN: regulation
NO: Dokument som inneholder juridisk bindende regler, fastsatt av en myndighet
OT: normativt dokument

00665 **forsumpning**
EN: water logging
NO: Metning av jord- eller torvmarker pga av høy grunnvannstand, kraftig regn eller dårlig drenering [NVE].
OT: hydrologisk prosess
SO: myr

02428 **forsurende stoff**
OT: miljøfarlig stoff

00617 **forsuring**
OT: prosess

01282 **forsøksanlegg**
BF: pilotanlegg
EN: pilot plant
NO: Benyttes i VA-teknikken om anlegg i liten teknisk målestokk for undersøkelse av bestemte prosessmessige forhold og/eller dimensjoneringskriterier ved behandling av vann eller avløpsvann [TEKN].
OT: renseanlegg

02108 **forsøksdyr**
EN: test organism
OT: (organisme (funksjon) etter nytte/skade/funksjon)

01470 **fortrengningspumpe**
EN: displacement pump
NO: Pumpe som pumper ved at et bevegelig element eller en gass fortrenger den pumpede masse fra et arbeidskammer [TEKN]. Kommentar: Kapasiteten er avhengig av volumforandringen pr

tidsenhet i arbeidskammeret og uavhengig av mottrykket [TEKN].
OT: pumpe
UT: eksenterskruepumpe
lamellpumpe
membranpumpe
rotasjonspumpe
skruepumpe
stempelpumpe
tannhjulspumpe

00628 **fortynning**
OT: fysisk prosess
UT: primærfortynning
sekundærfortynning

00828 **fortynningsfaktor**
NO: F. angir mengden av regnvann/infiltrasjonsvann i forhold til midlere tørrværstilrenning i et avløpsnett. Benyttes bl.a. i forbindelse med regnvannsoverløp [TEKN].
OT: fysisk parameter
SO: overløp
regnvannsoverløp
vannkvalitet

00513 **forurensning**
BF: kontaminering
EN: pollution
OT: aktivitet, fenomen og prosess
UT: luftforurensning
terrestrisk forurensning
tørravsetning
utslipp
vannforurensning
våtavsetning
SO: forurensningskilde
forurensningskontroll
forurensningsloven

01391 **forurensningskilde**
OT: kulturobjekt
UT: punktkilde
SO: forurensning

00007 **forurensningskontroll**
OT: kontroll
UT: utslippskontroll
SO: forurensning

00222 **forurensningsloven**
OT: lovverk
SO: forurensning

00115 **forvaltning**
EN: management
OT: administrasjon, forvaltning, jus og økonomi*
UT: miljøforvaltning
offentlig forvaltning
områdeforvaltning
ressursforvaltning
vassdragsforvaltning
SO: forvaltningsloven
forvaltningsplan

00223 **forvaltningsloven**
OT: lovverk
SO: forvaltning

00095 **forvaltningsplan**
OT: plan
SO: forvaltning

00631 **forvitring**
OT: fysisk prosess
UT: kjemisk forvitring
mekanisk forvitring

01631 **forvitringsform**
OT: landform
UT: rasmark

02349 **fosfat**
EN: phosphates
NO: Salt av fosforsyre. F. er viktig næringssalt [TEKN]. Kommentar: Det skjelnes mellom enkle f. (ortofosfater) og komplekse f. (polyfosfater, metafosfater). Komplekse f. benyttes bl.a. i syntetiske vaskemidler og innen vannbehandling til å motvirke korrosjon ved utfelling av kalsiumforbindelser. Formel for ortofosfationet: PO_4^{---} [TEKN].
OT: fosforforbindelse
SO: anion
næringsstoff
vannkvalitet
vaskemiddel

02350 **fosfid**
OT: fosforforbindelse

02173 **fosfor**
EN: phosphorus
NO: Grunnstoff med kjemisk tegn P. I vann foreligger f. som ortofosfater, polyfosfater eller organisk bundet. F. er et viktig plantenæringsstoff [TEKN].
OT: ikke-metall
SO: nitrat
næringssalt
vannforurensning
vannkvalitet

02348 **fosforforbindelse**
OT: uorganisk forbindelse
UT: fosfat
fosfid

01735 **foss**
EN: water fall
NO: Et vertikalt fall over et skarpt brudd i lengdeprofilen i en elv [NVE]. Kommentar: Ofte forårsaket av en geologisk formasjon som elven krysser [NVE].
OT: elv
SO: stryk

01041 **fossil energikilde**
OT: ikke-fornybar energikilde
UT: kull

naturgass
olje

02686 **fossilforekomst**
OT: forekomst

01941 **fossil is**
EN: fossil ice
relict ice
NO: Is, (ikke nødvendigvis breis), som stammer fra en tidligere geologisk periode, f.eks. fra siste istid og som er konservert i jorden av tykke, isolerende løsmasser [NVE].
OT: is
SO: begravet is
isfylt endemorene

02069 **foster**
EN: fetus
OT: utviklingsstadium

01009 **fosterskade**
OT: skade

00604 **fosterutvikling**
OT: utvikling (biologi)

02600 **fotisk sone**
NO: Den delen av vannmassene hvor lyset trenger ned
OT: akvatisk sone*
UT: eufotisk sone

01166 **fotogrammetri**
OT: landmåling

02469 **fotokjemikalie**
OT: (kjemikalie etter bruk)

02429 **fotokjemisk oksidant**
OT: miljøfarlig stoff
UT: hydrogenperoskid
ozon
PAN

00295 fotometri
BRUK: **kolorimetri**

00562 **fotosyntese**
OT: biologisk prosess
SO: primærproduksjon

01587 **Francisturbin**
EN: Francis turbine
NO: Reaksjonsturbin som er en overtrykksturbin der vannet blir ført radialt gjennom et ledeapparat til løpehjulet med pådrag på alle ledeskovlene samtidig. Vannet ledes aksialt ut gjennom et rør som fører ned i undervannet [TEKN]. Kommentar: Turbinen benyttes i fallhøydeområdet 20-700 m [TEKN].
OT: turbin

01852 fredet vassdrag
BRUK: **vernet vassdrag**

00189 fredning
BRUK: **vern**

00829 **frekvens**
EN: frequency
OT: fysisk parameter

00886 **fremføringsforhold**
EN: sediment delivery ratio
NO: Den andelen av erosjonsmaterialet som føres helt frem til elveløpene [NVE]. Kommentar: Angis som prosent av den totale erosjonen i området [NVE].
OT: hydrologisk parameter
SO: erosjon
sediment

02109 **fremmed organisme**
EN: exotic species
OT: (organisme (funksjon) etter nytte/skade/funksjon)

02439 **freon**
OT: ozonnedbrytende stoff

02244 freon 12
BRUK: **halon**

01835 **friareal**
OT: (område etter arealbruk)

00830 **friksjonskoeffisient**
EN: coefficient of friction
NO: Dimensjonsløs koeffisient for friksjonsmotstand [TEKN]. Kommentar: Benyttes i hydraulikken for friksjonsmotstand i rør. F. inngår i Darcy Weissbachs ligning [TEKN].
OT: fysisk parameter
SO: friksjon
friksjonstap
ruhet

00826 **friksjonstap**
EN: friction loss
NO: Energitap pga. friksjon [TEKN].
OT: energitap
SO: friksjonskoeffisient
ruhet

00283 **friluftsliv**
OT: aktivitet (menneskelig)
SO: friluftsloven

00224 **friluftsloven**
OT: lovverk
SO: friluftsliv
friluftsområde

01836 **friluftsområde**
OT: (område etter arealbruk)
SO: friluftsloven

00706 fritidsfiske
BRUK: **sportsfiske**

00959 fritt klor
BRUK: **fritt tilgjengelig restklor**

00959 **fritt tilgjengelig restklor**
BF: fritt klor
EN: free available chlorine residual
NO: Klor i vann i form av underklorsyrling (HOCl) og/eller hypoklorittioner (OCl-), bestemt etter en viss kontakttid [TEKN].
OT: restklor
SO: bundet tilgjengelig restklor
klorbehov
knekkpunktklorering

00897 **fritt vanninnhold**
EN: free water content
NO: Mengde av flytende vann i en snøprøve [NVE]. Kommentar: Uttrykkes som vektprosent [NVE].
OT: vanninnhold
SO: vannmettet snø

02557 **front**
OT: grense
UT: polarfront

00453 **frost**
OT: fenomen
SO: frostform

01633 **frostform**
OT: landform
UT: pingo
polygonmark
SO: frost

01010 **frostskade**
OT: skade

02470 **frostvæske**
OT: (kjemikalie etter bruk)
UT: avisingsvæske
SO: kjølevæske

00634 **frysing**
OT: fysisk prosess

02070 **frø**
OT: utviklingsstadium

00597 **frøspredning**
OT: spredning

00963 FSS
BRUK: **flyktig suspendert stoff**

00867 FTU
BRUK: **Formazin Turbidity Unit**

01622 **fuglefotdelta**
OT: delta

02031 **fugl (funksjon)**
OT: organisme (funksjon)
UT: rovfugl
sjøfugl
småfugl
standfugl
trekkfugl
vadefugl
vannfugl

01263 **fullprofilboret trykksjakt**
EN: full profile drilled pressure shaft
NO: Trykksjakt med sirkelformet tverrsnitt [TEKN]. Kommentar: I godt fjell gir dette en glatt sjaktvegg med lite trykktap [TEKN].
OT: trykksjakt

01267 **fullprofilboret tunnel**
EN: full profile drilled tunnel
NO: Tunnel sirkelformet boret inn i hele sitt tverrsnitt [TEKN].
OT: tunnel

00400 **fullrensing**
NO: Behandling av drikkevann ved kjemisk rensing, filtrering og desinfeksjon (som oftest ved klorering) [TEKN].
OT: vannbehandling
SO: vannrensing

02459 fungicid
BRUK: **soppmiddel**

01782 **furuskog**
OT: barskog

01047 **fusjonsenergi**
OT: kjerneenergi

01827 **fylke**
OT: administrativt område
UT: kommune
SO: fylkeskommune
fylkesplan

00140 **fylkeskommune**
OT: organ (forvaltning)
SO: fylke

00153 **fylkesmann (organ)**
OT: statlig organ

00108 **fylkesplan**
OT: (plan etter adm. nivå)
SO: fylke

00304 **fysikalsk-kjemisk vannanalyse**
BF: fysisk-kjemisk vannanalyse
kjemisk vannanalyse
NO: vannanalyse som omfatter måling av fysiske forhold (fargetall, turbiditet, temperatur m.v.) og bestemmelse av forskjellige kjemiske bestanddeler [TEKN].
OT: vannanalyse

01103 **fysikk**
OT: fagområde
UT: akustikk
biofysikk
dynamikk

hydrofysikk

01072 **fysiologi**
OT: biologi
UT: plantefysiologi
zoofysiologi
økofysiologi

00563 **fysiologisk prosess**
OT: biologisk prosess
UT: næringsopptak
respirasjon
stoffutskillelse
temperaturregulering

00293 **fysisk-kjemisk analyse**
BF: fysisk-kjemisk undersøkelse
OT: analyse

00293 fysisk-kjemisk undersøkelse
BRUK: **fysisk-kjemisk analyse**

00304 fysisk-kjemisk vannanalyse
BRUK: **fysikalsk-kjemisk vannanalyse**

01125 **fysisk oseanografi**
OT: oseanografi
UT: hydrografi

00813 **fysisk parameter**
OT: parameter
UT: absorbans
albedo
antall
areal
bølgelengde
densitet
dybde
effekt (parameter)
energi (parameter)
energitap
fargetall
fortynningsfaktor
frekvens
friksjonskoeffisient
halveringstid
hastighet
høyde
irradians
konduktivitet
kornstørrelse
kraft (parameter)
lengde
luftfuktighet
nedbørmengde
partikkelkonsentrasjon
radioaktivitet
romvinkel
ruhet
sedimenteringshastighet
siktedyp
smeltepunkt
størrelse
temperatur
tid (parameter)
trykk
turbiditet
vinkel
volum

00618 **fysisk prosess**
OT: prosess
UT: absorpsjon
adsorpsjon
desorpsjon
erosjon
fordampning
fortynning
forvitring
frysing
innstråling
kondensasjon
omdanning (geologi)
sedimentering
smelting
transpirasjon
transport (i elv)
vannbevegelse*

00765 **fysisk vannkvalitet**
OT: vannkvalitet

02012 **fytobentos**
BF: bentisk alge
bentosalge
phytobenthos
EN: benthos
OT: bentos

02030 fytoplankton
BRUK: **planteplankton**

00754 **følsomhet**
OT: egenskap

00678 **galvanisk korrosjon**
EN: contact corrosion
galvanic corrosion
NO: Forsterket elektrokjemisk korrosjon fremkalt ved direkte kontakt mellom ulike metaller i en væske [TEKN].
OT: korrosjon

02082 **gamet**
EN: gamete
OT: reproduksjonscelle
UT: eggcelle
spermie
SO: gametdannelse
haplont
spore
zygote

00605 **gametdannelse**
BF: gametogenese
OT: utvikling (biologi)
SO: gamet

02072 **gametofytt**
OT: haplont

00605 gametogenese

BRUK: **gametdannelse**

00497 **gammastråling**
OT: elektromagnetisk stråling

00506 **gammastråling**
OT: ioniserende stråling

01981 **gammelsnø**
EN: old snow
NO: Avsatt snø der omvandlingen til firn er kommet så langt at den opprinnelige formen til snøkrystallene er borte [NVE].
OT: (snø (avsetning) etter alder)
SO: firn

01604 **gangbergart**
OT: eruptiv bergart

00708 **garnfiske**
OT: (fiske etter metode)
UT: drivgarnfiske

02402 **gass**
OT: aggregat tilstand
SO: karbondioksid
klorgass

01271 **gasskraftverk**
OT: varmekraftverk

02067 **gastrula**
OT: embryo

02525 **gel**
EN: gel
NO: Geléaktig masse dannet ved koagulering av en kolloidal oppløsning (sol) [TEKN].
OT: mekanisk blanding
SO: flokkulering
koagulering
vannbehandling

01077 **genetikk**
OT: biologi
SO: genteknologi

02110 **genmodifisert organisme**
OT: (organisme (funksjon) etter nytte/skade/funksjon)
SO: bioteknologi

01063 **genteknologi**
OT: bioteknologi
SO: genetikk

00568 **genutveksling**
OT: biologisk prosess

01113 **geodesi**
OT: geofysikk

00976 **geodetisk løftehøyde**
EN: geodetic head
NO: Høydeforskjell mellom vannspeilene på suge- og trykksiden [TEKN].
OT: løftehøyde
SO: pumpe

00981 **geodetisk sugehøyde**
EN: geodetic suction head
NO: Høydeforskjellen mellom en pumpes sentrum og vannspeilet på sugesiden [TEKN]. Kommentar: G.s. kan være positiv eller negativ [TEKN].
OT: sugehøyde
SO: pumpe

00985 **geodetisk trykkhøyde**
EN: geodetic pressure head
NO: Høydeforskjellen mellom en pumpes sentrum og høyeste væskenivå på trykksiden [TEKN].
OT: trykkhøyde
SO: pumpe

01110 **geofag**
OT: fagområde
UT: geofysikk
geografi
geologi

01111 **geofysikk**
OT: geofag
UT: den faste jords fysikk
geodesi
hydrologi
meteorologi
oseanografi

01128 **geografi**
OT: geofag
UT: geomorfologi
kartografi
naturgeografi
SO: biogeografi
kulturgeografi

02693 **geografisk informasjonssystem**
BF: GIS
OT: informasjonssystem

01115 **geohydrologi**
BF: grunnvannshydrologi
hydrogeologi
OT: hydrologi

01133 **geokjemi**
OT: geologi

01132 **geologi**
OT: geofag
UT: geokjemi
kvartærgeologi
mineralogi
paleontologi
petroleumsgeologi
sedimentologi
SO: berggrunn
geoteknikk

01636 **geologisk formasjon**

EN: geologic formation
NO: En formasjon i landskapet, oftest som resultat av ulike erosjonsprosesser i eldre avsetninger eller bergarter [NVE].
OT: landform
UT: grotte
vannførende formasjon

00656 **geologisk prosess**
OT: prosess

01170 **geometri**
OT: matematikk

01129 **geomorfologi**
OT: geografi
SO: landform
morfologi

01192 **geoteknikk**
OT: teknologi
SO: geologi

02111 giftalge
BRUK: **giftig alge**

02111 **giftig alge**
BF: giftalge
skadelig alge
OT: (organisme (funksjon) etter nytte/skade/funksjon)

00800 **giftighet**
BF: toksisitet
OT: kjemisk parameter
OT: biologisk parameter
SO: giftig stoff

00935 **giftighet**
BF: toksisitet
OT: biologisk parameter
OT: kjemisk parameter
SO: giftig stoff

02421 **giftig stoff**
BF: giftstoff
OT: helsefarlig stoff
SO: giftighet
toksikologi
toksin

02421 giftstoff
BRUK: **giftig stoff**

02693 GIS
BRUK: **geografisk informasjonssystem**

00569 **gjengroing**
OT: biologisk prosess

02732 gjennomsnitt
BRUK: **middelverdi**

02730 **gjennomsnittstall***
EN: average value
NO: Tall som gir uttrykk for typiske verdier i en tallrekke. Kommentar: Det er flere metoder for beregning av gjennomsnittstall [NVE].
OT: statistisk begrep
UT: median
middelverdi

00884 **gjentaksintervall**
EN: return period
NO: Gjennomsnittlig antall år mellom hver gang en hendelse (vanligvis flom eller lavvannsføring av gitt størrelse) vil gjenta seg [NVE].
OT: flomparameter
SO: flomfrekvens
påregnelig maksimal flom

00271 **gjenvinning**
OT: avfallsbehandling
UT: regenerering
resirkulering
SO: returslam

00540 **gjæring**
BF: fermentering
OT: anaerob prosess

02442 **gjødsel**
OT: stoff og materiale (funksjon)
UT: kunstgjødsel
naturgjødsel
SO: gjødsling

00338 **gjødsling**
OT: landbruksvirksomhet
SO: gjødsel

01639 **glasial landform**
OT: landform

02559 **glasiasjonsnivå**
EN: glaciation level
NO: Den minimumshøyde et fjell må ha for å samle nok snø til å danne en bre, dvs. snøakkumulasjonen må være større enn avsmeltingen [NVE]. Kommentar: Et meget bratt fjell kan stikke langt over glasiasjonsgrensen uten å få en bre. Det må finnes egnet topografi for at en bre kan dannes. Tidligere brukte man uttrykket glasiasjonsgrense (fra tysk "Vergletscherungsgrenze") [NVE].
OT: grense
SO: isoglasihypse
snøgrense

01666 glasifluvial avsetning
BRUK: **breelvavsetning**

01116 **glasiologi**
OT: hydrologi
SO: bre
is

01435 **glasiologisk måleinstrument***
EN: glaciological instrument

NO: Et instrument som brukes ved glasiologiske undersøkelser [NVE].
OT: måleinstrument
UT: ablasjonsstake
ablatograf
ramsonde

02642 **glasiologisk år**
EN: glaciologic year
NO: En sammenhengende 12-måneders periode som velges slik at den mest mulig sammenfaller med massebalansesyklusen [NVE]. Kommentar: Det er vanlig å starte det glasiologiske år 1. sept., for da er smeltingen slutt og akkumulasjonen begynner. Man kan også definere et glasiologisk år separat for hver enkelt bre, men måleresultatene fra ulike breer blir da ikke direkte sammenlignbare [NVE].
OT: tidsperiode
SO: ablasjon
akkumulasjon
balanseår
hydrologisk år

02509 **glass**
OT: materiale

01496 **glideluke**
EN: slide gate
NO: Luke med glideføring [TEKN].
OT: luke

01974 **glidesjikt**
EN: slide layer
NO: Et lag nede i snøen der friksjonen er så liten at snøen over lett kan komme i bevegelse og skli avgårde [NVE]. Kommentar: Kanskje selv om helningen er liten [NVE].
OT: snø (avsetning)
SO: begerkrystall
snøskred

02237 **glykosid**
OT: alifatisk forbindelse

00936 **gløderest**
EN: residue on ignition
(total) fixed solids
NO: Vekt av tørrstoff etter gløding i ovn ved definert temperatur i området 500-650 °C. Mål for innhold av uorganisk stoff [TEKN]. Kommentar: Ved analyse av vann måles g. i mg/l, ved analyse av slam i prosent av tørrstoff. G. måles også for suspendert stoff, og må da spesifiseres [TEKN].
OT: kjemisk parameter
SO: glødetap

00937 **glødetap**
EN: ignition loss
loss on ignition
volatile matter
volatile solids
VS
NO: Vektdifferanse mellom tørrstoff og gløderest. Mål for innhold av organisk stoff [TEKN]. Kommentar: Ved analyse av vann måles g. i mg/l, ved analyse av slam i prosent av tørrstoff. G. måles også for suspendert stoff, må da spesifiseres [TEKN].
OT: kjemisk parameter
SO: flyktig suspendert stoff
gløderest

02454 **gnagermiddel**
BF: rodenticid
OT: skadedyrmiddel

00824 **graddag**
EN: degree-day
NO: Et avvik på 1 grad pr dag i middeltemperaturen, referert til en standard temperatur, vanligvis 0 °C [NVE]. Kommentar: Brukes som energiangivelse i forbindelse med ablasjonsberegninger. Eks.: Et døgn med middeltemperatur +10 °C gir 10 graddager, som betraktes som et måltall for tilført energi [NVE].
OT: energi (parameter)
SO: døgnmiddeltemperatur

01783 **granskog**
OT: barskog

01395 **gravhaug**
OT: fast kulturminne

01250 gravitasjonsdam
BRUK: **massivdam**

02555 **grense**
OT: tid, rom og grenser
UT: firnlinje
front
glasiasjonsnivå
grunnvannsspeil
hydrologisk grense*
iskant
kompensasjonsnivå
likevektslinje
skoggrense
snøgrense
tregrense

00755 **grenseverdi**
OT: egenskap
UT: tålegrense

01820 **gressland**
EN: grasslan
OT: biom

01637 **grotte**
OT: geologisk formasjon

01942 **grotte-is**
EN: cave ice
NO: Is som er dannet ved at vann fryser i en åpen eller lukket hule. Dannes ofte ved at

kald vinterluft synker ned i hulen der varm sommerluft ikke lett kommer inn [NVE].
OT: is

01550 **grovrist**
EN: coarse bar screen
coarse rack, trash rack
NO: Vanligvis håndrenset rist med lysåpning 25 mm eller større [TEKN].
OT: rist
SO: finrist
vannbehandling

01566 **grovsil**
EN: coarse screen
coarse strainer
NO: Enhet med grovmasket silduk for avskilling av partikulært fra vann eller avløpsvann. Vanligvis med maskeåpninger 5 mm og større [TEKN].
OT: sil
SO: finsil
vannbehandling

01375 grunndam
BRUK: **terskel**

00694 **grunnforskning**
OT: forskning

01829 **grunnkrets**
OT: kommune

02168 **grunnstoff**
OT: stoff (struktur)
UT: ikke-metall
metall

01918 **grunnvann**
EN: ground water
NO: Vann i undergrunnen der alle porer er fylt med vann [NVE]. Kommentar: Over grunnvannet finnes normalt et område med markvann, der ikke alle porer er helt vannfylte [NVE].
OT: vann
UT: artesisk grunnvann
hengende grunnvann
porevann
SO: avsenkning
ferskvann
grunnvannskjemi
grunnvannsmagasin
grunnvannsspeil
grunnvannstand
infiltrasjonskapasitet
karsthydrologi
kilde
markvann
mettet sone
observasjonsbrønn
pingo
resesjonskurve
råvann
senkningskurve
totalt vanninnhold
vannførende formasjon
vannleting med ønskekvist
varm kilde

00902 **grunnvannsavløp**
EN: groundwater flow
NO: Den vannmengde som tilføres et vassdrag fra grunnvannet [NVE].
OT: avløp (hydrologi)
UT: grunnvannslekkasje

01594 grunnvannsbasseng
BRUK: **grunnvannsmagasin**

01381 **grunnvannsbrønn**
EN: water well
NO: Brønn eller rør, gravd eller boret ned i grunnen for å skaffe vann [NVE]. Kommentar: Kan også brukes for å observere grunnvannsstanden [NVE].
OT: brønn

00666 **grunnvannsdannelse**
EN: groundwater recharge
NO: Alt vann som tilflyter grunnen fra ulik opprinnelse (infiltrasjon fra overflaten eller fra vassdrag) [NVE].
OT: hydrologisk prosess
SO: infiltrasjon
infiltrasjonskapasitet

01115 grunnvannshydrologi
BRUK: **geohydrologi**

01158 **grunnvannskjemi**
OT: vannkjemi
SO: grunnvann

00903 **grunnvannslekkasje**
EN: effluent seepage
NO: Diffust grunnvannsavløp til jordoverflaten [NVE].
OT: grunnvannsavløp
SO: kilde

01594 **grunnvannsmagasin**
BF: grunnvannsbasseng
grunnvannsreservoir
EN: groundwater storage
NO: Alt grunnvann i den mettede sonen [NVE].
OT: magasin
SO: grunnvann
vannførende formasjon

01594 grunnvannsreservoir
BRUK: **grunnvannsmagasin**

02616 grunnvannssone
BRUK: **mettet sone**

02560 **grunnvannsspeil**
EN: groundwater table
NO: Den øvre flaten av grunnvannssonen - under denne flaten er alle porer vannfylt (den mettede sonen) [NVE].
OT: grense

SO: ekvipotensiallinje
grunnvann
grunnvannstand
hengende grunnvann
mettet sone
umettet sone

00922 **grunnvannstand**
EN: groundwater level
NO: Grunnvannsspeilets nivå i forhold til et referansenivå, ofte jordoverflaten ved målepunktet [NVE]. Kommentar: Grunnvannstanden kan også uttrykkes som kotehøyde (høyde over havet) [NVE].
OT: vannstand
SO: grunnvann
grunnvannsspeil
observasjonsbrønn

01693 **grus**
OT: (løsmasse etter kornstørrelse)

01239 **gruve**
OT: anlegg

01344 grøftebunn
BRUK: **ledningsfundament**

00339 **grøfting**
OT: landbruksvirksomhet

01321 grøft (kanal)
BRUK: **dike (kanal)**

01342 **grøft (ledning)**
OT: ledningsnett
UT: avstivning
ledningsfundament
ledningssone
omfyllingssone

00096 **grønnplan**
OT: plan

02194 **gull**
OT: metall

02510 **gummi**
OT: materiale

01249 **gummidam**
EN: rubber dam
NO: Luftfylt eller vannfylt gummipølse på tvers av vannveien [TEKN]. Kommentar: Oppstrøms vannvei reguleres ved å endre det innvendige trykket [TEKN].
OT: dam

01497 **gummiluke**
EN: rubber gate
NO: Gummimembran som tetter mot et sete [TEKN]. Kommentar: Større gummiluker har en innvendig stålkjerne [TEKN].
OT: luke

02091 **gytefisk**
OT: voksent individ
SO: fisk (funksjon)

01876 **gyteområde**
OT: (område etter økologisk funksjon)
UT: gytestrekning
SO: gytevandring
gyting

02079 **gyteparr**
OT: parr

01877 **gytestrekning**
OT: gyteområde

00611 **gytevandring**
OT: vandring
SO: gyteområde

00570 **gyting**
OT: biologisk prosess
SO: gyteområde

01673 **gytje**
OT: innsjøavsetning

01801 **habitat**
EN: habitat
OT: biotop
SO: leveområde

00720 **hagebruk**
OT: landbruk

00489 **hagl**
EN: hail
NO: Nedbør i form av små, oftest runde, isbiter av noen få mm eller cm størrelse [NVE].
OT: nedbør
SO: is
snø (nedbør)

02143 **halofytt**
EN: halophyte
NO: salttålende plante
OT: (organisme (funksjon) etter toleranse/krav)

02238 **halogenert alifatisk forbindelse**
OT: alifatisk forbindelse
UT: brommetan
dikloretan
dikloreten
dikloretyleter
diklormetan
halon
klormetan
tetrakloreten
tetraklormetan
trikloretan
triklormetan
tris(2-kloretyl)fosfat
vinylklorid

02296 **halogenert aromatisk forbindelse**
OT: aromatisk forbindelse
UT: alfaheksaklorsykloheksan

betaheksaklorsykloheksan
DDE
DDT
dekaklorbifenyl
diklorbenzen
diklorbenzidin
3,3-diklorbenzidin
diklorfenol
diklornitrobenzen
dioksin
halokarbon
heksaklorbenzen
klorbenzen
1-klor-2,4-dinitrobenzen
2-klor-4-nitroanilin
klorert naftalen
klorert terfenyl
klorfenol
klorfluorkarbon
klornitrobenzen
oktaklorstyren
orto-klortoluen
PCB
pentaklorfenol
PVC
3-trifluormetylanilin
triklorbenzen

02308 **halokarbon**
OT: halogenert aromatisk forbindelse

02244 **halon**
BF: diklordifluormetan
freon 12
OT: halogenert alifatisk forbindelse

00831 **halveringstid**
EN: half life
OT: fysisk parameter

00260 **handel**
OT: økonomisk aktivitet
UT: eksport
import
kjøp
salg

00738 **handel**
OT: tertiærnæring

00097 **handlingsplan**
BF: aksjonsplan
OT: plan

00098 **handlingsprogram**
OT: plan

02099 **hann**
EN: male
OT: (organisme (funksjon) etter kjønn)

02096 **haploid organisme**
OT: (organisme (funksjon) etter ant. kromosomer)
SO: haplont

02071 **haplont**
OT: utviklingsstadium
UT: gametofytt
SO: gamet
haploid organisme

00832 **hastighet**
EN: rate
speed
velocity
OT: fysisk parameter

00315 **hastighets-arealmetode**
EN: velocity area method
NO: En metode for å bestemme vannføringen i en elv [NVE]. Kommentar: Man bestemmer middelhastigheten i et tverrprofil med kjent areal [NVE].
OT: vannføringsmåling
SO: stavflottør

01611 **hav**
OT: naturobjekt
SO: havrett

00698 havbruk
BRUK: **akvakultur**

00712 **havfiske**
BF: sjøfiske
OT: (fiske etter sted)

01144 **havrett**
OT: jus
SO: hav

01031 **havstrøm**
OT: akvatisk solenergi

01967 havvann
BRUK: **saltvann**

02309 HCB
BRUK: **heksaklorbenzen**

01878 **hekkeområde**
OT: (område etter økologisk funksjon)
SO: hekking

00571 **hekking**
OT: biologisk prosess
SO: hekkeområde

02309 **heksaklorbenzen**
BF: HCB
OT: halogenert aromatisk forbindelse

02336 1,2,3,4,5,6-heksaklorosykloheksan
BRUK: **lindan**

02257 **heksan**
OT: hydrokarbon

02043 helofytt
BRUK: **sumpplante**

02419 **helsefarlig stoff**
OT: farlig stoff*
UT: allergifremkallende stoff
giftig stoff
helseskadelig stoff
irriterende stoff
kreftfremkallende stoff
mutagen
teratogen

02422 **helseskadelig stoff**
OT: helsefarlig stoff

01920 **hengende grunnvann**
EN: perched groundwater
NO: En begrenset grunnvannsforekomst som hviler på et lokalt, lite vanngjennomtrengelig lag [NVE]. Kommentar: Dette grunnvannet henger som en isolert forekomst i markvannssonen. Under dette vil man finne det egentlige grunnvannsspeil [NVE].
OT: grunnvann
SO: grunnvannsspeil

02149 **hensynskrevende art**
OT: (organisme (funksjon) etter vernestatus)

02460 herbicid
BRUK: **ugrasmiddel**

02140 herbivor
BRUK: **planteeter**

02100 **hermafroditt**
OT: (organisme (funksjon) etter kjønn)

00550 **heterotrof begroing**
OT: begroing

02131 **heterotrof organisme**
OT: (organisme (funksjon) etter næringsstrategi)
UT: kjøtteter
omnivor
parasitt
planteeter

02478 **hjelpekoagulant**
EN: coagulant aid
NO: Kjemikalie til hjelp ved flokkulering for å øke fnokkstørrelse, -styrke og -tetthet. Benyttes i små mengder i tillegg til hovedkoagulant og i sammenheng med slamavvanning. Mest brukt er polyelektrolytter og aktivert silika [TEKN].
OT: koagulant
SO: koagulering
kondisjoneringsmiddel
vannrensing

02129 **hjortevilt**
OT: storvilt

00340 **hogst**
OT: landbruksvirksomhet
UT: flatehogst

01837 **hogstflate**
OT: (område etter arealbruk)
SO: flatehogst

00757 **holdbarhet**
OT: egenskap

02409 **hormon**
OT: biokjemisk stoff
UT: plantehormon

00739 **hotell- og restaurant**
OT: tertiærnæring

01336 **hovedavløpsledning**
BF: hovedkloakk
EN: main sewer
trunk sewer
NO: H. kan deles i samledninger for avløp fra bebyggelse og veier/plasser via stikkledninger og slukledninger, og stamledninger som tar imot avløp fra samleledninger [TEKN].
OT: avløpsledning

01739 hovedelv
BRUK: **hovedelveløp**

01739 **hovedelveløp**
BF: hovedelv
hovedløp
hovedvassdrag
EN: main river
NO: En dominerende elveløpsretning som defineres som hovedretning for vassdraget [NVE].
OT: elveløp

01336 hovedkloakk
BRUK: **hovedavløpsledning**

02479 **hovedkoagulant**
NO: Vanligvis om det fellingsmiddel som det benyttes mest av ved kjemisk rensing av vann og avløpsvann [TEKN]. Kommentar: Vanligvis benyttes aluminiumsulfat, jernsalter eller kalk [TEKN].
OT: koagulant
SO: koagulering
vannrensing

01739 hovedløp
BRUK: **hovedelveløp**

01352 **hovedvannledning**
EN: water main
NO: H. kan inndeles i stamledninger som bringer vannet fra vannkilden til lokale fordelingsledninger, og fordelingsledninger som forbrukerne kobler seg til med stikkledninger (innlegg) [TEKN]. Kommentar: Stamledninger har vanligvis diameter 300 mm eller mer, mens

fordelingsledninger har diameter 150-300 mm [TEKN].
OT: vannledning
SO: vannforsyning

01739 hovedvassdrag
BRUK: **hovedelveløp**

00925 HRV
BRUK: **øvre reguleringsgrense**

02388 H_2O
BRUK: **vann (stoff)**

01075 **humanfysiologi**
OT: zoofysiologi

01019 **human sykdom**
OT: dyresykdom

02545 **humus**
EN: humus
NO: Samleuttrykk for organiske forbindelser i jord. Vannløselig h. er en blanding av et stort antall makromolekylære forbindelser, dannet av ufullstendig nedbrutte planterester [TEKN]. Kommentar: H. gir vann av gulbrun farge. Humusholdig vann finnes særlig i myr- og skogområder. [TEKN].
OT: nedbrytingsprodukt
SO: fargetall
humussyre
vannkvalitet

02546 **humussyre**
OT: nedbrytingsprodukt
SO: humus

02101 **hunn**
EN: female
OT: (organisme (funksjon) etter kjønn)

01535 **hurtigfilter**
EN: rapid filter
NO: Enhet for utskilling av finfordelte, faste partikler fra vann ved filtrering gjennom et gradert sjikt av sand eller annet kornet materiale. Vannhastighet vanligvis i området 3-10 m/h. Enhetene er utstyrt for tilbakespyling med vann, evt. også luft, for fjerning av utskilt materiale fra filtermediet. H. utføres som åpne enheter og som lukkede enheter under trykk. [TEKN]. Kommentar: H. benyttes hovedsakelig for rensing av vann til drikkevannsformål [TEKN].
OT: filter
SO: langsomfilter
sandfilter
spylevann

00726 **husbygging**
OT: bygg og anleggsvirksomhet

02103 **husdyr**
EN: domestic animals
farm animals
OT: domestisert organisme
SO: landbruk

02444 husdyrgjødsel
BRUK: **naturgjødsel**

01909 husholdningsavløp
BRUK: **kommunalt avløpsvann**

02472 **husholdningskjemikalie**
OT: (kjemikalie etter bruk)

01245 **hvelvdam**
EN: arch dam
NO: Betongdam som opptar trykkrefter ved å bue dammen mot vannsiden [TEKN].
OT: betongdam
SO: massivdam
platedam

00647 hvirvelfri vannbevegelse
BRUK: **laminær strømning**

01373 hvirveloverløp
BRUK: **virveloverløp**

02702 **hybrid**
OT: takson

01507 **hydrant**
BF: brannhydrant
EN: hydrant
NO: Innretning for tapping av vann [TEKN]. Kommentar: I forbindelse med brannvern kalles den vanligvis brannhydrant. H. består av en underjordisk del med ventiler i frostfri dybde og en del over jorden med koplingsanordning for slanger [TEKN].
OT: ventil
SO: vannforsyning
vannledningsnett

02357 **hydratkalk**
BF: lesket kalk
EN: hydrated lime
slaked lime
NO: Handelsnavn på kalsiumhydroksid fremstilt ved behandling (lesking) av kalsiumoksid (brent kalk) med vann. Benyttes til pH-justering og som fellingsmiddel for vann og avløpsvann. Brukes også til behandling av kloakkslam [TEKN].
OT: kalk
SO: kalkbehandling
vannbehandling

01109 **hydraulikk**
NO: Den delen av hydrodynamikken som omfatter væskers bevegelse gjennom rør el. andre legemer
OT: hydrodynamikk

00973 **hydraulisk belastning**
EN: hydraulic load

NO: Tilført vannmengde pr tidsenhet til renseanlegg e.l. Angis som overflate- eller volumbelastning [TEKN].
OT: teknisk parameter
SO: overflatebelastning
vannbehandling
volumbelastning

01005 **hydraulisk virkningsgrad**
EN: hydraulic efficiency
NO: En pumpes h.v. er forholdet mellom oppnådd løftehøyde og teoretisk løftehøyde. H.v. ligger vanligvis mellom 0.70 og 0.95 [TEKN].
OT: virkningsgrad
SO: pumpe

01078 **hydrobiologi**
OT: biologi
SO: ferskvannsbiologi
limnologi
marin biologi

01108 **hydrodynamikk**
NO: Læren om væskers bevegelse
OT: hydrofysikk
UT: hydraulikk

01315 **hydroforanlegg**
EN: hydrophor system
water pressure system
NO: Trykkforsterkeranlegg for vann hvor en pumpe styres av trykket i en vann-lufttank (hydrofortank). H. benyttes mest for små vannforsyningsanlegg [TEKN].
OT: vanntransportanlegg*
UT: hydrofortank

01316 **hydrofortank**
EN: pressure tank
NO: Lukket, delvis luftfylt beholder tilknyttet et pumpeanleggs høytrykkside. Brukes i hydroforanlegg for å redusere pumpens gangtid, og kan erstatte høydebasseng som trykkutjevningsenhet i små vannforsyningsanlegg [TEKN].
OT: hydroforanlegg
SO: pumpe
vindkjel

01107 **hydrofysikk**
OT: fysikk
UT: hydrodynamikk

02174 **hydrogen**
OT: ikke-metall

02430 **hydrogenperoskid**
OT: fotokjemisk oksidant

02392 **hydrogensulfid**
OT: svovelforbindelse

01115 hydrogeologi
BRUK: **geohydrologi**

01126 **hydrografi**
OT: fysisk oseanografi

02669 **hydrogram**
BF: vannføringsdiagram
EN: hydrograph
NO: En kurve som viser vannføring i relasjon til tiden [NVE].
OT: måleresultat
UT: enhetshydrogram
resesjonskurve
SO: limnigraf
limnigram
vannføring

02252 **hydrokarbon**
OT: alifatisk forbindelse
UT: acetylen
butan
etan
eten
heksan
isopren
metan
propan

01156 hydrokjemi
BRUK: **vannkjemi**

00306 hydrokjemisk undersøkelse
BRUK: **vannkjemisk analyse**

01114 **hydrologi**
OT: geofysikk
UT: geohydrologi
glasiologi
karsthydrologi
sedimenttransportlære
urbanhydrologi
SO: hydrostatisk trykklinje
vann

02561 **hydrologisk grense***
OT: grense
UT: vannskille

01439 **hydrologisk måleinstrument***
OT: måleinstrument
UT: snøpute
strømmåler
turbidimeter
vannstandsmåler
venturi-rør

00313 **hydrologisk måling**
EN: hydrologic measurement
NO: Måling for å bestemme hydrologiske parametre [NVE]. Kommentar: Av viktige parametre kan nevnes vannhastighet, elveprofilens form og størrelse, vannkvalitet, osv [NVE].
OT: måling
UT: vannføringsmåling

00870 **hydrologisk parameter**
OT: parameter

UT: arealprosent*
avløpskoeffisient
evapotranspirasjon
fallhøyde
flomparameter
fremføringsforhold
infiltrasjonskapasitet
istykkelse
kritisk hastighet
nyttbart magasin
oppholdstid
sedimentkonsentrasjon
sedimenttransport
transporttid
vanninnhold
vannmengde*
vannstand
vanntap*
vanntemperatur
våt omkrets

00657 **hydrologisk prosess**
OT: prosess
UT: ablasjon
akkumulasjon
avsenkning
forsumpning
grunnvannsdannelse
infiltrasjon
naturlig grunnvannssenkning
resesjon
setning

02615 **hydrologisk sone***
EN: hydrologic areas
NO: Område der det hydrologiske regime er noenlunde homogent. Kommentar: Både de sesongmessige variasjonene og/eller grunnvannsforhold bør være ensartet [NVE].
OT: sone
UT: mettet sone
umettet sone

02643 **hydrologisk år**
EN: hydrological year
NO: En sammenhengende 12-måneders periode valgt for å presentere hydrologiske data slik at de bedre sammenfaller med årlige variasjoner enn kalenderåret gjør [NVE]. Kommentar: I Norge går det hydrologiske år fra 1. sept. til 31. aug. I andre land kan andre perioder forekomme [NVE].
OT: tidsperiode
SO: glasiologisk år

01408 **hydrometrisk stasjon**
EN: gauging station
hydrometric station
NO: En stasjon hvor data samles inn for en eller flere av disse parametrene: vannstand, vannføring, sedimenttransport, vanntemperatur, isforhold og evt. vannets kjemiske egenskaper [NVE]. Kommentar: Kan også gjelde måling av grunnvannsnivået i et rør nedsatt i marken (grunnvannsrør) [NVE].
OT: målestasjon
UT: bestemmende profil
kabelbane
måledam
SO: ekstremvannføring
isoppstuving
limnigraf
vannføring
vannføringsmåling
vannmerke
vannstandsvariasjon

02594 **hydrosfære**
OT: sfære

00864 **hydrostatisk trykk**
BF: vanntrykk
EN: hydrostatic pressure
NO: Det trykk som vannet utøver f.eks. mot en dam eller i en lukket vannledning [TEKN]. Kommentar: Vanligvis angitt som høyde av vannsøylen eller trykk pr flateenhet [TEKN].
OT: trykk

02672 **hydrostatisk trykklinje**
EN: hydrostatic pressure line
NO: Kurve som angir trykkhøyden i et lengdeprofil eller tverrsnitt når væsken er i ro [TEKN].
OT: måleresultat
SO: hydrologi

02604 **hypolimnion**
OT: innsjøsone*
SO: sommerstagnasjon
termoklin

00644 **hysterese**
EN: hysteresis
NO: Relasjonen mellom sedimenttransport og vannføring når sedimenttransporten ikke er noen entydig funksjon av vannføringen, men antar forskjellige verdier for samme vannføring f.eks på stigende og synkende vannstand [NVE].
OT: transport (i elv)

02651 **høst**
OT: årstid

00449 **høstflom**
EN: autumn flood
NO: Flom forårsaket av sterke og/eller langvarige regnskyll om høsten [NVE].
OT: flom

00343 **høstpløying**
OT: jordbearbeiding

02645 **høstsirkulasjon**
OT: sirkulasjonsperiode

02612 **høyalpin sone**

OT: alpin sone

01300 **høybelastet aktivslamanlegg**
EN: high-rate activated sludge plant
modified aeration plant
NO: Aktivslamanlegg med slambelastningsfaktor vanligvis høyere enn 1,5 [TEKN].
OT: aktivslamanlegg
SO: konvensjonelt aktivslamanlegg
langtidslufter

01306 **høybelastet filter**
EN: high-rate trickling filter
NO: Biologisk filter med overflatebelastning fra 0.8 $m^3/m2h$ til 2.0 m^3/m^2h. Volumbelastning maks. ca 20 pe eller ca 1.4 kg BOF7 pr m^3 filtermateriale og døgn [TEKN].
OT: biologisk filter
SO: lavbelastet filter

00833 **høyde**
EN: hight
OT: fysisk parameter

01225 **høydebasseng**
EN: elevated basin
elevated reservoir
NO: Basseng for etablering av fast utgangstrykk for vannforsyningsområde. H. kan også fungere som utjevningsbasseng eller reduksjonsbasseng [TEKN].
OT: basseng
UT: vanntårn
SO: utjevningsbasseng

00974 **høydeforskjell**
OT: teknisk parameter
UT: løftehøyde
sugehøyde
trykkhøyde

00925 høyeste regulerte vannstand
BRUK: **øvre reguleringsgrense**

01478 **høytrykkspumpe**
EN: high pressure pump
NO: Pumpe med høyt leveringstrykk. Vanligvis flertrinns sentrifugalpumpe med løftehøyde over 50 m v.s [TEKN].
OT: pumpe
SO: lavtrykkspumpe

01551 **håndrenset rist**
EN: manually cleaned screen
NO: Vanligvis grovrist hvor tilbakeholdt materiale fjernes for hånd med egnet redskap [TEKN].
OT: rist
SO: inntaksrist
maskinrenset rist

00730 **håndverk**
OT: sekundærnæring

00938 **hårdhet**
EN: hardness
NO: Det skjelnes mellom total hårdhet, karbonathårdhet og ikke-karbonathårdhet: 1. Total h. er et mål for vannets innhold av to- eller flerverdige kationer, hovedsakelig kalsium og magnesium. Bestemmes ved titrering med EDTA. Enhet (i Norge): mg CaO/l eller tyske hårdhetsgrader. 2. Karbonathårdhet er den del av den totale h. som er ekvivalent med summen av hydrogenkarbonat- og karbonatalkaliteten. 3. Ikke-karbonathårdhet er den del av den totale h. som ikke utgjøres av karbonathårdhet. Skyldes vesentlig sulfater, men også klorider og nitrater [TEKN].
OT: kjemisk parameter
UT: hårdhetsgrad
ikke-karbonathårdhet
karbonathårdhet
total hårdhet
SO: bløtt vann
hårdt vann
vannkvalitet

00939 **hårdhetsgrad**
EN: hardness degree
NO: Enhet for hårdhet i vann. Alle hårdhetsdannende ioner angis som den ekvivalente mengde kalsiumoksid (CaO) eller kalsiumkarbonat ($CaCO_3$). I Norge angis hårdhet i mg CaO/l eller tyske h [TEKN].
OT: hårdhet

01922 **hårdt vann**
EN: hard water
NO: Vann med høyt innhold av kalsium- og magnesiumsalter [TEKN]. Kommentar: H. skummer dårlig med såpe, fordi kalsium og magnesium danner tungtløselige forbindelser som felles ut [TEKN].
OT: vann
SO: avherding
avherdingsfilter
hårdhet

00146 **ideell organisasjon**
OT: organisasjon
UT: folkeaksjon
miljøorganisasjon

00284 **idrett**
OT: aktivitet (menneskelig)

01040 **ikke-fornybar energikilde**
OT: energikilde
UT: fossil energikilde
kjerneenergi

02718 **ikke-fornybar ressurs**
OT: (ressurs etter fornybarhet)

00940 **ikke-karbonathårdhet**
BF: permanent hårdhet

EN: permanent hardness
NO: Hårdhet i vann som ikke reduseres ved koking, i motsetning til karbonathårdhet [TEKN].
OT: hårdhet
SO: karbonathårdhet

02169 **ikke-metall**
OT: grunnstoff
UT: arsen
brom
fluor
fosfor
hydrogen
jod
karbon
klor
nitrogen
oksygen
radon
selen
silisium
svovel
vanadium

01770 ile
BRUK: **kilde**

01574 **Imhoffglass**
BF: spissbunnglass
EN: Emschertank
Imhofftank
NO: Slamavskiller uten mekanisk utrustning og vanligvis uten oppvarming. Sedimenteringsbassenget har direkte bunnutløp for sedimenter til underliggende råtnekammer. Gass fra råtnekammer ledes forbi sedimenteringsenheten, slik at sedimenteringen ikke forstyrres. [TEKN].
Kommentar: Lite brukt i Norge [TEKN].
OT: slamavskiller
SO: slamvolum

00758 **immunitet**
OT: egenskap
SO: immunologi

01177 **immunologi**
OT: medisin
SO: immunitet

00262 **import**
OT: handel

00784 **indeks**
OT: egenskap og tilstand

00785 **indikator**
OT: egenskap og tilstand
UT: miljøindikator
SO: indikatorart

02112 **indikatorart**
BF: indikatororganisme
OT: (organisme (funksjon) etter nytte/skade/funksjon)
UT: indikatorplante
SO: indikator

02112 indikatororganisme
BRUK: **indikatorart**

02113 **indikatorplante**
NO: Plante som viser næringsforholdene i jordsmonnet Kommentar: deles vanligvis inn i kravfulle, middels kravfulle og lite kravfulle arter
OT: indikatorart
UT: kravfull plante

01806 **individ**
EN: individual
OT: populasjon

01976 **indre skarelag**
BF: issjikt
EN: underlayer crust
NO: Et hårdt lag i en snøavsetning [NVE].
Kommentar: Er oftest dannet som et skarelag på overflaten og senere dekket av nysnø [NVE].
OT: skare
SO: akkumulasjon

00731 **industri**
OT: sekundærnæring
SO: industriområde

01904 **industriavløpsvann**
EN: industrial waste water
NO: Avløpsvann som har vært benyttet til industrielle formål. Kan inneholde partikulært eller oppløst stoff (prosessvann) eller være oppvarmet (kjølevann) [TEKN].
OT: avløpsvann
UT: prosessavløpsvann
SO: industrivann
kjølevann

01838 **industriområde**
OT: (område etter arealbruk)
SO: industri

00161 industripolitikk
BRUK: **næringspolitikk**

00520 **industriutslipp**
OT: utslipp

01923 **industrivann**
EN: industrial water
NO: Vann til industri for bruk som prosess- eller kjølevann. Sterkt varierende kvalitetskrav [TEKN].
OT: vann
SO: industriavløpsvann
kjølevann
prosessavløpsvann

00735 **industrivannforsyning**
OT: vannforsyning

01021 **infeksjonssykdom**
OT: sykdom

00401 **infiltrasjon**
EN: infiltration
recharge
NO: En naturlig eller kunstig prosess hvor vann blir tilført grunnvannsmagasinet [NVE].
Kommentar: Kunstig i. benyttes både til å behandle vann i vannforsyningsøyemed og til rensing av avløpsvann. I. betegner også innlekking av vann i ledninger i bakken [NVE].
OT: hydrologisk prosess
OT: vannbehandling
SO: grunnvannsdannelse
infiltrasjonsbrønn
infiltrasjonsgrøft
infiltrasjonskapasitet
perkolasjon
sandfiltergrøft

00667 **infiltrasjon**
OT: vannbehandling
OT: hydrologisk prosess
SO: infiltrasjonsbrønn
infiltrasjonsgrøft

01283 infiltrasjonsbasseng
BRUK: **infiltrasjonsgrøft**

01382 **infiltrasjonsbrønn**
EN: drainage well
infiltration well
injection well
NO: Brønn med bunnfilter for infiltrering av vann eller avløpsvann gjennom permeable masser [TEKN].
OT: brønn
SO: infiltrasjon
infiltrasjonsgrøft

01347 **infiltrasjonsgalleri**
EN: infiltration gallery
NO: Horisontalt rørsystem (infiltrasjonsledninger) i grunnen til oppfanging av infiltrasjonsvann eller grunnvann. I. brukes også for tilførsel til grunnvannsmagasiner og for infiltrering av avløpsvann [TEKN].
OT: ledningsnett
SO: infiltrasjonsledning
vannbehandling

01283 **infiltrasjonsgrøft**
BF: infiltrasjonsbasseng
infiltrasjonskanal
EN: infiltration ditch/channel/basin/trench
NO: Grøft, kanal eller basseng for infiltrering av vann eller avløpsvann i permeable masser [TEKN].
OT: renseanlegg
UT: sandfiltergrøft
SO: infiltrasjon
infiltrasjonsbrønn
infiltrasjonsledning
vannbehandling

01283 infiltrasjonskanal
BRUK: **infiltrasjonsgrøft**

00887 **infiltrasjonskapasitet**
EN: infiltration capacity
NO: Den maksimale mengde vann pr tidsenhet som kan infiltreres i jorden - enten fra regn eller ved kunstig vanning [NVE].
Kommentar: Er ikke konstant over tid, varierer med forholdene [NVE].
OT: hydrologisk parameter
SO: grunnvann
grunnvannsdannelse
infiltrasjon

01337 **infiltrasjonsledning**
EN: sub-soil disposal drain
NO: Ledning for fordeling av avløpsvann i løsmasser (under overflaten). Fordelingen skjer vanligvis via perforering i rørveggen eller via åpne skjøt mellom rørendene [TEKN].
OT: avløpsledning
SO: infiltrasjonsgalleri
infiltrasjonsgrøft
vannbehandling

02690 **informasjon**
OT: diverse*
UT: miljøinformasjon
SO: dokument
informasjonsformidling

00285 **informasjonsbehandling**
OT: aktivitet (menneskelig)
UT: analyse
beregning
datainnsamling
informasjonsgjenfinning
informasjonsutveksling
modellering
registrering
simulering
tolking
SO: informasjonsbehandlingssystem

02694 **informasjonsbehandlingssystem**
EN: information processing system
NO: Et eller flere databehandlingssystemer og utstyrsenheter f.eks. kontor- og kommunikasjonsutstyr, som utfører informasjonsbehandling
OT: informasjonssystem
SO: informasjonsbehandling

00134 **informasjonsformidling**
BF: kunnskapsformidling
OT: administrasjon, forvaltning, jus og økonomi*
UT: instruksjon
rådgiving
undervisning
SO: informasjon

00324 **informasjonsgjenfinning**
EN: information retrieval
NO: Aksjoner, metoder og prosedyrer for å gjenfinne lagrede data som kan gi informasjon om et gitt emne
OT: informasjonsbehandling
UT: litteratursøking
SO: informasjonsgjenfinningssystem

02695 **informasjonsgjenfinningssystem**
EN: information retrieval system
NO: System for lagring og gjenfinning av uformaterte data
OT: informasjonssystem
UT: arkivsystem
SO: informasjonsgjenfinning

02692 **informasjonssystem**
EN: information system
NO: Informasjonsbehandlingssystem som sørger for og fordeler informasjon. Dette gjøres sammen med ressurser av organisasjonsmessig karakter, f.eks. menneskelig , tekniske og finansielle ressurser
OT: diverse*
UT: geografisk informasjonssystem
informasjonsbehandlingssystem
informasjonsgjenfinningssystem

01193 **informasjonsteknologi**
OT: teknologi
UT: datateknikk
SO: informatikk

00326 **informasjonsutveksling**
EN: information interchange
NO: Utsending og mottak av data på en slik måte at informasjonsinnholdet eller meningen med dataene ikke forandres gjennom overføringen
OT: informasjonsbehandling
UT: datautveksling
referanseoverføring

01139 **informatikk**
OT: fagområde
SO: informasjonsteknologi

00629 initialfortynning
BRUK: **primærfortynning**

01426 **Inkalufter**
EN: Inka-aerator
NO: Firmabetegnelse. 1. Perforerte rør for grovluftinnblåsing i aktivslamprosessen. Rørene er plassert i ca 80 cm dybde. 2. Luftsystem for utlufting av gasser i drikkevann. Store mengder luft tilføres vannet i et eget kammer gjennom en perforert plate [TEKN].
OT: lufter

00263 innkjøp
BRUK: **kjøp**

02018 **innlandsfisk**
BF: ferskvannsfisk
OT: fisk (funksjon)
UT: elvegytende fisk
innsjøgytende fisk
SO: lakse- og innlandsfiskeloven

00713 **innlandsfiske**
OT: (fiske etter sted)
SO: lakse- og innlandsfiskeloven

01721 **innlandsis**
EN: (inland) ice sheet
NO: Et isdekke av betydelig tykkelse og gjerne mere enn 50 000 km^2 i areal, og som hviler på terrenget [NVE]. Kommentar: Innlandsis nær havet kan gå over til isshelf [NVE].
OT: (bretype etter morfologi)
SO: isshelf

01748 **innlandsvassdrag**
OT: vassdrag

02624 **innløp**
EN: inlet
NO: Det sted hvor vann renner inn i et naturlig basseng eller teknisk anlegg [TEKN].
OT: sted
SO: inntak
tilløp
utløp
vannforsyning
vanntransportanlegg*

01839 **innmark**
OT: (område etter arealbruk)

01749 **innsjø**
OT: vassdrag
UT: bredemt sjø
bresjø
fjordsjø
kroksjø
tjern
(innsjø etter klima)
(innsjø etter næringstilstand)
(innsjø etter sirkulasjonsmønster)
SO: dybdekurve
isløsning
oppholdstid
seiche
termoklin

01671 **innsjøavsetning**
BF: lakustrin avsetning
OT: sedimentær avsetning
UT: dy
gytje

(innsjø etter klima)
OT: innsjø
UT: polar innsjø
sub-polar innsjø
sub-tropisk innsjø
temperert innsjø
tropisk innsjø

(innsjø etter næringstilstand)
OT: innsjø
UT: dystrof innsjø
eutrof innsjø
mesotrof innsjø
oligotrof innsjø

(innsjø etter sirkulasjonsmønster)
OT: innsjø
UT: dimiktisk innsjø
meromiktisk innsjø
monomiktisk innsjø
oligomiktisk innsjø
polymiktisk innsjø

02023 **innsjøgytende fisk**
OT: innlandsfisk

01943 **innsjøis**
EN: lake ice
NO: Is som er dannet på en innsjø [NVE].
OT: is
SO: iskant
islegging
istykkelse
råk

02602 **innsjøsone***
OT: akvatisk sone*
UT: epilimnion
hypolimnion
kjemoklin
reguleringssone
termoklin

02723 **innstrømmingsressurs**
OT: materialressurs

00635 **innstråling**
OT: fysisk prosess
SO: irradians

01317 **inntak**
EN: inlet plant
inlet port
inlet structure
NO: Arrangement for å lede vann inn til en kanal, rør etc. eller til et renseanlegg, pumpestasjon osv. eller begynnelsen på en inntaksledning [TEKN]. Kommentar: Det skilles ofte mellom i. med faste og variable inntaksdyp [TEKN].
OT: vanntransportanlegg*
UT: bekkeinntak
inntakstårn
SO: innløp
inntaksledning
inntaksmagasin
luke
vannforsyning

01595 inntaksbasseng
BRUK: **inntaksmagasin**

01353 **inntaksledning**
EN: inlet pipe
NO: Ledning fra vannkilde til renseanlegg, pumpestasjon eller distribusjonsnett, ofte utstyrt med sil eller rist [TEKN].
OT: vannledning
SO: inntak
vannforsyning

01595 **inntaksmagasin**
BF: inntaksbasseng
EN: intake basin
intake storage
NO: Vannmagasin ved vanninntak. Benyttes vanligvis når inntak av vann ikke skjer direkte fra et reguleringsmagasin [TEKN]. Kommentar: Overflatenivået er vanligvis medbestemmende for den brutto fallhøyden kraftverket utnytter. Stort vannvolum gir kraftverket gunstige korttids- reguleringsmuligheter [TEKN].
OT: magasin
SO: inntak
inntaksrist
inntakssil
inntakstårn
vannforsyning

01552 **inntaksrist**
EN: intake screen
NO: Rist i inntaksbasseng eller inntakskammer for å hindre større gjenstander (fisk, grener o.l.) i å følge med vannet [TEKN].
OT: rist
SO: håndrenset rist
inntaksmagasin
vannforsyning

01567 **inntakssil**
EN: intake strainer
NO: Sil på inntaksledning eller i inntakskammer for å hindre fisk, større partikler o.l. i å følge med vannet [TEKN].
OT: sil
SO: inntaksmagasin
vannforsyning

01319 **inntakstårn**
EN: intake tower
tower crib
NO: Bygning for inntak av vann i større mengder, oppført på bunnen av innsjø og utstyrt med åpninger for inntak av vann på ulike nivåer [TEKN].
OT: inntak
SO: inntaksmagasin
vannforsyning

02455 insecticid
BRUK: **insektmiddel**

02455 **insektmiddel**
BF: insecticid
OT: skadedyrmiddel

00009 **inspeksjon**
OT: kontroll

00074 **instruks**
EN: instruction
NO: Bestemmelse om en handling som skal utføres
OT: bestemmelse

00135 **instruksjon**
OT: informasjonsformidling

01195 **instrumentering**
OT: teknologi

00349 **integrert overvåking**
EN: integrated monitoring
OT: overvåking

01795 **intermediærmyr**
OT: minerogen myr

00202 **internasjonal avtale**
BF: internasjonal konvensjon
OT: avtale
UT: EØS-avtalen
konvensjon
Nordsjøavtalen
overenskomst
protokoll

00202 internasjonal konvensjon
BRUK: **internasjonal avtale**

00141 **internasjonalt organ**
OT: organ (forvaltning)
UT: EF
FN

00050 **internasjonalt samarbeid**
OT: samarbeid

00010 **internkontroll**
OT: kontroll

02536 **ion**
OT: molekyl
UT: anion
kation

00674 **ionebytte**
EN: ion exchange
NO: Reversibel prosess for utbytting av ioner mellom en oppløsning og et fast stoff (ionebytter) [TEKN]. Kommentar: Benyttes bl.a. ved avsalting og avherding av vann [TEKN].
OT: kjemisk prosess
SO: avherding
avsalting

02473 **ionebytter**
EN: ion exchanger
NO: Fast stoff som i kontakt med en oppløsning reversibelt kan oppta eller avgi positive ioner (kationbytter) eller negative ioner (anionbytter [TEKN])
OT: (kjemikalie etter bruk)
SO: ionebytterfilter

01536 **ionebytterfilter**
EN: ion exchange filter
NO: Filter hvor filtermassen er en ionebytter [TEKN].
OT: filter
SO: ionebytter

00503 **ioniserende stråling**
OT: stråling
UT: alfastråling
betastråling
gammastråling
røntgenstråling
SO: radioaktivitet

00834 **irradians**
OT: fysisk parameter
SO: innstråling

00346 irrigasjon
BRUK: **vanning**

02423 **irriterende stoff**
OT: helsefarlig stoff

00498 **IR-stråling**
OT: elektromagnetisk stråling

01924 **is**
EN: ice
NO: Frosset vann, vann i fast form [NVE].
OT: vann
UT: begravet is
blåis
breis
drivis
elveis
fossil is
grotte-is
innsjøis
isformasjon
iskil
islag
islinse
massiv is
nyis
pipis
poreis
stålis
svellis
tallerkenis
SO: glasiologi
hagl

00454 **isfenomen**
OT: fenomen
UT: isgang
ising
islegging
isløsning
isskruing

01932 **isfjell**
EN: iceberg
NO: Et stort stykke is, flytende eller strandet, av varierende form mer enn 5 m over

vannflaten, med opprinnelse fra en bre [NVE].
OT: drivis
SO: isshelf
kalving

01944 **isformasjon**
OT: is
UT: isnål
istapp
skrugard
skruis

01662 **isfylt endemorene**
EN: ice-cored moraine
NO: En morenerygg som inneholder en kjerne av is, oftest av høy alder [NVE].
OT: endemorene
SO: begravet is
fossil is
stein-bre

00455 **isgang**
EN: ice run
NO: Isflak som har løsnet fra et isdekke på en sjø eller elv og som følger strømmen nedover, ofte sammen med sarr [NVE]. Kommentar: Kan forårsake skader på bropillarer etc. Forekommer oftest på våren eller når en isdam har løsnet, gjerne etter en plutselig økning i vannføringen. Kan føre til oversvømmelse [NVE].
OT: isfenomen
SO: elveis

00456 **ising**
EN: icing
NO: En avsetning av mer eller mindre massiv is på utsatte gjenstander, produsert fra vanndamp eller underkjølte vanndråper i luften [NVE]. Kommentar: Ising er vanlig på fly-vinger, kraftledninger, båter, etc. og kan også dannes ved sjøsprøyt i kaldt vær [NVE].
OT: isfenomen
SO: rim
rimfrost

02563 **iskant**
EN: ice edge
ice margin
NO: Grensen mellom åpent vann og et isdekke, enten på havet, i en elv eller en innsjø [NVE].
OT: grense
SO: drivis
innsjøis

01724 iskappe
BRUK: **platåbre**

01949 **iskil**
EN: ice wedge
NO: Is som finnes i jorden i form av en kile. Oftest dannet ved at vann har frosset i en sprekk i jorden [NVE].
OT: is
SO: permafrost
poreis

01950 **islag**
EN: ice layer
NO: Et islag som dannes i snø eller firn ved gjenfrysing av smeltevann [NVE]. Kommentar: Har ofte lokalt ulik tykkelse og kan se ut som en linse [NVE].
OT: is
SO: vindskare

00457 **islegging**
EN: ice freeze-up
NO: Dannelsen av et isdekke på en vannflate [NVE].
OT: isfenomen
SO: drivis
innsjøis
isløsning

01951 **islinse**
EN: ice lens
NO: Jordbunnsis som har formen av en linse [NVE].
OT: is
SO: pingo

00458 **isløsning**
EN: ice break-up
NO: Oppløsning av et isdekke på en vannflate [NVE]. Kommentar: Er vanligvis relatert til snøsmelting på våren [NVE].
OT: isfenomen
SO: innsjø
islegging

01945 **isnål**
BF: nålis
pipkrake
EN: ice needles
NO: Lange, tynne nål-lignende iskrystaller som ofte dannes perpendikulært på jordoverflaten [NVE].
OT: isformasjon

02274 **isobenzan**
OT: aromatisk hydrokarbon

02574 **isoglasihypse**
EN: isoglacihypse
NO: Linje som forbinder punkter med samme glasiasjonsnivå [NVE].
OT: isolinje
SO: glasiasjonsnivå

02575 **isohydat**
EN: isohydate
NO: Linje som forbinder punkter med samme spesifikke avløp [NVE]. Kommentar: Det utarbeides isohydatkart i mange land. De brukes ved hydrologiske beregninger bl.a. for planlegging av vannkraftverk eller irrigasjonsanlegg [NVE].
OT: isolinje

SO: spesifikt avløp
årsavløp

02571 **isolinje**
NO: Linje som forbinder punkter med samme egenskap.
OT: tid, rom og grenser
UT: dybdekurve
ekvipotensiallinje
isoglasihypse
isohydat

00444 **isoppstuving**
EN: backwater from ice formation
NO: En forhøyning av vannstanden i en elv pga. isdannelse lengre ned i elven [NVE]. Kommentar: Når isoppstuving skjer nedenfor en målestasjon, gjelder ikke lengre den etablerte vassføringskurven for stasjoner. Den vanligste årsaken til isoppstuving er dannelsen av bunnis [NVE].
OT: oppstuving
SO: bunnis
hydrometrisk stasjon

02258 **isopren**
BF: 2-metyl-1,3-butadien
OT: hydrokarbon

02226 **isopropanol**
OT: alkohol

02539 **isotop**
OT: molekyl
UT: radioaktiv isotop

01667 **israndavsetning**
OT: breelvavsetning
UT: isranddelta

01668 **isranddelta**
OT: israndavsetning

01722 **isshelf**
EN: ice shelf
NO: En flytende ismasse, ofte del av en innlandsis eller bre, av betydelig tykkelse, festet til en kyst. Ofte av stor horisontal utbredelse. Tilføres masse fra snøfall og/eller av is fra en bre. Deler av isshelfen kan hvile på havbunnen [NVE].
OT: (bretype etter morfologi)
SO: innlandsis
isfjell

01976 issjikt
BRUK: **indre skarelag**

00459 **isskruing**
EN: ice ridging
ice shearing
NO: To eller flere isflak presses under sterkt trykk mot hverandre eller mot andre objekter [NVE].
OT: isfenomen
SO: skrugard

01957 issvull
BRUK: **svellis**

01936 **issørpe**
EN: ice slush
NO: En løs vannholdig masse av sarr, snøsørpe og /eller små isbiter [NVE].
OT: elveis
UT: sarrsørpe
SO: sarr
snøsørpe

01946 **istapp**
EN: icicle
NO: En hengende isbit, formet ved frysing av vann som drypper [NVE].
OT: isformasjon

00888 **istykkelse**
EN: ice thickness
NO: Tykkelsen av is på elver, innsjøer og fjorder [NVE]. Kommentar: Tykkelsen av breis betegnes ofte som bretykkelse [NVE].
OT: hydrologisk parameter
SO: innsjøis

00714 **jakt**
OT: primærnæring
UT: småviltjakt
storviltjakt
SO: jaktoppsyn
jegeravgift

00016 **jaktoppsyn**
OT: oppsyn
SO: jakt

00238 **jakttid**
OT: fangstregulering

00294 **jartest**
EN: jar-test
NO: Laboratorieforsøk med kjemisk felling av vann eller avløpsvann. Vanligvis utført i 1 liters begerglass utstyrt med røreverk, for undersøkelse av fellingsbetingelser, koagulering, flokkulering og sedimenteringsforløp [TEKN].
OT: analyse
SO: flokkulering
koagulering
vannbehandling

00249 **jegeravgift**
OT: avgift
SO: jakt
viltforvaltning

02195 **jern**
OT: metall

02351 **jernforbindelse**
OT: uorganisk forbindelse
UT: jernhydroksid

02352 **jernhydroksid**

OT: jernforbindelse

00686 **jernutfelling**
OT: metallutfelling

01700 jietna (samisk)
BRUK: **bre**

02175 **jod**
OT: ikke-metall

01656 jord
BRUK: **løsmasse**

01657 **jordart**
OT: løsmasse
UT: (jordart etter dannelse)
(jordart etter sammensetning)

(jordart etter dannelse)
OT: jordart
UT: morene
organisk avsetning
sedimentær avsetning
vindavsetning

(jordart etter sammensetning)
OT: jordart
UT: mineraljord
organisk jord

00342 **jordbearbeiding**
OT: landbruksvirksomhet
UT: høstpløying
vårpløying

00721 **jordbruk**
OT: landbruk

01161 **jordbunnslære**
BF: pedologi
OT: jordfag

00624 **jorderosjon**
EN: soil erosion
NO: Erosjon som vanligvis er forårsaket av mennesker [NVE]. Kommentar: Oftest brukt som betegnelse på erosjon i tilknytning til jordbruksvirksomhet [NVE].
OT: erosjon

01160 **jordfag**
OT: landbruksfag
UT: jordbunnslære
jordkjemi
SO: jordsmonn
løsmasse

00477 jordflyt
BRUK: **jordsig**

01251 **jordfyllingsdam**
EN: earthfill dam
NO: Dam oppført av komprimerte gravemasser [TEKN].
OT: massivdam
SO: betongdam
steinfyllingsdam

01152 **jordkjemi**
OT: kjemi
SO: jordsmonn

01162 **jordkjemi**
OT: jordfag

02712 **jordprøve**
OT: prøve

00477 **jordsig**
BF: jordflyt
solifluksjon
EN: soil creep
NO: Sakte massebevegelse der jord forflyttes nedover skråninger med hastighet i størrelsesorden noen cm pr år [NVE].
OT: massebevegelse
SO: snøsig

00480 **jordskred**
EN: landslide
NO: Rask massebevegelse med forflytning av jord [NVE]. Kommentar: Kan være en betydelig sedimentkilde for materialtransporten i vassdragene. Mindre volum benevnes gjerne som utglidninger [NVE].
OT: skred

01685 **jordsmonn**
OT: (løsmasse etter deler)
UT: brunjord
leirjord
podsol
sumpjord
SO: jordfag
jordkjemi

00199 **juridisk virkemiddel**
OT: virkemiddel
UT: avtale
direktiv
ekspropriasjon
enkeltvedtak
erklæring
forbud
kontrakt
lovverk
pålegg
regulering
rundskriv
tillatelse
vassdragsskjønn
SO: jus

01140 **jus**
OT: fagområde
UT: avtalerett
erstatningsrett
formuerett
havrett
miljørett

privatrett
skatterett
strafferett
SO: juridisk virkemiddel

01700 jøkel
BRUK: **bre**

01700 jøkul
BRUK: **bre**

00450 **jøkulhlaup**
EN: jökulhlaup
NO: Et plutselig utbrudd av store vannmengder fra en bre, oftest forårsaket av vulkansk aktivitet eller ved tapping av en bredemt sjø [NVE].
OT: flom
SO: bredemt sjø
breelv
breflom

01410 **kabelbane**
EN: cable way
NO: En stålline strukket over en elv for å manøvrere et opphengt flygel til ønskede posisjoner og dyp for vannføringsmålinger [NVE].
OT: hydrometrisk stasjon
SO: opphengt flygel
vannføring

02196 **kadmium**
OT: metall

02197 **kalium**
OT: metall

02353 **kaliumforbindelse**
OT: uorganisk forbindelse
UT: kaliumpermanganat

02354 **kaliumpermanganat**
EN: potassium permanganate
NO: Kaliumsalt av permangansyre. K. er et kraftig oksidasjonsmiddel og benyttes til behandling av drikkevann samt bestemmelse av kjemisk oksygenforbruk i vann. Formel: $KMnO_4$ [TEKN].
OT: kaliumforbindelse
SO: permanganattall
vannbehandling

02356 **kalk**
EN: lime
NO: Brukes upresist både om grunnstoffet kalium og enkelte av dets forbindelser [TEKN].
OT: kalsiumforbindelse
UT: hydratkalk
SO: kalkbehandling
vannbehandling

01240 kalkanlegg
BRUK: **kalkingsanlegg**

00402 **kalkbehandling**
BF: kalkdosering
EN: lime dosage
NO: Kalk tilsettes drikkevann for å høyne drikkevannets pH til 8 - 8,5. Derved reduseres vannets korrosivitet [TEKN].
OT: vannbehandling
SO: hydratkalk
kalk

00402 kalkdosering
BRUK: **kalkbehandling**

01240 kalkdoseringsanlegg
BRUK: **kalkingsanlegg**

00335 **kalking**
OT: aktivitet (menneskelig)

01240 **kalkingsanlegg**
BF: kalkanlegg
kalkdoseringsanlegg
NO: Enhet for kalking av elver og vassdrag [TEKN].
OT: anlegg

00372 **kalkstabilisering**
EN: lime stabilization
NO: I VA-teknikken: tilsetting av kalk for å hindre at biologiske prosesser foregår i slam (pH ca 11 eller mer). Kalktilsetting gir en tilstandsfiksering og ikke stabilisering i ordets egentlige betydning [TEKN].
OT: slamstabilisering

01724 kalottbre
BRUK: **platåbre**

02198 **kalsium**
OT: metall

02355 **kalsiumforbindelse**
OT: uorganisk forbindelse
UT: kalk
kalsiumhydroksid
kalsiumkarbonat
kalsiumoksid

02358 **kalsiumhydroksid**
OT: kalsiumforbindelse

02359 **kalsiumkarbonat**
OT: kalsiumforbindelse

02360 **kalsiumoksid**
OT: kalsiumforbindelse

01879 **kalveområde**
OT: (område etter økologisk funksjon)

00478 **kalving**
EN: calving
NO: Is som brekker av fra en bre som ender i vann (innsjø eller hav) eller som danner en isvegg på et bratt fjell eller som brekker av fra et isfjell [NVE].

OT: massebevegelse
SO: ablasjon
isfjell

01578 **kammerfilterpresse**
OT: filterpresse

01320 **kanal**
EN: channel
NO: En kunstig vannveg som stadig eller i perioder fylles av strømmende vann, eller som danner en forbindelse mellom to vannmasser (sjøer eller magasin) [NVE].
OT: vassdrag
OT: vanntransportanlegg*
UT: dike (kanal)
tilløpskanal
undervannskanal
SO: bekkeinntak

01769 **kanal**
EN: channel
NO: En naturlig vannveg som stadig eller i perioder fylles av strømmende vann, eller som danner en forbindelse mellom to vannmasser (sjøer eller magasin) [NVE].
OT: vanntransportanlegg*
OT: vassdrag

01362 **kanalisering**
EN: channel improvement
channeling
NO: Konstruksjon i en elv eller innsjø med formål å øke vannføringskapasiteten eller senke vannstanden permanent eller i flomperioder [NVE].
OT: vassdragsteknisk anlegg

00572 **kannibalisme**
OT: biologisk prosess

00759 **kapasitet**
OT: egenskap

01963 **kapillarvann**
EN: capillary water
NO: Vann i jorden, holdt over grunnvannsspeilet av kapillære krefter [NVE].
OT: markvann

02618 **kapillærsone**
OT: umettet sone

01588 **kaplanturbin**
EN: Kaplan turbine
NO: Reaksjonsturbin som er en overtrykksturbin der vannet blir ført radialt gjennom et ledeapparat til løpehjulet med pådrag på alle ledeskovlene samtidig. Vannet ledes aksialt ut gjennom et rør som fører ned i undervannet [TEKN]. Kommentar: Turbinen benyttes i fallhøydeområdet 2-80 m [TEKN].
OT: turbin

00911 **karakteristisk vannføring**
EN: characteristic discharge
NO: Statistisk verdi (f.eks. middeltall eller ekstremverdi) for vannføringen ved et gitt sted over en lang tidsperiode (vanligvis 30 år) [NVE]. Kommentar: Som referenseperioder er vanligvis brukt årene 1900-30, 1930-60 eller 1960-90. Periodene begynner 1. september og avsluttes 31. august [NVE].
OT: vannføring
SO: vannføringsmåling

02176 **karbon**
OT: ikke-metall

00941 **karbonathårdhet**
BF: temporær hårdhet
EN: temprary hardness
NO: Hårdhet som hovedsakelig skyldes vannets innhold av kalsium- og magnesiumhydrogenkarbonat [TEKN]. Kommentar: K. reduseres ved koking, idet karbondioksid unnviker og kalsium- og magnesiumkarbonat felles ut (kjelestein) [TEKN].
OT: hårdhet
SO: ikke-karbonathårdhet

00770 **karbonatlikevekt**
EN: carbonate equilibrium
NO: Kjemisk likevekt i vann mellom uoppløst kalsiumkarbonat, oppløst karbondioksid og kalsiumkarbonat. Vann i likevekt vil verken løse opp eller felle ut kalsiumkarbonat [TEKN]. Kommentar: Vannet er aggressivt når det inneholder mer karbondioksid enn det som tilsvarer likevekten, og kalkutfellende når det inneholder mindre. Likevektsforholdene i vann studeres best ved grafisk fremstilling [TEKN].
OT: kjemisk likevekt
SO: aggressivt karbondioksid
karbondioksid

02363 **karbondioksid**
BF: CO_2
EN: carbon dioxide
NO: Fargeløs gass, utgjør ca 0.03 % av atmosfæren. K. løses i vann og danner hydrogenkarbonat som er det viktigste anionet i ferskvann. Formel: CO_2. [TEKN]. Kommentar: Grønne planter opptar k. og bygger opp høyere organiske forbindelser i fotosyntesen. K. er et forbrenningsprodukt som skilles ut til atmosfæren ved levende organismers respirasjon og ved all annen forbrenning [TEKN].
OT: karbonforbindelse
SO: gass
karbonatlikevekt
karbondioksid
vannkvalitet

02364 **karbondisulfid**
OT: karbonforbindelse

02361 **karbonforbindelse**
OT: uorganisk forbindelse
UT: CO
karbondioksid
karbondisulfid

02362 karbonmonoksid
BRUK: **CO**

02247 karbontetraklorid
BRUK: **tetraklormetan**

02334 **karoten**
OT: karotenoid

02333 **karotenoid**
OT: syklisk ikke-aromatisk forbindelse
UT: karoten

02424 karsinogen
BRUK: **kreftfremkallende stoff**

01117 **karsthydrologi**
EN: karst hydrology
NO: Hydrologi i kalkfjellsområder. Kjennetegnes av vannveier i fjellet, skapt ved oppløsning av kalken [NVE].
OT: hydrologi
SO: grunnvann

00083 **kart**
OT: dokument
UT: temakart
SO: kartografi

00310 **kartlegging (geografisk)**
EN: mapping
NO: Et arbeid som resulterer i et kart [NVE]. Kommentar: Kartet kan være topografisk (gjengir terrengets former) eller tematisk (gjengir forekomsten av spesielle fenomen, f.eks. skog, elver og sjøer eller det kan avbilde måleresultat, f.eks. nedbør, snødekke o.l.) [NVE].
OT: datainnsamling
UT: snøtaksering

01130 **kartografi**
OT: geografi
SO: kart

01427 **kaskadelufter**
EN: cascade aerator
NO: Utstyr for lufting av vann eller avløpsvann. Vanligvis i form av flere etterfølgende skråplan i renne, med fritt fall for vannet mellom skråplanene. Kan være utstyrt med staver eller luftinnblåsing i rennebunnen for øket turbulens [TEKN].
OT: lufter
SO: vannbehandling

02024 **katadrom fisk**
OT: fisk (funksjon)

02538 **kation**
OT: ion

02261 **keton**
OT: alifatisk forbindelse
UT: aceton

02316 KFK
BRUK: **klorfluorkarbon**

01770 **kilde**
BF: ile
oppkomme
EN: spring
NO: Naturlig utspring av vann fra løsmasser eller fjell [TEKN].
OT: vassdrag
UT: artesisk kilde
varm kilde
SO: brønn
grunnvann
grunnvannslekkasje
vannforsyning

02073 **kimplante**
EN: seedling
OT: utviklingsstadium

00794 kimtall
BRUK: **bakterietall**

01389 **kirke**
OT: bygning

02184 kisel
BRUK: **silisium**

02511 **kiselgur**
EN: diatomaceous earth
NO: Fossile kiselalger (diatoméer). Består vesentlig av silisiumdioksid [TEKN]. Kommentar: Suspensjoner av finpulverisert k. har vært brukt som standard ved bestemmelse av turbiditet i vann [TEKN].
OT: materiale
SO: turbiditet
vannkvalitet

01529 kiselgurfilter
BRUK: **diatomittfilter**

01291 **kjedeskrape**
EN: chain scraper
NO: Slam- eller sandskrape for rektangulære sedimenteringsbasseng. Langsomtgående, endeløse kjeder med påmonterte skrapeblad, som transporterer sedimentene til slamlommen [TEKN]. Kommentar: Ofte benyttet til fjerning av flyteslam ved returføring i overflaten [TEKN].
OT: slamskrape
SO: sedimenteringsbasseng

01149 **kjemi**
OT: fagområde
UT: analytisk kjemi
biokjemi

jordkjemi
miljøkjemi
organisk kjemi
uorganisk kjemi
vannkjemi
SO: kjemisk parameter
kjemisk prosess
kjemiteknikk
luftkjemi
stoff og materiale (funksjon)
stoff (struktur)

02445 **kjemikalie**
OT: stoff og materiale (funksjon)
UT: (kjemikalie etter bruk)
(kjemikalie etter kjemisk egenskap/rolle)

00393 kjemikaliedosering
BRUK: **dosering**

(kjemikalie etter bruk)
OT: kjemikalie
UT: adsorpsjonsmiddel
bekjempningsmiddel
biocid
bunnstoff
desinfeksjonsmiddel
emulgeringsmiddel
fargestoff
fellingsmiddel
flammeretardent stoff
flotasjonsmiddel
fotokjemikalie
frostvæske
husholdningskjemikalie
ionebytter
kjølevæske
koagulant
kondisjoneringsmiddel
korrosiv
legemiddel
lim
maling
mykningsmiddel
overflateaktivt stoff
rensemiddel
sprøytemiddel
tilsetningsstoff
vaskemiddel

(kjemikalie etter kjemisk egenskap/rolle)
OT: kjemikalie
UT: base
buffer (oppløsning)
løsningsmiddel
oksidant
syre

00424 kjemisk behandling
BRUK: **kjemisk rensing**

00276 **kjemisk bekjemping**
OT: bekjemping
UT: rotenonbehandling
SO: pesticid

00420 **kjemisk/biologisk rensing**
OT: vannrensing
UT: etterfelling
forfelling
simultanfelling

00424 kjemisk felling
BRUK: **kjemisk rensing**

02216 **kjemisk forbindelse**
BF: kjemisk materiale
kjemisk stoff
OT: stoff (struktur)
UT: organisk forbindelse
uorganisk forbindelse

00632 **kjemisk forvitring**
OT: forvitring

00769 **kjemisk likevekt**
OT: likevekt
UT: karbonatlikevekt

02216 kjemisk materiale
BRUK: **kjemisk forbindelse**

00582 **kjemisk nedbryting**
EN: chemical degradation
NO: Nebryting ved hjelp av kjemiske prosesser
OT: nedbryting

00948 **kjemisk oksygenforbruk**
BF: KOF
EN: chemical oxygen demand COD
NO: Mål for innholdet av kjemisk nedbrytbart organisk stoff i vann [TEKN]. Kommentar: KOF bestemmes ved tilsetning av overskudd av et oksidasjonsmiddel, oftest kaliumpermanganat eller kaliumdikromat, under standardiserte betingelser. Resultatet angis i mg O/l, eventuelt i mg $KMnO_4$/l (permanganattall) eller mg $K_2Cr_2O_7$/l (dikromattall) [TEKN].
OT: oksygenforbruk
UT: permanganattall
SO: biokjemisk oksygenforbruk

01127 **kjemisk oseanografi**
OT: oseanografi

00931 **kjemisk parameter**
OT: parameter
UT: aggressivitet
alkalitet
bufferkapasitet
giftighet
gløderest
glødetap
hårdhet
klorbehov
korrosjonshastighet
oksygenbehov
oksygenforbruk
oksygeninnhold
oppløst stoff
pH-verdi

redokspotensiale
restklor
salinitet
suspendert stoff
tørrstoff
SO: kjemi

00671 **kjemisk prosess**
OT: prosess
UT: diffusjon
ionebytte
korrosjon
nøytralisering
oksidasjon
reduksjon
utfelling
SO: kjemi

01309 **kjemisk renseanlegg**
BF: mekanisk/kjemisk renseanlegg
EN: chemical treatment plant
NO: Anlegg for kjemisk rensing av vann eller avløpsvann [TEKN].
OT: (renseanlegg etter rensemetode)
UT: primærfellingsanlegg
sekundærfellingsanlegg
SO: kjemisk rensing
sekundærfelling
vannbehandling

00424 **kjemisk rensing**
BF: kjemisk behandling
kjemisk felling
kjemisk vannbehandling
kjemisk vannrensing
EN: chemical purification
chemical treatment
NO: Rensing av vann eller avløpsvann ved tilsetting av kjemikalier for koagulering, flokkulering og fjerning av dannede partikler [TEKN].
OT: vannrensing
UT: flokkulering
flotasjon
sekundærfelling
SO: kjemisk renseanlegg
kjemisk slam

01891 **kjemisk slam**
EN: chemical sludge
NO: Slam dannet ved tilsetting av kjemikalier til vann eller avløpsvann [TEKN].
OT: slam
SO: kjemisk rensing

00373 **kjemisk stabilisering**
EN: chemical oxidation
NO: Egentlig prosess for kjemisk oksidasjon av organisk stoff til stabile organiske og uorganiske forbindelser. K.s. skjer vanligvis ved tilsetting av et oksidasjonsmiddel under høyt trykk eller høy temperatur [TEKN].
OT: slamstabilisering
SO: slam

02216 kjemisk stoff
BRUK: **kjemisk forbindelse**

00304 kjemisk vannanalyse
BRUK: **fysikalsk-kjemisk vannanalyse**

00424 kjemisk vannbehandling
BRUK: **kjemisk rensing**

00766 **kjemisk vannkvalitet**
OT: vannkvalitet

00424 kjemisk vannrensing
BRUK: **kjemisk rensing**

01196 **kjemiteknikk**
OT: teknologi
UT: elektrokjemi
petrokjemi
SO: kjemi

02605 **kjemoklin**
OT: innsjøsone*

01465 **kjernebor**
EN: coring auger
NO: Et bor som kan ta opp prøver fra ulike dyp i en bre eller fra jorden [NVE].
OT: prøvetaker

01045 **kjerneenergi**
BF: atomenergi
atomkraft
kjernekraft
OT: ikke-fornybar energikilde
UT: fisjonsenergi
fusjonsenergi
SO: kjernekraftverk

01045 kjernekraft
BRUK: **kjerneenergi**

01272 **kjernekraftverk**
BF: atomkraftverk
OT: varmekraftverk
SO: kjerneenergi

01199 **kjerneteknologi**
BF: atomteknologi
OT: teknologi
SO: kjerneenergi

01959 **kjølevann**
EN: cooling water
NO: Vann som benyttes for å fjerne overskuddsvarme fra en prosess eller en utstyrsdel. Vannet kan benyttes direkte, eller indirekte ved varmeveksler [TEKN]. Kommentar: Utslipp av kjølevann kan medføre uønsket temperaturstigning i resipient [TEKN].
OT: vann
SO: industriavløpsvann
industrivann
vannforsyning

02474 **kjølevæske**
OT: (kjemikalie etter bruk)
SO: frostvæske

00801 **kjønn**
OT: biologisk parameter
UT: kjønnsfordeling

00802 **kjønnsfordeling**
BF: kjønnssammenseting
OT: kjønn

00802 kjønnssammenseting
BRUK: **kjønnsfordeling**

00263 **kjøp**
BF: innkjøp
OT: handel

01401 **kjøretøy**
EN: vehicle
OT: mobilt objekt
UT: bil
motorsykkel
snøscooter
sykkel

02132 **kjøtteter**
BF: carnivor
EN: carnivor
OT: heterotrof organisme
UT: åtseleter

00803 **kjøttfarge**
OT: biologisk parameter

01938 kjøv
BRUK: **sarr**

01498 klaffeluke
BRUK: **klappeluke**

01498 **klappeluke**
BF: klaffeluke
EN: tilting gate
NO: Luke hengslet i bunnen [TEKN].
Kommentar: Åpnes ved å vippes ned slik at vannet strømmer over [TEKN].
OT: luke

01956 klaris
BRUK: **stålis**

02703 **klasse**
OT: takson

02697 **klassifikasjonsenhet***
OT: diverse*
UT: takson

01274 **klekkeri**
OT: kultiveringsanlegg
SO: stamfiske

00576 **klekking**
OT: metamorfose (biologi)

02433 **klimagass**
OT: miljøfarlig stoff

02576 **klimasone**
OT: tid, rom og grenser
UT: arid sone
arktisk sone
sub-arktisk sone
temperert sone
SO: klima

02568 **klimatisk snøgrense**
EN: climatic snow line
NO: Den laveste høyde for et sammenhengende snødekke ved slutten av sommersesongen, vanligvis tatt som et middel over flere år [NVE]. Kommentar: Det har vist seg vanskelig å bestemme den klimatiske snøgrensen ved enkle metoder [NVE].
OT: snøgrense
SO: firnlinje
likevektslinje

01122 **klimatologi**
OT: meteorologi

01647 **klippe**
BF: strandberg
OT: (kyst etter deler)

01218 kloakkanlegg
BRUK: **avløpsanlegg**

01906 **kloakk (avløpsvann)**
EN: sewage
NO: Forurenset avløpsvann [TEKN].
Kommentar: Benyttes også om ledning for transport av dette [TEKN].
OT: avløpsvann
UT: klosettavløpsvann
råkloakk
SO: avløpsledning
vannforurensning

00727 **kloakkering**
EN: connect to sewage system
NO: Forsyning av et område med ledninger for oppsamling og borttransport av kloakkvann [TEKN].
OT: bygg og anleggsvirksomhet
SO: avløpsanlegg
avløpssystem

01333 kloakkledning
BRUK: **avløpsledning**

01468 kloakkpumpe
BRUK: **avløpspumpe**

01292 **kloakkrenseanlegg**
BF: avløpsrenseanlegg
EN: sewage treatment plant
NO: Anlegg for å fjerne uønskede stoffer fra avløpsvann ved mekaniske, kjemiske eller biologiske prosesstrinn [TEKN].
OT: (renseanlegg etter medium)

SO: renseeffekt

01219 kloakksystem
BRUK: **avløpssystem**

02633 **kloakkutløp**
EN: sewer discharge
sewer outfall
OT: utløp
SO: resipient

01909 kloakkvann
BRUK: **kommunalt avløpsvann**

02177 **klor**
EN: chlorine
NO: Grunnstoff med kjemisk tegn Cl [TEKN]. Kommentar: K. benyttes mye innen vannbehandling, primært som desinfeksjonsmiddel i form av hypokloritt [TEKN].
OT: ikke-metall
UT: klorgass
klorvann
SO: bundet tilgjengelig restklor
desinfeksjon
desinfeksjonsmiddel
klordioksid

02311 **1-klor-2,4-dinitrobenzen**
OT: halogenert aromatisk forbindelse

02312 **2-klor-4-nitroanilin**
OT: halogenert aromatisk forbindelse

02366 **kloramin**
EN: chloramine
NO: Nitrogenholdige klorforbindelser som benyttes til desinfeksjon av bl.a. drikkevann [TEKN]. Kommentar: K. dannes når først ammoniakk og deretter klor doseres til vannet. Den øyeblikkelige desinfiserende virkning av k. er mindre enn av klor, men fordi k. er mer stabile oppnås til gjengjeld en langtidseffekt [TEKN].
OT: klorforbindelse
SO: desinfeksjon
vannbehandling

00943 **klorbehov**
EN: chlorine demand
NO: Klormengde som er nødvendig for oksidasjon av organisk og uorganisk materiale i vann. K. bestemmes som differansen mellom tilsatt klormengde og mengden av tilgjengelig klor i vannet etter en viss kontakttid. [TEKN].
OT: kjemisk parameter
SO: avklorering
bundet tilgjengelig restklor
fritt tilgjengelig restklor
knekkpunktklorering
sterkklorering
totalt tilgjengelig restklor
vannkvalitet

02310 **klorbenzen**
OT: halogenert aromatisk forbindelse

02367 **klordioksid**
EN: chlorine dioxide
NO: Gul, giftig gass som lukter klor, formel ClO_2 [TEKN]. Kommentar: K. er normalt mer effektivt enn klor for oksidasjon av fenoler og visse andre stoffer som setter lukt og smak på vann [TEKN].
OT: klorforbindelse
SO: fenol
klor
vannbehandling

00386 **klorering**
EN: chlorination
NO: Desinfeksjon av vann ved tilsetning av klorgass eller klorholdige kjemikalier til vannet, f.eks. natriumhypokloritt, (NaOCl), kalsiumhypokloritt ($Ca(OCl_2)$) eller klorkalk ($CaOCl_2$) [TEKN].
OT: desinfeksjon
UT: etterklorering
forklorering
knekkpunktklorering
sjokklorering
sterkklorering
SO: avklorering
klorgass
klorkalk
natriumhypokloritt

01229 kloreringsbasseng
BRUK: **klorkontaktbasseng**

02313 **klorert naftalen**
OT: halogenert aromatisk forbindelse

02335 **klorert syklisk forbindelse**
OT: syklisk ikke-aromatisk forbindelse
UT: lindan

02314 **klorert terfenyl**
OT: halogenert aromatisk forbindelse

02315 **klorfenol**
EN: chlorophenols
NO: Gruppe aromatiske forbindelser som bl.a. oppstår ved klorering av fenolholdig vann [TEKN]. Kommentar: K. gir lukt- og smaksulemper selv i meget små konsentrasjoner [TEKN].
OT: halogenert aromatisk forbindelse
SO: vannkvalitet

02316 **klorfluorkarbon**
BF: KFK
OT: halogenert aromatisk forbindelse

02365 **klorforbindelse**
OT: uorganisk forbindelse
UT: kloramin
klordioksid
klorkalk

02178 **klorgass**
EN: chlorine gas
NO: Klor i molekylær form, formel Cl_2. Klor er en gulgrønn, giftig gass med stikkende lukt [TEKN]. Kommentar: En oppløsning av k. i vann betegnes klorvann [TEKN].
OT: klor
SO: gass
klorering
klorvann
vannbehandling

02368 **klorkalk**
EN: bleaching powder
chlorinated lime
NO: Dobbeltsalt av kalsium med saltsyre og underklorsyrling, dannet ved å lede klorgass til en oppløsning av kalsiumhydroksid [TEKN]. Kommentar: K. benyttes bl.a. til klorering av drikkevann [TEKN].
OT: klorforbindelse
SO: klorering
vannbehandling

01229 **klorkontaktbasseng**
BF: kloreringsbasseng
EN: chlorination chamber
chlorine contact chamber
NO: Basseng eller magasin som sikrer tilstrekkelig reaksjonstid for klor eller hypokloritt tilsatt vann eller avløpsvann. [TEKN].
OT: kontaktbasseng
SO: vannbehandling

02245 **klormetan**
OT: halogenert alifatisk forbindelse

02317 **klornitrobenzen**
OT: halogenert aromatisk forbindelse

02249 kloroform
BRUK: **triklormetan**

02332 **klorofyll**
OT: ester

01011 **klorose**
OT: skade

02179 **klorvann**
EN: chlorine water
NO: Klorgass løst i vann [TEKN].
OT: klor
SO: klorgass
vannbehandling

01907 **klosettavløpsvann**
BF: toalettavløpsvann
NO: Den del av avløpsvannet fra vanlig husholdning som kommer fra klosett [TEKN]. Kommentar: Vannmengden varierer med klosettypen. I vakuumsystem anvendes egen ledning for k [TEKN].
OT: kloakk (avløpsvann)
SO: vannforurensning

00389 **knekkpunktklorering**
EN: breakpoint chlorination
free residual chlorination
NO: Tilsetning av klor til vann inntil det såkalte knekkpunktet er nådd. Ved knekkpunktet er vannets klorbehov dekket, og en ytterligere dosering av klor vil derfor resultere i en økning av fritt tilgjengelig restklor som er proporsjonal med den tilsatte klormengden [TEKN].
OT: klorering
SO: fritt tilgjengelig restklor
klorbehov

02475 **koagulant**
BF: flokkulator
flokkuleringsmiddel
EN: coagulant
flocculant
NO: Kjemikalie for koagulering og flokkulering (kjemisk felling) av vann eller avløpsvann [TEKN].
OT: (kjemikalie etter bruk)
UT: aktivert silika
aluminiumsulfat
hjelpekoagulant
hovedkoagulant
SO: bentonitt
flokkulering
koagulering

00683 **koagulering**
EN: coagulation
NO: Utfelling fra kolloidale oppløsninger [TEKN]. Kommentar: Ved kjemisk rensing av vann eller avløpsvann betegner k. den umiddelbare prosess etter kjemikalietilsetningen [TEKN].
OT: utfelling
UT: elektrokjemisk koagulering
SO: aktivert silika
flokkulering
gel
hjelpekoagulant
hovedkoagulant
jartest
koagulant

02199 **kobber**
OT: metall

00948 KOF
BRUK: **kjemisk oksygenforbruk**

02338 **kolesterol**
OT: sterol

02165 **koliform bakterie**
EN: coliform bacteria
NO: Aerobe og fakultativt anaerobe, gramnegative, ikke sporedannende stavbakterier som forgjærer laktose med dannelse av syre og gass innen 48 timer ved 37 °C (35 °C) [TEKN]. Kommentar:

Laktoseforgjæring med syre og gassdannelse under disse betingelser (presumptiv prøve på c.b.) indikerer forurensing med tarmbakterier. En sikrere indikasjon på slik forurensing krever rendyrking og videre differensiering bl.a. ved hjelp av prøve på gassdannelse ved 44 °C (termostabil k.b.) [TEKN].
OT: bakterie
SO: bakterietall
vannkvalitet

02526 kolloid
BRUK: **kolloidal oppløsning**

02526 **kolloidal oppløsning**
BF: kolloid
EN: colloid
colloidal solution
NO: Fordeling av meget små, faste partikler (størrelse 1-100 nm) i en væske. Kolloidale oppløsninger vil passere gjennom vanlig filtrerpapir, men holdes tilbake av spesielle membraner (dialyse) [TEKN].
OT: mekanisk blanding
SO: dispersjon
suspendert stoff
suspensjon
vannkvalitet

01809 **koloni**
OT: samfunn (biologi)

00295 **kolorimetri**
BF: fotometri
EN: colorimetry
photometry
NO: Optisk metode for å bestemme et stoffs konsentrasjon, basert på at lys blir absorbert når det passerer gjennom en oppløsning. Intensiteten av det gjennomfallende (transmitterte) lyset registreres visuelt eller måles med et instrument (kolorimeter, fotometer) [TEKN]. Kommentar: K. benyttes mye i kjemisk vannanalyse. Vannprøven tilsettes vanligvis et reagens som danner en farget forbindelse med den komponent som skal bestemmes. Intensiteten av det transmitterte lyset gir et mål for konsentrasjonen av komponenten [TEKN].
OT: analyse

01335 kombinertledning
BRUK: **fellesledning**

01220 kombinertsystem
BRUK: **fellessystem**

00590 **kommensialisme**
NO: Samliv mellom organismer av forskjellig art hvor minst en part har fordel og hvor ingen er skadelidende
OT: samliv*

00126 **kommunalforvaltning**
OT: offentlig forvaltning
SO: kommunal planlegging
kommune
kommuneplan

00036 **kommunal planlegging**
OT: offentlig planlegging
SO: kommunalforvaltning
kommuneplan

01909 **kommunalt avløpsvann**
BF: husholdningsavløp
kloakkvann
EN: domestic sewage
municipal sewage
sewage
NO: Avløpsvann overveiende fra vanlig bebyggelse, med lite industriavløpsvann [TEKN].
OT: avløpsvann
SO: spillvann

01200 **kommunalteknikk**
OT: teknologi
UT: VAR-teknikk

01828 **kommune**
OT: fylke
UT: grunnkrets
SO: kommunalforvaltning
kommune (organ)
kommuneplan

00144 **kommune (organ)**
OT: organ (forvaltning)
SO: kommunalforvaltning
kommune
kommuneplan

00109 **kommuneplan**
OT: (plan etter adm. nivå)
SO: kommunalforvaltning
kommunal planlegging
kommune

01454 **komparator**
EN: comparator
NO: Enkelt apparat for visuell sammenligning av fargeintensiteter [TEKN].
OT: måleinstrument

00175 **kompensasjon**
BF: kompensasjonstiltak
OT: tiltak

02564 **kompensasjonsnivå**
NO: Dypet i en innsjø eller hav der netto oksygenproduksjon er null
OT: grense

00175 kompensasjonstiltak
BRUK: **kompensasjon**

00636 **kondensasjon**
OT: fysisk prosess

00804 **kondisjon**
OT: biologisk parameter
UT: kondisjonsfaktor

00368 kondisjonering
BRUK: **slamkondisjonering**

02480 **kondisjoneringsmiddel**
EN: conditioning aid/agent
NO: Kjemikalie for å forbedre fortykkings- eller avvanningsegenskaper for slam [TEKN].
OT: (kjemikalie etter bruk)
SO: hjelpekoagulant
slam
slambehandling

00805 **kondisjonsfaktor**
OT: kondisjon

00835 **konduktivitet**
BF: ledningsevne
EN: conductance
conductivity
NO: En elektrolytts evne til å lede elektrisk strøm mellom to elektroder med gitt overflate og avstand [TEKN]. Kommentar: K. inngår i fysikalsk-kjemisk vannanalyse og gir uttrykk for vannets innhold av oppløste salter (egentlig ioner). K. måles med et konduktometer ved en definert temperatur, og angis i Siemens (S = 1/ohm) pr lengeenhet: 1 mS/m = 10-5 S/cm; 1 μS/cm = 10-6 S/cm [TEKN].
OT: fysisk parameter
SO: konduktometer
vannkvalitet

01455 **konduktometer**
EN: conductometer
NO: Instrument for måling av konduktivitet [TEKN].
OT: måleinstrument
SO: konduktivitet

00573 **konkurranse**
BF: utkonkurrering
OT: biologisk prosess

00179 konsekvensanalyse
BRUK: **konsekvensutredning**

00179 **konsekvensutredning**
BF: konsekvensanalyse
OT: utredning
SO: plan- og bygningsloven

01288 **konsentrasjonstank**
EN: batch thickener
sludge thickener
NO: Enhet for fortykking av slam. Slammet tilføres porsjonsvis, og slamvann dekanteres før tømming av fortykket slam [TEKN].
OT: slamfortykker
SO: slamfortykking

02495 **konserveringsmiddel**
OT: tilsetningsstoff

00243 **konsesjon**
OT: tillatelse
SO: konsesjonsbehandling
utslipp
utslippskontroll

00047 **konsesjonsbehandling**
OT: saksbehandling
SO: konsesjon

02155 **konsument**
EN: consumer
OT: (organisme (funksjon) etter økologisk rolle)

01227 **kontaktbasseng**
EN: contact basin
contact tank
NO: I VA-teknikken om basseng hvor væsker eller gass og væske, føres sammen for blanding og kontakt. Mest benyttet i forbindelse med kontaktstabiliseringsanlegg og desinfisering [TEKN].
OT: basseng
UT: flokkuleringsbasseng
klorkontaktbasseng
SO: kontaktstabiliseringsanlegg
kontakttid
renseanlegg
vannbehandling

01537 **kontaktfilter**
BF: kontaktseng
EN: contact bed
NO: Enhet for biologisk rensing av avløpsvann. K. består av et basseng fylt med grov stein eller annet kontaktmedium. K. drives intermittent, idet bassenget skiftevis fylles og tømmes. Forurensingene adsorberes til mikroorganismer som vokser på filtermediet. Oksygen tilføres i tomperioden [TEKN]. Kommentar: Forløper for biologisk filter [TEKN].
OT: filter
SO: aktivslammetode
biologisk filter
kontaktmetode

01428 **kontaktlufter**
EN: contact aerator
NO: Enhet for biologisk rensing av avløpsvann. K. består av et luftebasseng fylt med et kontaktmedium (steiner, elementer av asbestsement e.l.) som det vokser mikroorganismer på. Luftebassenget er fylt med avløpsvann som kontinuerlig strømmer gjennom bassenget. Finfordelt luft tilføres i bunnen av bassenget [TEKN].
OT: lufter
SO: aktivslammetode
biologisk filter

00418 **kontaktmetode**
EN: contact method

NO: Biologisk rensing i kontaktfilter [TEKN].
OT: biologisk rensing
SO: kontaktfilter

01537 kontaktseng
BRUK: **kontaktfilter**

01301 **kontaktstabiliseringsanlegg**
BF: biosorpsjonsanlegg
EN: biosorption plant
contact-stabilization plant
NO: Anlegg for biologisk rensing av avløpsvann etter aktivslammetoden. Returslam luftes i et aktiveringsbasseng før det blandes med innkommende avløpsvann i et kontaktbasseng [TEKN]. Kommentar: Egen enhet for aerob slamstabilisering inngår vanligvis i anlegget [TEKN].
OT: aktivslamanlegg
SO: aktiveringsbasseng
kontaktbasseng
vannbehandling

00988 **kontakttid**
EN: contact period
NO: Oppholdstid i kontaktbasseng, vanligvis i forbindelse med desinfisering [TEKN].
OT: teknisk parameter
SO: kontaktbasseng
vannbehandling

01308 **kontaktvalse**
BF: biorotor
skivelufter
EN: bio(logical) discs
NO: Enhet for biologisk rensing av avløpsvann, bestående av vertikale skiver festet på en horisontal, langsomt roterende aksel. Skivene er delvis neddykket i avløpsvann. Mikroorganismer som utvikles på skivene, adsorberer og bryter ned forurensingene. Oksygen tilføres mikroorganismene ved direkte kontakt med luft på den delen som er over vann [TEKN].
OT: biologisk renseanlegg
SO: lufting

00513 kontaminering
BRUK: **forurensning**

01960 **kontaminert vann**
EN: contaminated water
NO: Vann som er forurenset med radioaktivt materiale, gjerne slik at det ikke kan benyttes til tiltenkt formål [TEKN].
OT: vann
SO: vannkvalitet

01640 **kontinent**
OT: landform
UT: kontinentalsokkel

01713 **kontinental bre**
EN: continental glacier
NO: En bre som dekker områder av kontinental størrelse eller en bre som ligger i et kontinentalt klimaområde [NVE].
Kommentar: Som motsetning til sistnevnte har vi maritim bre, dvs. en bre som ligger i et maritimt klimaområde [NVE].
OT: (bretype etter klima/temperatur)

01641 **kontinentalsokkel**
OT: kontinent

00217 **kontrakt**
OT: *juridisk virkemiddel*

00005 **kontroll**
OT: administrativ aktivitet*
UT: egenkontroll
forurensningskontroll
inspeksjon
internkontroll
kvalitetskontroll
miljøkontroll
næringsmiddelkontroll
oppsyn
rapportering
resultatkontroll
revisjon

00204 **konvensjon**
OT: internasjonal avtale
UT: Bern-konvensjonen
CITES
Ramsar-konvensjonen

01302 **konvensjonelt aktivslamanlegg**
EN: conventional activated sludge plant
NO: Aktivslamanlegg med mekanisk forrensing, luftebasseng og ettersedimenteringsbasseng [TEKN].
Kommentar: Vanlig slambelastningsfaktor for konvensjonelle anlegg ca 0.2-0.5 [TEKN].
OT: aktivslamanlegg
SO: høybelastet aktivslamanlegg
langtidslufter

00051 koordinering
BRUK: **samordning**

02075 **kopopoditt**
OT: larve

02658 **kornfordelingskurve**
EN: Grain size distribution curve
NO: Kurve som viser den relative fordelingen av angitte kornstørrelser, vanligvis uttrykt ved prosentvekt materiale som er finere enn en viss angitt kornstørrelse [NVE].
OT: beregningsresultat

00836 **kornstørrelse**
OT: fysisk parameter
UT: effektiv kornstørrelse
kornstørrelsesfordeling

00838 **kornstørrelsesfordeling**
EN: grain size distribution

NO: Løsmassekornenes fordeling i kornstørrelsesgrupper [TEKN]. Kommentar: K. kan bestemmes f.eks. vha. tørrsikting, våtsikting eller oppslemming. Viktig ved hurtigfilter og langsomfilter [TEKN].
OT: kornstørrelse
SO: filter

02481 **korrosiv**
EN: corrosive
NO: Brukes om medium, f.eks. fuktig luft eller surt vann, som kan fremkalle eller påskynde korrosjon [TEKN].
OT: (kjemikalie etter bruk)
UT: aggressivt karbondioksid
korrosivt vann
SO: korrosjon

02483 **korrosivt vann**
EN: corrosive water
NO: Vann som pga. lav pH-verdi eller høyt innhold av visse ioner kan fremkalle eller påskynde korrosjon [TEKN].
OT: korrosiv
UT: aggressivt vann
SO: korrosjon

00675 **korrosjon**
EN: corrosion
NO: Kjemisk eller elektrokjemisk angrep på et materiale av det omgivende medium. K. benyttes også om den skade som oppstår ved angrepet [TEKN].
OT: kjemisk prosess
UT: biologisk korrosjon
galvanisk korrosjon
SO: aggressivitet
korrosiv
korrosivt vann
korrosjonsbeskyttelse

00279 korrosjonsbekjempelse
BRUK: **korrosjonsbeskyttelse**

00279 **korrosjonsbeskyttelse**
BF: korrosjonsbekjempelse
EN: corrosion protection
NO: Beskyttelse mot korrosjon ved elektrokjemiske metoder (aktiv k.), tilsetning av en korrosjonshemmer eller påføring av et korrosjonshindrende belegg (passiv k.) [TEKN].
OT: beskyttelse
SO: korrosjon
korrosjonshastighet

00944 **korrosjonshastighet**
EN: corosion rate
NO: Hastighetsforløp av korrosjon [TEKN]. Kommentar: Angis vanligvis i vekttap pr flate- og tidsenhet, f.eks. mg/dm^2/døgn (mdd), eller angrepsdybde pr tidsenhet, f.eks. mm/år [TEKN].
OT: kjemisk parameter
SO: korrosjonsbeskyttelse

02049 **kortdagsplante**
EN: short-day plant
OT: (plante (funksjon) etter daglengde)

02046 **kortskuddplante**
OT: vannplante

00352 **korttidsregulering**
EN: short-term regulation
NO: En regulering basert på en relativt liten magasinkapasitet, normalt omfatter den bare daglige eller ukentlige variasjoner i avløpet [NVE].
OT: regulering (hydrologi)
SO: magasin

00451 **kortvarig intens flom**
EN: flash flood
NO: Kortvarig flom med en høy maksimalvannføring [NVE]. Kommentar: Maksimalverdien behøver ikke å være større enn tidligere observert flomtopp. Typisk er intensiteten i forløpet [NVE].
OT: flom
SO: flomtopp

00180 **kost-nytte analyse**
OT: utredning
SO: økonomi

01241 kraftanlegg
BRUK: **kraftverk**

00732 **kraftforsyning**
OT: sekundærnæring

00839 **kraft (parameter)**
OT: fysisk parameter

01259 **kraftstasjon**
EN: power station
NO: Del av et vannkraftanlegg der produksjonsaggregatene er montert og selve kraftproduksjonen foregår [TEKN]. Kommentar: Har ofte plass for sikkerhetsinstallasjoner, lager, verksted, oppholdsrom, sanitæranlegg, laboratorium, osv. Kraftstasjonen var tidligere oftest bygg i dagen, i naturstein eller betong. I de senere år vanligvis plassert i fjellhall for større anlegg, bl.a. av sikkerhetsmessige årsaker [TEKN].
OT: vannkraftverk

00728 **kraftutbygging**
BF: vannkraftutbygging
OT: bygg og anleggsvirksomhet
SO: opprusting og utvidelse (vannkraft)

01241 **kraftverk**
BF: energiverk
kraftanlegg
OT: anlegg
UT: vannkraftverk
varmekraftverk

00075 **krav**
EN: requirement
NO: Bestemmelse om kriterier som skal oppfylles
OT: bestemmelse

02114 **kravfull plante**
BF: krevende plante
OT: indikatorplante

00088 **kravspesifikasjon**
NO: Dokument som foreskriver de krav som skal oppfylles av et produkt, en prosess eller en tjeneste
OT: normativt dokument

01022 **kreft**
OT: sykdom
SO: kreftfremkallende stoff

02424 **kreftfremkallende stoff**
BF: cancerogent stoff
karsinogen
OT: helsefarlig stoff
SO: kreft

02517 **kreosot**
OT: tjære
SO: PAH

02114 krevende plante
BRUK: **kravfull plante**

00889 **kritisk hastighet**
EN: critical velocity
NO: Vannhastigheten der laminær strømning går over til turbulent strømning (eller omvendt) [NVE].
OT: hydrologisk parameter
SO: laminær strømning

01740 **kroksjø**
NO: Tidligere del av meander som er avsnørt fra hovedelven [NVE].
OT: innsjø
OT: elveløp
SO: *meander*

01753 **kroksjø**
OT: elveløp
OT: innsjø

00529 **kromatografi**
OT: separasjonsmetode

02235 **kroneter**
OT: *eter*

00806 **kronetetthet**
OT: biologisk parameter

01704 **kryokonitthull**
EN: cryoconite hole
NO: Et lite hull i en breoverflate dannet ved økt smelting pga. små samlinger av mørke partikler på isoverflaten [NVE]. Kommentar: Flere kryokonitthull kan dannes ved siden av hverandre, oftest er de tilnærmet sirkulære, har samme dyp (noen få cm) og er fylt av smeltevann [NVE].
OT: ablasjonsform*
SO: ablasjon

02595 **kryosfære**
EN: cryosphere
NO: Den del av jordens overflate og atmosfære som kan ha temperatur under 0 °C for minst en del av året [NVE].
OT: sfære

01181 **krystallmorfologi**
OT: morfologi

00460 **kulde**
OT: fenomen
SO: kulderesistens

00779 **kulderesistens**
OT: resistens
SO: kulde

01508 **kuleventil**
EN: spherical valve
NO: Ventil med sylindrisk gjennomløpsåpning i det kuleformete dreielegemet inne i ventilhuset [TEKN].
OT: ventil
SO: nåleventil
spjeldventil

01042 **kull**
OT: fossil energikilde

00701 **kullbryting**
OT: bergverksdrift

01526 kullfilter
BRUK: **aktivkullfilter**

01273 **kultiveringsanlegg**
OT: anlegg
UT: klekkeri
smoltanlegg

01833 **kulturbeite**
BF: beitefelt
OT: dyrket mark

00117 **kulturforvaltning**
OT: miljøforvaltning
SO: kulturvern

01184 **kulturgeografi**
OT: samfunnsfag
SO: geografi

01840 **kulturlandskap**
OT: (område etter arealbruk)

01393 **kulturminne**
OT: kulturobjekt
UT: fast kulturminne

løst kulturminne
SO: arkeologi

01215 **kulturobjekt**
NO: Konstruksjon, byggverk eller inngrep i naturen som er et resultat av menneskelig aktivitet [NVE].
OT: objekt
UT: anlegg
brønn
bygning
flommerke
forurensningskilde
kulturminne
mobilt objekt
målestasjon
teknisk utstyr

02104 kulturplante
BRUK: **kulturvekst**

02719 **kulturressurs**
OT: (ressurs etter område)

02104 **kulturvekst**
BF: kulturplante
nyttevekst
EN: crop
OT: domestisert organisme

00191 **kulturvern**
OT: miljøvern
SO: kulturforvaltning
kulturvernområde

01847 **kulturvernområde**
OT: verneområde
SO: kulturvern

01354 **kulvert**
EN: culvert
drainage duct
NO: Åpen gjennomføring for vann under vei eller jernbane [TEKN]. Kommentar: Brukes også som betegnelse på store, armerte falsrør med fot [TEKN].
OT: vannledning

01324 **kum**
EN: manhole
shaft
NO: Kommentar: Kumtypene betegnes etter konstruksjon (firkantkum, rundkum, prefabrikkert kum) eller funksjon (inspeksjonskum, stakekum, pumpekum, fallkum, gårdskum, brannkum) [TEKN].
OT: vanntransportanlegg*
UT: kum (del av)
pumpekum
spylekum

01325 **kum (del av)**
OT: kum
UT: kumramme m/lokk
kumrenne
kumring

01326 **kumramme m/lokk**
EN: manhole frame and cover
NO: Vanligvis rammer og lokk (runde) av støpejern med diameter 18"-30" [TEKN]. Kommentar: Rammene kan være faste (fastmontert i kummen), flytende (henger i asfaltdekket) eller justerbare. Lokkene kan leveres lette eller tunge (kjørbare), og har ofte spetthull for åpning og drenering [TEKN].
OT: kum (del av)

01327 **kumrenne**
EN: channel (in manhole bottom)
NO: Pusset renne i bunnen av en inspeksjonskum e.l. som flukter med avløpsledningens inn- og utløp. Resten av kumbunnen har fall mot rennen [TEKN]. Kommentar: K. kan også lages av delte sementrør (kløvninger) [TEKN].
OT: kum (del av)

01328 **kumring**
EN: riser (section)
NO: Betongring som brukes ved bygging av brønn, kum, sandfang eller tank [TEKN].
OT: kum (del av)

00134 kunnskapsformidling
BRUK: **informasjonsformidling**

02443 **kunstgjødsel**
OT: gjødsel

00346 kunstig vanning
BRUK: **vanning**

01561 **kurvsentrifuge**
EN: basket centrifuge
NO: Enhet for klassifisering av suspendert stoff eller for separasjon av væske og lett suspendert stoff ved sentrifugering [TEKN]. Kommentar: I VA-teknikken benyttes k. til fortykning av aktivslam eller kjemisk slam [TEKN].
OT: sentrifuge

00760 **kvalitet**
OT: egenskap
UT: miljøkvalitet
SO: kvalitetskontroll
kvalitetssikring
kvalitetsvurdering

00011 **kvalitetskontroll**
OT: kontroll
SO: kvalitet

00022 **kvalitetssikring**
OT: administrativ aktivitet*
UT: akkreditering
SO: kvalitet
kvalitetsvurdering
resultatkontroll

00186 **kvalitetsvurdering**

OT: vurdering
SO: kvalitet
kvalitetssikring

01134 **kvartærgeologi**
OT: geologi
SO: løsmasse
morene

02200 **kvikksølv**
OT: metall

01459 **kvikksølvtermometer**
EN: mercury thermometer
NO: Instrument for måling av temperatur ved hjelp av endringer i lengden av en kvikksølvstreng [NVE].
OT: termometer

00239 **kvoteregulering**
OT: fangstregulering

01642 **kyst**
OT: landform
UT: fjordkyst
(kyst etter deler)

(kyst etter deler)
OT: kyst
UT: estuar
fjord
klippe
skjærgård
strand
strandflate

01867 **kystfelt**
EN: coastal zone
NO: Område som drenerer til kysten for et vassdragsområde eller en del av dette, men som ikke omfatter definerte sidenedbørfelt på samme nivå på strekningen [NVE].
OT: vassdragsområde
UT: delområde i kystfelt

02004 **kystsel**
OT: sjøpattedyr

02620 **kystsone**
OT: sone
SO: kystsoneforvaltning
kystsoneplanlegging

00124 **kystsoneforvaltning**
OT: marin naturforvaltning
SO: kystsone
kystsoneplan
kystsoneplanlegging

00099 **kystsoneplan**
OT: plan
SO: kystsoneforvaltning
kystsoneplanlegging

00030 **kystsoneplanlegging**
OT: planlegging
SO: kystsone
kystsoneforvaltning
kystsoneplan

01095 kystsoneøkologi
BRUK: **marin økologi**

01724 kåpebre
BRUK: **platåbre**

01304 lagune
BRUK: **biologisk dam**

01773 **lakseelv**
OT: vassdrag
UT: anadrom strekning
vandringshinder

00225 **lakse- og innlandsfiskeloven**
OT: lovverk
SO: anadrom fisk
innlandsfisk
innlandsfiske

01671 lakustrin avsetning
BRUK: **innsjøavsetning**

01472 **lamellpumpe**
EN: vane pump
NO: Fortrengningspumpe der pumpevirkningen frembringes av bevegelige lameller. Disse beveger seg i en rotor som er eksentrisk lagret i et sylindrisk pumpehus [TEKN].
OT: fortrengningspumpe
SO: rotasjonspumpe

00403 **lamellsedimentering**
EN: lamella sedimentation
NO: Sedimentering i enheter med parallelle, skråstilte, plane eller korrugerte plater (lameller) med 50-70 grader helling [TEKN].
Kommentar: Kan belastes vesentlig mer enn konvensjonelle sedimenteringsenheter ved å øke den effektive sedimenteringsflaten [TEKN].
OT: vannbehandling

00647 **laminær strømning**
BF: hvirvelfri vannbevegelse
EN: laminar flow
NO: Vannbevegelse i en elv eller kanal, der hver enkelt vannpartikkel beveger seg parallelt med alle andre vannpartikler [NVE].
Kommentar: Motsatt: turbulent strømning [NVE].
OT: vannbevegelse*
SO: kritisk hastighet
strømlinje

00717 **landbruk**
OT: primærnæring
UT: biavl
dyreoppdrett
hagebruk
jordbruk
reindrift

skogbruk
SO: husdyr
landbruksfag
landbruksplanlegging
landbrukspolitikk

00211 **landbruksavtalen**
OT: avtale

01159 **landbruksfag**
OT: fagområde
UT: jordfag
landbruksøkonomi
skogfag
SO: landbruk

00031 **landbruksplanlegging**
OT: planlegging
SO: landbruk

00159 **landbrukspolitikk**
OT: politikk
SO: landbruk

00336 **landbruksvirksomhet**
OT: aktivitet (menneskelig)
UT: bakkeplanering
gjødsling
grøfting
hogst
jordbearbeiding
nydyrking
vanning

01163 **landbruksøkonomi**
OT: landbruksfag
SO: økonomi

01612 **landform**
EN: landform
NO: Et naturlig forekommende fenomen i landskapet, enten i løsmasser eller i berggrunnen [NVE].
OT: naturobjekt
UT: dal
fjell
fluvial landform
forvitringsform
frostform
geologisk formasjon
glasial landform
kontinent
kyst
randmorene
stein-bre
øy
SO: geomorfologi

01165 **landmåling**
OT: fagområde
UT: fotogrammetri

02041 **landplante**
OT: plante (funksjon)
UT: fjellplante

01055 **landskapsarkitektur**
OT: arkitektur

00197 **landskapsvern**
OT: områdevern
SO: landskapsvernområde
skjøtsel

01848 **landskapsvernområde**
OT: verneområde
SO: landskapsvern

00110 **landsplan**
BF: nasjonalplan
OT: (plan etter adm. nivå)

00742 **landtransport**
OT: transport

02050 **langdagsplante**
EN: long-day plant
OT: (plante (funksjon) etter daglengde)

01556 **langsandfang**
EN: longitudinal grit chamber
NO: Sandfang i form av et langstrakt rektangulært basseng. Ofte med utløpsanordning som sikrer konstant hastighet ved varierende hydraulisk belastning [TEKN].
OT: sandfang
SO: luftet sandfang

02047 **langskuddplante**
OT: vannplante

01538 **langsomfilter**
EN: slow sand filter
NO: Sandfilter for biologisk og mekanisk rensing av drikkevann [TEKN]. Kommentar: Vanlig overflatebelastning for filteret 0.1- 0.2 m3/m2h. Intermittent drift med lange driftsperioder. Rengjøring ved mekanisk fjerning av filterhuden [TEKN].
OT: filter
SO: hurtigfilter
sandfilter

01429 **langtidslufter**
EN: extended aeration plant
NO: Anlegg for biologisk rensing av avløpsvann etter aktivslammetoden. Hovedenhetene for l. er luftebasseng og sedimenteringsbasseng. Avløpsvannet har lang oppholdstid i luftebassenget (slambelastningsfaktor lavere enn 0.1) [TEKN]. Kommentar: Langtidslufting blir hovedsakelig benyttet for små renseanlegg [TEKN].
OT: lufter
UT: oksidasjonskanal
SO: aktivslammetode
høybelastet aktivslamanlegg
konvensjonelt aktivslamanlegg
luftebasseng

00100 **langtidsplan**
OT: plan
SO: langtidsplanlegging
strategisk planlegging

00032 **langtidsplanlegging**
OT: planlegging
SO: langtidsplan

00515 **langtransportert forurensning**
OT: luftforurensning

02074 **larve**
EN: larva
OT: utviklingsstadium
UT: kopopoditt
naupliuslarve

00625 **lateral erosjon**
EN: lateral erosjon
NO: Sideveis erosjon langs elveløp [NVE].
OT: erosjon

01222 **latrine**
EN: pit privy
NO: Primitiv innretning (grop eller grøft) for avføring og urin. Dekkes til etter bruk [TEKN].
OT: avløpsanlegg

02613 **lavalpin sone**
OT: alpin sone

01303 **lavbelastet aktivslamanlegg**
OT: aktivslamanlegg

01307 **lavbelastet filter**
EN: low-rate filter
NO: Brukes om biologisk filter med overflatebelastning mindre enn 0.1 m^3/m^2h. Maksimal volumbelastning ca 5 pe pr m^3 eller ca 0.25 kg BOF7 pr m^3 filtermateriale og døgn [TEKN].
OT: biologisk filter
SO: høybelastet filter

00924 laveste regulerte vannstand
BRUK: **nedre reguleringsgrense**

01479 **lavtrykkspumpe**
EN: low pressure pump
NO: Pumpe med lavt leveringstrykk [TEKN]. Kommentar: Når l. er en sentrifugalpumpe, er det vanligvis en ettrinnspumpe. Løftehøyde mindre enn 20 m v.s [TEKN].
OT: pumpe
SO: høytrykkspumpe

00912 **lavvannføring**
EN: low water flow
minimum flow
NO: Den minste målte vannføringen i en elv i løpet av et hydrologisk år, normalt uttrykt som det laveste døgnavløpet [NVE]. Kommentar: Man skiller mellom absolutt minste vannføring, midlere minstevannføring og alminnelig lavvannføring. Sistnevnte beregnes etter en relativt komplisert metode, men har en viktig juridisk anvendelse [NVE].
OT: vannføring
SO: minstevannføring
vannføringsmåling

00024 **ledelse**
OT: administrativ aktivitet*

01278 **ledemur**
EN: diversion wall
NO: En mur som avleder snøskred eller flomvann, for å unngå mulige skader [NVE].
OT: snøforbygning
SO: flom
skred

00835 ledningsevne
BRUK: **konduktivitet**

01344 **ledningsfundament**
BF: grøftebunn
NO: Lag av steinfri masse (sand, grus e.l.) som den nederste ledningen i en grøft hviler på [TEKN]. Kommentar: L. er vanligvis godt komprimert og av en minste tykkelse på 10-20 cm [TEKN].
OT: grøft (ledning)

01331 **ledningsnett**
EN: pipeline network
NO: Rørnett til utendørs fordeling av vann eller oppsamling av avløpsvann [TEKN].
OT: vanntransportanlegg*
UT: avløpsnett
grøft (ledning)
infiltrasjonsgalleri
omløp
vannledningsnett
SO: armatur
asfalt

01345 **ledningssone**
NO: Fundamentlag for bunnledningen, omfyllingen opp til topp, øverste ledning og nødvendig beskyttelseslag over øverste ledning [TEKN].
OT: grøft (ledning)
SO: avstivning
omfyllingssone

02485 **legemiddel**
BF: farmasøytika
OT: (kjemikalie etter bruk)
UT: antibiotika
SO: medisin

02396 **legering**
OT: stoff (struktur)
UT: amalgam
ferrosilisium

00989 **leggedybde**

NO: Dybden fra terrengoverflaten til innvendig bunn av rør i grunnen [TEKN].
OT: teknisk parameter
SO: avstivning

01694 **leire**
OT: (løsmasse etter kornstørrelse)

01687 **leirjord**
OT: jordsmonn

00461 **lekkasje**
EN: leakage
NO: Tap av væske eller gass som følge av utetthet på beholder eller ledning [TEKN].
OT: fenomen
UT: lekkasjelyd
vannlekkasje
SO: lekkasjesøking

01422 lekkasjedetektor
BRUK: **lekkasjesøker**

00462 **lekkasjelyd**
EN: leak sound
NO: Lyd ved lekkasje på vannledning [TEKN].
OT: lekkasje
SO: lekkasjesøking

01422 **lekkasjesøker**
BF: lekkasjedetektor
EN: leakage detector (for listening)
NO: Apparatur for avlytting av lekkasjelyder. Består av mikrofon, forsterker og høretelefon [TEKN].
OT: teknisk utstyr
SO: lekkasjesøking

00282 **lekkasjesøking**
EN: leakage detection
NO: Lokalisering av lekkasje på vannledning, vanligvis ved lytting etter lekkasjelyd eller f.eks. ved trykktapsmåling der lytting er vanskelig pga. stort leggedyp e.l [TEKN].
OT: feilsøking
SO: lekkasje
lekkasjelyd
lekkasjesøker

00840 **lengde**
EN: length
OT: fysisk parameter

02582 **lengdesnitt**
EN: longitudinal section
NO: Vertikalt snitt langs en elv, kanal eller bre, trukket langs senter-linjen [NVE].
OT: profil

01480 **lensepumpe**
BF: drenspumpe
EN: drainage pump
NO: Pumpe som fjerner av vann fra anlegg eller terreng, f.eks. på byggeplasser [TEKN]. Kommentar: L. er robust og tåler tørrgang og transport av partikulært materiale [TEKN].
OT: pumpe
SO: nedsenkbar pumpe
sentrifugalpumpe

02357 lesket kalk
BRUK: **hydratkalk**

00471 **lett snøfokk**
BF: snødrev
EN: drifting snow
NO: Snøpartikler revet opp av vinden til en moderat høyde over bakken. Horisontal sikt ikke særskilt nedsatt [NVE].
OT: snøfokk

00791 **levealder**
BF: levetid
OT: alder

01880 **leveområde**
OT: (område etter økologisk funksjon)
SO: habitat

01012 **leverskade**
OT: skade

00791 levetid
BRUK: **levealder**

00768 **likevekt**
OT: egenskap
UT: kjemisk likevekt

02565 **likevektslinje**
EN: equilibrium line
NO: En linje gjennom punkter på en bre der nettobalansen er null ved slutten av et balanseår [NVE]. Kommentar: Man skiller mellom årlig og gjennomsnittlig høyde for likevektslinjen på en bre. Teoretisk kan høyden beregnes ut fra et massebalansediagram fordi høyden er en funksjon av nettobalansen [NVE].
OT: grense
SO: ablasjonsområde
akkumulasjonsområde
bre
firnlinje
klimatisk snøgrense
nettobalanse
snøgrense

00771 **likhet**
OT: egenskap

02487 **lim**
OT: (kjemikalie etter bruk)

01450 **limnigraf**
EN: limnigraph
water level recorder
NO: Instrument som registrerer vannstandens variasjon med tiden [NVE]. Kommentar: Eldre limnigrafer var helt mekaniske, der de

vertikale bevegelsene av en flottør ble tegnet på et papir, trukket fram av et urverk. Senere års instrument er elektronisk, med digital datalagring, og betegnes dataloggere [NVE].
OT: vannstandsmåler
SO: hydrogram
hydrometrisk stasjon
limnigram
vannføringskurve

02673 **limnigram**
BF: vannstandskurve
EN: limnigramme
NO: Kurve som viser vannstand i relasjon til tiden [NVE].
OT: måleresultat
SO: hydrogram
limnigraf

01167 **limnologi**
OT: fagområde
UT: paleolimnologi
SO: ferskvannsøkologi
ferskvannsøkosystem
hydrobiologi

02336 **lindan**
BF: 1,2,3,4,5,6-heksaklorosykloheksan
OT: klorert syklisk forbindelse

02201 **litium**
OT: metall

02608 **litoralsone**
OT: akvatisk sone*

02596 **litosfære**
OT: sfære

02683 **litteraturdatabase**
OT: database

00325 **litteratursøking**
OT: informasjonsgjenfinning

02010 **littoralt bunndyr**
OT: bunndyr

00626 **lokal erosjon**
EN: local erosion
NO: Erosjon i tilknytning til tekniske anlegg, dammer, broer, kulverter, drensrør osv [NVE]. Kommentar: Avgrensningen skyldes den tradisjonelle inndelingen i engineering sciences og earth sciences som er vanlig i internasjonal sammenheng [NVE].
OT: erosjon

00033 **lokalplanlegging**
OT: planlegging

00076 **lovbestemmelse**
BF: forordning
OT: bestemmelse
SO: lovverk

00226 **lov om motorferdsel i utmark**
OT: lovverk

00218 **lovverk**
OT: juridisk virkemiddel
UT: arbeidsmiljøloven
dyrevernloven
energiloven
forurensningsloven
forvaltningsloven
friluftsloven
lakse- og innlandsfiskeloven
lov om motorferdsel i utmark
naturvernloven
oppdrettsloven
petroleumsloven
plan- og bygningsloven
produktkontrolloven
vassdragsloven
vassdragsreguleringsloven
viltloven
SO: lovbestemmelse

00924 LRV
BRUK: **nedre reguleringsgrense**

01655 **luft**
OT: naturobjekt
SO: luftkjemi
luftkvalitet

01230 **luftebasseng**
BF: luftetank
EN: aeration tank
NO: Basseng eller tank for lufting av vann eller avløpsvann [TEKN].
OT: basseng
SO: langtidslufter
lufter
luftetid
lufting
oksidasjonskanal

01424 **lufter**
BF: lufteutstyr
EN: aerator
NO: Utstyr for å tilføre luft til vann eller avløpsvann [TEKN].
OT: luftesystem
UT: diffusor (lufter)
Inkalufter
kaskadelufter
kontaktlufter
langtidslufter
mammutlufter
overflatelufter
SO: luftebasseng
lufting
vannbehandling

01423 **luftesystem**
EN: aeration system
NO: System for å tilføre luft til vann eller avløpsvann ved overrisling, mekanisk omrøring eller innblåsing [TEKN].
OT: teknisk utstyr

UT: **lufter**
SO: oksygeneringskapasitet

01230 luftetank
BRUK: **luftebasseng**

00990 **luftetid**
EN: aeration period
NO: Oppholdstid i luftebasseng [TEKN].
OT: teknisk parameter
SO: luftebasseng

01557 **luftet sandfang**
EN: aerated grit chamber
NO: Enhet for å fjerne sand fra avløpsvann, med lufteutstyr for å hindre sedimentering av organisk stoff [TEKN].
OT: sandfang
SO: langsandfang

01424 lufteutstyr
BRUK: **lufter**

00465 **luftfenomen***
OT: fenomen
UT: dis
smog
tåke
vind

00514 **luftforurensning**
OT: forurensning
UT: langtransportert forurensning

00841 **luftfuktighet**
EN: humidity
OT: fysisk parameter
UT: relativ luftfuktighet

00404 **lufting**
EN: aeration
NO: Tilførsel av luft til vann eller avløpsvann. Luft kan tilføres vha. overflatelufting eller trykkluftinnblåsing [TEKN].
OT: teknisk prosess
OT: vannbehandling
UT: diffusorlufting
forlufting
overflatelufting
SO: aktivering
aktivslam
kontaktvalse
luftebasseng
lufter

00690 **lufting**
EN: pressure relief
NO: Utslipp av uønsket luft eller gass fra trykkledning [TEKN].
OT: vannbehandling
OT: teknisk prosess

01123 **luftkjemi**
OT: meteorologi
SO: kjemi
luft

01513 luftklokke
BRUK: **vindkjel**

00762 **luftkvalitet**
OT: miljøkvalitet
SO: luft

01494 **luftputekammer**
EN: air cushion chamber
NO: Avstengt luftvolum i driftsvannvei til en turbin for å utjevne trykksvingninger. Kommentar: Lufttrykket varierer med trykkendring i driftsvannveien [TEKN].
OT: reguleringsanordning
SO: rørgate
trykksjakt

00743 **lufttransport**
OT: transport

01023 **luftveissykdom**
OT: sykdom

01495 **luke**
EN: gate
NO: Reguleringsanordning som gjør at man kan heve eller senke vannstanden i magasinet [TEKN]. Kommentar: Anvendt ved tunneler, kanaler og i dammer for å stenge eller åpne vannveien [TEKN].
OT: reguleringsanordning
UT: glideluke
gummiluke
klappeluke
rulleluke
segmentluke
sektorluke
tappeluke
SO: dam
inntak

01539 **lukket filter**
EN: closed filter
NO: Filter innebygd i lukket beholder, vanligvis av stål [TEKN]. Kommentar: Benyttes oftest som trykkfilter [TEKN].
OT: filter
SO: trykkfilter

00772 **lukt**
OT: egenskap

02500 **lut**
OT: base

01779 **lynghei**
OT: vegetasjonstype

02052 **lyngvekst**
OT: (plante (funksjon) etter vekstform)

00499 **lys**
OT: elektromagnetisk stråling

02382 **lystgass**
BF: N_2O

OT: NOX

00975 **løftehøyde**
OT: høydeforskjell
UT: geodetisk løftehøyde
manometrisk løftehøyde
statisk løftehøyde
total løftehøyde

01741 **løpsmønster**
EN: channel pattern
NO: Samlebegrep som beskriver elveløpenes form og sammensetning [NVE].
Kommentar: Løpene kan være meandrerende, forgrenet eller rette [NVE].
OT: elveløp
UT: forgrenet elveløp
meander

02502 løsemiddel
BRUK: **løsningsmiddel**

01656 **løsmasse**
BF: avsetning
jord
OT: naturobjekt
UT: jordart
mobilt materiale
sediment
(løsmasse etter deler)
(løsmasse etter kornstørrelse)

(løsmasse etter deler)
OT: løsmasse
UT: jordsmonn
undergrunn

(løsmasse etter kornstørrelse)
OT: løsmasse
UT: blokk
finmateriale
grus
leire
sand
silt
stein

02527 **løsning**
OT: mekanisk blanding
SO: løsningsmiddel

02502 **løsningsmiddel**
BF: løsemiddel
oppløsningsmiddel
OT: (kjemikalie etter kjemisk egenskap/rolle)
SO: løsning

01676 **løss**
OT: vindavsetning

00484 **løssnøskred**
BF: mjølskred
pulverskred
EN: loose snow avalanche
powder avalanche
NO: Et skred som starter i et punkt og som består av løs, vanligvis helt tørr snø [NVE].
Kommentar: Et løssnøskred skaper en kraftig vind fordi snøpartikler blander seg med luften. Skredvinden kan gå langt, tom. oppover motsatt dalside og anrette skader der [NVE].
OT: snøskred

01396 **løst kulturminne**
OT: kulturminne
UT: arkeologisk funn

01784 **løvskog**
OT: skog

01591 **magasin**
EN: reservoir
storage
NO: Et oftest kunstig oppdemmet vannvolum for kraftproduksjon, irrigasjon, fløtning, drikkevann eller flomkontroll [NVE].
Kommentar: Ordet brukes også for naturlige ledd med lang oppholdstid i vannets kretsløp, f.aks. grunnvannsmagasin. Også senkningsmagasin kan forekomme, da senkes vannstanden under den naturlige i en sjø [NVE].
OT: objekt
UT: buffermagasin
flerårsmagasin
grunnvannsmagasin
inntaksmagasin
reguleringsmagasin
snømagasin
SO: korttidsregulering
nedre reguleringsgrense
nyttbart magasin
overløp (dam)
regulering (hydrologi)
reguleringsdam
reguleringsgrense
regulert vannføring
sjøregulering
tapping
vannkraft
øvre reguleringsgrense

02674 **magasinkurve**
EN: stage volume curve
NO: En kurve som viser relasjonen mellom vannstand og vannvolum i et magasin [NVE].
OT: måleresultat
SO: tapping

00807 **magefyllingsgrad**
OT: biologisk parameter

02202 **magnesium**
OT: metall

02048 **makrofytt**
OT: vannplante

02549 **makronæringsstoff**
OT: næringssalt

02028 **makrozooplankton**
OT: dyreplankton

01211 **makroøkonomi**
OT: økonomi

00913 **maksimalvannføring**
EN: peak discharge
NO: Den høyeste momentane vannføringen i en gitt periode [NVE].
OT: vannføring
SO: dimensjonerende nedbør

00859 **maksimumstemperatur**
EN: maximum temperature
NO: Høyeste registrerte temperatur i et gitt tidsrom, f.eks. i løpet av døgnet [NVE].
OT: temperatur

02488 **maling**
OT: (kjemikalie etter bruk)

01431 **mammutlufter**
EN: airlift aerator
mammothaerator
NO: Utstyr for tilførsel av luft til vann eller avløpsvann etter mammutpumpeprinsippet [TEKN].
OT: lufter
SO: mammutpumpe

01481 **mammutpumpe**
EN: airlift pump
NO: Pumpe som består av vertikalt rør med lufttilførsel i bunnen, og benyttes ved liten nivåhevning i forhold til neddykkingen [TEKN]. Kommentar: Den virker delvis ved at vann eller avløpsvann fortrenges av den innblåste luft eller gass, delvis ved at luft/vannblandingen har lavere tetthet enn omkringliggende væske, slik at blandingen drives opp av hydrostatisk trykk. Benyttes mye for pumping av slam i aktivslamanlegg [TEKN].
OT: pumpe
SO: mammutlufter
pneumatisk pumpe

02203 **mangan**
OT: metall

00408 **manganfjerning**
OT: vannbehandling

00687 **manganutfelling**
OT: metallutfelling

00750 mangfold
BRUK: **diversitet**

01461 **manometer**
EN: manometer
NO: Instrument for måling av væske- eller gasstrykk [TEKN].
OT: trykkmåler
SO: manometrisk løftehøyde

00977 **manometrisk løftehøyde**
EN: manometric head
NO: Summen av en pumpes manometriske sugehøyde og trykkhøyde [TEKN].
OT: løftehøyde
SO: manometer
manometrisk sugehøyde
manometrisk trykkhøyde
statisk løftehøyde

00982 **manometrisk sugehøyde**
EN: manometric suction head
NO: Summen av statisk sugehøyde og friksjonstap mellom pumpens sentrum og væskenivået på sugesiden [TEKN].
OT: sugehøyde
SO: manometrisk løftehøyde
statisk sugehøyde

00986 **manometrisk trykkhøyde**
EN: manometric pressure head
NO: Summen av statisk trykkhøyde og friksjonstap mellom pumpens sentrum og høyeste væskenivå på trykksiden [TEKN].
OT: trykkhøyde
SO: manometrisk løftehøyde
statisk trykkhøyde

01674 **marin avsetning**
OT: sedimentær avsetning

01079 **marin biologi**
OT: biologi
SO: hydrobiologi
marin økologi

02025 marin fisk
BRUK: **saltvannsfisk**

00123 **marin naturforvaltning**
OT: naturforvaltning
UT: kystsoneforvaltning

02014 **marin organisme**
EN: marine organism
OT: akvatisk organisme

01961 **marint vann**
OT: vann

01815 **marint økosystem**
EN: marine ecosystem
OT: akvatisk økosystem

01095 **marin økologi**
BF: fjordøkologi
kystsoneøkologi
OT: akvatisk økologi
SO: marin biologi

01962 **markvann**

EN: soil water
NO: Vann i øvre jordlag, der det også finnes luft i porene, dvs. over grunnvannspeilet [NVE]. Kommentar: Omfatter også vanndamp i porene. Markvannet kan transporteres oppover (ved fordampning fra jordoverflaten) eller nedover (ved snøsmelting eller regn) [NVE].
OT: vann
UT: kapillarvann
SO: grunnvann
umettet sone

02617 markvannssone
BRUK: **umettet sone**

01540 **marmorfilter**
EN: marble filter
NO: Filter med filtermasse av knust marmor. Anvendes som basisk filtermasse [TEKN]. Kommentar: Er bare effektivt for meget bløtt vann [TEKN].
OT: filter
SO: basisk filtermasse

01786 marsk
BRUK: **myr**

01553 **maskinrenset rist**
EN: mechanically cleaned screen
NO: Vanligvis finrist med maskindrevet rensegaffel for fjerning av tilbakeholdt materiale [TEKN]. Kommentar: Ofte diskontinuerlig, automatisk drift [TEKN].
OT: rist
SO: håndrenset rist

02659 **massebalanse**
EN: mass balance
NO: Differansen mellom mottatt masse (akkumulasjon eller vinterbalanse) og avgitt masse (ablasjon eller sommerbalanse) for en bre [NVE]. Kommentar: Massebalansen kan være positiv eller negativ, og angis oftest som et spesifikt tall, f.eks. cm vannekvivalent. Hvis absolutte tall brukes, angis massebalansen i mill. m3 vann [NVE].
OT: beregningsresultat
UT: sommerbalanse
vinterbalanse
SO: ablasjon
ablasjonssesong
akkumulasjon
akkumulasjonssesong
balanseår
bre
sommerakkumulasjon
temporær snøgrense
total ablasjon
total akkumulasjon

00473 **massebevegelse**
OT: fenomen
UT: brebevegelse
jordsig
kalving
skred
snøras
snøsig

01250 **massivdam**
BF: gravitasjonsdam
EN: gravity dam
NO: Dam som utnytter dammens vekt for å motstå vanntrykket [TEKN]. Kommentar: Kan utføres som jordfyllings-, steinfyllings- eller betongdam [TEKN].
OT: dam
UT: jordfyllingsdam
steinfyllingsdam
SO: betongdam
hvelvdam
platedam

01952 **massiv is**
EN: massive ice
NO: Tett is, ugjennomtrengelig for rennende vann eller luft [NVE].
OT: is

01169 **matematikk**
OT: fagområde
UT: geometri
mekanikk
numerisk analyse
statistikk
SO: matematisk analyse

00296 **matematisk analyse**
OT: analyse
SO: matematikk

00531 **matematisk metode**
OT: metode

00330 **matematisk modellering**
OT: modellering

02505 **materiale**
OT: stoff og materiale (funksjon)
UT: asfalt
filtermateriale
glass
gummi
kiselgur
papir
plast
sement
stål
tjære
tre (materiale)

02721 **materialressurs**
OT: naturressurs
UT: biotisk ressurs
innstrømmingsressurs
mineralressurs

01743 **meander**
EN: meander

NO: En kurve som en elv kan danne når den forandrer løp fra side til side pga. erosjon (i yttersvingene) og sedimentasjon (i innersvingene) [NVE]. Kommentar: Forekommer aktivt bare når elven renner over et flatt landskap. Hvis landskapet senere heves, kan meandermønsteret skjæres ned i fjell (antesedent meander) [NVE].
OT: løpsmønster
UT: serpentin
SO: kroksjø

02731 **median**
EN: median
NO: Den midleste verdi i en tallrekke, når rekken er rangert fra høyeste til laveste verdi [NVE]. Kommentar: Kan sammenfalle med eller avvike noe fra middelverdien av samtlige målte verdier [NVE].
OT: gjennomsnittstall*
SO: middelverdi

00914 **median vannføring**
EN: 50 % duration discharge
NO: Den vannføringen som overskrides i 50 % av tiden [NVE].
OT: vannføring
SO: varighetskurve

01175 **medisin**
OT: fagområde
UT: epidemiologi
immunologi
patologi
veterinærmedisin
SO: legemiddel

00556 **meiose**
OT: celledeling

01171 **mekanikk**
OT: matematikk

02520 **mekanisk blanding**
OT: stoff og materiale (funksjon)
UT: aerosol
dispersjon
emulsjon
gel
kolloidal oppløsning
løsning
oppslemming
suspensjon

00633 **mekanisk forvitring**
OT: forvitring

01309 mekanisk/kjemisk renseanlegg
BRUK: **kjemisk renseanlegg**

01312 **mekanisk renseanlegg**
EN: primary treatment plant
NO: Anlegg for fjerning av flytende og sedimenterbart materiale fra avløpsvann [TEKN]. Kommentar: Består vanligvis av rist, sandfang, sedimenteringsbasseng og enheter for slambehandling [TEKN].
OT: (renseanlegg etter rensemetode)
SO: mekanisk rensing
rist
sandfang
sedimenteringsbasseng

00429 **mekanisk rensing**
BF: mekanisk vannbehandling
mekanisk vannrensing
NO: Fjerning av større slampartikler som lar seg bunnfelle innen rimelig tid (partikler ned til 0,1 - 0,2 mm). M. innebærer normalt sedimentering (bunnfelling), men kan også oppnås i siler med liten lysåpning (mindre enn 0,2 mm [TEKN])
OT: vannrensing
UT: filtrering
selvrensing (tekn.)
siling
SO: mekanisk renseanlegg
slamavskiller

00429 mekanisk vannbehandling
BRUK: **mekanisk rensing**

00429 mekanisk vannrensing
BRUK: **mekanisk rensing**

02614 **mellomalpin sone**
OT: alpin sone

01541 **membranfilter**
EN: membrane filter
NO: Filter for å filtrere vannprøver for å studere vannets partikkelinnhold, spesielt mikroorganismer. Porestørrelse vanligvis i området 0.1-1.0 μm [TEKN].
OT: filter
SO: membranfiltermetode

00432 **membranfiltermetode**
BF: membranfiltrering
OT: filtrering
SO: membranfilter

01579 **membranfilterpresse**
OT: filterpresse

00432 membranfiltrering
BRUK: **membranfiltermetode**

01473 **membranpumpe**
EN: diaphragm pump
NO: Fortrengningspumpe med membran i stedet for stempel. Ved membranens bevegelse/formforandring oppnås den nødvendige volumforandring [TEKN].
OT: fortrengningspumpe

00266 menneskelig aktivitet
BRUK: **aktivitet (menneskelig)**

00266 menneskelig virksomhet
BRUK: **aktivitet (menneskelig)**

01765 **meromiktisk innsjø**
OT: (innsjø etter sirkulasjonsmønster)

00374 **mesofil slamråtning**
EN: mesophilic sludge digestion
NO: Slamråtning i det temperaturområdet hvor mesofile bakterier har optimale livsbetingelser (20-40 °C) [TEKN].
OT: slamstabilisering
SO: anaerob slambehandling
metangjæring

01762 **mesotrof innsjø**
OT: (innsjø etter næringstilstand)

02411 **metabolitt**
OT: biokjemisk stoff

02607 metalimnion
BRUK: **termoklin**

02187 **metall**
OT: grunnstoff
UT: aluminium
arsen
barium
beryllium
bly
cesium
gull
jern
kadmium
kalium
kalsium
kobber
kvikksølv
litium
magnesium
mangan
molybden
natrium
nikkel
platina
plutonium
radium
selen
sink
strontium
sølv
tinn
uran

02541 **metallkompleks**
OT: molekyl

00685 **metallutfelling**
OT: utfelling
UT: jernutfelling
manganutfelling

01605 **metamorf bergart**
OT: bergart

00574 **metamorfose (biologi)**
OT: biologisk prosess
UT: forpupping
klekking
SO: puppe

00637 metamorfose (geologi)
BRUK: **omdanning (geologi)**

02259 **metan**
BF: metangass
OT: hydrokarbon
SO: biogass

02166 **metanbakterie**
EN: methane bacteria
NO: Bakterier som bryter ned organisk stoff bl.a. til metan [TEKN]. Kommentar: Viktig ved anaerob nedbryting av kloakkslam. M. trives best i temperaturområdet 30-37 °C og er ømfintlige for temperaturvariasjoner [TEKN].
OT: bakterie
SO: anaerob slambehandling

02259 metangass
BRUK: **metan**

00375 **metangjæring**
EN: methane fermentation
NO: Nedbryting hvor organisk stoff hovedsakelig overføres til metan og karbondioksid. Prosessen foregår vha. metanbakterier som foretrekker et svakt alkalisk miljø (pH 7-7.5) og temperaturen i området 30-37 °C [TEKN]. Kommentar: M. spiller en viktig rolle ved anaerob slamstabilisering [TEKN].
OT: slamstabilisering
SO: mesofil slamråtning

02227 **metanol**
OT: alkohol

01120 **meteorologi**
OT: geofysikk
UT: dynamisk meteorologi
klimatologi
luftkjemi
SO: temperatur

00525 **metode**
OT: aktivitet, fenomen og prosess
UT: analysemetode
matematisk metode
målemetode
prøvetakingsmetode
statistisk metode
undersøkelsesmetode

02616 **mettet sone**
BF: grunnvannssone
EN: saturated zone
NO: Område der vann fyller alle porer eller ledige rom [NVE].
OT: hydrologisk sone*
SO: grunnvann
grunnvannsspeil
umettet sone

02258 2-metyl-1,3-butadien
BRUK: **isopren**

02243 metylenklorid
BRUK: **diklormetan**

02275 **metylnaftalen**
OT: aromatisk hydrokarbon

02732 **middelverdi**
BF: aritmetisk gjennomsnitt
aritmetisk middelverdi
gjennomsnitt
EN: arithmetic mean
NO: Den verdien som framkommer ved å summere alle tallene i en tallrekke og dividere med antall tall i rekken [NVE].
OT: gjennomsnittstall*
SO: median

02456 **middmiddel**
BF: acaricid
OT: skadedyrmiddel

00915 **midlere døgnvannføring**
EN: mean daily discharge
NO: Enten det aritmetiske middel av daglige vannføringer gjennom en gitt periode, eller middelverdien av vannføringen i løpet av et døgn [NVE].
OT: vannføring

00612 **migrasjon**
OT: vandring

00060 **MIK-programmet**
OT: program

00677 **mikrobiell korrosjon**
BF: bakteriekorrosjon
OT: biologisk korrosjon

01096 **mikrobiell økologi**
OT: økologi
SO: mikrobiologi

01080 **mikrobiologi**
OT: biologi
UT: bakteriologi
SO: bakteriologisk analyse
mikrobiell økologi

00289 mikrobiologisk analyse
BRUK: **bakteriologisk analyse**

00305 **mikrobiologisk vannanalyse**
BF: bakteriologisk vannanalyse
NO: Vannanalyse som primært skal påvise visse typer bakterier som indikerer forurensing med fekalier fra mennesker eller varmblodige dyr [TEKN].
OT: vannanalyse

00767 **mikrobiologisk vannkvalitet**
OT: vannkvalitet

00500 **mikrobølge**
OT: elektromagnetisk stråling

02550 **mikronæringsstoff**
BF: sporelement
spormetall
sporstoff
OT: næringssalt

02029 **mikrozooplankton**
OT: dyreplankton

01212 **mikroøkonomi**
OT: økonomi

00250 **miljøavgift**
OT: avgift

02427 **miljøfarlig stoff**
OT: farlig stoff*
UT: forsurende stoff
fotokjemisk oksidant
klimagass
miljøgift
ozonnedbrytende stoff
radioaktivt stoff
VOC

00695 **miljøforskning**
BF: miljøvernforskning
OT: forskning

00116 **miljøforvaltning**
BF: miljøvernforvaltning
EN: environmental management
OT: forvaltning
UT: kulturforvaltning
naturforvaltning
SO: miljøpolitikk
miljøvern

02434 **miljøgift**
OT: miljøfarlig stoff
UT: organisk miljøgift
uorganisk miljøgift

00786 **miljøindikator**
OT: indikator

02691 **miljøinformasjon**
OT: informasjon

01153 **miljøkjemi**
OT: kjemi

00012 **miljøkontroll**
OT: kontroll

00761 **miljøkvalitet**
OT: kvalitet
UT: luftkvalitet
vannkvalitet

00148 **miljøorganisasjon**
OT: ideell organisasjon
SO: miljøvern

00348 miljøovervåking
BRUK: **overvåking**

00034 **miljøplanlegging**
OT: planlegging

00160 **miljøpolitikk**
OT: politikk
SO: miljøforvaltning
miljøvern

00061 **miljøprogram**
EN: environmental programme
OT: program

02725 **miljøressurs**
OT: naturressurs
UT: tilstandsressurs

01145 **miljørett**
OT: jus

00021 **miljørevisjon**
OT: revisjon
SO: utslipp
utslippskontroll

01202 **miljøteknologi**
BF: ren teknologi
OT: teknologi

00190 **miljøvern**
OT: vern
UT: kulturvern
naturvern
SO: miljøforvaltning
miljøorganisasjon
miljøpolitikk

00695 miljøvernforskning
BRUK: **miljøforskning**

00116 miljøvernforvaltning
BRUK: **miljøforvaltning**

01607 **mineral**
OT: berggrunn
UT: bergartsdannende mineral
ertsmineral
SO: mineralogi

02687 **mineralforekomst**
OT: forekomst

00583 **mineralisering**
EN: mineralization
NO: Nedbryting av organisk stoff til enkle uorganiske forbindelser [TEKN]. Kommentar: Prosessen kan foregå termisk, kjemisk eller ved mikroorganismer [TEKN].
OT: nedbryting
SO: slamstabilisering
stabilisert slam
utråtnet slam

01678 **mineraljord**
OT: (jordart etter sammensetning)

01135 **mineralogi**
OT: geologi
SO: mineral

02724 **mineralressurs**
OT: materialressurs

00702 **mineralutvinning**
OT: bergverksdrift

01793 **minerogen myr**
OT: (myr etter næringstilstand)
UT: fattig myr
intermediærmyr
rikmyr

00991 minimumsfall
BRUK: **minstefall**

00916 **minimumstapping**
BF: pålagt minstevannføring
EN: minimum release
NO: Den minste tillatte vannføringen ut fra et reguleringsmagasin [NVE]. Kommentar: I regulerte vassdrag fastsettes ofte en minstevannføring bl.a. for å sikre grunnvannsnivået nær elven eller av hensyn til fiske, turisme, osv [NVE].
OT: vannføring
SO: minstevannføring
reguleringsmagasin
tapping

00860 **minimumstemperatur**
EN: minimum temperature
NO: Laveste registrerte temperatur over et angitt tidsrom, f.eks. i løpet av døgnet [NVE].
OT: temperatur

00991 **minstefall**
BF: minimumsfall
NO: Det fallet en avløpsledning må ha for at vannet skal oppnå selvrensende hastighet ved en viss fyllingsgrad [TEKN].
OT: teknisk parameter
SO: selvrensende hastighet
selvrensing (tekn.)

00917 **minstevannføring**
EN: minimum release
NO: Vannføring som det pålegges en regulant å overskride for en nærmere bestemt periode [NVE].
OT: vannføring
SO: lavvannføring
minimumstapping
vannressursforvaltning
vassdragsloven

00557 **mitose**
OT: celledeling

00484 mjølskred

BRUK: **løssnøskred**

01680 **mobilt materiale**
EN: mobile material
NO: Materiale som ligger eksponert for erosjon og kan bringes i bevegelse [NVE].
OT: løsmasse

01398 **mobilt objekt**
OT: kulturobjekt
UT: båt
fly
kjøretøy

00329 **modellering**
OT: informasjonsbehandling
UT: matematisk modellering

00577 **modning**
OT: biologisk prosess

02530 **molekyl**
OT: stoff og materiale (funksjon)
UT: atom
elementærpartikkel
ion
isotop
metallkompleks
polymer
radikal

02458 molluscicid
BRUK: **sneglemiddel**

02204 **molybden**
OT: metall

01466 **momentanprøvetaker**
EN: momentary sampling device
NO: Manuell prøvetaker som tar en momentanprøve fra en elv [NVE].
OT: prøvetaker

01766 **monomiktisk innsjø**
OT: (innsjø etter sirkulasjonsmønster)

01658 **morene**
BF: breavsetning
skuvrand
EN: moraine
NO: Rygger eller avsetninger av materiale av ulik kornstørrelse, transportert av en bre [NVE]. Kommentar: Vanlige former er bunnmorene, sidemorene, midtmorene, endemorene m.fl [NVE].
OT: (jordart etter dannelse)
UT: bunnmorene
randmorene
SO: kvartærgeologi

01255 **morenekjerne**
EN: moraine core
NO: Tetningssjikt av morenemateriale i en steinfyllingsdam for å gjøre den vanntett [TEKN]. Kommentar: Det benyttes lokale masser dersom egnet materiale forefinnes [TEKN].
OT: damkjerne

01180 **morfologi**
OT: fagområde
UT: krystallmorfologi
SO: geomorfologi

00796 mortalitet
BRUK: **dødelighet**

02068 **morula**
OT: embryo

01403 **motorsykkel**
EN: motorcycle
OT: kjøretøy

01377 **motorveg**
OT: veg

02425 **mutagen**
OT: helsefarlig stoff

02115 **mutant**
OT: (organisme (funksjon) etter nytte/skade/funksjon)
SO: mutasjon

00578 **mutasjon**
OT: biologisk prosess
SO: mutant

00593 **mutualisme**
NO: Symbiose som ikke er nødvendig for partenes eksistens
OT: symbiose

02489 **mykningsmiddel**
OT: (kjemikalie etter bruk)

01066 **mykologi**
OT: botanikk

00594 **mykorhiza**
OT: symbiose

02416 **mykotoksin**
OT: toksin

01786 **myr**
BF: marsk
sumpmark
EN: bog
mash
moor
swamp
NO: Område som er vannmettet størstedelen av året [NVE]. Kommentar: Som oftest er materialet av organisk opprinnelse (torv) [NVE].
OT: våtmark
UT: torv
(myr etter morfologi)
(myr etter næringstilstand)

SO: forsumpning

(myr etter morfologi)
OT: myr
UT: palsmyr
soligen myr
strengmyr
teppemyr
topogen myr

(myr etter næringstilstand)
OT: myr
UT: minerogen myr
ombrogen myr

01411 **måledam**
BF: overløp
EN: measuring weir
NO: En innretning eller konstruksjon på tvers av en elv bygget for å skape et fritt fall i hensikt å måle vannstand og/eller vannføring [NVE]. Kommentar: Måledammer har ofte en V-formet utskjæring som gjør det lettere å måle ved meget lave vannføringer, men andre typer finnes også. Måledam kan også konstrueres uten fritt fall [NVE].
OT: hydrometrisk stasjon
SO: vannføringsmåling

01433 **måleinstrument**
OT: teknisk utstyr
UT: fordampningskar
glasiologisk måleinstrument*
hydrologisk måleinstrument*
komparator
konduktometer
pH-meter
termometer
trykkmåler

00532 **målemetode**
OT: metode

01364 **måleoverfall**
BF: måleoverløp
EN: weir
NO: En relativt lav barriere tvers over et elveløp, oftest konstruert slik at det dannes et vannfall [NVE]. Kommentar: Overfallet kan ha en triangelformet utskjæring eller være rektangulært [NVE].
OT: overfall
SO: vannføringsmåling

01364 måleoverløp
BRUK: **måleoverfall**

02583 **måleprofil (for snødekke)**
EN: snow course
NO: En strekning i terrenget der en rekke målinger (f.eks. av snødyp) utføres med visse mellomrom i rom og tid [NVE].
OT: profil

00062 **måleprogram**
OT: program
UT: stasjonsnettverk

02668 **måleresultat**
OT: data
UT: hydrogram
hydrostatisk trykklinje
limnigram
magasinkurve
ramprofil
summasjonskurve
vannføringskurve

01406 **målestasjon**
OT: kulturobjekt
UT: automatisk målestasjon
hydrometrisk stasjon
observasjonsbrønn
SO: datalogger
måling
stasjonsnettverk

01182 **måleteknikk**
OT: fagområde
SO: måling

00312 **måling**
OT: datainnsamling
UT: hydrologisk måling
måling in situ
måling in vitro
måling in vivo
nivåmåling
SO: målestasjon
måleteknikk

00317 **måling in situ**
OT: måling

00318 **måling in vitro**
OT: måling

00319 **måling in vivo**
OT: måling

00054 **målstyring**
OT: styring

02276 **naftalen**
OT: aromatisk hydrokarbon

01849 **nasjonalpark**
EN: national park
OT: verneområde

00110 nasjonalplan
BRUK: **landsplan**

01213 nasjonaløkonomi
BRUK: **samfunnsøkonomi**

02205 **natrium**
OT: metall

02369 **natriumforbindelse**
OT: uorganisk forbindelse

UT: bentonitt
dinatriumoksid
natriumhydroksid
natriumhypokloritt
natriumkarbonat

02372 **natriumhydroksid**
EN: sodium hydroxide
NO: Sterk base som bl.a. benyttes til alkalisering av vann. Formel: NaOH [TEKN].
OT: natriumforbindelse
SO: alkalisering
base

02373 **natriumhypokloritt**
EN: sodium hypoclorite
NO: Natriumsaltet av underklorsyrling. N. fås i handelen i form av vandige oppløsninger, som vanligvis inneholder 10-15 % klor og benyttes mye til klorering av drikkevann i mindre anlegg. Formel: NaOCl [TEKN].
OT: natriumforbindelse
SO: klorering

02374 **natriumkarbonat**
EN: sodium carbonate
NO: Natriumsalt av karbonsyre. N. reagerer basisk og benyttes til alkalisering av vann. Formel: Na_2CO_3 [TEKN].
OT: natriumforbindelse
SO: alkalisering

02370 natriummontmerillonitt
BRUK: **bentonitt**

02641 **natt**
OT: døgn

00165 **naturbase**
OT: register

00118 **naturforvaltning**
EN: nature management
OT: miljøforvaltning
UT: artsforvaltning
marin naturforvaltning
SO: naturvern

01043 **naturgass**
OT: fossil energikilde

01131 **naturgeografi**
OT: geografi

02444 **naturgjødsel**
BF: husdyrgjødsel
OT: gjødsel

00668 **naturlig grunnvannssenkning**
EN: groundwater recession
NO: Naturlig senkning av grunnvannsstanden i et gitt område [NVE].
OT: hydrologisk prosess

01598 **naturobjekt**
OT: objekt
UT: berggrunn
hav
landform
luft
løsmasse
vassdrag
vegetasjon
våtmark
økosystem

01850 **naturreservat**
OT: verneområde

02720 **naturressurs**
OT: (ressurs etter område)
UT: materialressurs
miljøressurs

00131 **naturressursforvaltning**
OT: ressursforvaltning
SO: naturvern

00192 **naturvern**
OT: miljøvern
UT: artsvern
biotopvern
vassdragsvern
SO: naturforvaltning
naturressursforvaltning
naturvernloven
naturvernområde

00227 **naturvernloven**
OT: lovverk
SO: naturvern
verneområde

01851 **naturvernområde**
OT: verneområde
SO: naturvern

01207 **naturvitenskap**
OT: vitenskap

02076 **naupliuslarve**
NO: Larvestadie hos krepsdyr
OT: larve

02156 **nedbryter**
OT: (organisme (funksjon) etter økologisk rolle)
UT: saprofytt

00579 **nedbryting**
BF: dekomponering
EN: decomposition
NO: Prosess hvor organisk stoff spaltes til enklere forbindelser [TEKN].
OT: biologisk prosess
UT: biologisk nedbryting
biologisk oksidasjon
kjemisk nedbryting
mineralisering
SO: slamstabilisering

02544 **nedbrytingsprodukt**
OT: stoff og materiale (funksjon)

UT: humus
humussyre

00488 **nedbør**
OT: fenomen
UT: hagl
rim
rimfrost
sludd
snø (nedbør)
SO: nedbørfelt
nedbørmengde

01869 **nedbørfelt**
BF: nedslagsfelt
EN: catchment area
drainage basin
NO: Et område som har et felles utløpspunkt for sitt avløp [NVE]. kommentar: utløpspunktet er naturlig definert f.eks. ved utløp i fjord, innsjø eller der to elver møtes [NVE].
OT: vassdragsområde
UT: delområde i nedbørfelt
SO: nedbør
sjøprosent
spesifikt avløp
tilsigsområde
årsavløp

00843 **nedbørmengde**
EN: precipitation
OT: fysisk parameter
UT: dimensjonerende nedbør
SO: nedbør

00924 **nedre reguleringsgrense**
BF: laveste regulerte vannstand
LRV
EN: minimum pool elevation
minimum reservoir elevation
NO: Den laveste tillatte vannstand i et reguleringsmagasin [NVE]. Kommentar: Kalles gjerne LRV i motsetning til HRV (høyeste regulerte vannstand) [NVE].
OT: reguleringsgrense
SO: magasin
øvre reguleringsgrense

01482 **nedsenkbar pumpe**
EN: submersible pump
NO: Pumpe som sammen med påbygget motor senkes i væsken [TEKN].
OT: pumpe
SO: lensepumpe

01869 nedslagsfelt
BRUK: **nedbørfelt**

02587 **nedstrøms**
EN: downstream
NO: Retningen langs vannets bevegelsesretning i en elv [NVE].
OT: retning
SO: oppstrøms

01013 **nekrose**
OT: skade

02016 nekton
BRUK: **fisk (funksjon)**

02457 nematocid
BRUK: **nematodemiddel**

02457 **nematodemiddel**
BF: nematocid
OT: skadedyrmiddel

02662 **nettobalanse**
EN: net balance
NO: Den algebraiske sum av akkumulasjonen (positiv) og ablasjonen (negativ) beregnet ved slutten av et gitt glasiologisk år [NVE]. Kommentar: Nettobalansen kan være positiv eller negativ og angis oftest som en spesifikk verdi for hele breen (cm) eller som et totalvolum (mill. m3) [NVE].
OT: beregningsresultat
SO: likevektslinje

00811 **netto primærproduksjon**
EN: net primary production
OT: primærproduksjon

02294 n-etylanilin
BRUK: **etylanilin**

01086 **neurotoksikologi**
OT: toksikologi

01705 Nieve penitentes
BRUK: **penitenter**

02206 **nikkel**
OT: metall

01812 nisje
BRUK: **økologisk nisje**

02379 **nitrat**
OT: nitrogenforbindelse
SO: fosfor

00584 **nitrifikasjon**
OT: biologisk prosess

02380 **nitritt**
OT: nitrogenforbindelse

02325 **nitroanilin**
BF: orto-nitroanilin
OT: aromatisk forbindelse

02144 **nitrofil plante**
OT: (organisme (funksjon) etter toleranse/krav)
SO: pionerart
suksesjon

02180 **nitrogen**
OT: ikke-metall

00585 nitrogenbinding

BRUK: **nitrogenfiksering**

02383 **nitrogendioksid**
BF: NO_2
OT: NOX

00585 **nitrogenfiksering**
BF: nitrogenbinding
OT: biologisk prosess

00419 **nitrogenfjerning**
BF: nitrogenrensing
OT: biologisk rensing

02375 **nitrogenforbindelse**
OT: uorganisk forbindelse
UT: ammoniakk
ammonium
cyanid
nitrat
nitritt
NOX

02384 **nitrogenmonoksid**
BF: NO
OT: NOX

02381 nitrogenoksid
BRUK: **NOX**

00419 nitrogenrensing
BRUK: **nitrogenfjerning**

02326 **nitrotoluen**
BF: 2-nitrotoluen
OT: aromatisk forbindelse

02326 2-nitrotoluen
BRUK: **nitrotoluen**

00357 **nivåkontroll**
BF: nivåstyring
EN: level control
NO: 1 Styring av nivå i naturlig vannforekomst, basseng eller kanal til konstant verdi eller innenfor bestemte grenser ved manøvrering av tilløps- eller avløpsinnretninger (pumper, ventiler osv.) [TEKN]. 2 Registrering av nivå i kanal, basseng e.l. for styring av tekniske innretninger (start, stopp av ventiler osv.) [TEKN].
OT: regulering (teknisk)*
SO: nivåmåling
nivåregulator

00320 **nivåmåling**
EN: level registration
NO: Mekanisk, optisk eller elektronisk registrering av nivå i forhold til en bestemt referansehøyde [TEKN].
OT: måling
SO: nivåkontroll

01503 **nivåregulator**
EN: level regulator
NO: Utstyr i innløps- eller utløpsarrangement for styring av nivå i naturlig vannforekomst, basseng osv [TEKN].
OT: reguleringsanordning
UT: flottørkammer
SO: nivåkontroll

00355 nivåregulering
BRUK: **flottørstyring**

00357 nivåstyring
BRUK: **nivåkontroll**

02288 n,n-dietylanilin
BRUK: **dietylanilin**

02384 NO
BRUK: **nitrogenmonoksid**

00865 **nominelt trykk**
EN: nominal pressure
NO: Kommentar: Nominelt trykk bør defineres iht PN-systemet eller systemet for trykklasser
OT: trykk

02327 **nonylfenol**
OT: aromatisk forbindelse

00208 **Nordsjøavtalen**
OT: internasjonal avtale

00090 norm
BRUK: **standard**

00992 **normaltappested**
BF: Nts
NO: Enhet som angir et tappesteds kapasitet [TEKN]. Kommentar: 1Nts = Den vannmengde som maksimalt kan tappes i en 0,5" kran ved 5m overtrykk, dvs. 0.3 l/s eller 18 l/min. For å beregne maksimalt vannforbruk i en bygning e.l. er det vanlig å regne om alle tappesteder for varmt og kaldt vann til Nts [TEKN].
OT: teknisk parameter
SO: vannforbruk

00086 **normativt dokument**
EN: normative document
NO: Dokument som gir regler eller retningslinjer for, eller karakteristiske trekk ved aktiviteter eller deres resultater
OT: dokument
UT: forskrift
kravspesifikasjon
retningslinje
standard
SO: bestemmelse

02383 NO_2
BRUK: **nitrogendioksid**

02381 **NOX**
BF: nitrogenoksid
OT: nitrogenforbindelse

UT: lystgass
nitrogendioksid
nitrogenmonoksid

02382 N_2O
BRUK: **lystgass**

00992 Nts
BRUK: **normaltappested**

01172 **numerisk analyse**
OT: matematikk

01619 **nunatakk**
EN: nunatak
NO: En liten fjellrygg, fjelltopp eller landparti som stikker opp av og er omgitt av en bre-is på alle kanter [NVE].
OT: fjell
SO: bre

00345 **nydyrking**
OT: landbruksvirksomhet

01953 **nyis**
EN: new ice
NO: Et sammenfattende uttrykk for is som nylig er dannet på et vann eller i havet [NVE].
OT: is

02077 **nymfe**
EN: nymphae
OT: utviklingsstadium

01982 **nysnø**
EN: new snow
NO: En fersk avsetning av snø der den opprinnelige formen på snøkrystallene ikke har begynt å endre seg [NVE].
OT: (snø (avsetning) etter alder)
SO: pulversnø

00880 **nyttbar fallhøyde**
EN: available head
NO: Høydeforskjellen mellom to punkter i en elv, tilgjengelig for vannkraftutbygging [NVE].
OT: fallhøyde
SO: reguleringsgrense
vannkraft

00890 **nyttbart magasin**
EN: available storage capacity
NO: Det vannvolum i et magasin som ligger mellom høyeste (HRV) og laveste (LRV) regulerte vannstand [NVE].
OT: hydrologisk parameter
SO: flomtap
magasin
reguleringsgrense
vannkraft

02104 nyttevekst
BRUK: **kulturvekst**

00705 **næringsfiske**
OT: fiske

01803 **næringskjede**
EN: food chain
OT: næringsnett

00013 **næringsmiddelkontroll**
OT: kontroll

01802 **næringsnett**
EN: food web
OT: (økosystem etter deler)
UT: næringskjede

00564 **næringsopptak**
OT: fysiologisk prosess
SO: næringsstoff

00161 **næringspolitikk**
BF: industripolitikk
OT: politikk

01804 **næringspyramide**
OT: (økosystem etter deler)

02548 **næringssalt**
BF: plantenæring
plantenæringssalt
plantenæringsstoff
EN: nutrient salt
NO: Gruppe uorganiske forbindelser som er nødvendige for planters vekst. Omfatter makronæringsstoff (trenges i store mengder) og mikronæringsstoff (trenges i små mengder) [TEKN].
OT: næringsstoff
UT: makronæringsstoff
mikronæringsstoff
SO: fosfor
vannforurensning

02547 **næringsstoff**
EN: nutritient
OT: stoff og materiale (funksjon)
UT: næringssalt
SO: fosfat
næringsopptak

00613 næringssøk
BRUK: **næringsvandring**

00613 **næringsvandring**
BF: næringssøk
OT: vandring

01370 **nødoverløp**
EN: emergency weir
NO: Overløp for å hindre oversvømmelse under spesielle forhold [TEKN].
OT: overløp

02634 **nødutløp**
EN: emergency outlet
NO: Utløp som normalt ikke brukes, men som er plassert i et anlegg, basseng eller

ledning av sikkerhetsmessige grunner [TEKN].
OT: utløp

00773 **nøyaktighet**
OT: egenskap

00679 **nøytralisering**
EN: neutralization
NO: Tilsetning av en sur oppløsning til en basisk - eller omvendt - slik at blandingen blir nøytral (pH 7). Ved n. reagerer hydrogenioner (H+) med hydroksylioner (OH-) og danner vann [TEKN].
OT: kjemisk prosess
SO: avgiftning
avsyring
pH-verdi

02534 **nøytron**
OT: elementærpartikkel

01509 **nåleventil**
EN: needle valve
NO: Strømningsregulering vha. en nål som går mot et sete [TEKN]. Kommentar: Nålens avstand fra setet regulerer vannstrømmen [TEKN].
OT: ventil
SO: kuleventil
spjeldventil

01945 nålis
BRUK: **isnål**

01214 **objekt**
UT: kulturobjekt
magasin
naturobjekt
område
produkt
resipient
vann

00321 **observasjon**
EN: observation
OT: datainnsamling

01412 **observasjonsbrønn**
BF: observasjonsrør
peilerør
EN: observation tube
observation well
NO: Brønn eller rør som brukes til å observere grunnvannstand og til å ta ut vannprøver [NVE].
OT: målestasjon
SO: grunnvann
grunnvannstand

01412 observasjonsrør
BRUK: **observasjonsbrønn**

00125 offentlig administrasjon
BRUK: **offentlig forvaltning**

00125 **offentlig forvaltning**
BF: offentlig administrasjon
offentlig styring
OT: forvaltning
UT: kommunalforvaltning
regional forvaltning
statsforvaltning

00035 **offentlig planlegging**
BF: samfunnsplanlegging
OT: planlegging
UT: kommunal planlegging
regional planlegging
sentral planlegging

00125 offentlig styring
BRUK: **offentlig forvaltning**

00696 **offentlig virksomhet**
OT: virksomhet

01203 **offshoreteknologi**
OT: teknologi

01710 **ogiver**
EN: ogives
NO: Lysere og mørkere bånd på overflaten av en dalbre. De strekker seg fra side til side, buet i brebevegelsens retning. Dannes nedenfor et kraftig brefall [NVE]. Kommentar: Opprinnelsen er omdiskutert [NVE].
OT: breformasjon
SO: blåbånd

02503 **oksidant**
OT: (kjemikalie etter kjemisk egenskap/rolle)
SO: ozon

00680 **oksidasjon**
OT: kjemisk prosess
SO: avgiftning
biologisk oksidasjon

01430 **oksidasjonskanal**
BF: ringkanal
EN: oxidation channel
oxidation ditch
NO: Langtidslufter med ekstra lang oppholdstid, som regel bestående av en kanal utformet som løpebanen på en idrettsplass [TEKN]. Kommentar: Luftingen skjer ved børstelufter som også sirkulerer vannet i kanalen [TEKN].
OT: langtidslufter
SO: luftebasseng

02181 **oksygen**
OT: ikke-metall

00945 **oksygenbehov**
EN: oxygen demand
NO: Den oksygenmengde som går med til fullstendig biokjemisk oksidasjon av nedbrytbart organisk stoff i løsning av suspensjon [TEKN].

OT: kjemisk parameter
SO: biokjemisk oksygenforbruk

00993 **oksygeneringskapasitet**
EN: oxygenation capacity
NO: Et luftesystems evne til å tilføre oksygen til vann eller avløpsvann [TEKN].
OT: teknisk parameter
SO: luftesystem

02385 **oksygenforbindelse**
OT: uorganisk forbindelse
UT: ozon
peroksid
vann (stoff)

00946 **oksygenforbruk**
NO: Summen av kjemisk og biokjemisk oksygenforbruk.
OT: kjemisk parameter
UT: biokjemisk oksygenforbruk
kjemisk oksygenforbruk
SO: vannkvalitet

00950 **oksygeninnhold**
OT: kjemisk parameter
UT: oksygenmetning
oksygenunderskudd
oppløst oksygen

00951 **oksygenmetning**
EN: oxygen saturation
NO: Den høyeste konsentrasjonen av oksygen i vann ved gitte betingelser (temperatur, trykk o.a.) [TEKN]. Kommentar: Forbigående overmetning kan forekomme som følge av fotosyntese [TEKN].
OT: oksygeninnhold
SO: oksygenunderskudd
oppløst oksygen

00808 **oksygenopptak**
OT: biologisk parameter

00952 oksygensvikt
BRUK: **oksygenunderskudd**

00952 **oksygenunderskudd**
BF: oksygensvikt
EN: oxygen defiency
NO: Underskudd på oppløst oksygen i forhold til metningskonsentrasjonen [TEKN].
OT: oksygeninnhold
SO: oksygenmetning
oppløst oksygen

02318 **oktaklorstyren**
OT: halogenert aromatisk forbindelse

01767 **oligomiktisk innsjø**
OT: (innsjø etter sirkulasjonsmønster)

00688 **oligotrofiering**
OT: prosess
SO: eutrofiering

01763 **oligotrof innsjø**
OT: (innsjø etter næringstilstand)

01044 **olje**
OT: fossil energikilde

02524 **oljeemulsjon**
BF: vann i olje
OT: emulsjon

00703 **olje- og gassutvinning**
OT: bergverksdrift
SO: petroleumsloven

00157 **oljepolitikk**
OT: energipolitikk

00523 **oljesøl**
OT: vannforurensning

01547 **oljeutskiller**
BF: bensinutskiller
EN: gasoline separator
oil separator
NO: Enhet for å fjerne olje, bensin eller andre væsker fra avløpsvann [TEKN].
OT: separasjonsutstyr
SO: fettutskiller
renseanlegg

00171 **oljevernberedskap**
OT: beredskap

01797 **ombrogen myr**
OT: (myr etter næringstilstand)

00637 **omdanning (geologi)**
BF: metamorfose (geologi)
OT: fysisk prosess

01346 **omfyllingssone**
NO: Den delen av ledningssonen som strekker seg fra utvendig bunn av nederste ledning til og med det nødvendige beskyttelseslag over topp av øverste ledning i ledningsanlegg i grøft [TEKN].
OT: grøft (ledning)
SO: ledningssone

01348 **omløp**
EN: by-pass
NO: Anordning av rør, kanal og tunnel med avstengningsanordninger for å kunne lede vannet forbi hele eller deler av et anlegg [TEKN].
OT: ledningsnett
SO: forbitapping

02134 **omnivor**
EN: omnivor
NO: alt-etende
OT: heterotrof organisme

01825 **område**
OT: objekt
UT: administrativt område

(område etter arealbruk)
(område etter bosettingsmønster)
(område etter eierforhold)
(område etter naturgitte forhold)
(område etter økologisk funksjon)
SO: områdeforvaltning

(område etter arealbruk)
OT: område
UT: boligområde
dyrket mark
friareal
friluftsområde
hogstflate
industriområde
innmark
kulturlandskap
park
plantefelt
regulert område
utmark
verneområde
villmark

(område etter bosettingsmønster)
OT: område
UT: by
bygd
tettsted

(område etter eierforhold)
OT: område
UT: privat grunn
statsgrunn

(område etter naturgitte forhold)
OT: område
UT: ablasjonsområde
akkumulasjonsområde
bredekket område
restfelt
tilsigsområde
utløpssone
vassdragsområde

(område etter økologisk funksjon)
OT: område
UT: beiteområde
gyteområde
hekkeområde
kalveområde
leveområde
oppvekstområde

00129 **områdeforvaltning**
OT: forvaltning
SO: område

00196 **områdevern**
OT: vern
UT: landskapsvern
SO: verneområde

00530 **omvendt osmose**
EN: reverse osmosis
NO: Diffusjon av et oppløsningsmiddel gjennom en semipermeabel membran fra en konsentrert til en mindre konsentrert oppløsning, ved et mottrykk som er større enn det osmotiske trykk [TEKN]. Kommentar: O.o. benyttes bl.a. ved avsalting av sjøvann [TEKN].
OT: separasjonsmetode
SO: avsalting
osmose

00057 **oppdrag**
OT: arbeidsoppgave*

01276 **oppdrettsanlegg**
OT: anlegg

02105 **oppdrettsfisk**
OT: domestisert organisme
UT: akvariefisk
settefisk

00228 **oppdrettsloven**
OT: lovverk

01204 **oppdrettsteknologi**
OT: teknologi

01443 **opphengt flygel**
EN: wire suspended current meter
NO: En anordning for å måle vannhastighet, spesielt i dypt vann [NVE].
OT: flygel
SO: kabelbane
vannføringsmåling

00891 **oppholdstid**
EN: retention time
turnover time
NO: Den tiden det tar å fylle et volum tilsvarende innholdet i en sjø eller et magasin, ved gjennomsnittlig naturlig tilsig [NVE]. Kommentar: Mange vannpartikler vil fysisk oppholde seg kortere eller lengre tid før de forlater sjøen eller magasinet. Oppholdstid er en teoretisk størrelse [NVE].
OT: hydrologisk parameter
SO: innsjø
tilsig

01770 oppkomme
BRUK: **kilde**

00137 opplæring
BRUK: **undervisning**

02502 oppløsningsmiddel
BRUK: **løsningsmiddel**

00953 **oppløst oksygen**
EN: dissolved oxygen
NO: Gassformig (molekylært) oksygen oppløst i vann [TEKN]. Kommentar: Løseligheten avtar med økende temperatur og saltinnhold, og tiltar med økende trykk. O.o. kan gi opplysninger om biologisk

stoffomsetning og organisk belastning. O.o. bestemmes etter Winklers metode eller ved elektrokjemisk analyse. Enhet: mg O_2/l [TEKN].
OT: oksygeninnhold
SO: oksygenmetning
oksygenunderskudd

00954 **oppløst stoff**
EN: dissolved matter
dissolved solid
DS
NO: Uorganiske eller organiske forbindelser oppløst i væske [TEKN]. Kommentar: O.s. bestemmes ved inndamping, oftest ved 105 °C, av prøve som har passert spesifisert filter. Enhet: mg/l [TEKN].
OT: kjemisk parameter
SO: suspendert stoff
tørrstoff

00347 **opprusting og utvidelse (vannkraft)**
EN: rearment and extension
NO: Økning av kapasiteten på vannkraftstasjoner innenfor foreliggende konsesjonsbetingelser [TEKN]. Kommentar: Består ofte i å montere nye maskinelle og elektriske komponenter som har bedre virkningsgrad enn det gamle utstyret. Reguleringsreglement for magasinene kan i mange tilfeller utnyttes mer rasjonelt [TEKN].
OT: aktivitet (menneskelig)
SO: kraftutbygging

02528 **oppslemming**
BF: slurry
EN: slurry
NO: Utrørt fast stoff i vann eller annen væske [TEKN].
OT: mekanisk blanding
SO: suspensjon

02588 **oppstrøms**
EN: upstream
NO: Retningen motsatt vannets bevegelsesretning i en elv [NVE].
OT: retning
SO: nedstrøms

00443 **oppstuving**
EN: backwater
NO: En forhøyning av vannflatens nivå i en elv eller en sjø i forhold til det normale ved samme vannføring [NVE]. Kommentar: Oppstuving forekommer oftest på grunn av en naturlig eller kunstig hindring nedstrøms [NVE].
OT: elvefenomen
UT: isoppstuving
SO: bunnis
translasjonsbølge

00014 **oppsyn**
OT: kontroll
UT: fiskeoppsyn
jaktoppsyn

01881 **oppvekstområde**
OT: (område etter økologisk funksjon)

02704 **orden**
OT: takson

00138 **organ (forvaltning)**
EN: body
NO: Rettslig eller administrativ enhet med spesielle oppgaver og en spesiell struktur
OT: administrasjon, forvaltning, jus og økonomi*
UT: domstol
fylkeskommune
internasjonalt organ
kommune (organ)
organisasjon
statlig organ

00145 **organisasjon**
EN: organization
NO: Organ som er basert på medlemskap fra andre organer eller personer, med fastsatte statutter og egen administrasjon
OT: organ (forvaltning)
UT: ideell organisasjon
vannverk (organisasjon)

00025 **organisering**
OT: administrativ aktivitet*
SO: program
prosjekt

01663 **organisk avsetning**
OT: (jordart etter dannelse)
UT: torv

02217 **organisk forbindelse**
BF: organisk materiale
organisk stoff
OT: kjemisk forbindelse
UT: alifatisk forbindelse
aromatisk forbindelse
syklisk ikke-aromatisk forbindelse
SO: organisk kjemi

01679 **organisk jord**
OT: (jordart etter sammensetning)

01154 **organisk kjemi**
OT: kjemi
SO: organisk forbindelse

02217 organisk materiale
BRUK: **organisk forbindelse**

02435 **organisk miljøgift**
OT: miljøgift

02217 organisk stoff
BRUK: **organisk forbindelse**

02000 **organisme (funksjon)**
UT: akvatisk knyttet organisme*

akvatisk organisme
fugl (funksjon)
plante (funksjon)
sambu
særbu
terrestrisk organisme
utviklingsstadium
(organisme (funksjon) etter ant. kromosomer)
(organisme (funksjon) etter kjønn)
(organisme (funksjon) etter nytte/skade/funksjon)
(organisme (funksjon) etter næringsstrategi)
(organisme (funksjon) etter toleranse/krav)
(organisme (funksjon) etter vernestatus)
(organisme (funksjon) etter økologisk rolle)
SO: biologi

(organisme (funksjon) etter ant. kromosomer)
OT: organisme (funksjon)
UT: diploid organisme
haploid organisme
polyploid organisme

(organisme (funksjon) etter kjønn)
OT: organisme (funksjon)
UT: hann
hermafroditt
hunn

(organisme (funksjon) etter nytte/skade/funksjon)
OT: organisme (funksjon)
UT: domestisert organisme
forsøksdyr
fremmed organisme
genmodifisert organisme
giftig alge
indikatorart
mutant
pelsdyr
proviniens
skadedyr
trekkende art
ugras
vill organisme
vilt

(organisme (funksjon) etter næringsstrategi)
OT: organisme (funksjon)
UT: autotrof organisme
heterotrof organisme

(organisme (funksjon) etter toleranse/krav)
OT: organisme (funksjon)
UT: euryhalin
euryterm
halofytt
nitrofil plante
stenohalin
stenoterm
xerofytt

(organisme (funksjon) etter vernestatus)
OT: organisme (funksjon)
UT: hensynskrevende art
sjelden art
sårbar art
truet art
utryddet art

(organisme (funksjon) etter økologisk rolle)
OT: organisme (funksjon)
UT: byttedyr
konsument
nedbryter
pionerart
predator
produsent
symbiont
vert

02163 **organisme (taksonomi)**
UT: bakterie
SO: biologi

01091 **ornitologi**
OT: zoologi
SO: fugl (funksjon)

02328 **ortodianisidin**
OT: aromatisk forbindelse

02319 **orto-klortoluen**
OT: halogenert aromatisk forbindelse

02325 orto-nitroanilin
BRUK: **nitroanilin**

02277 **orto-tolidin**
BF: 3,3-dimetylbenzidin
OT: aromatisk hydrokarbon

02386 O_3
BRUK: **ozon**

01124 **oseanografi**
OT: geofysikk
UT: fysisk oseanografi
kjemisk oseanografi

00673 **osmose**
EN: osmosis
NO: Diffusjon av et oppløsningsmiddel fra den minst til den mest konsentrerte oppløsning gjennom en membran som er ugjennomtrengelig for det oppløste stoffs molekyler. Kommentar: Det oppstår en trykkforskjell som betegnes osmotisk trykk [TEKN].
OT: diffusjon
SO: omvendt osmose

00994 **overdekning**
EN: cover
depth of backfill
NO: Dybden fra terrengoverflaten til utvendig overkant (rygg) av et rør i grunnen [TEKN].
OT: teknisk parameter
SO: leggedybde

00209 **overenskomst**

OT: internasjonal avtale

01363 **overfall**
EN: weir
NO: Konstruksjon i en elv (bekk) som frambringer et fall [NVE]. Kommentar: Ovenfor overfallet dannes en vannflate der vannstanden observeres for å kunne beregne vannføringen via en vannføringskurve [NVE].
OT: vassdragsteknisk anlegg
UT: måleoverfall
V-formet overfall

02490 **overflateaktivt stoff**
BF: tensid
OT: (kjemikalie etter bruk)
UT: dispergeringsmiddel

00904 **overflateavløp**
EN: surface flow
NO: Vann som renner på jordoverflaten før det danner sitt eget definerte løp eller når ned til en elv [NVE].
OT: avløp (hydrologi)
SO: elv

00995 **overflatebelastning**
EN: overflow rate
surface loed
NO: Hydraulisk belastning pr flateenhet [TEKN]. Kommentar: I VA-teknikken vanligvis om belastningen på sedimenteringsbasseng og andre rensetekniske enheter uttrykt i m/h eller (m^3/m^2h) [TEKN].
OT: teknisk parameter
SO: hydraulisk belastning
sedimenteringsbasseng
volumbelastning

01432 **overflatelufter**
EN: surface aerator
NO: Utstyr for tilførsel av luft til vann eller avløpsvann, ved intens, mekanisk bevegelse i vannoverflaten [TEKN].
OT: lufter

00407 **overflatelufting**
OT: lufting
SO: oveflaterlufter

01964 **overflatevann (hydrologi)**
EN: surface water
NO: Vann - stillestående eller i bevegelse - på jordoverflaten [TEKN].
OT: vann

01965 **overflatevann (limnologi)**
EN: surface water
NO: Det øverste vannlaget i hav, innsjø eller vassdrag [TEKN].
OT: vann

01367 **overløp**
EN: overflow
weir
NO: Arrangement for avleding eller måling av væskemengder. Utforming avhenger av funksjon og væskemengde: Eks.: Cipoletti overløp; trekantoverløp, V-overløp; flytende overløp; sideoverløp; trapesformet overløp; skarpkantet måleoverløp; proporsjonaloverløp; hevertoverløp [TEKN]. Kommentar: O. kan også anvendes om den vannmengde som avledes/måles [TEKN].
OT: vassdragsteknisk anlegg
UT: Crump-overløp
flytende overløp
nødoverløp
regnvannsoverløp
sideoverløp
virveloverløp
SO: fortynningsfaktor

01411 overløp
BRUK: **måledam**

01256 **overløp (dam)**
EN: overflow
spillway
NO: En innretning eller konstruksjon som tillater vann å renne ut av et magasin når dette er fullt [NVE]. Kommentar: Det skal finnes overløp ved alle dammer, slik at f.eks. flomvann kan passere uten å skade dammen, men det skal være utformet slik at det ikke forøker de naturlige avløpsforhold. Overløpet skal normalt dimensjoneres for å tåle en 1000-årsflom [NVE].
OT: dam
SO: flom
magasin
øvre reguleringsgrense

01375 overløpsdam
BRUK: **terskel**

01892 **overskuddsslam**
EN: excess sludge
surplus sludge
NO: Den del av det aktive slammet som tas ut av aktivslamprosessen [TEKN].
OT: slam
SO: biologisk slam
sekundærslam

00447 oversvømmelse
BRUK: **flom**

01338 **overvannsledning**
EN: storm water sewer
NO: Ledning for transport av overvann og eventuelt drensvann ved separatsystemet [TEKN].
OT: avløpsledning
SO: fellesledning
spillvannsledning

00348 **overvåking**
BF: miljøovervåking
EN: monitoring

OT: aktivitet (menneskelig)
UT: integrert overvåking
separat overvåking
SO: overvåkingsprogram
overvåkingsprosjekt

00064 **overvåkingsprogram**
EN: monitoring programme
OT: program
SO: overvåking
overvåkingsprosjekt

00069 **overvåkingsprosjekt**
EN: monitoring project
OT: prosjekt
SO: overvåking
overvåkingsprogram

02386 **ozon**
BF: O_3
EN: ozone
NO: Modifikasjon (allotrop) av oksygen. Formel O_3 [TEKN]. Kommentar: Ved vanlig temperatur og trykk er o. en fargeløs, eksplosiv gass som er meget giftig og har en karakteristisk lukt. O. er et kraftig oksidasjonsmiddel og benyttes innen vannbehandling [TEKN].
OT: oksygenforbindelse
SO: oksidant
ozonering

02431 **ozon**
OT: fotokjemisk oksidant

00409 **ozonering**
EN: ozonization
NO: Behandling av vann med ozon, hovedsakelig for å bleke fargede komponenter samt fjerne lukt og smak [TEKN]. Kommentar: Ozon har sterkere bakteriedrepende virkning enn klor, men ozonkonsentrasjonen i vannet avtar raskt [TEKN].
OT: vannbehandling
SO: desinfeksjon
ozon

02438 **ozonnedbrytende stoff**
OT: miljøfarlig stoff
UT: freon

02278 **PAH**
BF: polisyklisk aromatisk hydrokarbon
OT: aromatisk hydrokarbon
SO: kreosot
tjærestoff

01983 **pakksnø**
EN: wind-packed snow
NO: Snø, sammenpakket av vinden, og med en viss hårdhet [NVE].
OT: (snø (avsetning) etter egenskap)
SO: skavl

01168 **paleolimnologi**
OT: limnologi
SO: paleontologi

01136 **paleontologi**
OT: geologi
SO: paleolimnologi

01788 **palsmyr**
OT: (myr etter morfologi)

02263 **PAN**
BF: peroksyacetylnitrat
OT: alifatisk forbindelse

02432 **PAN**
OT: fotokjemisk oksidant

00254 **pant**
OT: økonomisk virkemiddel
UT: vrakpant
SO: avgiftspolitikk

02512 **papir**
OT: materiale

00787 **parameter**
OT: egenskap og tilstand
UT: biologisk parameter
fysisk parameter
hydrologisk parameter
kjemisk parameter
teknisk parameter

02135 **parasitt**
EN: parasite
OT: heterotrof organisme
UT: ektoparasitt
endoparasitt
fiskeparasitt
snylter
SO: parasittisme
parasittologi
vert

00591 **parasittisme**
NO: Samliv mellom organismer av forskjellig art hvor den ene parten har fordel og den andre parten tar skade
OT: samliv*
SO: parasitt
parasittologi
vert

01082 **parasittologi**
OT: biologi
SO: parasitt
parasittisme

01024 **parasittsykdom**
OT: sykdom

01841 **park**
OT: (område etter arealbruk)

02078 **parr**
NO: hos anadromfisk

OT: utviklingsstadium
UT: gyteparr

02551 **partikkel**
OT: stoff og materiale (funksjon)
UT: fnokk

00410 **partikkelfjerning**
OT: vannbehandling

00845 **partikkelkonsentrasjon**
OT: fysisk parameter

00962 partikulært materiale
BRUK: **suspendert stoff**

01178 **patologi**
OT: medisin
SO: sykdom

01421 PC
BRUK: **personlig datamaskin**

02320 **PCB**
BF: polyklorert bifenyl
OT: halogenert aromatisk forbindelse

01421 PD
BRUK: **personlig datamaskin**

00996 pe
BRUK: **personekvivalent**

01161 pedologi
BRUK: **jordbunnslære**

01412 peilerør
BRUK: **observasjonsbrønn**

02015 **pelagisk organisme**
OT: akvatisk organisme
UT: fisk (funksjon)
plankton

02116 **pelsdyr**
EN: fur bearing animals
OT: (organisme (funksjon) etter nytte/skade/funksjon)

01589 **Peltonturbin**
EN: Pelton turbine
NO: Aksjonsturbin hvor en eller flere vannstråler strømmer mot et løpehjul med skovler [TEKN]. Kommentar: Benyttes i fallhøydeområdet 150-2000m [TEKN].
OT: turbin

01705 **penitenter**
BF: Nieve penitentes
EN: penitentes
NO: Pyramide- eller kjegleformet snø eller breis dannet ved selektiv smelting og avdunsting pga. solstråling, spesielt under lave breddegrader [NVE]. Kommentar: Fenomenet eksisterer ikke i Norge eller på høye breddegrader [NVE].
OT: ablasjonsform*
SO: ablasjon

02321 **pentaklorfenol**
OT: halogenert aromatisk forbindelse

00648 **perkolasjon**
EN: percolation
NO: Langsom bevegelse av vann gjennom lag av porøst materiale [TEKN].
OT: vannbevegelse*
SO: infiltrasjon

00494 **permafrost**
BF: evig tele
EN: permafrost
NO: Tilstand i et område der jorden eller fjellet har en temperatur på 0 °C eller lavere i minst to år etter hverandre [NVE].
OT: fenomen
SO: iskil

00940 permanent hårdhet
BRUK: **ikke-karbonathårdhet**

00949 **permanganattall**
EN: permanganate value
NO: Innholdet av kjemisk nedbrytbart organisk stoff i vann, bestemt ved oksidasjon med kaliumpermanganat (permanganatmetoden) [TEKN]. Kommentar: Vanligvis blir mindre enn halvparten av det organiske materiale oksidert. Enhet: mg $KMnO_4$/l [TEKN].
OT: kjemisk oksygenforbruk
SO: kaliumpermanganat

02387 **peroksid**
OT: oksygenforbindelse

02263 peroksyacetylnitrat
BRUK: **PAN**

00774 **persistens**
OT: egenskap

00996 **personekvivalent**
BF: pe
EN: population equivalent
NO: Spesifikk belastning eller forbruk pr person med hensyn til vannvolum og/eller forurensingsmengde pr døgn, målt som BOF, fosfor eller nitrogen [TEKN]. Kommentar: Benyttes i VA-teknikken for omregning av forurensnings- belastninger fra f.eks. sykehus, restauranter og industri til ekvivalent befolkningsmengde. Forurensningen fra 1 personekvivalent settes ofte lik 75 g BOF7, 3 g P og 12 g N [TEKN].
OT: teknisk parameter
SO: vannbehov
vannforbruk
vannforurensning

01421 **personlig datamaskin**
BF: PC

PD
EN: PC
personal computer
OT: datamaskin

02450 **pesticid**
OT: biocid
UT: plantevernmiddel
skadedyrmiddel
soppmiddel
ugrasmiddel
SO: bekjempningsmiddel
kjemisk bekjemping

01198 **petrokjemi**
OT: kjemiteknikk

01137 **petroleumsgeologi**
OT: geologi

00229 **petroleumsloven**
OT: lovverk
SO: olje- og gassutvinning

01456 **pH-meter**
EN: pH-meter
NO: Instrument for bestemmelse av oppløsningers pH-verdi, basert på måling av potensialforskjellen mellom en glasselektrode - som er følsom overfor forandringer i hydrogenionaktiviteten - og en referanseelektrode [TEKN].
OT: måleinstrument
SO: pH-verdi

00955 **pH-verdi**
BF: surhetsgrad
EN: pH-value
NO: Mål for konsentrasjonen av hydrogenioner (H+)i vandige oppløsninger. pH er den negative logaritmen til hydrogenionkonsentrasjonen, angitt i mol/l(M), og uttrykkes ved en skala som går fra 0-14. Nøytralpunktet ligger på pH 7 [TEKN]. Kommentar: Sure oppløsninger har pH-verdier under 7 og basiske over 7. pH kan bestemmes kolorimetrisk ved bruk av fargeindikatorer, men måles fortrinnsvis potensiometrisk med et pH-meter [TEKN].
OT: kjemisk parameter
SO: nøytralisering
pH-meter
vannkvalitet

02012 phytobenthos
BRUK: **fytobentos**

01723 **piedmontbre**
EN: piedmont glacier
NO: En flat sterkt utvidet bretunge i bredden. Den dannes når en dalbre flyter ut over en flate nedenfor en fjellkjede [NVE].
OT: (bretype etter morfologi)
SO: dalbre

01954 pilis
BRUK: **pipis**

01282 pilotanlegg
BRUK: **forsøksanlegg**

01634 **pingo**
EN: hydrolaccolith
pingo
NO: En haugformet struktur i permafrostområder, dannet ved at grunnvann trenger opp gjennom permafrosten og fryser til islinser i jorden [NVE].
OT: frostform
SO: grunnvann
islinse

02158 **pionerart**
OT: (organisme (funksjon) etter økologisk rolle)
SO: nitrofil plante
suksesjon

01954 **pipis**
BF: pilis
EN: candle ice
NO: Vertikale, klare iskrystaller som danner "råtten is" på innsjøer i vårløsningen. Faller fra hverandre ved belastning [NVE].
OT: is

01945 pipkrake
BRUK: **isnål**

00091 **plan**
OT: dokument
UT: beredskapsplan
driftsplan
flerbruksplan
forvaltningsplan
grønnplan
handlingsplan
handlingsprogram
kystsoneplan
langtidsplan
reguleringsplan
saneringsplan
sektorplan
vannbruksplan
verneplan
virksomhetsplan
(plan etter adm. nivå)
SO: planlegging

(plan etter adm. nivå)
OT: plan
UT: fylkesplan
kommuneplan
landsplan
regionplan

02026 **plankton**
OT: pelagisk organisme
UT: dyreplankton
planteplankton

00026 **planlegging**

OT: administrativ aktivitet*
UT: arealplanlegging
byplanlegging
flerbruksplanlegging
kystsoneplanlegging
landbruksplanlegging
langtidsplanlegging
lokalplanlegging
miljøplanlegging
offentlig planlegging
ressursplanlegging
strategisk planlegging
vannbruksplanlegging
vassdragsplanlegging
virksomhetsplanlegging
SO: plan

00230 **plan- og bygningsloven**
OT: lovverk
SO: anlegg
bygning
konsekvensutredning

02140 **planteeter**
BF: herbivor
EN: herbivor
OT: heterotrof organisme

01842 **plantefelt**
OT: (område etter arealbruk)

02039 **plante (funksjon)**
OT: organisme (funksjon)
UT: epifytt
landplante
sumpplante
vannplante
(plante (funksjon) etter daglengde)
(plante (funksjon) etter vekstform)
(plante (funksjon) etter vekstperiode)

(plante (funksjon) etter daglengde)
OT: plante (funksjon)
UT: kortdagsplante
langdagsplante

(plante (funksjon) etter vekstform)
OT: plante (funksjon)
UT: busk
lyngvekst
tre
urt

(plante (funksjon) etter vekstperiode)
OT: plante (funksjon)
UT: ettårig plante
flerårig plante
toårig plante

01073 **plantefysiologi**
OT: fysiologi

01061 **plantegeografi**
OT: biogeografi

02410 **plantehormon**
OT: hormon

02548 plantenæring
BRUK: **næringssalt**

02548 plantenæringssalt
BRUK: **næringssalt**

02548 plantenæringsstoff
BRUK: **næringssalt**

02030 **planteplankton**
BF: fytoplankton
OT: plankton

01777 plantesamfunn
BRUK: **vegetasjonstype**

01083 **plantesosiologi**
OT: biologi

01025 **plantesykdom**
OT: sykdom

02452 **plantevekstregulator**
BF: vekstregulerende middel
OT: plantevernmiddel

02451 **plantevernmiddel**
NO: pesticid brukt mot skadegjørere på planter
OT: pesticid
UT: plantevekstregulator

02403 **plasma**
OT: aggregat tilstand

02513 **plast**
OT: materiale

01361 plastring
BRUK: **forbygging**

01519 **plastrør**
EN: plastic pipe
OT: rør
SO: rørgate

01246 **platedam**
EN: slab concrete dam
NO: Betongdam med armerte plane betongplater innspent mellom pilastrer [TEKN].
OT: betongdam
SO: hvelvdam
massivdam

02207 **platina**
OT: metall

01724 **platåbre**
BF: iskappe
kalottbre
kåpebre
EN: ice cap
NO: En kalottformet bre med utløpere ned i dalene på alle sider, betydelig mindre enn

en innlandsis [NVE]. Kommentar: Ligger ofte som et "teppe" over de høyeste delene av et landskap og dekker ujevnheter i dette. Kalles ofte "bre av den norske typen" [NVE].
OT: (bretype etter morfologi)
SO: bretunge

02093 **plommesekkyngel**
OT: yngel

02208 **plutonium**
OT: metall

01483 **pneumatisk pumpe**
EN: air operated pump
NO: Luftdrevet pumpe [TEKN].
OT: pumpe
SO: mammutpumpe

01688 **podsol**
OT: jordsmonn

01714 **polar bre**
EN: polar glacier
NO: En bre, som alltid er kaldere enn 0 °C gjennom hele sin masse [NVE]. Kommentar: Klassifiseringen er uavhengig av form, størrelse og beliggenhet [NVE].
OT: (bretype etter klima/temperatur)
SO: subpolar bre
temperert bre

02558 **polarfront**
OT: front

01755 **polar innsjø**
OT: (innsjø etter klima)

02278 polisyklisk aromatisk hydrokarbon
BRUK: **PAH**

00154 **politikk**
OT: administrasjon, forvaltning, jus og økonomi*
UT: avgiftspolitikk
energipolitikk
forskningspolitikk
landbrukspolitikk
miljøpolitikk
næringspolitikk
samferdselspolitikk

00546 **pollinering**
BF: bestøving
OT: befruktning

01635 **polygonmark**
OT: frostform

02320 polyklorert bifenyl
BRUK: **PCB**

02307 polyklorerte dibenzo-p-dioksin
BRUK: **dioksin**

02542 **polymer**
OT: molekyl

01768 **polymiktisk innsjø**
OT: (innsjø etter sirkulasjonsmønster)

02097 **polyploid organisme**
OT: (organisme (funksjon) etter ant. kromosomer)
UT: triploid organisme

02264 **polyuretan**
OT: alifatisk forbindelse

02322 polyvinylklorid
BRUK: **PVC**

01805 **populasjon**
EN: population
OT: (økosystem etter deler)
UT: individ

01955 **poreis**
EN: pore ice
NO: Is som forekommer i porene i jord og berg [NVE].
OT: is
SO: iskil

01921 **porevann**
EN: interstitial water
pore water
NO: Vann i små sprekker eller porer i fjell og løsmasser [NVE].
OT: grunnvann

02088 **postsmolt**
OT: smolt

00877 **potensiell evapotranspirasjon**
EN: potential evapotranspiration
NO: Den teoretiske evapotranspirasjon som vil kunne forekomme fra en homogen flate helt dekket av grønn vegetasjon, og der det finnes optimal tilgang på markvann [NVE]. Kommentar: Estimeres ut fra klimatologiske data [NVE].
OT: evapotranspirasjon
SO: fordampning

00586 **predasjon**
OT: biologisk prosess
SO: byttedyr
predator

02159 **predator**
EN: predator
OT: (organisme (funksjon) etter økologisk rolle)
SO: byttedyr
predasjon

02089 **presmolt**
OT: smolt

01310 **primærfellingsanlegg**
EN: primary precipitation plant

NO: Anlegg for mekanisk/kjemisk rensing av avløpsvann hvor fjerning av kjemiske fnokker skjer i samme enhet som primærslam [TEKN]. Kommentar: P. etterfølges ikke av biologiske rensetrinn. Hovedhensikten med kjemikalietilsettingen er fjerning av fosfor [TEKN].
OT: kjemisk renseanlegg

00629 **primærfortynning**
BF: initialfortynning
EN: initial dilution
primary dilution
NO: Den umiddelbare fortynning ved utslipp i resipient [TEKN]. Kommentar: P. er hovedsakelig bestemt av avløpsstrålens kinetiske energi og tetthetsforskjeller mellom avløpsvann og omliggende vannmasser. P. kan økes vesentlig ved bruk av diffusor [TEKN].
OT: fortynning
SO: diffusor (utløp)

00697 **primærnæring**
OT: virksomhet
UT: akvakultur
bergverksdrift
fiske
jakt
landbruk

00810 **primærproduksjon**
EN: primary production
OT: produksjon (biologi)
UT: netto primærproduksjon
SO: fotosyntese

01893 **primærslam**
EN: primary sludge
NO: Ubehandlet slam fra mekanisk renseanlegg eller forsedimenteringsenhet [TEKN].
OT: slam
SO: råslam

00599 **primærsuksesjon**
OT: suksesjon

00045 **prioritering**
OT: administrativ aktivitet*

01857 **privat grunn**
OT: (område etter eierforhold)

01146 **privatrett**
OT: jus

00587 **produksjon (biologi)**
OT: biologisk prosess
SO: produktivitet
produsent

00809 **produksjon (biologi)**
EN: production
OT: biologisk parameter
UT: primærproduksjon
sekundærproduksjon
SO: produktivitet
produsent

01882 **produkt**
OT: objekt
UT: separasjonsprodukt
slam
SO: produktkontrolloven

00775 **produktivitet**
OT: egenskap
SO: produksjon (biologi)

00231 **produktkontrolloven**
OT: lovverk
SO: produkt

02160 **produsent**
EN: produser
OT: (organisme (funksjon) etter økologisk rolle)
SO: autotrof organisme
produksjon (biologi)

02581 **profil**
EN: profile
NO: Et snitt gjennom en naturforekomst, oftest laget for å kunne måle eller observere [NVE].
OT: tid, rom og grenser
UT: lengdesnitt
måleprofil (for snødekke)
tverrprofil
vertikal profil

02609 **profundalsone**
OT: akvatisk sone*

02011 **profundalt bunndyr**
OT: bunndyr

00181 **prognose**
OT: utredning

00058 **program**
EN: programme
NO: Overordnet, tidsbegrenset arbeidsoppgave med definert mål
OT: arbeidsoppgave*
UT: forskningsprogram
MIK-programmet
miljøprogram
måleprogram
overvåkingsprogram
statlig program
SO: organisering

02260 **propan**
OT: hydrokarbon

01444 **propellflygel**
EN: propeller type current meter
NO: Et instrument som måler vannhastighet ved å telle omdreiningene av en propell i et gitt tidsintervall [NVE]. Kommentar: Meget vanlig brukt av hydrologer i Europa. I Nord-Amerika brukes et skålkors (med

vertikal akse) istedenfor propell (som har horisontal akse) [NVE].
OT: flygel
SO: vannføringsmåling

02222 **propenal**
BF: 2-propenal
OT: aldehyd

02222 2-propenal
BRUK: **propenal**

02265 **propenoksid**
BF: propylenoksid
OT: alifatisk forbindelse

00394 **proporsjonaldosering**
EN: proportional feed
NO: Tilsetting av kjemikalier til vann eller avløpsvann i forhold til gjennomstrømmende vannmengde [TEKN].
OT: dosering
SO: doseringsapparat

02265 propylenoksid
BRUK: **propenoksid**

00536 **prosess**
OT: aktivitet, fenomen og prosess
UT: aerob prosess
anaerob prosess
biokjemisk prosess
biologisk prosess
forsuring
fysisk prosess
geologisk prosess
hydrologisk prosess
kjemisk prosess
oligotrofiering
teknisk prosess

01905 **prosessavløpsvann**
EN: process effluent
process waste water
NO: Avløpsvann fra industrielle prosesser [TEKN]. Kommentar: P. vil være forurenset med partikulært og/eller oppløst stoff [TEKN].
OT: industriavløpsvann
SO: industrivann

01205 **prosessteknikk**
OT: teknologi

00066 **prosjekt**
EN: project
NO: Arbeidsoppgave med fastlagte mål, start, slutt og ressurser
OT: arbeidsoppgave*
UT: forprosjekt
forskningsprosjekt
overvåkingsprosjekt
prøveprosjekt
utviklingsprosjekt
SO: organisering

00882 prosjekteringsflom
BRUK: **dimensjonerende flom**

02412 **protein**
OT: biokjemisk stoff

00210 **protokoll**
OT: internasjonal avtale

02535 **proton**
OT: elementærpartikkel

02117 **proviniens**
BF: økotyp
OT: (organisme (funksjon) etter nytte/skade/funksjon)

02709 **prøve**
OT: diverse*
UT: blandprøve
bunnprøve
jordprøve
sedimentprøve
vannprøve

00070 **prøveprosjekt**
OT: prosjekt

00297 **prøvepumping**
EN: pumping test
NO: Undersøkelse av kapasiteten til et grunnvannsførende lag ved pumping [TEKN]. Kommentar: I undersøkelsen inngår registrering av utpumpet vannmengde og vannstandsvariasjoner, samt bestemmelse av vannkvalitet [TEKN].
OT: analyse

01462 **prøvetaker**
OT: teknisk utstyr
UT: automatisk prøvetaker
dybdeintegrerende prøvetaker
kjernebor
momentanprøvetaker
SO: prøvetaking

00322 **prøvetaking**
OT: datainnsamling
UT: automatisk prøvetaking
SO: prøvetaker

00533 **prøvetakingsmetode**
OT: metode

01185 **psykologi**
OT: samfunnsfag
UT: sosialpsykologi

00484 pulverskred
BRUK: **løssnøskred**

01984 **pulversnø**
EN: powder snow
NO: Et tynt, tørt lag bestående av løse, nydannede snø- eller iskrystaller [NVE].
OT: (snø (avsetning) etter egenskap)

SO: nysnø

01467 **pumpe**
EN: pump
NO: Innretning for energiøkning i og transport av væsker eller gasser i rørledning e.l [TEKN].
OT: teknisk utstyr
UT: avløpspumpe
flertrinnspumpe
fortrengningspumpe
høytrykkspumpe
lavtrykkspumpe
lensepumpe
mammutpumpe
nedsenkbar pumpe
pneumatisk pumpe
pumpe (del av)
selvsugende pumpe
sentrifugalpumpe
strålepumpe
tørroppstilt pumpe
SO: geodetisk løftehøyde
geodetisk sugehøyde
geodetisk trykkhøyde
hydraulisk virkningsgrad
hydrofortank
pumpediagram

01484 **pumpe (del av)**
OT: pumpe
UT: pumpehjul
pumpehus

02679 **pumpediagram**
BF: pumpekarakteristikk
EN: pump curves
pump diagram
NO: Grafisk fremstilling av en pumpes karakteristiske data, vanligvis angitt som væskemengde pr tidsenhet (Q) som funksjon av samlet løftehøyde (H), QH-kurve (trotlekurve) [TEKN]. Kommentar: I et mer komplett pumpediagram fins gjerne også kurver for virkningsgrad, effektbehov og sugeevne [TEKN].
OT: data
SO: pumpe

01485 **pumpehjul**
EN: impeller
NO: Roterende element i pumper som overfører effekten fra pumpeakselen til væsken [TEKN].
OT: pumpe (del av)

01486 **pumpehus**
EN: pump barrel
pump casing
NO: Den del av pumpen som omgir og leder væskestrømmen [TEKN].
OT: pumpe (del av)

02679 pumpekarakteristikk
BRUK: **pumpediagram**

01329 **pumpekum**
BF: pumpemagasin
EN: suction well
wet well
NO: Kum for oppsamling av vann eller avløpsvann for pumping [TEKN].
OT: kum
SO: pumpesump

01329 pumpemagasin
BRUK: **pumpekum**

01355 **pumpestasjon**
EN: pump(ing) station
NO: Anlegg for pumping av vann eller avløpsvann [TEKN].
OT: vanntransportanlegg*

01356 **pumpesump**
EN: sump
NO: Mindre kum e.l. for oppsamling av tilrenningsvann for pumping [TEKN].
OT: vanntransportanlegg*
SO: pumpekum

01590 **pumpeturbin**
EN: pump turbine
NO: Francisturbin som produserer rotasjonsenergi på normal måte, men som også kan brukes som pumpe ved tilførsel av ekstern energi [TEKN]. Kommentar: I perioder med lavt strømforbruk kan pumpeturbinen pumpe vann opp gjennom trykksjakten for lagring i magasinet. Dette skjer oftest om natten. Når strømforbruket øker, kjøres pumpeturbinen som en vanlig turbin [TEKN].
OT: turbin

01392 **punktkilde**
OT: forurensningskilde

02728 **punktkilde (sedimentkilde)**
EN: point source
NO: En sedimentkilde med begrenset utstrekning [NVE].
OT: sedimentkilde

02080 **puppe**
OT: utviklingsstadium
SO: forpupping
metamorfose (biologi)

02322 **PVC**
BF: polyvinylklorid
OT: halogenert aromatisk forbindelse

01930 **pålagret is**
EN: superimposed ice
NO: Is dannet oppå breisen i ablasjonsområdet ved at smeltevann synker ned gjennom snøen og gjenfryser på en kald isoverflate [NVE]. Kommentar: Pålagret is skal alltid betraktes som en del av akkumulasjonen (vinterbalansen). Isen består av små

krystaller uten noen spesiell akseorientering (i motsetning til breisen under) [NVE].
OT: breis
SO: akkumulasjon

00916 pålagt minstevannføring
BRUK: **minimumstapping**

00235 **pålegg**
OT: juridisk virkemiddel

00776 **pålitelighet**
OT: egenskap

00885 **påregnelig maksimal flom**
EN: probable maximum flood
NO: Den største flommen som kan tenkes å forekomme når man tar hensyn til alle relevante faktorer, som beliggenhet, meteorologi, hydrologi og topografi [NVE]. Kommentar: Den viktigste faktoren er maksimalnedbør som er den fysiske øvre grense for nedbør. Oppfuktingen av feltet før nedbøren er også av stor betydning for flomstørrelsen [NVE].
OT: flomparameter
SO: dimensjonerende flom
gjentaksintervall

02543 **radikal**
OT: molekyl

02540 **radioaktiv isotop**
OT: isotop

00846 **radioaktivitet**
OT: fysisk parameter
SO: ioniserende stråling

02440 **radioaktivt stoff**
OT: miljøfarlig stoff

00521 **radioaktivt utslipp**
OT: utslipp

01097 **radioøkologi**
OT: økologi

02209 **radium**
OT: metall

02182 **radon**
OT: ikke-metall

02675 **ramprofil**
EN: ram profile
NO: Et diagram som viser ram-motstanden (funksjon av ramsondens nedtrengning) i ulike lag av et snødekke [NVE]. Kommentar: Brukes bl.a. for å bedømme snødekkets stabilitet og evt. rasfare i bratt terreng. Kan også brukes ved jord-undersøkelser [NVE].
OT: måleresultat
SO: snøskred

00207 **Ramsar-konvensjonen**
NO: Konvensjon om vern av våtmarksområder av internasjonal betydning, særlig som tilholdssted for vannfugler
OT: konvensjon

01438 **ramsonde**
EN: ram sonde
NO: En metallstang med kjegleformet spiss som drives ned i snø eller firn [NVE]. Kommentar: Den målte kraft som trengs for å drive sonden et visst stykke ned i snøen indikerer visse fysiske egenskaper ved snøen eller firnen, bl.a. dens stabilitet i rasfarlige områder [NVE].
OT: glasiologisk måleinstrument*
SO: snøskred

01873 **randfelt**
EN: direct river drainage zone
NO: En del av et sentralfelt i et nedbørfelt som drenerer til den ene siden av en elvestrekning, men som ikke omfatter eventuelt definert sidenedbørfelt på samme nivå på strekningen [NVE].
OT: sentralfelt
UT: delområde i randfelt

01652 **randmorene**
OT: morene
OT: landform

01660 **randmorene**
OT: landform
OT: morene
UT: endemorene

00112 **rapport**
EN: report
OT: dokument
SO: rapportering

00017 **rapportering**
OT: kontroll
UT: resultatrapportering
SO: rapport

00476 **raskt breframstøt**
BF: surge
EN: glacier surge
NO: En plutselig framrykking av en bre, med en hastighet mange ganger større enn isens normale bevegelse [NVE]. Kommentar: Forekommer vesentlig i arktiske strøk. Årsakene til disse raske breframstøtene er ikke klarlagt. De gjentar seg med ulike lange tidsintervall, ofte med mange tiårs mellomrom [NVE].
OT: brebevegelse

01632 **rasmark**
OT: forvitringsform

01629 **ravine**
EN: gullie

NO: Erosjonskløft som dannes under intens fluvial erosjon [NVE].
OT: fluvial landform

00363 reaktivering
BRUK: **aktivering**

00077 **redegjørelse**
NO: Bestemmelse som gir informasjon
OT: bestemmelse

00956 **redokspotensiale**
EN: redox potential
OT: kjemisk parameter

00681 **reduksjon**
OT: kjemisk prosess
SO: avgiftning

02684 **referansedatabase**
OT: database

02625 **referansenivå**
EN: datum level
NO: En horisontal flate som brukes som et null-nivå for angivelse av høyder og/eller dybder [NVE]. Kommentar: Når en målestav (vannmerke) monteres i en elv eller et vann, må nullpunktets høyde angis i forhold til referansenivået [NVE].
OT: sted
SO: vannføringsmåling
vannmerke

00328 **referanseoverføring**
OT: informasjonsutveksling

02626 **referansepunkt**
EN: reference point
NO: Punkt med kjent verdi brukt som utgangspunkt for målinger eller henvisninger.
OT: sted
UT: fastmerke

00272 **regenerering**
EN: regeneration
NO: Reetablering av opprinnelig (funksjonsdyktig) kvalitet, f.eks. av ionebyttermasse, aktivkull, silikagel [TEKN].
OT: gjenvinning
SO: aktivering

01725 **regenerert bre**
EN: regenerated glacier
NO: En bre som dannes og tilføres masse ved ras fra en ovenforliggende, men helt adskilt bre [NVE].
OT: (bretype etter morfologi)
SO: dalbre

00167 **REGINE**
OT: vassdragsregister
SO: vassdragsområde

00182 **regional analyse**
BF: regional undersøkelse
OT: utredning

00127 **regional forvaltning**
OT: offentlig forvaltning

00037 **regional planlegging**
OT: offentlig planlegging

00182 regional undersøkelse
BRUK: **regional analyse**

00111 **regionplan**
NO: Oversiktsplan gjeldende for to eller flere kommuner
OT: (plan etter adm. nivå)

00163 **register**
OT: administrasjon, forvaltning, jus og økonomi*
UT: fiskebase
naturbase
vassdragsregister

00331 **registrering**
OT: informasjonsbehandling
UT: bestandsregistrering

01821 **regnskog**
EN: rain forest
OT: biom

01371 **regnvannsoverløp**
EN: stormwater overflow
NO: Overløp hovedsakelig benyttet ved fellessystem, for avlastning av nedenforliggende ledning eller renseanlegg ved store nedbørmengder eller snøsmelting [TEKN]. Kommentar: R. trer i funksjon når tørrværsvannføringen overskrides et visst antall ganger, vanligvis mellom 1 og 10 [TEKN].
OT: overløp
SO: fortynningsfaktor

00236 **regulering**
OT: juridisk virkemiddel
UT: fangstregulering
SO: regulert område

00351 **regulering (hydrologi)**
BF: vassdragsregulering
EN: regulation
NO: Inngrep i et vassdrag for å endre de naturlige forhold [NVE]. Kommentar: Brukes særskilt i samband med magasinering for kraftproduksjon, eller for å hindre eller begrense flom [NVE].
OT: aktivitet (menneskelig)
UT: korttidsregulering
sjøregulering
SO: dam
flerårsmagasin
magasin
Vassdragsreguleringsloven

vassdragsskjønn
vassdragsteknisk anlegg

01491 **reguleringsanordning**
OT: teknisk utstyr
UT: filterregulator
fordelingskammer
luftputekammer
luke
nivåregulator
svingekammer
ventil
vindkjel
SO: regulering (teknisk)*

01257 **reguleringsdam**
EN: barrage
NO: En dam med luker eller andre kontrollinnretninger som kan regulere vannstanden oppstrøms i en elv eller i et kunstig magasin [NVE].
OT: dam
SO: magasin
reguleringsmagasin
svingekammer
trykkreduksjonsbasseng
utjevningsbasseng

00923 **reguleringsgrense**
EN: regulation level
NO: Grense (angitt i meter over havnivå) som et vannspeil tillates hevet eller senket til [NVE].
OT: vannstand
UT: nedre reguleringsgrense
øvre reguleringsgrense
SO: magasin
nyttbar fallhøyde
nyttbart magasin
vannressursforvaltning
vassdragsloven

02663 **reguleringskurve**
EN: storage yield
NO: En kurve som viser sambandet mellom magasinstørrelse (volum) og den jevne tapping av vann som dette magasin kan tåle [NVE]. Kommentar: Kurven brukes for å beregne leverings-sikkerheten fra et magasin - eller man kan beregne den størrelse et magasin må ha for å sikre en bestemt vannleveranse. I Norge benyttes vanligvis bestemmende, median og ugunstigste reguleringskurve [NVE].
OT: beregningsresultat
SO: summasjonskurve

01596 **reguleringsmagasin**
EN: regulation reservoir
NO: Innsjø, vann, kunstig basseng e.l., hvor f.eks. driftsvann til et kraftverk eller vannforsyningsanlegg kan samles opp i overskuddsperioder for senere uttapping i underskuddsperioder [TEKN]. Kommentar: Uttaket av vann kan tilpasses forbrukerbehovet og behøver ikke være avhengig av variasjonene i naturlig tilsig [TEKN].
OT: magasin
SO: minimumstapping
reguleringsdam
reguleringssone

00101 **reguleringsplan**
OT: plan

02606 **reguleringssone**
EN: regulation zone
NO: Strandareal mellom høyeste og laveste regulerte vannstand i et magasin [TEKN].
OT: innsjøsone*
SO: reguleringsmagasin

00354 **regulering (teknisk)***
OT: aktivitet (menneskelig)
UT: flottørstyring
forbitapping
nivåkontroll
SO: reguleringsanordning

01843 **regulert område**
OT: (område etter arealbruk)
UT: regulert vassdrag
SO: regulering

00918 **regulert vannføring**
EN: regulated flow
NO: Vannføring i en elv nedenfor konstruksjoner eller avledninger som forandrer den naturlige vannføringen [NVE].
OT: vannføring
SO: magasin

01844 **regulert vassdrag**
OT: regulert område

00722 **reindrift**
OT: landbruk

00740 **reiseliv**
BF: turisme
OT: tertiærnæring

01971 **rejektvann**
EN: reject
NO: Utskilt vann fra mekanisk slamavvanningsutstyr [TEKN].
OT: slamvann
SO: dekanteringsvann

02705 **rekke**
OT: takson

00842 **relativ luftfuktighet**
OT: luftfuktighet

00850 **relativ ruhet**
EN: relative roughness
NO: Forholdet mellom absolutt ruhet og innvendig rørdiameter [TEKN]. Kommentar: Benyttes bl.a. i Moodys diagram. R.r. er dimensjonsløs [TEKN].

OT: ruhet
SO: absolutt ruhet
ruhetskoeffisient

02022 **relikt laks**
OT: vandrende fisk

01281 **renseanlegg**
EN: treatment plant
NO: I VA-teknikken om anlegg for behandling av vann eller avløpsvann ved mekaniske, biologiske eller kjemiske metoder for fjerning av uønsket stoff [TEKN].
OT: vannbehandlingsanlegg
UT: forsøksanlegg
infiltrasjonsgrøft
(renseanlegg etter deler)
(renseanlegg etter medium)
(renseanlegg etter rensemetode)
SO: kontaktbasseng
oljeutskiller
vannrensing
VAR-teknikk

(renseanlegg etter deler)
OT: renseanlegg
UT: flyteslamrenne
råtnetank
slamfortykker
slamskrape

(renseanlegg etter medium)
OT: renseanlegg
UT: kloakkrenseanlegg
vannrenseanlegg

(renseanlegg etter rensemetode)
OT: renseanlegg
UT: biologisk/kjemisk renseanlegg
biologisk renseanlegg
kjemisk renseanlegg
mekanisk renseanlegg

01006 **renseeffekt**
EN: purification efficiency
NO: Virkningsgraden i en renseprosess med hensyn til fjerning av uønskede stoffer, vanligvis angitt i prosent [TEKN].
OT: virkningsgrad
SO: kloakkrenseanlegg
vannrenseanlegg

02492 **rensemiddel**
OT: (kjemikalie etter bruk)

01202 ren teknologi
BRUK: **miljøteknologi**

00777 **representativitet**
OT: egenskap

00588 **reproduksjon**
BF: formering
OT: biologisk prosess

02081 **reproduksjonscelle**
OT: utviklingsstadium
UT: gamet
spore

00669 **resesjon**
EN: recession
NO: Avtakende avløp i en elv [NVE].
Kommentar: Spesielt for den lavere del av et avtakende hydrogram, som reflekterer grunnvannsavløpet [NVE].
OT: hydrologisk prosess
SO: resesjonskurve

02671 **resesjonskurve**
EN: resession curve
NO: Den fallende delen av et hydrogram som viser avtagende vannføring f.eks. pga. tørke, evt. frost [NVE]. Kommentar: Den nederste delen av resesjonskurven representerer vanligvis kun den vannføringen som betinges av grunnvannstilsig [NVE].
OT: hydrogram
SO: grunnvann
resesjon
tørrværsavrenning

01901 **resipient**
EN: recipient
NO: Mottaker [TEKN]. Kommentar: Brukes bl.a. om vannforekomster som mottar avløpsvann [TEKN].
OT: objekt
SO: kloakkutløp
utløpsledning

00273 **resirkulering**
EN: recirculation
NO: Tilbakeføring av vann, kjemikalier m.v. til et tidligere trinn i en renseprosess [TEKN].
OT: gjenvinning

00778 **resistens**
OT: egenskap
UT: kulderesistens
tørkeresistens

00435 **resorpsjon**
EN: resorption
NO: Brukes i VA-teknikken om vegetasjonens opptak av avløpsvann som er tilført på eller nær markoverflaten (i rotsonen) [TEKN].
OT: vannrensing
SO: avløpsvann

00565 **respirasjon**
OT: fysiologisk prosess

02715 **ressurs**
OT: diverse*
UT: (ressurs etter fornybarhet)
(ressurs etter område)
SO: ressursforvaltning
ressursplanlegging

00358 ressursbruk

BRUK: **ressursutnyttelse**

(ressurs etter fornybarhet)
OT: ressurs
UT: betinget fornybar ressurs
fornybar ressurs
ikke-fornybar ressurs

(ressurs etter område)
OT: ressurs
UT: kulturressurs
naturressurs

00130 **ressursforvaltning**
EN: resource management
OT: forvaltning
UT: naturressursforvaltning
vannressursforvaltning
SO: ressurs
ressursutnyttelse

00039 **ressursplanlegging**
OT: planlegging
UT: vannressursplanlegging
SO: ressurs

00358 **ressursutnyttelse**
BF: ressursbruk
ressursutnytting
OT: aktivitet (menneskelig)
UT: arealutnyttelse
energibruk
vannforbruk

00358 ressursutnytting
BRUK: **ressursutnyttelse**

01863 **restfelt**
NO: Ett eller flere felt hvor overflatevannet og markvannet drenerer ut i en del av vassdraget eller til et kystområde [NVE]. Kommentar: Mangler definerte nedbørfelt i en aktuell størrelsesorden [NVE].
OT: (område etter naturgitte forhold)

00957 **restklor**
NO: Upresis betegnelse [TEKN].
OT: kjemisk parameter
UT: bundet tilgjengelig restklor
fritt tilgjengelig restklor
totalt tilgjengelig restklor

00019 **resultatkontroll**
OT: kontroll
SO: kvalitetssikring

00018 **resultatrapportering**
OT: rapportering

02586 **retning**
EN: direction
OT: tid, rom og grenser
UT: nedstrøms
oppstrøms

00089 **retningslinje**
EN: code of practice
NO: Dokument som anbefaler arbeidsmåter og metoder for utførelse, produksjon, installering, vedlikehold eller bruk av utstyr, konstruksjoner eller produkter
OT: normativt dokument

01894 **returslam**
EN: return sludge
NO: Slam som føres fra et senere til et tidligere trinn i en prosess [TEKN]. Kommentar: Vanligvis om tilbakeføring av aktivslam fra sedimenteringsenhet til luftebasseng [TEKN].
OT: slam
SO: gjenvinning
returslamforhold

00997 **returslamforhold**
EN: return sludge ratio
sludge recirculation ratio
NO: Volumetrisk forholdstall mellom returslammengde og innkommende avløpsvannmengde i aktivslamanlegg [TEKN].
OT: teknisk parameter
SO: aktivslamanlegg
returslam

00020 **revisjon**
OT: kontroll
UT: miljørevisjon

02706 **rike**
OT: takson

01796 **rikmyr**
OT: minerogen myr

00490 **rim**
EN: rime
NO: En avsetning av is som består av mer eller mindre adskilte partikler med små luftlommer innimellom. Dannes ved rask frysing av meget små underkjølte vanndråper [NVE].
OT: nedbør
SO: ising
rimfrost

00491 **rimfrost**
EN: hoarfrost
NO: En avsetning av iskrystaller ved kondensasjon av fuktighet i luften ved temperatur under 0 @gradC [NVE].
OT: nedbør
SO: ising
rim

01430 ringkanal
BRUK: **oksidasjonskanal**

00187 **risikovurdering**
OT: vurdering

01548 **rist**

EN: screen
NO: Enhet som fjerner grovpartikulært materiale fra vann eller avløpsvann, vanligvis skråstilte, parallelle staver [TEKN]. Kommentar: En skiller mellom: finrist, grovrist, håndrenset rist og maskinrenset rist [TEKN].
OT: separasjonsutstyr
UT: finrist
grovrist
håndrenset rist
inntaksrist
maskinrenset rist
varegrind
SO: filter
mekanisk renseanlegg
ristavfall
sil

01885 **ristavfall**
EN: ristgods
screenings
NO: Forurensinger utskilt fra avløpsvann vha. rist [TEKN].
OT: separasjonsprodukt
SO: rist

02454 rodenticid
BRUK: **gnagermiddel**

02084 **rogn**
OT: eggcelle

00847 **romvinkel**
OT: fysisk parameter

01474 **rotasjonspumpe**
BF: roterende fortrengningspumpe
EN: rotary-displacement pump
NO: Fortrengningspumpe med roterende fortrengningselementer som danner arbeidskamre. Disse vil utvides på sugesiden og forminskes på trykksiden under rotasjonen, og forårsaker en kontinuerlig væskestrøm [TEKN]. Kommentar: Eks.: tannhjulspumpe, eksenterskruepumpe, lamellpumpe [TEKN].
OT: fortrengningspumpe
SO: lamellpumpe

00277 **rotenonbehandling**
OT: kjemisk bekjemping

01544 roterende filter
BRUK: **trommelfilter**

01474 roterende fortrengningspumpe
BRUK: **rotasjonspumpe**

01488 rotodynamisk pumpe
BRUK: **sentrifugalpumpe**

02619 **rotsone**
OT: umettet sone

02032 **rovfugl**
OT: fugl (funksjon)

02126 **rovvilt**
OT: vilt
SO: rovviltforvaltning

00122 **rovviltforvaltning**
OT: viltforvaltning
SO: rovvilt

00848 **ruhet**
OT: fysisk parameter
UT: absolutt ruhet
relativ ruhet
ruhetskoeffisient
SO: friksjonskoeffisient
friksjonstap

00851 **ruhetskoeffisient**
EN: roughness coeffesient
NO: Koeffisient som uttrykker friksjonen mellom strømmende vann og berøringsflate som elvebunn, innvendig rørvegg osv. [TEKN].
OT: ruhet
SO: absolutt ruhet
relativ ruhet

01499 **rulleluke**
EN: roller gate
NO: Luke som går på hjul eller ruller for å lette manøvreringen [TEKN]. Kommentar: Benyttes som inntaksluke hvor det er krav om selvlukking dvs. uten ekstern krafttilførsel [TEKN].
OT: luke

01558 **rundsandfang**
EN: circular grit chamber
NO: Rundt sandfang der vannet ledes inn i en sirkulær bevegelse. Sanden slynges ut mot veggen og glir ned i sandlommen [TEKN].
OT: sandfang

00240 **rundskriv**
OT: juridisk virkemiddel

00501 **røntgenstråling**
OT: elektromagnetisk stråling

00507 **røntgenstråling**
OT: ioniserende stråling

01514 **rør**
OT: teknisk utstyr
UT: betongrør
duktilt støpejernsrør
filterrør
foringsrør
plastrør
stålrør
trerør
SO: akvedukt
anboring
anboringsklammer
armatur

01510 **rørbruddsventil**
EN: pipe rupture valve
self closing valve
NO: Ventil som automatisk stenger vannstrømmen ved rørbrudd eller når vannstrømmen overskrider en bestemt verdi [TEKN].
OT: ventil
SO: rørgate
sikkerhetsventil

01383 **rørbrønn**
EN: driven well
tube well
NO: Brønn for større grunnvannsforsyning, hvor et rør med gjennomgående spalter er drevet ned i en vannførende formasjon. Røret tjener samtidig som brønnforing [TEKN].
OT: brønn
UT: sandspiss
SO: borebrønn

01522 **røreverk**
EN: agitator
paddle mechanism
paddles
NO: Mekanisk innretning for omrøring i flokkuleringsbasseng, slamfortykker, råtnetank osv [TEKN]. Kommentar: Kan utføres med vertikal og horisontal aksel [TEKN].
OT: teknisk utstyr
SO: flokkuleringsbasseng

01260 **rørgate**
EN: penstock
NO: Rør som leder vann under trykk til en vannturbin [TEKN]. Kommentar: Ligger normalt på forankringsblokk over terrenget, og utført som stål-, plast-, tre-, betong- eller duktilt støpejernsrør [TEKN].
OT: vannkraftverk
SO: betongrør
duktilt støpejernsrør
forbitapping
fordelingskammer
luftputekammer
plastrør
rørbruddsventil
stålrør
svingekammer
trerør
trykksjakt

00136 **rådgiving**
BF: veiledning
OT: informasjonsformidling

01933 **råk**
EN: lead
water-opening in ice
NO: En passasje mellom isflak, navigerbar for båt uten isbryteregenskaper [NVE]. Åpne områder i et isdekke på havet eller på en innsjø [NVE].
OT: drivis
SO: innsjøis

01908 **råkloakk**
EN: crude sewage
crude wastewater
raw sewage
NO: Ubehandlet kommunalt avløpsvann [TEKN].
OT: kloakk (avløpsvann)

01895 **råslam**
EN: raw sludge
NO: Ubehandlet slam fra forskjellige rensetrinn for behandling av avløpsvann [TEKN].
OT: slam
SO: primærslam

01264 **råsprengt trykksjakt**
EN: unlined pressure shaft
NO: Trykksjakt boret og sprengt. Dimensjonert og utført med mest mulig likt tverrsnitt i hele lengden [TEKN]. Kommentar: Sprenges normalt fra undersiden og oppover [TEKN].
OT: trykksjakt

01286 **råtnetank**
EN: digester
sludge digestion tank
NO: Lukket enhet for biologisk stabilisering av slam, uten tilgang på fritt oksygen [TEKN]. Kommentar: Vanligvis med utstyr for oppvarming, sirkulasjon, mekanisk omrøring og gassoppsamling. Slamråtning utføres ofte i to trinn [TEKN].
OT: (renseanlegg etter deler)
SO: anaerob slambehandling
slamstabilisering

01966 **råvann**
EN: raw water
NO: Ubehandlet overflate- eller grunnvann til vannforsyningsanlegg [TEKN].
OT: vann
SO: grunnvann

02689 råvannskilde
BRUK: **drikkevannskilde**

00046 **saksbehandling**
OT: administrativ aktivitet*
UT: konsesjonsbehandling
søknadsbehandling

00264 **salg**
OT: handel

00961 **salinitet**
BF: saltholdighet
saltinnhold
EN: salinity
OT: kjemisk parameter
SO: avsalting

00316 saltfortynningsmetoden
BRUK: **saltmetoden**

00961 saltholdighet
BRUK: **salinitet**

00961 saltinnhold
BRUK: **salinitet**

00316 **saltmetoden**
BF: saltfortynningsmetoden
EN: dilution method
salt velocity method
NO: En metode for å bestemme vannføringen i en elv ved å måle fortynningsgraden nedstrøms et punkt der et sporstoff, vanligvis salt, tilsettes elvevannet [NVE].
OT: vannføringsmåling

01967 **saltvann**
BF: havvann
sjøvann
OT: vann

02025 **saltvannsfisk**
BF: marin fisk
OT: fisk (funksjon)

00049 **samarbeid**
OT: administrativ aktivitet*
UT: internasjonalt samarbeid

02058 **sambu**
OT: organisme (funksjon)

00162 **samferdselspolitikk**
OT: politikk

01807 **samfunn (biologi)**
EN: society
OT: (økosystem etter deler)
UT: flokk
koloni
stim

00266 samfunnsaktivitet
BRUK: **aktivitet (menneskelig)**

01183 **samfunnsfag**
OT: fagområde
UT: kulturgeografi
psykologi
sosiologi

00035 samfunnsplanlegging
BRUK: **offentlig planlegging**

01208 **samfunnsvitenskap**
OT: vitenskap

01213 **samfunnsøkonomi**
BF: nasjonaløkonomi
OT: økonomi

00979 samlet løftehøyde
BRUK: **total løftehøyde**

00589 **samliv***
OT: biologisk prosess
UT: kommensialisme
parasittisme
symbiose

01745 **samløp**
EN: confluence
NO: Det punkt der en elv flyter inn i en annen, eller der to elver møtes og forenes [NVE].
OT: elveløp
SO: bifurkasjon

00051 **samordning**
BF: koordinering
OT: administrativ aktivitet*

01695 **sand**
OT: (løsmasse etter kornstørrelse)

01677 **sanddyne**
OT: vindavsetning

01555 **sandfang**
EN: catch pit
grit chamber
sand trap
NO: Kum, tank, basseng eller utvidet del av renne for utskilling/oppsamling av sand fra avløpsvann. S. brukes ved drenering av gater og plasser før tilknytning til hovedledning [TEKN]. Kommentar: Kan utføres for horisontal eller vertikal gjennomstrømning. Horisontalt s. kan være utstyrt med luftere for å hindre at lettere suspendert, organisk stoff sedimenterer [TEKN].
OT: separasjonsutstyr
UT: langsandfang
luftet sandfang
rundsandfang
SO: mekanisk renseanlegg
sandvasker

01542 **sandfilter**
EN: sand filter
NO: Enhet for filtrering av vann eller avløpsvann bygget opp med fin eller grov sand i ½ - 1 ½ m dybde på filterbunn eller støttesjikt [TEKN]. Kommentar: Vannet filtreres vanligvis ovenfra og nedover [TEKN].
OT: filter
SO: hurtigfilter
langsomfilter
sandvasker

01284 **sandfiltergrøft**
NO: Grøft fylt med sand for filtrering av avløpsvann, med en øvre infiltrasjonsledning og en underliggende ledning for oppsamling og avledning til resipienten [TEKN]. Kommentar: Benyttes for små avløpsmengder hvor resipienten er svak og forholdene på stedet ikke egner seg for naturlig infiltrasjon [TEKN].
OT: infiltrasjonsgrøft
SO: infiltrasjon

01384 **sandspiss**
BF: abessinierbrønn
EN: abyssinian driven well
abyssinian tube-well
NO: Brønn for mindre grunnvannsforsyning, hvor et perforert rør med spiss er drevet ned i vannførende formasjon [TEKN].
OT: rørbrønn

01626 **sandur**
EN: sandur
NO: Elveslettesystem med forgrenet løpsmønster som vanligvis er dannet på et nærmest horisontalt område foran en isbre [NVE].
OT: elveslette
SO: forgrenet elveløp

01559 **sandvasker**
EN: grit washer
sand washer
NO: Utstyr for utvasking av organisk stoff fra sand fjernet fra avløpsvann og slam [TEKN]. Kommentar: S. benyttes også om utstyr for vasking av sand til sandfiltere [TEKN].
OT: separasjonsutstyr
SO: sandfang
sandfilter

00102 **saneringsplan**
OT: plan

01174 **sannsynlighetsregning**
OT: statistikk

02157 **saprofytt**
EN: saprophyte
OT: nedbryter

01938 **sarr**
BF: kjøv
EN: frazil
frazil ice
NO: Løse iskrystaller, dannet i underkjølt, turbulent vann [NVE].
OT: elveis
SO: issørpe
sarris
sarrsørpe
svellis
sørpeklumper

01939 **sarris**
EN: frazil solid-ice
NO: Grå, kompakt is, dannet ved frysing av sarr blandet med underkjølt vann [NVE].
OT: elveis
SO: sarr

01937 **sarrsørpe**
EN: frazil slush
NO: En løs masse som består av sarr og vann [NVE].
OT: issørpe
SO: sarr

01992 **sastrugi**
EN: sastrugi
NO: Skarpe, irregulære rygger dannet på en snøflate ved vinderosjon og deposisjon. Ryggene er oftest parallelle med fremherskende vindretning [NVE].
OT: skavl

00082 **satelittbilde**
OT: bilde

00964 **sedimementerbart stoff**
OT: suspendert stoff

01681 **sediment**
EN: sediment
NO: Faste partikler som er erodert fra bergarter eller biologisk materiale, og som er eller har blitt utsatt for transport [NVE].
OT: løsmasse
UT: bunnmateriale
dekksjikt
slamavlagring
SO: fremføringsforhold
sedimentering

00638 sedimentasjon
BRUK: **sedimentering**

00852 sedimentasjonshastighet
BRUK: **sedimenteringshastighet**

00638 **sedimentering**
BF: sedimentasjon
OT: fysisk prosess
SO: etterfellingsanlegg
ettersedimenteringsbasseng
sediment
sedimenteringshastighet
slam
suspendert stoff

01231 **sedimenteringsbasseng**
BF: sedimenteringstank
EN: sedimentation basin
sedimentation tank
NO: Tank eller beholder hvor mediet får en viss oppholdstid slik at partikler sedimenterer [TEKN].
OT: basseng
UT: ettersedimenteringsbasseng
forsedimenteringsbasseng
SO: etterfellingsanlegg
kjedeskrape
mekanisk renseanlegg
overflatebelastning

00852 **sedimenteringshastighet**
BF: sedimentasjonshastighet
OT: fysisk parameter
SO: sedimentering

01231 sedimenteringstank
BRUK: **sedimenteringsbasseng**

02664 **sedimentføringskurve**

OT: beregningsresultat

02727 **sedimentkilde**
EN: sediment source
NO: Et objekt eller en prosess som har frembragt de sedimentene som beveger seg i vassdraget [NVE]. Kommentar: f.eks. skred, utglidning og breerosjon regnes som sedimentkilder [NVE].
OT: diverse*
UT: punktkilde (sedimentkilde)

00892 **sedimentkonsentrasjon**
EN: sediment concentration
NO: Forholdet mellom vekten av tørrstoff og vannvolumet i en vannprøve [NVE]. Kommentar: Angis oftest i mg/l [NVE].
OT: hydrologisk parameter

01138 **sedimentologi**
OT: geologi

00894 **sedimentproduksjon**
BF: erosjonsintensitet
EN: sediment yield
NO: Total sedimenttransport fra et nedbørfelt angitt pr flateenhet og pr tidsenhet [NVE]. Kommentar: Angis oftest i tonn/km^2/år [NVE].
OT: sedimenttransport

02713 **sedimentprøve**
OT: prøve

00893 **sedimenttransport**
EN: sediment transport
NO: Massen eller volumet av sedimenter som passerer forbi en målestasjon i et bestemt tidsrom [NVE].
OT: hydrologisk parameter
UT: sedimentproduksjon

01118 **sedimenttransportlære**
EN: sediment transport science
NO: Fagdisiplin som i hydrologisk sammenheng omfatter erosjon og transportprosesser i vassdragene [NVE].
OT: hydrologi

01665 **sedimentær avsetning**
OT: (jordart etter dannelse)
UT: breelvavsetning
elveavsetning
innsjøavsetning
marin avsetning

01606 **sedimentær bergart**
OT: bergart

01500 **segmentluke**
EN: radial gate
NO: Luke hengslet på akseltapper nedstrøms som luken dreies om når den heves [TEKN].
OT: luke

00439 **seiche**
EN: seiche
NO: En stående bølge i en innsjø, dannet ved endringer i vindpåvirkning eller variasjon i lufttrykket [NVE]. Kommentar: Seiches kan også settes i gang av et skred i den ene enden, evt. av jordskjelv. Men slike seiches dør ut relativt raskt [NVE].
OT: bølge
SO: innsjø

01501 **sektorluke**
EN: sector gate
NO: Sektorformet luke hvor sektoren er vannfylt slik at luka flyter på vann [TEKN]. Kommentar: Luken åpnes når den senkes ned i vannet [TEKN].
OT: luke

00103 **sektorplan**
OT: plan
SO: sektorutredning

00183 **sektorutredning**
OT: utredning
SO: sektorplan

00428 **sekundærfelling**
NO: Tilsetting av fellingskjemikalier i et mekanisk/kjemisk rensetrinn [TEKN].
OT: kjemisk rensing
SO: kjemisk renseanlegg

01311 **sekundærfellingsanlegg**
EN: secondary precipitation plant
NO: Anlegg for mekanisk/kjemisk rensing av avløpsvann, hvor fellingskjemikalier tilsettes i eget rensetrinn etter mekanisk rensing, inkl. forsedimentering [TEKN]. Kommentar: S. omfatter ikke enheter for biologisk rensing [TEKN].
OT: kjemisk renseanlegg
SO: simultanfelling

00630 **sekundærfortynning**
EN: secondary dilution
NO: Spredning av avløpsvann i resipient pga. strøm, diffusjon og tetthetsforskjell mellom avløpsvann og omliggende vannmasser [TEKN].
OT: fortynning

00724 **sekundærnæring**
OT: virksomhet
UT: bygg og anleggsvirksomhet
håndverk
industri
kraftforsyning
vannforsyning

00812 **sekundærproduksjon**
EN: sekundary production
OT: produksjon (biologi)

01896 **sekundærslam**
EN: secondary sludge

NO: Slam fra biologisk rensetrinn [TEKN].
OT: slam
SO: biologisk slam
overskuddsslam

00600 **sekundærsuksesjon**
OT: suksesjon

00595 **seleksjon**
OT: biologisk prosess

02183 **selen**
OT: ikke-metall

02210 **selen**
NO: Grunnstoff med både metalliske og ikke-metalliske egenskaper
OT: metall

00998 **selvrensende hastighet**
EN: self cleaning velocity
NO: Minste hastighet gjennom rør for at de partikler i avløpsvannet kan holde seg oppslemmet og ikke avsettes i ledningene [TEKN].
OT: teknisk parameter
SO: minstefall
selvrensing (tekn.)

00433 **selvrensing (tekn.)**
EN: self cleansing
NO: S. i ledninger oppnås ved å benytte oppgitt minstefall. Vannet vil da ha så stor hastighet at de partikler avløpsvannet vanligvis inneholder, kan holde seg oppslemmet i vannet og ikke avsettes i ledningene [TEKN].
OT: mekanisk rensing
SO: minstefall
selvrensende hastighet

01487 **selvsugende pumpe**
EN: self priming pump
NO: Pumpe som lufter ut sugeledningen uten ytre evakueringsanordninger [TEKN]. Kommentar: S.p. egner seg for transport av væsker og gasser eller en blanding av disse [TEKN].
OT: pumpe

02514 **sement**
OT: materiale

01374 **senkingsanlegg**
EN: land reclaimation
NO: System for senking av vannstand i elver, bekker eller vann for å bedre tørrleggingsmulighetene, særlig for jordbruksområder eller for å redusere skader under flom [NVE].
OT: vassdragsteknisk anlegg

02665 **senkningskurve**
EN: drawdown curve
NO: Kurve som viser tidsvariasjonen i grunnvannspeilets senkning, forårsaket ved pumping [NVE]. Kommentar: Kan også være et vertikalsnitt gjennom pumpehullet og som viser grunnvannspeilets nedsenkning omkring dette [NVE].
OT: beregningsresultat
SO: grunnvann

01871 **sentralfelt**
EN: direct drainage subbasin
NO: Den delen av delområde i nedbørfelt som drenerer direkte til hovedløpet i nedbørfeltet [NVE]. Kommentar: Hvis delområdet inneholder et større, definert sidenedbørfelt, vil sentralfeltet være delfeltet minus sidenedbørfeltet [NVE].
OT: delområde i nedbørfelt
UT: delområde i sentralfelt
randfelt

00128 sentralforvaltning
BRUK: **statsforvaltning**

00038 **sentral planlegging**
OT: offentlig planlegging

01488 **sentrifugalpumpe**
BF: rotodynamisk pumpe
EN: centrifugal pump
NO: Pumpe hvor energiøkningen skjer vha. et roterende pumpehjul [TEKN]. Kommentar: S. inndeles gjerne i lav-, mellom- eller høytrykkspumper avhengig av løftehøyden, eller etter antall trinn, dvs. om det er ett eller flere løpehjul som frembringer den samlede løftehøyde. S. omfatter pumper med radial-, halvaksial- og aksiahjul (aksialpumpe, propellpumpe) [TEKN].
OT: pumpe
SO: lensepumpe

01560 **sentrifuge**
EN: centrifuge
NO: Enhet for mekanisk separasjon av faser i en væske eller suspensjon [TEKN]. Kommentar: Det skilles mellom s. for væskeseparering og for avvanning. S. benyttes mye til avvanning av slam [TEKN].
OT: separasjonsutstyr
UT: kurvsentrifuge
skruesentrifuge
slamsentrifuge
SO: slamavvanning

00527 **separasjonsmetode**
OT: analysemetode
UT: elektroforese
kromatografi
omvendt osmose

01883 **separasjonsprodukt**
OT: produkt
UT: filtrat
ristavfall

01523 **separasjonsutstyr**

OT: teknisk utstyr
UT: fettutskiller
filter
oljeutskiller
rist
sandfang
sandvasker
sentrifuge
sil
skumskjerm
slamavskiller

00350 **separat overvåking**
OT: overvåking

01221 **separatsystem**
EN: separate sewer system
NO: Avløpssystem med to ledninger, en for spillvann og en for overvannet (drensvann/takvann [TEKN]. Kommentar: Spillvannet føres vanligvis til renseanlegg, mens overvannet ledes direkte til resipient [TEKN].
OT: avløpssystem
SO: fellessystem
spillvannsledning

01575 **septiktank**
EN: septic tank
NO: Slamavskiller for enkelthus beregnet for tømming av slam med 0,5 til 1 års mellomrom [TEKN]. Kommentar: S. gir ufullstendig nedbrutt slam ved sur gjæring [TEKN].
OT: slamavskiller
SO: septisk slam

01897 **septisk slam**
EN: septic sludge
NO: Slam fra slamavskiller eller septiktank som har gjennomgått en ufullstendig anaerob nedbryting ved sur gjæring [TEKN].
OT: slam
SO: septiktank
slamavskiller

01744 **serpentin**
EN: serpentine
NO: En meander som svinger mer enn 180 [NVE].
OT: meander

00736 servicenæring
BRUK: **tertiærnæring**

00670 **setning**
EN: settling
NO: Prosess som omdanner nysnø til mer kompakt snø [NVE]. Kommentar: Setningen skjer raskest ved temperaturer omkring 0 °C [NVE].
OT: hydrologisk prosess
SO: *snø (nedbør)*

02107 **settefisk**
BF: utsettingsfisk
OT: oppdrettsfisk

02589 **sfære**
OT: tid, rom og grenser
UT: atmosfære
biosfære
hydrosfære
kryosfære
litosfære

01746 sideelv
BRUK: **sideelveløp**

01746 **sideelveløp**
BF: bielv
sideelv
sidevassdrag
tilløpsvassdrag
tilløp (vassdrag)
EN: tributary
NO: Elv eller bekk som bidrar med vann til en annen (og større) elv eller bekk, eller til en sjø i et større vassdrag [NVE].
OT: elveløp

01372 **sideoverløp**
EN: overflow weir
side weir
NO: Overløp hvor overløpsvannet strømmer ut vinkelrett på hovedstrømmens retning [TEKN].
OT: overløp

01746 sidevassdrag
BRUK: **sideelveløp**

01968 **sigevann**
EN: vadose water
NO: Forurenset vann i grunnen i bevegelse nedover mot grunnvannsspeilet [TEKN]. Kommentar: Brukes mest om avrenning fra fyllplasser o.l [TEKN].
OT: vann

01511 **sikkerhetsventil**
EN: safety valve
NO: Ventil som åpner ved et bestemt vanntrykk i en vannledning som står under trykk [TEKN]. Kommentar: Skal sørge for at rørarrangementets tillatte trykklasse ikke skal overskrides [TEKN].
OT: ventil
SO: rørbruddsventil

00853 **siktedyp**
OT: fysisk parameter
SO: turbiditet
vannkvalitet

01564 **sil**
EN: sieve
strainer
NO: Innretning med påspent metall eller tekstilduk for å fjerne partikulært stoff fra væske [TEKN].
OT: separasjonsutstyr

UT: finsil
grovsil
inntakssil
sil (del av)
spaltesil
trommelsil
SO: filter
filterrør
rist

01580 **silbåndpresse**
EN: filterbelt press
NO: Enhet for mekanisk avvanning av slam. Den består av to endeløse silbånd som løper over et system av valser, slik at vannet presses ut av slammet [TEKN]. Kommentar: S. finnes både i horisontal og vertikal utførelse [TEKN].
OT: slamavvanningsutstyr
SO: filterpresse
tårnpresse

01568 **sil (del av)**
OT: sil
UT: silduk

01569 **silduk**
EN: sieve cloth
NO: Metall- eller tekstilduk som oppspent på trommel eller ramme benyttes for fjerning av partikulært stoff fra vann eller avløpsvann [TEKN].
OT: sil (del av)
SO: filterduk

02390 **silikat**
OT: silisiumforbindelse

00434 **siling**
OT: mekanisk rensing

02184 **silisium**
BF: kisel
OT: ikke-metall

02389 **silisiumforbindelse**
OT: uorganisk forbindelse
UT: silikat

01696 **silt**
OT: (løsmasse etter kornstørrelse)

00333 **simulering**
OT: informasjonsbehandling

00423 **simultanfelling**
NO: Tilsetting av fellingskjemikalier i et biologisk rensetrinn [TEKN].
OT: kjemisk/biologisk rensing
SO: sekundærfellingsanlegg

01297 **simultanfellingsanlegg**
EN: simultaneous precipitation
NO: Anlegg for biologisk/kjemisk rensing av avløpsvann hvor tilsetning av kjemikalier skjer i forbindelse med aktivslamanlegg, slik at kjemikaliene blandes med og virker sammen med aktivslammet [TEKN]. Kommentar: Hovedhensikten med kjemikalietilsetningen er fjerning av fosfor [TEKN].
OT: biologisk/kjemisk renseanlegg

02211 **sink**
OT: metall

00649 **sirkulasjon (innsjø)**
OT: vannbevegelse*
SO: sirkulasjonsperiode

02644 **sirkulasjonsperiode**
OT: tidsperiode
UT: høstsirkulasjon
vårsirkulasjon
SO: sirkulasjon (innsjø)

01261 **sjakt**
EN: shaft
NO: Bergrom med stor utstrekning i vertikal eller skrå retning [TEKN].
OT: vannkraftverk
UT: trykksjakt

02150 **sjelden art**
OT: (organisme (funksjon) etter vernestatus)

00390 **sjokklorering**
EN: superchlorination
NO: Tilsetting av større klormengder over et kort tidsrom for å uskadeliggjøre mikrobielle og kjemiske forurensninger eller fjerne begroing i rørledninger mm. [TEKN].
OT: klorering

00712 sjøfiske
BRUK: **havfiske**

02002 **sjøfugl**
EN: seabird
OT: fugl (funksjon)
OT: akvatisk knyttet organisme*

02033 **sjøfugl**
OT: akvatisk knyttet organisme*
OT: fugl (funksjon)

02003 **sjøpattedyr**
EN: aquatic mammals
OT: akvatisk knyttet organisme*
UT: kystsel

00873 **sjøprosent**
EN: lake percentage
NO: Prosentdel av sjøareal i relasjon til hele dreneringsområdets areal [NVE].
OT: arealprosent*
UT: effektiv sjøprosent
SO: breprosent
nedbørfelt

00353 **sjøregulering**
EN: lake regulation

NO: Kunstig regulering av vannstanden i en sjø og dermed avløpet fra sjøen [NVE].
OT: regulering (hydrologi)
SO: magasin

00744 **sjøtransport**
OT: transport

01967 sjøvann
BRUK: **saltvann**

01008 **skade**
OT: egenskap og tilstand
UT: fosterskade
frostskade
klorose
leverskade
nekrose
skogskade

02118 **skadedyr**
OT: (organisme (funksjon) etter nytte/skade/funksjon)
UT: skadeinsekt
SO: skadedyrmiddel

02453 **skadedyrmiddel**
OT: pesticid
UT: gnagermiddel
insektmiddel
middmiddel
nematodemiddel
sneglemiddel
SO: skadedyr

02119 **skadeinsekt**
OT: skadedyr
SO: insektmiddel

02111 skadelig alge
BRUK: **giftig alge**

01975 **skare**
EN: snow crust
NO: En sprø skorpe på eller inne i et snølag [NVE]. Kommentar: Dannes ved gjentatt smelting/frysing eller ved at regn faller på kald snø. Skare kan også dannes ved vindpåvirkning - vindskare [NVE].
OT: snø (avsetning)
UT: indre skarelag
vindskare
SO: sommeroverflate

00256 **skatt**
OT: økonomisk virkemiddel
SO: avgiftspolitikk

01147 **skatterett**
OT: jus

01990 **skavl**
EN: skavl
NO: Enhver ujevnhet i snøoverflaten, dannet av vinden [NVE]. Kommentar: Omfatter også diverse* snøavsetningsformer rundt steiner, stolper o.l. som lokalt forandrer vindforholdene langs bakken, samt hengeskavler på fjellkammer (kan utløse snøskred) [NVE].
OT: (snø (avsetning) etter morfologi)
UT: barchan
sastrugi
snøbro
snødrive
toppskavl
SO: pakksnø
snøfokk
snøskred
vindblåst snø
vinddrevet snø

01543 **skivefilter**
EN: disc filter
NO: Enhet som fjerner partikulært materiale fra avløpsvann. S. består av vertikale, delvis nedykkede, roterende skiver påspent silduk [TEKN]. Kommentar: Partikler holdes tilbake på silduken hvorfra de skrapes eller spyles av [TEKN].
OT: filter
SO: spaltesil

01308 skivelufter
BRUK: **kontaktvalse**

01581 **skivetørker**
EN: disc dryer
NO: Enhet for indirekte termisk tørking av slam med lavtrykksdamp som varmekilde. Horisontal utførelse med innvendig, hul rotor med vertikale varmeskiver. Eks.: Rotadisc-tørke [TEKN].
OT: slamavvanningsutstyr

01648 **skjærgård**
OT: (kyst etter deler)

00176 **skjøtsel**
OT: tiltak
SO: landskapsvern

01780 **skog**
OT: vegetasjonstype
UT: barskog
løvskog
SO: skogfag

00723 **skogbruk**
OT: landbruk

01164 **skogfag**
OT: landbruksfag
SO: skog

02566 **skoggrense**
OT: grense
SO: klima

01014 **skogskade**
OT: skade

00479 **skred**
EN: landslide
NO: En løsmasse som beveger seg hurtig nedover en skråning [NVE].
OT: massebevegelse
UT: jordskred
snøskred
SO: ledemur
utløpssone

00174 **skredvarsling**
EN: avalanche forecasting
NO: Varsling av forventet fare for snøskred, evt. isfall fra en brearm, i fjellområder med bratte dalsider der bygninger eller mennesker kan komme i fare [NVE]. Kommentar: Varslingen baserer seg på innsamlede data om snøfall, vind og temperaturforhold i de utsatte områdene [NVE].
OT: varsling
SO: snøskred

01418 **skruedoseringsapparat**
EN: helix feeder
screw feeder
NO: Volumetrisk doseringsapparat hvor kjemikalier i tørr form blir tilmålt vha. en roterende kalibrert skrue [TEKN].
OT: doseringsapparat

01475 **skruepumpe**
BF: Arkimedes' skrue
EN: screw pump
NO: Fortrengningspumpe med roterende, parallelle skrueelementer. Avhengig av antall aksler skjelnes det mellom toakslede eller treakslede skruepumper [TEKN]. Kommentar: I VA-teknikken benyttes s. om enkle transportskruer montert i renne eller rør med stigning inntil 35 , som benyttes til pumping av vann, avløpsvann og slam ved små løftehøyder og hvor kontinuerlig pumping ønskes. S. kalles også Arkimedes' skrue eller snekkepumpe. Når en fast masse transporteres, kalles enheten skruetransportør [TEKN].
OT: fortrengningspumpe

01562 **skruesentrifuge**
EN: conveyor centrifuge
decanter
NO: Enhet for mekanisk avvanning av slam ved sentrifugering. Slammet mates inn i et horisontalt sylindrisk/konisk roterende skall. S. har innvendig transportskrue for utskruing av sedimentert slamkake. Skrue og skall roterer med forskjellig hastighet. For slamavvanning benyttes vanligvis sentrifuge med rotasjonshastighet fra 1200 til 3000 o/min [TEKN]. Kommentar: For kloakkslam oppnås vanligvis TS-innhold på 15-25 % i slamkaken [TEKN].
OT: sentrifuge
SO: slamavvanning

01947 **skrugard**
EN: hummocked ice ridge
ridge
NO: En rygg eller vegg av oppbrutte isflak som er skjøvet over hverandre av vind og/eller strøm [NVE].
OT: isformasjon
SO: drivis
isskruing
skruis

01948 **skruis**
EN: hummocked ice
pressure ice
NO: Isflak som er stuet sammen (helst pga. vind) og evt. skjøvet oppå hverandre, slik at de danner en ujevn flate, ofte med rygger på kryss og tvers [NVE].
OT: isformasjon
SO: drivis
skrugard

01572 **skumskjerm**
EN: scum-board
NO: Delvis neddykket vertikal skjerm som hindrer skum og flyteslam i å følge vannstrømmen ut av et basseng [TEKN].
OT: separasjonsutstyr

01658 skuvrand
BRUK: **morene**

01445 **skålkorsflygel**
EN: cup-type current meter
NO: Instrument for å måle vannhastighet i et punkt og som virker etter et liknende prinsipp som et anemometer: vanligvis 3 skåler som roterer om en vertikal akse [NVE]. Kommentar: Skålkorsflygel er svært utbredt bl.a. i Nordamerika, mens vi i Norden mest bruker et propell-flygel som har horisontal akse. Man strides om hvilken type som gir de beste resultater [NVE].
OT: flygel
SO: vannføringsmåling

01886 **slam**
EN: sludge
NO: Suspendert stoff i vann og avløpsvann. Fjernes vanligvis ved sedimentering, flotasjon eller filtrering [TEKN].
OT: produkt
UT: aktivslam
biologisk slam
blandslam
flyteslam
kjemisk slam
overskuddsslam
primærslam
returslam
råslam
sekundærslam
septisk slam
slamteppe
stabilisert slam
utråtnet slam

SO: flotasjon
kjemisk stabilisering
kondisjoneringsmiddel
sedimentering

00999 **slamalder**
EN: sludge age
NO: Slammets midlere oppholdstid i aktivslamprosessen. Kommentar: Beregnet i døgn som forholdet mellom slammengde i luftebasseng og gjennomsnittlig slamuttak fra prosessen pr døgn [TEKN].
OT: teknisk parameter
SO: aktivslam

01684 **slamavlagring**
BF: slamavleiring
EN: deposition of sludge
silting
NO: Brukes om sedimentert slam i vassdrag, fjorder, magasiner og rørledninger [TEKN].
OT: sediment

01684 slamavleiring
BRUK: **slamavlagring**

01573 **slamavskiller**
NO: Enhet for fjerning av sedimenterbart stoff og flytestoffer fra avløpsvann. S. har vanligvis flere kamre for lagring av slam [TEKN]. Kommentar: Pga. hydraulisk dårlig utforming kreves lang oppholdstid. Benyttes for spredt bebyggelse og mindre boligområder [TEKN].
OT: separasjonsutstyr
UT: Imhoffglass
septiktank
SO: mekanisk rensing
septisk slam

00364 **slamavvanning**
BF: avvanning
EN: sludge dewatering
NO: Behandling av slam for å oppnå volumreduksjon ved fjerning av en del av vanninnholdet før viderebehandling eller deponering [TEKN]. Kommentar: Avvannet slam har vanligvis TS-innhold 15-30 %. Vanlig utstyr for s.: sentrifuge, vakuumfilter, silbåndpresse, filterpresse [TEKN].
OT: slambehandling
UT: filterpressing
SO: filterpresse
sentrifuge
skruesentrifuge
slamfortykking
slamkondisjonering
slamsentrifuge
tørkeseng
vakuumfilter

01576 **slamavvanningsutstyr**
OT: teknisk utstyr
UT: filterpresse
silbåndpresse
skivetørker
tørkeseng
tårnpresse

00362 **slambehandling**
EN: sludge treatment
NO: Fellesbetegnelse for behandling (fysisk, biologisk, kjemisk) av slam som er fjernet fra avløpsvann [TEKN].
OT: aktivitet (menneskelig)
UT: aktivering
slamavvanning
slamflukt
slamfortykking
slamkondisjonering
slamstabilisering
slamsvelling
SO: kondisjoneringsmiddel
slamdeponering

01000 **slambelastningsfaktor**
EN: sludge loading factor
NO: Forholdet mellom tilført organisk stoffmengde pr døgn, målt som BOF, og anleggets innhold av aktivslam, vanligvis målt som flyktig suspendert stoff (FSS) [TEKN]. Kommentar: S. oppgis vanligvis som kg BOF7/kg FSS _ d [TEKN].
OT: teknisk parameter
SO: aktivslamanlegg

00270 **slamdeponering**
EN: sludge disposal
NO: Endelig henlegging eller dumping av slam [TEKN].
OT: deponering
SO: slambehandling

00366 **slamflukt**
EN: sludge loss
NO: Uønsket avgang av slam fra slamavskiller, forårsaket av for høy hydraulisk belastning eller slamsvelling [TEKN].
OT: slambehandling

01287 **slamfortykker**
EN: sludge thickener
NO: Enhet for fortykking av slam ved sedimentering eller flotasjon [TEKN]. Kommentar: S. har vanligvis kontinuerlig drift [TEKN].
OT: (renseanlegg etter deler)
UT: konsentrasjonstank
SO: slamfortykking

00367 **slamfortykking**
BF: slamkonsentrering
EN: sludge concentrating
sludge densifying
sludge thickening
NO: Behandling av slam for å oppnå høyere slamkonsentrasjon ved fjerning av en del av vanninnholdet før viderebehandling eller deponering [TEKN]. Kommentar: Ved s. kan TS-konsentrasjoner på opptil ca 50 % oppnås, avhengig av forbehandling [TEKN].

OT: slambehandling
SO: konsentrasjonstank
slamavvanning
slamfortykker

00368 **slamkondisjonering**
BF: kondisjonering
EN: sludge conditioning
NO: Behandling av slam for å endre de fysiske og/eller kjemiske egenskaper bl.a. for å bedre avvanningsegenskapene, vanligvis ved tilsetting av kjemikalier [TEKN].
OT: slambehandling
SO: slamavvanning

01001 **slamkonsentrasjon**
EN: mixed liquor
sludge concentration
NO: Vannets innhold av slam angitt i vekt suspendert stoff pr volumenhet [TEKN]. Kommentar: Enhet er vanligvis i mg/l [TEKN].
OT: teknisk parameter

00367 slamkonsentrering
BRUK: **slamfortykking**

01563 **slamsentrifuge**
EN: sludge centrifuge
NO: Sentrifuge for utskilling av slampartikler fra en suspensjon [TEKN]. Kommentar: I VA-teknikken benyttes s. for avvanning av slam [TEKN].
OT: sentrifuge
SO: slamavvanning

01289 **slamskrape**
OT: (renseanlegg etter deler)
UT: flyteslamskrape
kjedeskrape

00369 **slamstabilisering**
EN: digestion
NO: Biokjemisk, kjemisk eller termisk prosess for nedbryting av organisk stoff til mer stabile organiske eller uorganiske forbindelser. Den biologiske prosessen kan foregå ved oksidasjon eller reduksjon (aerobt eller anaerobt) [TEKN]. Kommentar: Stabilisering fører til mindre luktulemper, reduksjon av tørrstoffmengde og letter ofte viderebehandling.
OT: slambehandling
UT: aerob slambehandling
anaerob slambehandling
kalkstabilisering
kjemisk stabilisering
mesofil slamråtning
metangjæring
SO: biologisk oksidasjon
mineralisering
nedbryting
råtnetank

00376 **slamsvelling**
EN: sludge bulking
NO: Utvikling av volumiøst slam med dårlige sedimenterings- og fortykningsegenskaper i aktivslamanlegg. Kan forårsakes av utilstrekkelig oksygentilførsel, tilførsel av giftstoffer eller ved spesielle belastningsforhold [TEKN]. Kommentar: Fører til utvikling av store mengder sopp i slammet. Ved s. stiger slamvolumindeks fra normalt 50-100 ml/g til 200 ml/g eller mer [TEKN].
OT: slambehandling
SO: aktivslamanlegg

01898 **slamteppe**
EN: sludge blanket
NO: Svevende slamlag i oppadstrømmende vannmasse. Forekommer spesielt i spissbunnede sedimenteringstanker i det nivå hvor slammets synkehastighet er i balanse med vannets stigehastighet [TEKN]. Kommentar: S. virker som et filter og holder tilbake mindre partikler med lavere synkehastighet enn vannets stigehastighet, som ellers ville gått i avløp [TEKN].
OT: slam

01969 **slamvann**
EN: sludge liqour
supernatant liqour
NO: Vann skilt fra slam ved slamstabilisering, fortykking eller slamavvanning [TEKN].
OT: vann
UT: dekanteringsvann
rejektvann
SO: rejektvann

01002 **slamvolum**
EN: sludge volume
NO: Volum av sedimentert slam i vann etter en bestemt henstandstid [TEKN]. Kommentar: S. måles i Imhoffkjegle eller målesylinder i ml/l [TEKN].
OT: teknisk parameter
SO: Imhoffglass
suspendert stoff

01985 slaps
BRUK: **snøsørpe**

02707 **slekt**
OT: takson

00492 **sludd**
EN: sleet
NO: Nedbør som består av en blanding av snø og regn, eller snø som smelter mens den faller [NVE].
OT: nedbør

01584 **sluk**
EN: drain
NO: Anordning for oppsamling og avledning av vann fra gulv, gater, plasser [TEKN]. Kommentar: S. er oftest forsynt med rist

eller sil, og leveres med eller uten vannlås [TEKN].
OT: teknisk utstyr

02528 slurry
BRUK: **oppslemming**

00781 **smak**
OT: egenskap

02496 **smaksstoff**
OT: tilsetningsstoff

00854 **smeltepunkt**
OT: fysisk parameter
UT: trykksmeltepunkt

01972 **smeltevann**
OT: vann

00639 **smelting**
EN: melting
NO: Forandring av et stoffs aggregattilstand fra fast stoff til væske
OT: fysisk prosess
UT: snøsmelting

00467 **smog**
OT: luftfenomen*

02087 **smolt**
OT: utviklingsstadium
UT: postsmolt
presmolt
SO: smoltifisering
smoltvandring

01275 **smoltanlegg**
OT: kultiveringsanlegg

00606 **smoltifisering**
OT: utvikling (biologi)
SO: smolt

00614 smoltutvandring
BRUK: **smoltvandring**

00614 **smoltvandring**
BF: smoltutvandring
OT: vandring
SO: smolt

01711 **smussbånd**
EN: dirt band
NO: Lag av partikler i en bre. Kommentar: Smussbånd finnes ofte konformt med breens underlag i de dypeste lagene av en bre, og langs skyveplan nær bretungen [NVE].
OT: *breformasjon*

01706 **smusskjegle**
EN: dirt cone
NO: Iskjegle på breens overflate, dannet ved ulik smeltehastighet [NVE]. Kommentar: Et lag av partikler (sand, grus, e.l.) som overstiger en minimumstykkelse (ofte bare noen mm eller *cm*) vil forsinke smeltingen og skape et forhøyet område som etterhvert blir kjegleformet pga. nedrasing av partiklene [NVE].
OT: ablasjonsform*
SO: ablasjon

02034 **småfugl**
OT: fugl (funksjon)

02127 **småvilt**
OT: vilt

00715 **småviltjakt**
OT: jakt

00493 sne
BRUK: **snø (nedbør)**

02458 **sneglemiddel**
BF: molluscicid
OT: skadedyrmiddel

02139 **snylter**
OT: parasitt

01973 **snø (avsetning)**
EN: snow
NO: Akkumulasjon av nedbør i fast form [NVE]. Kommentar: En avsetning av snø består oftest av iskorn, sjelden av "snøkrystaller" fordi armene har forsvunnet enten ved sublimasjon eller mekanisk slitasje [NVE].
OT: vann
UT: glidesjikt
skare
snøkrystall
(snø (avsetning) etter alder)
(snø (avsetning) etter egenskap)
(snø (avsetning) etter morfologi)
SO: snømagasin
snø (nedbør)

(snø (avsetning) etter alder)
OT: snø (avsetning)
UT: firn
gammelsnø
nysnø

(snø (avsetning) etter egenskap)
OT: snø (avsetning)
UT: pakksnø
pulversnø
snøsørpe
tørrsnø
vannmettet snø
vindblåst snø
vinddrevet snø

(snø (avsetning) etter morfologi)
OT: snø (avsetning)
UT: skavl
snøfonn

01993 **snøbro**

EN: snow bridge
NO: En bro dannet av snø som har drevet over en bresprekk, en bekk eller en kløft i terrenget [NVE]. Kommentar: Først dannes en skavl som etterhvert vokser utover sprekken/kløften til den når motsatt side. En tynn snøbro kan være farlig å passere [NVE].
OT: skavl
SO: bresprekk

00471 **snødrev**
BRUK: **lett snøfokk**

01994 **snødrive**
EN: snowdrift
NO: En avsetning av vinddrevet snø i le av en oppstikkende ting (f.eks. stor stein eller bygning) eller samlet pga. en "bakevje" i vinden [NVE].
OT: skavl
SO: vinddrevet snø

00821 **snødybde**
EN: depth of snow
snow depth
NO: Den vertikale avstand fra snøoverflaten til bakken eller til en isoverflate, representativ for området [NVE].
OT: dybde
SO: snøtaksering

00470 **snøfokk**
BF: snøkav
EN: blowing snow
NO: Snøpartikler som rives opp av vinden til en viss høyde over bakken. Horisontal sikt blir sterkt nedsatt [NVE].
OT: vind
UT: lett snøfokk
SO: skavl
snøfonn
tørrsnø
vindblåst snø
vinddrevet snø

01996 **snøfonn**
EN: permanent snowfield
snow bank
snow patch
NO: Isolert område av snø, over eller under den regionale snøgrensen, og som normalt overlever sommeren. Da kalles snøen "firn" [NVE].
OT: (snø (avsetning) etter morfologi)
SO: snøfokk
snøgrense

01277 **snøforbygning**
EN: snow protection device
NO: En konstruksjon som skal beskytte mot snøskred [NVE].
OT: anlegg
UT: ledemur
SO: snøskred

02567 **snøgrense**
EN: snow line
NO: En linje eller sone (i terrenget) som skiller områder som blir snøfrie på sommeren fra områder som forblir snødekket hele året [NVE]. Kommentar: En snøgrense kan også være den nedre grensen for nysnø, når nedbøren faller som regn under denne grensen. På en bre skiller man mellom årlig og temporær snøgrense [NVE].
OT: grense
UT: klimatisk snøgrense
temporær snøgrense
SO: firnlinje
glasiasjonsnivå
likevektslinje
snøfonn

00470 snøkav
BRUK: **snøfokk**

01978 **snøkrystall**
OT: snø (avsetning)
UT: begerkrystall

01597 **snømagasin**
EN: snow storage
NO: Den vannmengde som befinner seg i et nedbørfelt i form av snø [NVE].
OT: magasin
SO: snø (avsetning)
tilsig

00493 **snø (nedbør)**
BF: sne
EN: snow
NO: Nedbør i form av iskrystaller (ofte kalt snøkrystaller) som vanligvis har armer i stjerneform. Krystaller uten armer kan forekomme [NVE]. Kommentar: Ved temperaturer over ca -5 °C henger krystallene ofte sammen i snøflak [NVE].
OT: nedbør
SO: hagl
snø (avsetning)

01440 **snøpute**
EN: snow pillow
NO: En flat gummi- eller plastbeholder fylt med frysevæske. Er forbundet med en trykksensor hvorved snøens vekt på puten kan avleses og registreres [NVE].
OT: hydrologisk måleinstrument*

00486 **snøras**
EN: slide
NO: Snø som løsgjøres fra en hvilende posisjon og deretter settes i bevegelse [NVE]. Kommentar: Typisk eksempel er takras. Merk at ordet ras brukes om en nærmest vertikal bevegelse, mens skred brukes for de vanligste fenomenene ute i naturen (snøskred, steinskred, jordskred) [NVE].
OT: massebevegelse
SO: snøskred

01404 **snøscooter**
OT: kjøretøy

00487 **snøsig**
EN: snow creep
NO: En meget langsom, kontinuerlig bevegelse i snømasser nedover en skråning [NVE]. Kommentar: Snøsig på en bre bøyer ned målestaker og kan ødelegge måletårn og andre konstruksjoner uansett hvor mekanisk sterke disse er [NVE].
OT: massebevegelse
SO: jordsig

01279 **snøskjerm**
EN: snow break
NO: En konstruksjon som skal beskytte et objekt eller et område mot snødrift [NVE]. Kommentar: Vanlig på høyfjellsoverganger. Snøen legger seg på lesiden av snøskjermen. Den settes helst opp perpendikulært mot fremherskende vindretning, eller slik den erfaringsmessig best beskytter en veg eller jernbanelinje [NVE].
OT: anlegg

00481 **snøskred**
EN: avalanche
NO: En snømasse som løsner og glir utfor en skråning [NVE]. Kommentar: Ofte øker skredet i volum idet det tar opp mere snø på veien nedover [NVE].
OT: skred
UT: flakskred
flateskred
løssnøskred
våtskred
SO: begerkrystall
glidesjikt
ramprofil
ramsonde
skavl
skredvarsling
snøforbygning
snø (nedbør)
snøras

00640 **snøsmelting**
EN: snow melt
NO: Naturlig smelting av snø i et nedbørfelt [NVE]. Kommentar: I glasiologien brukes begrepet "ablasjon" som også omfatter smelting av is og dessuten alle andre prosesser som fjerner masse fra en bre, f.eks. kalving [NVE].
OT: smelting
SO: ablasjon

01985 ***snøsørpe***
BF: slaps
EN: slush
NO: Snø som er mettet med vann, evt. blandet med vann, på land eller en isoverflate, eller som en viskøs flytende masse på vann etter et snøfall [NVE]. Kommentar: Kan finnes både på land, på breer og som en flytende masse på vannflater etter et kraftig snøfall [NVE].
OT: (snø (avsetning) etter egenskap)
SO: issørpe

00311 **snøtaksering**
EN: snow survey
NO: Å bestemme dyp og/eller vannekvivalenten av snødekket i representative punkter, ofte langs en definert linje i terrenget [NVE].
OT: kartlegging (geografisk)
SO: akkumulasjon
snødybde
vannekvivalent

01729 SO (glasiologi)
BRUK: **sommeroverflate**

01037 **solcelle**
OT: solenergi

01033 **solenergi**
OT: fornybar energikilde
UT: bioenergi
solcelle
solfanger

01038 **solfanger**
OT: solenergi

00477 solifluksjon
BRUK: **jordsig**

01789 **soligen myr**
OT: (myr etter morfologi)

02652 **sommer**
OT: årstid

00662 **sommerakkumulasjon**
EN: summer accumulation
NO: Akkumulasjon på en bre i løpet av sommeren [NVE]. Kommentar: Sommersnøfall kan forekomme hvor som helst på en bre, men er vanligst i de aller høyeste områdene i løpet av relativt kjølige somre. Sommersnøfallet øker albedoen og nedsetter smeltingen og innvirker derfor bl.a. på relasjonen mellom tilført energi og produksjon av smeltevann [NVE].
OT: akkumulasjon
SO: massebalanse

02660 **sommerbalanse**
EN: summer balance
NO: Forandringen i breens masse i løpet av sommersesongen [NVE]. Kommentar: Sommerbalansen regnes normalt som negativ i breens massebalanse. I sommerbalansen inngår den totale ablasjonen i løpet av sommersesongen minus eventuell sommerakkumulasjon [NVE].
OT: massebalanse
SO: ablasjon

01729 **sommeroverflate**
BF: SO (glasiologi)
EN: summer surface (SS)
NO: En flate dannet på breen ved tidspunktet for sommersesongens slutt i et gitt område. I firnområdet er den karakterisert ved større krystaller og tilstedeværelsen av fremmede partikler (ofte organiske) [NVE]. Kommentar: I ablasjonsområdet er sommeroverflaten identisk med isoverflaten når smeltingen er avsluttet [NVE].
OT: (bre etter deler)
SO: ablasjon
balanseår
skare

02636 sommersesong
BRUK: **ablasjonssesong**

02648 **sommerstagnasjon**
OT: stagnasjonsperiode
SO: epilimnion
hypolimnion

02597 **sone**
OT: tid, rom og grenser
UT: akvatisk sone*
alpin sone
hydrologisk sone*
kystsone
trykksone

02459 **soppmiddel**
BF: fungicid
OT: pesticid

02394 SO_2
BRUK: **svoveldioksid**

01186 **sosialpsykologi**
OT: psykologi

01187 **sosiologi**
OT: samfunnsfag

01570 **spaltesil**
EN: cross flow screen
stationary screen
NO: Selvrensende, skråstilt, finspaltet sil. Spalteåpninger 0.025-2 mm. Plan eller buet silflate (plansil, buesil), enkelte også med sprang i silflaten. Spesielt profilerte, rette eller buete silstaver. Vannet føres ovenfra over silstavene [TEKN]. Kommentar: Benyttes for fjerning av partikulært materiale fra avløpsvann [TEKN].
OT: sil
SO: skivefilter

02085 **spermie**
EN: sperm
NO: Moden kjønnscelle eller gamet hos hann
OT: gamet

00905 **spesifikt avløp**
EN: discharge coefficient
specific discharge
NO: Avløp pr tidsenhet fra et gitt område, f.eks. km2 eller annen arealenhet [NVE]. Kommentar: Beregnes utfra avløpsmålinger fra et dreneringsområde med kjent areal og angis gjerne i $l/s/km^2$. I Nordamerika brukes "acrefeet per square mile" (per year), en enhet som tilsvarer ca 0.015 $l/s/km^2$ [NVE].
OT: avløp (hydrologi)
SO: isohydat
nedbørfelt
årsavløp

01910 **spillvann**
EN: sewage
NO: Avløpsvann fra bebyggelse og industri [TEKN]. Kommentar: Særlig benyttet om avløpsvann som ledes bort i egen ledning ved separatsystem [TEKN].
OT: avløpsvann
SO: kommunalt avløpsvann

01339 **spillvannsledning**
EN: sewer
spill water
NO: Ledning for transport av forurenset avløpsvann fra bebyggelse og industri [TEKN].
OT: avløpsledning
SO: fellesledning
fellessystem
overvannsledning
separatsystem

00464 **spillvannslekkasje**
OT: vannlekkasje

00412 spillvannsrensing
BRUK: **vannrensing**

00928 **spillvann (vannkraft)**
EN: water loss
NO: Vanntap som kunne vært utnyttet i vannkraftverk med ledig maskinkapasitet dersom kraftbehovet hadde vært høyere [NVE].
OT: vanntap*
SO: vannkraft

01051 **spillvarme**
OT: varme (energi)

01574 spissbunnglass
BRUK: **Imhoffglass**

01512 **spjeldventil**
EN: butterfly valve
disc valve
NO: Ventil med stengelegeme utformet som en sirkelformet skive lagret i diametralt plasserte spindellagre [TEKN].
OT: ventil
SO: kuleventil

nåleventil

02086 **spore**
EN: spore
NO: Reproduksjonscelle som er istand til å utvikle seg til et voksent individ uten å smelte sammen med en annen celle
OT: reproduksjonscelle
SO: gamet

02550 sporelement
BRUK: **mikronæringsstoff**

02550 spormetall
BRUK: **mikronæringsstoff**

02063 **sporofytt**
OT: diplont

02550 sporstoff
BRUK: **mikronæringsstoff**

00706 **sportsfiske**
BF: fritidsfiske
OT: fiske

02607 sprangsjikt
BRUK: **termoklin**

00596 **spredning**
OT: biologisk prosess
UT: frøspredning

01268 **sprengt tunnel**
EN: blasted tunnel
NO: Tunnel sprengt ut i fast fjell [TEKN].
OT: tunnel

02493 **sprøytemiddel**
OT: (kjemikalie etter bruk)

01330 **spylekum**
EN: flushing pipe
NO: Kum med anordning for å spyle avløpsledning med dårlig fall [TEKN]. Kommentar: Spylingen skjer manuelt eller automatisk gjennom ventil e.l.
OT: kum
SO: spylevann

00966 spylemateriale
BRUK: **finsvevestoff**

01997 **spylevann**
EN: wash water
NO: Vann for rengjøring ved spyling [TEKN].
OT: vann
SO: hurtigfilter
spylekum

01998 **spylevann**
EN: backwash water
NO: Vann for tilbakespyling av hurtigsandfilter [TEKN].
OT: vann
SO: hurtigfilter

00962 SS
BRUK: **suspendert stoff**

01304 stabiliseringsdam
BRUK: **biologisk dam**

01899 **stabilisert slam**
EN: digested sludge
stabilized sludge
NO: Slam som har gjennomgått en stabiliseringsprosess slik at slammets innhold av organisk stoff er vesentlig redusert. Kommentar: S.s. avgir ikke ubehagelig lukt selv ved lengre tids lagring [TEKN].
OT: slam
SO: mineralisering

00782 **stabilitet**
OT: egenskap

02647 **stagnasjonsperiode**
OT: tidsperiode
UT: sommerstagnasjon
vinterstagnasjon

00707 **stamfiske**
NO: fiske til klekkeri
OT: fiske
SO: klekkeri

00090 **standard**
BF: norm
EN: standard
NO: Dokument til felles og gjentatt bruk, fremkommet ved konsens og vedtatt av et anerkjent organ, som gir regler eller retningslinjer for eller karakteristiske trekk ved aktiviteter eller deres resultater
OT: normativt dokument

02035 **standfugl**
OT: fugl (funksjon)

00710 **stangfiske**
OT: (fiske etter metode)

01446 **stangflygel**
EN: rod-submerged current meter
NO: Et flygel som er montert på en vertikal stang [NVE]. Kommentar: Brukes for vannføringsmåling i relativt små vassdrag. Holdes på plass med håndkraft fra båt eller ved vading [NVE].
OT: flygel
SO: vannføringsmåling

00063 **stasjonsnettverk**
EN: monitoring programme
NO: Nettverk av flere målestasjoner som sammen inngår i et måleprogram i vassdragene [NVE].
OT: måleprogram
SO: målestasjon

02020 **stasjonær fisk**

OT: elvegytende fisk

00978 **statisk løftehøyde**
EN: static head
NO: Geodetisk løftehøyde økt med trykkforskjellene ved vannoverflatene [TEKN].
OT: løftehøyde
SO: manometrisk løftehøyde
total løftehøyde

00983 **statisk sugehøyde**
EN: static suction head
NO: Geodetisk sugehøyde redusert med overtrykket på innløpssidens vannoverflate [TEKN].
OT: sugehøyde
SO: manometrisk sugehøyde

00987 **statisk trykkhøyde**
EN: static pressure head
NO: En pumpes s.t. er den geodetiske trykkhøyde økt med overtrykket på utløpssidens vannoverflate [TEKN].
OT: trykkhøyde
SO: manometrisk trykkhøyde

01173 **statistikk**
OT: matematikk
UT: sannsynlighetsregning
SO: statistisk analyse

00298 **statistisk analyse**
OT: analyse
UT: variansanalyse
SO: statistikk

02729 **statistisk begrep**
EN: statistical expression
OT: diverse*
UT: gjennomsnittstall*

00534 **statistisk metode**
OT: metode

00150 **statlig organ**
OT: organ (forvaltning)
UT: departement
direktorat
fylkesmann (organ)

00065 **statlig program**
OT: program

01859 **statsalmenning**
OT: statsgrunn

00128 **statsforvaltning**
BF: sentralforvaltning
OT: offentlig forvaltning

01858 **statsgrunn**
OT: (område etter eierforhold)
UT: statsalmenning

01447 **stavflottør**
EN: velocity rod
NO: En flytende stav, med en vekt i den ene enden, slik at den flyter i tilnærmet vertikal stilling. Dens hastighet vil tilnærmet representere vannhastigheten i den seksjonen staven flyter nedover [NVE].
OT: strømmåler
SO: hastighets-arealmetode
vannføringsmåling

02622 **sted**
OT: tid, rom og grenser
UT: englasial
innløp
referansenivå
referansepunkt
strømlinje
subglasial
supraglasial
trasé
utløp

01697 **stein**
OT: (løsmasse etter kornstørrelse)

01653 **stein-bre**
EN: rock glacier
NO: En landform som ser ut som en isbre, men består av stein som i en steinrøys, samt finere materiale. Viser tegn på brebevegelse, nå eller tidligere. Kan ha en iskjerne, og har ofte is mellom steinene [NVE].
OT: landform
SO: isfylt endemorene

01252 **steinfyllingsdam**
EN: rock fill dam
NO: Dam oppført av stein [TEKN]. Kommentar: Krever normalt et vertikalt tetningssjikt for å bli vanntett [TEKN].
OT: massivdam
UT: damkjerne
SO: betongdam
jordfyllingsdam

01476 **stempelpumpe**
EN: bucket pump
piston pump
NO: Oscillerende fortrengningspumpe med rettlinjet frem- og tilbakegående fortrengningselement (stempel) som avvekslende suger/trykker væske fra lavere til høyere nivå [TEKN]. Kommentar: S. kalles enkeltvirkende eller dobbeltvirkende, avhengig av om en eller begge stempelsider arbeider [TEKN].
OT: fortrengningspumpe

02145 **stenohalin**
OT: (organisme (funksjon) etter toleranse/krav)
SO: euryhalin

02146 **stenoterm**
OT: (organisme (funksjon) etter toleranse/krav)
SO: euryterm

00411 **sterilisering**
EN: sterilization
OT: vannbehandling
SO: desinfeksjon

00391 **sterkklorering**
EN: overchlorination
NO: Tilsetting av klor til vann i så store konsentrasjoner at klorbehovet overskrides betydelig [TEKN]. Kommentar: Etter s. er det ofte nødvendig å avklorere vannet for å hindre lukt- og smaksulemper [TEKN].
OT: klorering
SO: avklorering
klorbehov

02337 **sterol**
OT: syklisk ikke-aromatisk forbindelse
UT: kolesterol

01451 **stigerør**
EN: stilling well
NO: Et vertikalt rør (eller brønn) som står i forbindelse med en elv, sjø, e.l. ved et relativt tynt kommunikasjonsrør (eller hull) slik at bølger dempes og vannstanden kan registreres sikrere og uten alt for raske bevegelser [NVE]. Kommentar: Oftest registreres vannstanden i stigerøret med en flottør, men en fast vannmerkeskala og/eller et fastmerke må finnes for kontroll [NVE].
OT: vannstandsmåler
SO: vannstand

01810 **stim**
OT: samfunn (biologi)

02399 **stoff og materiale (funksjon)**
UT: aggregat tilstand
biokjemisk stoff
farlig stoff*
gjødsel
kjemikalie
materiale
mekanisk blanding
molekyl
nedbrytingsprodukt
næringsstoff
partikkel
substrat
SO: kjemi

02167 **stoff (struktur)**
UT: grunnstoff
kjemisk forbindelse
legering
SO: kjemi

00566 **stoffutskillelse**
OT: fysiologisk prosess

00472 **storm**
OT: vind

00113 **stortingsmelding**
OT: dokument

00114 **stortingsproposisjon**
OT: dokument

02128 **storvilt**
OT: vilt
UT: hjortevilt

00716 **storviltjakt**
OT: jakt

01148 **strafferett**
OT: jus

01649 **strand**
OT: (kyst etter deler)
UT: strandvoll

01647 strandberg
BRUK: **klippe**

01651 **strandflate**
OT: (kyst etter deler)

01650 **strandvoll**
OT: strand

00041 **strategisk planlegging**
OT: planlegging
SO: langtidsplan

02591 **stratosfære**
OT: atmosfære

01790 **strengmyr**
OT: (myr etter morfologi)

02212 **strontium**
OT: metall

01736 **stryk**
EN: rapid
NO: En elvestrekning der vannhastigheten er høy og bunnen meget ujevn, ofte med oppstikkende stener eller fjellpartier, men uten at det dannes et vannfall eller en foss [NVE].
OT: elv
SO: foss
strykende strømning

00650 **strykende strømning**
EN: shooting/supercritical flow
NO: En strømning i en elv der forholdet mellom vannhastighet og bølgehastighet er større enn 1 [NVE].
OT: vannbevegelse*
SO: stryk

00651 **strøm**
OT: vannbevegelse*
UT: tetthetsstrøm

01630 **strømgrop**
EN: hole formed by flood water

NO: Grop på en elveslette, dannet ved overstrømming under flom [NVE].
OT: fluvial landform

02628 **strømlinje**
EN: flow line
NO: Den linje en partikkel følger ved sin transport inne i et medium, f.eks. en bre eller en elv [NVE].
OT: sted
SO: brebevegelse
laminær strømning

01441 **strømmåler**
EN: current meter
NO: Instrument for å måle vannhastighet i et punkt (i en elv, kanal eller et turbinrør) [NVE]. Kommentar: Det finnes flere typer strømmålere, med ulike måleprinsipper. Det vanligste er en mekanisk måler, der en propell settes i rotasjon av vannstrømmen (hydrologisk flygel), mens akustiske og elektroniske målere også er utviklet i senere tid [NVE].
OT: hydrologisk måleinstrument*
UT: flygel
stavflottør

00314 strømmåling
BRUK: **vannføringsmåling**

01489 **strålepumpe**
BF: ejektor
EN: ejector
jet pump
NO: Pumpe hvor energiøkningen i pumpemediet oppnås ved at et drivmedium (væske eller gass) tilføres pumpemediet gjennom en ejektordyse slik at pumpemediet suges eller rives med [TEKN].
OT: pumpe

00495 **stråling**
OT: fenomen
UT: elektromagnetisk stråling
ioniserende stråling

02279 **styren**
OT: aromatisk hydrokarbon

00052 **styring**
OT: administrativ aktivitet*
UT: bedriftsstyring
målstyring
økonomistyring

00856 **størrelse**
EN: size
OT: fysisk parameter

02515 **stål**
OT: materiale

01956 **stålis**
BF: klaris
EN: clear ice
NO: Gjennomsiktig, kompakt is dannet ved frysing av rent vann, med få eller ingen luftbobler [NVE].
OT: is
SO: blåis

01520 **stålrør**
EN: steel pipe
OT: rør
SO: rørgate

02579 **sub-arktisk sone**
OT: klimasone

02629 **subglasial**
EN: subglacial
NO: Under en bre [NVE]. Kommentar: Man taler f.eks. om subglasial smelting, subglasial drenering, osv [NVE].
OT: sted
SO: bre

01715 **subpolar bre**
EN: subpolar glacier
NO: En bre der temperaturen alltid er under 0 °C i isen, mens den er 0 °C på overflaten og nedover til et varierende dyp i snø og firn ved slutten av sommeren [NVE].
OT: (bretype etter klima/temperatur)
SO: polar bre

01756 **sub-polar innsjø**
OT: (innsjø etter klima)

00257 **subsidie**
OT: økonomisk virkemiddel

02553 **substrat**
OT: stoff og materiale (funksjon)

01757 **sub-tropisk innsjø**
OT: (innsjø etter klima)

00980 **sugehøyde**
OT: høydeforskjell
UT: geodetisk sugehøyde
manometrisk sugehøyde
statisk sugehøyde

01585 **sugerør**
EN: draft tube
NO: Diffusor på turbinens avløpsside for å øke energiutnyttelsen i turbinen [TEKN].
OT: teknisk utstyr

02148 **sukkulent**
OT: xerofytt

00598 **suksesjon**
BF: artsuksesjon
OT: biologisk prosess
UT: primærsuksesjon
sekundærsuksesjon
SO: nitrofil plante
pionerart

02393 **sulfat**
OT: svovelforbindelse

02676 **summasjonskurve**
EN: *cumulative curve*
NO: En kurve som viser akkumulerte verdier (ofte vannføring) i relasjon til tiden eller en annen akkumulert variabel, oftest tegnet i et skjevt aksesystem [NVE]. Kommentar: Summasjonskurven er et nødvendig hjelpemiddel for å utarbeide reguleringskurven. Tidligere ble kurvene konstruert manuelt, nå produseres de i EDB-system [NVE].
OT: måleresultat
SO: reguleringskurve

01798 **sump**
BF: sumpmark
OT: våtmark

01689 **sumpjord**
OT: jordsmonn

01786 sumpmark
BRUK: **myr**

01798 sumpmark
BRUK: **sump**

02043 **sumpplante**
BF: helofytt
OT: plante (funksjon)

02630 **supraglasial**
EN: supraglacial
NO: Oppå en bre [NVE]. Kommentar: Man taler f.eks. om supraglacial drenering, dvs. vannstrømmer på breens overflate [NVE].
OT: sted
SO: bre

00476 surge
BRUK: **raskt breframstøt**

00955 surhetsgrad
BRUK: **pH-verdi**

00962 suspendert materiale
BRUK: **suspendert stoff**

00962 **suspendert stoff**
BF: partikulært materiale
SS
suspendert materiale
EN: SS
suspended matter
NO: Vannets innhold av oppslemmet, partikulært materiale. Kan inndeles i sedimenterbart stoff og svevestoff [TEKN]. Kommentar: SS bestemmes ved filtrering eller sentrifugering og tørking av fraskilt stoff ved definert temperatur, oftest 105 °C. Enhet: mg/l [TEKN].
OT: kjemisk parameter
UT: flyktig suspendert stoff
sedimementerbart stoff
svevestoff
SO: flomsediment
kolloidal oppløsning
oppløst stoff
slamvolum
suspensjon
turbiditet
tørrstoff

02529 **suspensjon**
EN: suspension
NO: Væske med finfordelte, faste partikler, større enn 100 nm [TEKN].
OT: mekanisk blanding
SO: dispersjon
kolloidal oppløsning
oppslemming
suspendert stoff

00645 **suspensjonstransport**
BF: svevestofftransport
EN: suspended sediment transport
NO: Det fenomen at faste partikler holdes svevende i vannmassen og tranporteres av vannets bevegelse [NVE]. Kommentar: Det skilles mellom organisk og minerogen transport [NVE].
OT: transport (i elv)
SO: bunntransport
suspendert stoff

01957 **svellis**
BF: issvull
EN: bulge ice
icing
NO: Uregelmessig, oppsvulmende avsetning av is forårsaket av at fremsivende vann fra en bekk eller fra grunnen fryser suksessivt oppå en tidligere isdannelse [NVE]. Kommentar: I andre land brukes ofte den tyske termen "Aufeis" [NVE].
OT: is
SO: sarr

00965 **svevestoff**
OT: suspendert stoff
UT: finsvevestoff

00645 svevestofftransport
BRUK: **suspensjonstransport**

01505 **svingekammer**
EN: surge chamber
NO: Åpent rom med fritt vannspeil i driftsvannveien til en turbin for å utjevne trykksvingninger [TEKN].
OT: reguleringsanordning
SO: reguleringsdam
rørgate
trykksjakt

02185 **svovel**
OT: ikke-metall

02394 **svoveldioksid**

BF: SO_2
OT: svovelforbindelse

02391 **svovelforbindelse**
OT: uorganisk forbindelse
UT: hydrogensulfid
sulfat
svoveldioksid
svovelsyre

02395 **svovelsyre**
OT: svovelforbindelse

01015 **sykdom**
OT: egenskap og tilstand
UT: allergi
astma
dyresykdom
epidemi
infeksjonssykdom
kreft
luftveissykdom
parasittsykdom
plantesykdom
SO: patologi
sykdomsspredning

00601 **sykdomsspredning**
OT: biologisk prosess
SO: sykdom

01405 **sykkel**
EN: bike
OT: kjøretøy

02330 **syklisk ikke-aromatisk forbindelse**
OT: organisk forbindelse
UT: ester
karotenoid
klorert syklisk forbindelse
sterol
syklisk polyeter
terpen

02339 **syklisk polyeter**
OT: syklisk ikke-aromatisk forbindelse

02161 **symbiont**
OT: (organisme (funksjon) etter økologisk rolle)
SO: symbiose

00592 **symbiose**
NO: Samliv mellom organismer av ulik art, der begge parter (symbionter) har fordel av det
OT: samliv*
UT: mutualisme
mykorhiza
SO: symbiont

00508 **synergisme**
OT: fenomen

02504 **syre**
OT: (kjemikalie etter kjemisk egenskap/rolle)

00300 **systemanalyse**
NO: Undersøkelse ved vitenskapelige baserte metoder av egenskaper ved eksisterende eller tenkte systemer. S. skal gi grunnlag for avgjørelser med sikte på forbedret effektivitet eller økonomi.
OT: analyse

01188 **systematikk**
OT: fagområde

02059 **særbu**
OT: organisme (funksjon)

00048 **søknadsbehandling**
OT: saksbehandling

02213 **sølv**
OT: metall

01940 **sørpeklumper**
EN: shuga
NO: En avsetning av hvite isklumper i en elv, noen få er store, dannet fra issørpe, evt. fra bunnis som løsner og flyter opp [NVE].
OT: elveis
SO: sarr

02497 **søtningsmiddel**
OT: tilsetningsstoff

02151 **sårbar art**
OT: (organisme (funksjon) etter vernestatus)

01822 **taiga**
EN: taiga
OT: biom

01357 **takrenne**
EN: roof gutter
NO: Et system av tunneler, grøfter og kanaler som avskjærer og samler opp overflatevann og leder dette til en hovedvannstrøm [TEKN].
OT: vanntransportanlegg*
SO: bekkeinntak

02698 **takson**
BF: taxon
NO: Klassifikasjonsenhet innenfor biologien
OT: klassifikasjonsenhet*
UT: art
divisjon
familie
hybrid
klasse
orden
rekke
rike
slekt
underart

01189 **taksonomi**
OT: fagområde

01958 **tallerkenis**
EN: pancake ice

NO: Avrundete isflak med opphøyet kant. Kommentar: dannes ved at isflak i bevegelse slipes mot hverandre; vanligvis i en bakevje [NVE].
OT: is

01477 **tannhjulspumpe**
EN: gear pump
NO: Fortrengningspumpe som pumper vha roterende tannhjul [TEKN].
OT: fortrengningspumpe

01502 **tappeluke**
EN: drainage gate
NO: Reguleringsanordning for kontrollert utslipp av vann fra en dam [TEKN].
OT: luke

00377 **tapping**
BF: vannstandssenkning
EN: release
NO: En kontrollert utstrømning av vann fra et magasin [NVE]. Kommentar: Tappingen er ofte bestemt av spesielle regler (manøvreringsreglement) utarbeidet for hvert enkelt magasin [NVE].
OT: aktivitet (menneskelig)
UT: bunntapping
SO: magasin
magasinkurve
minimumstapping

02698 taxon
BRUK: **takson**

00078 **teknisk bestemmelse**
OT: bestemmelse

01190 tekniske fag
BRUK: **teknologi**

00968 **teknisk parameter**
OT: parameter
UT: filterbelastning
filterhastighet
filterkapasitet
filtermotstand
hydraulisk belastning
høydeforskjell
kontakttid
leggedybde
luftetid
minstefall
normaltappested
oksygeneringskapasitet
overdekning
overflatebelastning
personekvivalent
returslamforhold
selvrensende hastighet
slamalder
slambelastningsfaktor
slamkonsentrasjon
slamvolum
vannbehov
virkningsgrad
volumbelastning

00689 **teknisk prosess**
EN: technical process
OT: prosess
UT: lufting

01413 **teknisk utstyr**
EN: equipment
OT: kulturobjekt
UT: anboringsklammer
armatur
datalogger
doseringsapparat
EDB-utstyr
lekkasjesøker
luftesystem
måleinstrument
prøvetaker
pumpe
reguleringsanordning
rør
røreverk
separasjonsutstyr
slamavvanningsutstyr
sluk
sugerør
turbin

01190 **teknologi**
BF: tekniske fag
OT: fagområde
UT: elektronikk
geoteknikk
informasjonsteknologi
instrumentering
kjemiteknikk
kjerneteknologi
kommunalteknikk
miljøteknologi
offshoreteknologi
oppdrettsteknologi
prosessteknikk

00509 **tele**
EN: frozen ground
NO: Den delen av jordlaget som fryser om vinteren, men som tiner helt i løpet av våren og forsommeren [NVE].
OT: fenomen

00301 **telling**
OT: analyse

00084 **temakart**
OT: kart
UT: vegetasjonskart

00857 **temperatur**
OT: fysisk parameter
UT: døgnmiddeltemperatur
maksimumstemperatur
minimumstemperatur
vanntemperatur
SO: meteorologi
temperaturregulering

00567 **temperaturregulering**
OT: fysiologisk prosess
SO: temperatur

01716 **temperert bre**
EN: temperate glacier
NO: En bre der hoveddelen av massen har en temperatur som er lik eller svært nær trykksmeltepunktet [NVE].
OT: (bretype etter klima/temperatur)
SO: polar bre

01758 **temperert innsjø**
OT: (innsjø etter klima)

02580 **temperert sone**
OT: klimasone

00941 temporær hårdhet
BRUK: **karbonathårdhet**

02569 **temporær snøgrense**
EN: temporary snowline
transient snowline
NO: Det laveste nivået for et sammenhengende snødekke på en bre ved et gitt tidspunkt [NVE]. Kommentar: Den temporære snøgrensen stiger i løpet av smeltesesongen, og dens høyeste verdi er lik eller noe over firnlinjen ved slutten av sommeren. Den synker brått ved første snøfall på høsten [NVE].
OT: snøgrense
SO: massebalanse

02490 tensid
BRUK: **overflateaktivt stoff**

01791 **teppemyr**
OT: (myr etter morfologi)

02426 **teratogen**
OT: helsefarlig stoff

01772 termalkilde
BRUK: **varm kilde**

02607 **termoklin**
BF: metalimnion
sprangsjikt
EN: metalimnion
NO: Et lag i en innsjø, normalt grenselaget mellom epilimnion og hypolimnion hvor temperaturen endrer seg relativt raskt med dypet [NVE].
OT: innsjøsone*
SO: epilimnion
hypolimnion
innsjø

01457 **termometer**
EN: thermometer
NO: Instrument til å måle temperatur [NVE].
OT: måleinstrument
UT: elektrisk termometer
kvikksølvtermometer
SO: vanntemperatur

02340 **terpen**
BF: terpenoid
OT: syklisk ikke-aromatisk forbindelse

02340 terpenoid
BRUK: **terpen**

00516 **terrestrisk forurensning**
OT: forurensning

02060 **terrestrisk organisme**
EN: terrestrial organism
OT: organisme (funksjon)

01098 **terrestrisk økologi**
OT: økologi

01817 **terrestrisk økosystem**
EN: terrestrial ecosystem
OT: (økosystem etter type)
UT: alpint økosystem
biom

01375 **terskel**
BF: grunndam
overløpsdam
EN: artificial weir
natural weir
weir
NO: Inngrep i vassdrag for å heve vannstanden i en elv eller en sjø [NVE].
OT: vassdragsteknisk anlegg

01646 **terskelfjord**
OT: fjord

00736 **tertiærnæring**
BF: servicenæring
OT: virksomhet
UT: bank og finansiering
handel
hotell- og restaurant
reiseliv
transport

02246 **tetrakloreten**
BF: 1,1,2,2-tetrakloreten
OT: halogenert alifatisk forbindelse

02246 1,1,2,2-tetrakloreten
BRUK: **tetrakloreten**

02247 **tetraklormetan**
BF: karbontetraklorid
OT: halogenert alifatisk forbindelse

00819 tetthet
BRUK: **densitet**

00652 **tetthetsstrøm**
EN: density current
turbidity current
NO: Strøm i havet, i sjøer eller i magasiner, pga. forskjeller i vannets tetthet som følge

av ulik saltholdighet, temperatur eller innhold av suspendert materiale [NVE].
OT: strøm

01856 **tettsted**
OT: (område etter bosettingsmønster)

01366 **Thompson-overfall**
EN: Thompson weir
NO: Et skarpkantet V-overfall [NVE]| Kommentar: Brukes i samband med vannføringsmålinger. Tidligere var uttrykket knyttet til et skarpkantet rektangulært overfall [NVE].
OT: V-formet overfall
SO: vannmerke

00653 **tidevann**
OT: vannbevegelse*
UT: fjære
flo

00862 **tid (parameter)**
OT: fysisk parameter

02554 **tid, rom og grenser**
UT: grense
isolinje
klimasone
profil
retning
sfære
sone
sted
tidsperiode

02635 **tidsperiode**
OT: tid, rom og grenser
UT: ablasjonssesong
akkumulasjonssesong
balanseår
døgn
glasiologisk år
hydrologisk år
sirkulasjonsperiode
stagnasjonsperiode
årstid

00258 **tilbud**
OT: økonomisk virkemiddel
SO: anbud

00547 tilgroing
BRUK: **begroing**

00241 **tillatelse**
OT: juridisk virkemiddel
UT: fellingstillatelse
konsesjon

01999 **tilløp**
EN: influent
NO: Innkommende vann til teknisk anlegg [TEKN].
OT: vann
SO: innløp
utløp

01322 **tilløpskanal**
EN: head race
NO: Kanal eller rør som fører vann til et vannhjul eller en turbin [NVE].
OT: kanal
SO: undervannskanal

01746 tilløpsvassdrag
BRUK: **sideelveløp**

01746 tilløp (vassdrag)
BRUK: **sideelveløp**

00073 tilråding
BRUK: **anbefaling**

02494 **tilsetningsstoff**
OT: (kjemikalie etter bruk)
UT: konserveringsmiddel
smaksstoff
søtningsmiddel

00907 **tilsig**
EN: inflow
NO: Vannmengde som flyter inn til en elv, til en sjø, et magasin, eller et grunnvannsmagasin [NVE]. Kommentar: Tilsiget kan beregnes ut fra data for nedbør i en viss periode, forventet snøsmelting og andre relevante opplysninger om det aktuelle området. Tilsigsberegning er viktig for optimal kraftproduksjon [NVE].
OT: vannmengde*
SO: oppholdstid
snømagasin
tilsigsområde

01864 **tilsigsområde**
EN: catchment area
NO: Et område som har felles utløpspunkt for sitt avløp [NVE]. Kommentar: Et tilsigområde kan ha naturlig avgrensning (og kalles da nedbørfelt) eller menneskelig definert avgrensning (f.eks. en målestasjon eller et kraftverksinntak) [NVE].
OT: (område etter naturgitte forhold)
SO: nedbørfelt
tilsig

02726 **tilstandsressurs**
OT: miljøressurs

00168 **tiltak**
OT: administrasjon, forvaltning, jus og økonomi*
UT: forebygging
kompensasjon
skjøtsel
utredning
vern

00188 **tiltaksvurdering**
OT: vurdering

02214 **tinn**
OT: metall

02266 **tinnorganisk forbindelse**
OT: alifatisk forbindelse
UT: tributyltinnoksid

01754 **tjern**
EN: pond
NO: En vannmasse, som regel mindre enn en innsjø, med relativt liten gjennomstrømming [NVE].
OT: innsjø

02516 **tjære**
OT: materiale
UT: kreosot
tjærestoff

02518 **tjærestoff**
OT: tjære
SO: PAH

01907 toalettavløpsvann
BRUK: **klosettavløpsvann**

01084 **toksikologi**
OT: biologi
UT: biotoksikologi
neurotoksikologi
økotoksikologi
SO: giftig stoff
toksin

02413 **toksin**
OT: biokjemisk stoff
UT: aflatoksin
algetoksin
mykotoksin
SO: giftig stoff
toksikologi

00800 toksisitet
BRUK: **giftighet**

00935 toksisitet
BRUK: **giftighet**

00783 **toleranse**
OT: egenskap

00334 **tolking**
OT: informasjonsbehandling

02280 **toluen**
OT: aromatisk hydrokarbon

01792 **topogen myr**
OT: (myr etter morfologi)

01995 **toppskavl**
EN: cornice
NO: En overhengende avsetning av is og/eller vindtransportert snø, typisk lokalisert på kanten av en rygg eller brattheng i landskapet [NVE].
OT: skavl

01036 **torv**
OT: bioenergi

01664 **torv**
OT: organisk avsetning

01787 **torv**
OT: myr

00659 **total ablasjon**
EN: total ablation
NO: Integrert ablasjon i løpet av balanseåret [NVE]. Kommentar: Omfatter all ablasjon på en bre i balanseåret. Anvendes som regel bare i samband med studier av relasjonen mellom tilført energi og ablasjon [NVE].
OT: ablasjon
SO: massebalanse

00663 **total akkumulasjon**
EN: total accumulation
NO: Integrert akkumulasjon i løpet av balanseåret [NVE]. Kommentar: Sommerakkumulasjon kan forekomme på en bre, og inngår i den totale akkumulasjonen. Det gjør også den snøen som faller på vinteren, men som forsvinner igjen før vårens akkumulasjonsmåling foretas. Total akkumulasjon er vanskelig å bestemme i praksis [NVE].
OT: akkumulasjon
SO: massebalanse

00942 **total hårdhet**
EN: total hardness
NO: Mål for vannets innhold av to- eller flerverdige kationer, hovedsakelig kalsium og magnesium. Bestemmes ved titrering med EDTA. Enhet (i Norge): mg CaO/l eller tyske hårdhetsgrader [TEKN].
OT: hårdhet

00979 **total løftehøyde**
BF: samlet løftehøyde
EN: total delivery head
total discharge head
NO: Energitilvekst, uttrykt i m v.s., som 1 kg væske mottar ved å passere gjennom pumpen [TEKN]. Kommentar: Hvis pumpen arbeider med åpne beholdere på begge sider, er løftehøyden lik summen av den geodetiske løftehøyde, forskjell i hastighetshøyde og den samlede strømningsmotstand i ledningene, inklusiv innløpstap i sugeledningen og tap pga. retnings- og tverrsnittsforandringer. Hvis pumpen arbeider med lukkede beholdere (under trykk), inkluderer løftehøyden dessuten trykkdifferansen mellom rommene over vannspeilene på trykk- og sugesiden, omregnet i m v.s [TEKN].
OT: løftehøyde
SO: statisk løftehøyde

00960 **totalt tilgjengelig restklor**
EN: total available chlorine residual
NO: Summen av fritt og bundet tilgjengelig restklor i vann, bestemt etter en viss kontakttid [TEKN].
OT: restklor
SO: klorbehov

00898 **totalt vanninnhold**
EN: total water content
NO: Det totale innholdet av vann i jorden, uttrykt som vekt- eller volumprosent [NVE].
OT: vanninnhold
SO: grunnvann

02057 **toårig plante**
EN: biennial plant
OT: (plante (funksjon) etter vekstperiode)

00440 **translasjonsbølge**
EN: hydraulic bore
NO: En bølge som forplanter seg motstrøms i en kanal eller elv pga. en fordemning (oppstuvning) [NVE].
OT: bølge
SO: oppstuving

00641 **transpirasjon**
OT: fysisk prosess
SO: evapotranspirasjon

00741 **transport**
OT: tertiærnæring
UT: landtransport
lufttransport
sjøtransport

00642 **transport (i elv)**
NO: Transport av løsmateriale i elv
OT: fysisk prosess
UT: bunntransport
hysterese
suspensjonstransport

00895 **transporttid**
EN: travel time
NO: Den tid som trengs for en liten vannmengde (vannpartikkel) å bevege seg fra ett punkt til et annet nedover en elv, kanal eller i grunnen [NVE].
OT: hydrologisk parameter
SO: vannføring

02631 **trasé**
EN: route
trace
NO: En kanals eller lednings plassering i terrenget [TEKN].
OT: sted
SO: vanntransportanlegg*

02053 **tre**
EN: three
OT: (plante (funksjon) etter vekstform)

02570 **tregrense**
OT: grense

00615 **trekk**
OT: vandring

02120 **trekkende art**
EN: migratory species
OT: (organisme (funksjon) etter nytte/skade/funksjon)
UT: trekkfugl

02036 **trekkfugl**
OT: trekkende art
OT: fugl (funksjon)

02121 **trekkfugl**
EN: migratory bird
OT: fugl (funksjon)
OT: trekkende art

02519 **tre (materiale)**
OT: materiale

01521 **trerør**
EN: wooden pipe
OT: rør
SO: rørgate

02267 **tributyltinnoksid**
OT: tinnorganisk forbindelse

02268 **trietylfosfat**
OT: alifatisk forbindelse

02329 **trifenylfosfat**
OT: aromatisk forbindelse

02323 **3-trifluormetylanilin**
OT: halogenert aromatisk forbindelse

02324 **triklorbenzen**
OT: halogenert aromatisk forbindelse

02248 **trikloretan**
OT: halogenert alifatisk forbindelse

02249 **triklormetan**
BF: kloroform
OT: halogenert alifatisk forbindelse

02281 **trimetylbenzen**
BF: 1,3,5-trimetylbenzen
OT: aromatisk hydrokarbon

02281 1,3,5-trimetylbenzen
BRUK: **trimetylbenzen**

02098 **triploid organisme**
OT: polyploid organisme

02250 **tris(2-kloretyl)fosfat**
OT: halogenert alifatisk forbindelse

01811 **trofisk nivå**
EN: tropic level
OT: (økosystem etter deler)

02610 **trofogen sone**
NO: Den delen av vannmassene hvor det produseres organisk materiale
OT: akvatisk sone*

01544 **trommelfilter**
BF: roterende filter
EN: drum filter
rotary filter
NO: Filter for fjerning av partikulært materiale fra vann [TEKN]. Kommentar: T. består av en liggende, roterende trommel påspent filterduk eller med duk og separat filtersjikt, f.eks. cellulosemasse, som kontinuerlig påføres og skrapes av for rengjøring [TEKN].
OT: filter
SO: trommelsil
vakuumfilter

01571 **trommelsil**
EN: drum screen
macro-strainer
rotary screen
NO: Horisontal, roterende trommel påspent silduk eller plate for fjerning av partikulært materiale fra vann eller avløpsvann [TEKN]. Kommentar: Delvis neddykket i vann, vanligvis med radial utadrettet vannstrøm. Utstyrt med overliggende spyleinnretning og/eller børste for renhold av silduken [TEKN].
OT: sil
SO: trommelfilter

01759 **tropisk innsjø**
OT: (innsjø etter klima)

02592 **troposfære**
OT: atmosfære

02152 **truet art**
OT: (organisme (funksjon) etter vernestatus)

00863 **trykk**
OT: fysisk parameter
UT: hydrostatisk trykk
nominelt trykk

01545 **trykkfilter**
EN: pressure filter
NO: Lukket hurtigfilter for filtrering av vann ved overtrykk [TEKN].
OT: filter
SO: lukket filter

00984 **trykkhøyde**
OT: høydeforskjell
UT: geodetisk trykkhøyde
manometrisk trykkhøyde
statisk trykkhøyde

01460 **trykkmåler**
OT: måleinstrument
UT: manometer

01234 **trykkreduksjonsbasseng**
EN: pressure-reducing basin
NO: Basseng for reduksjon av trykk i vannledningsnett pga. vannkildens beliggenhet i forhold til det aktuelle forsyningsområdet [TEKN]. Kommentar: T. tjener samtidig som utjevnings- og reservebasseng. Tilløpet reguleres ved flottørventil [TEKN].
OT: basseng
SO: reguleringsdam
utjevningsbasseng

01262 **trykksjakt**
EN: pressure shaft
NO: Sjakt som står under vanntrykk [TEKN]. Kommentar: Brukes vanligvis til utnyttelse av vannkraft [TEKN].
OT: sjakt
UT: fullprofilboret trykksjakt
råsprengt trykksjakt
trykksjaktforing
SO: forbitapping
fordelingskammer
luftputekammer
rørgate
svingekammer
tunnel

01265 **trykksjaktforing**
EN: pressure shaft lining
NO: Stålrør som fører driftsvannet til turbinen i en råsprengt trykksjakt [TEKN]. Kommentar: Kan også benyttes i fullprofilboret trykksjakt i dårlig fjell. Foringen kan også påføres sjaktveggen som sprøytebetong [TEKN].
OT: trykksjakt

00855 **trykksmeltepunkt**
EN: pressure melting point
NO: Isens smeltepunkt under trykk [NVE]. Kommentar: Det er alltid lavere enn 0 °C [NVE].
OT: smeltepunkt

02621 **trykksone**
EN: pressure zone
NO: Sone i et vannforsyningsanleggs distribusjonsområde hvor vanntrykket er tilnærmet likt [TEKN]. Kommentar: T. bestemmes av ledningsnettets beliggenhet i forhold til vannkilden, og dets evne til å tåle trykk [TEKN].
OT: sone

00510 **trykkstøt**
EN: water hammer
NO: Slag forårsaket av trykksvingninger som oppstår i rørledning ved hurtig forandring av volumstrøm [TEKN].
OT: fenomen
SO: vindkjel

00967 TS
BRUK: **tørrstoff**

01823 **tundra**
EN: tudra
OT: biom

02437 **tungmetall**
NO: metall med større densitet enn 5 g/cm^3
OT: uorganisk miljøgift

01266 **tunnel**
EN: tunnel
NO: Bergrom med stor utstrekning i horisontal, eller tilnærmet horisontal, retning. Åpning i begge ender enten mot dagen, under vann eller mot andre bergrom [TEKN]. Kommentar: Benyttes ofte for å lede vann [TEKN].
OT: vannkraftverk
UT: fullprofilboret tunnel
sprengt tunnel
tverrslag
SO: bekkeinntak
trykksjakt

01448 **turbidimeter**
EN: *turbidity meter*
NO: Instrument som måler spredning av lys på partikler eller gjennomskinnelighet i vannet [NVE].
OT: hydrologisk måleinstrument*
SO: turbiditet

00866 **turbiditet**
EN: turbitity
OT: fysisk parameter
UT: Formazin Turbidity Unit
SO: kiselgur
siktedyp
suspendert stoff
turbidimeter

01586 **turbin**
EN: turbine
NO: Maskin som omformer energien i strømmende vann eller gass til mekanisk rotasjonsenergi [TEKN]. Kommentar: Rotasjonsenergien overføres normalt til en roterende generator som produserer elektrisitet [TEKN].
OT: teknisk utstyr
UT: Francisturbin
kaplanturbin
Peltonturbin
pumpeturbin

00445 **turbulens**
EN: turbulence
NO: En kaotisk bevegelse av deler av en flytende substans i ulike retninger, men underordnet den generelle (gjennomsnittlige) flyteretningen [NVE]. Kommentar: Hastighetene i de kaotiske bevegelsene er helt vilkårlige og kan ikke relateres til de tilsynelatende hastighetsdata som evt. måles i elven. Flygelmålinger i en turbulent strømmende elv er derfor vanligvis verdiløse [NVE].
OT: elvefenomen
SO: laminær strømning
virvel

00740 turisme
BRUK: **reiseliv**

02584 **tverrprofil**
BF: tverrsnitt
EN: cross-section of a stream
NO: Et snitt over en elv, perpendikulært på strømningsretningen [NVE].
OT: profil
SO: vannføringsmåling

01269 **tverrslag**
EN: cross cut
NO: Sideåpning i en tunnel under bygging for å ta ut sprengstein [TEKN]. Kommentar: Mures eller støpes oftest igjen etter ferdigstilling av tunnelen [TEKN].
OT: tunnel

02584 tverrsnitt
BRUK: **tverrprofil**

00511 **tørke**
OT: fenomen
SO: tørkeresistens
xerofytt

00780 **tørkeresistens**
OT: resistens
SO: tørke

01582 **tørkeseng**
EN: sludge drying bed
NO: Enhet for naturlig avvanning av slam ved fordamping og drenering [TEKN]. Kommentar: Består av et 30-50 cm sandlag over et støttelag av grov grus med underliggende dreneringssystem. Vanligvis delt i seksjoner og ofte overbygget med tak [TEKN].
OT: slamavvanningsutstyr
SO: slamavvanning

02147 tørketålende plante
BRUK: **xerofytt**

00517 **tørravsetning**
OT: forurensning

00395 **tørrdosering**
EN: dry feeding
NO: Volumetrisk eller gravimetrisk tilmåling av kjemikalier i fast form for tilsetting til vann eller avløpsvann [TEKN].
OT: dosering
SO: våtdosering

01490 **tørroppstilt pumpe**
EN: dry pit pump (US)
dry sump pump

NO: Pumpe i eget pumperom tilkoblet suge- eller tilløpsledning fra separat pumpesump [TEKN].
OT: pumpe

01986 **tørrsnø**
EN: dry snow
NO: Snø uten fritt vann [NVE].
OT: (snø (avsetning) etter egenskap)
SO: snøfokk

00967 **tørrstoff**
BF: TS
tørrstoffinnhold
EN: residue on evaporation
total residue
total solid
TS
NO: Totalt innhold av oppløst og partikulært stoff i væske. T. bestemmes ved inndamping, oftest ved 105 °C [TEKN].
OT: kjemisk parameter
SO: oppløst stoff
suspendert stoff

00967 tørrstoffinnhold
BRUK: **tørrstoff**

00919 **tørrværsavrenning**
EN: base flow
NO: Den avtagende vannføring som vil forekomme i en elv når tilførsel av vann utenfra stanser. Vannet kommer da vesentlig fra grunnvannsmagasin [NVE].
OT: vannføring
SO: resesjonskurve

00468 **tåke**
OT: luftfenomen*

00756 **tålegrense**
OT: grenseverdi

01583 **tårnpresse**
EN: tower filter press
NO: Vertikal silbåndpresse for avvanning av slam [TEKN].
OT: slamavvanningsutstyr
SO: silbåndpresse

01615 **U-dal**
OT: dal
SO: bre

02122 **ugras**
EN: weed
OT: (organisme (funksjon) etter nytte/skade/funksjon)
SO: ugrasmiddel

02460 **ugrasmiddel**
BF: herbicid
OT: pesticid
SO: ugras

02617 **umettet sone**
BF: markvannssone
EN: unsaturated zone
zone of soil water
NO: Det øvre området i jorden der porene delvis inneholder luft, delvis inneholder vann. Ligger over grunnvannsspeilet [NVE].
OT: hydrologisk sone*
UT: kapillærsone
rotsone
SO: grunnvannsspeil
markvann
mettet sone

02708 **underart**
OT: takson

01690 **undergrunn**
NO: Den delen av løsmassene som er upåvirket av jordsmonndannende prosesser
OT: (løsmasse etter deler)

01925 underjordisk is
BRUK: **begravet is**

00286 undersøkelse
BRUK: **analyse**

00535 **undersøkelsesmetode**
OT: metode

01911 undervann
BRUK: **avløp (vannkraft)**

01323 **undervannskanal**
EN: tailrace
NO: Kanal som leder vann bort fra en turbin eller et vannhjul [NVE].
OT: kanal
SO: avløp (vannkraft)
tilløpskanal

00137 **undervisning**
BF: opplæring
OT: informasjonsformidling

02347 **uorganisk bly**
OT: blyforbindelse

02341 **uorganisk forbindelse**
BF: uorganisk materiale
uorganisk stoff
OT: kjemisk forbindelse
UT: aluminiumforbindelse
arsenforbindelse
blyforbindelse
fosforforbindelse
jernforbindelse
kaliumforbindelse
kalsiumforbindelse
karbonforbindelse
klorforbindelse
natriumforbindelse
nitrogenforbindelse
oksygenforbindelse
silisiumforbindelse
svovelforbindelse

SO: uorganisk kjemi

01155 **uorganisk kjemi**
OT: kjemi
SO: uorganisk forbindelse

02341 uorganisk materiale
BRUK: **uorganisk forbindelse**

02436 **uorganisk miljøgift**
OT: miljøgift
UT: tungmetall

02341 uorganisk stoff
BRUK: **uorganisk forbindelse**

02215 **uran**
OT: metall

01119 **urbanhydrologi**
EN: urban hydrology
NO: Læren om hydrologi i urbane/bymessige områder [NVE]. Kommentar: Store deler av dreneringsområdet i urbane områder er ofte impermeable [NVE].
OT: hydrologi

02054 **urt**
EN: herb
herbaceous plant
OT: (plante (funksjon) etter vekstform)

01747 **ustabilt løp**
EN: unstable channel
NO: En elvestrekning der relasjonen mellom vannstand og vannføring forandrer seg med tiden [NVE].
OT: elveløp
SO: bestemmende profil
vannføringskurve

00682 **utfelling**
OT: kjemisk prosess
UT: koagulering
metallutfelling

01235 **utjevningsbasseng**
BF: fordrøyningsbasseng
utjevningsmagasin
EN: distribution basin
retention basin
stormwater basin
NO: Basseng for utjevning av vannføring i vann- og kraftverk [TEKN]. Kommentar: Benyttes f.eks. for oppsamling av avløpsvann ved regnvær, som avtappes i regulert mengde når flomtoppen er passert. U. benyttes for å unngå belastningsstøt (vannmengde, stoffmengde) i ledningsnett og renseanlegg. U. er oftest utstyrt med overløp. I forbindelse med anlegg for drikkevann benyttes u. for å kunne drive vannverk med jevn belastning ved varierende forbruk og for å dekke vannforbruk utover det normale, f.eks. ved brann. U. benyttes også for utjevning av de trykksvingninger som kommer av varierende forbruk [TEKN].
OT: basseng
SO: høydebasseng
reguleringsdam
trykkreduksjonsbasseng

01235 utjevningsmagasin
BRUK: **utjevningsbasseng**

01592 utjevningsmagasin
BRUK: **buffermagasin**

00573 utkonkurrering
BRUK: **konkurranse**

02632 **utløp**
EN: outlet
NO: Stedet hvor vann renner ut fra en naturlig vannforekomst eller teknisk anlegg [TEKN].
OT: sted
UT: kloakkutløp
nødutløp
SO: innløp
tilløp
vanntransportanlegg*
vassdrag

01340 **utløpsledning**
BF: utslippsledning
EN: discharge pipe
NO: Ledning som fører avløpsvann, renset eller urenset, ut i resipient [TEKN]. Kommentar: Kan avsluttes med diffusor [TEKN].
OT: avløpsledning
UT: diffusor (utløp)
SO: resipient

01865 **utløpssone**
EN: runout zone
NO: Sted eller område der et snøskred stopper opp [NVE].
OT: (område etter naturgitte forhold)
SO: skred

01845 **utmark**
OT: (område etter arealbruk)

00177 **utredning**
BF: utredningsarbeid
OT: tiltak
UT: evaluering
konsekvensutredning
kost-nytte analyse
prognose
regional analyse
sektorutredning
vurdering

00177 utredningsarbeid
BRUK: **utredning**

02153 **utryddet art**
OT: (organisme (funksjon) etter vernestatus)

01900 **utråtnet slam**

EN: digested sludge
NO: Anaerobt nedbrutt slam. En stor del organisk stoff er overført til stabile forbindelser [TEKN]. Kommentar: Et godt utråtnet slam er sort og avgir ikke ubehagelig lukt [TEKN].
OT: slam
SO: mineralisering

00379 **utsetting**
OT: aktivitet (menneskelig)

02107 utsettingsfisk
BRUK: **settefisk**

00518 **utslipp**
BF: emisjon
OT: forurensning
UT: avgass
industriutslipp
radioaktivt utslipp
SO: konsesjon
miljørevisjon

00008 **utslippskontroll**
OT: forurensningskontroll
SO: konsesjon
miljørevisjon

01340 utslippsledning
BRUK: **utløpsledning**

00602 **utvikling (biologi)**
OT: biologisk prosess
UT: differensiering
fosterutvikling
gametdannelse
smoltifisering

00071 **utviklingsprosjekt**
OT: prosjekt

02061 **utviklingsstadium**
EN: life stage
OT: organisme (funksjon)
UT: diplont
embryo
foster
frø
haplont
kimplante
larve
nymfe
parr
puppe
reproduksjonscelle
smolt
voksent individ
yngel
øyerogn

00392 UV-behandling
BRUK: **UV-bestråling**

00392 **UV-bestråling**
BF: UV-behandling
EN: UV-treatment
NO: Vanligvis om desinfeksjon av vann ved bestråling med ultrafiolett lys [TEKN].
OT: desinfeksjon

00502 **UV-stråling**
OT: elektromagnetisk stråling

02005 **vadefugl**
OT: fugl (funksjon)
OT: akvatisk knyttet organisme*

02037 **vadefugl**
OT: akvatisk knyttet organisme*
OT: fugl (funksjon)

01546 **vakuumfilter**
EN: vacuum filter
NO: Trommel påspent sil- eller filterduk for avvanning av slam. Silduken utsettes seksjonsvis for innvendig vakuum, slik at vannet presses gjennom duken [TEKN]. Kommentar: Vannet bør ledes tilbake til renseanlegget. V. kan også utføres som skivefilter [TEKN].
OT: filter
SO: filterpresse
slamavvanning
trommelfilter

02186 **vanadium**
OT: ikke-metall

02021 **vandrende fisk**
OT: elvegytende fisk
UT: relikt laks

00607 **vandring**
OT: biologisk prosess
UT: døgnvandring
feilvandring
fiskeoppgang
gytevandring
migrasjon
næringsvandring
smoltvandring
trekk

01775 **vandringshinder**
OT: lakseelv

01902 **vann**
OT: objekt
UT: avløpsvann
avløp (vannkraft)
avløp (VA-teknikk)
badevann
bløtt vann
brakkvann
drikkevann
ferskvann
grunnvann
hårdt vann
industrivann
is
kjølevann

kontaminert vann
marint vann
markvann
overflatevann (hydrologi)
overflatevann (limnologi)
råvann
saltvann
sigevann
slamvann
smeltevann
snø (avsetning)
spylevann
spylevann
tilløp
SO: hydrologi
vannkjemi
vannkvalitet
VAR-teknikk

00302 **vannanalyse**
BF: vannundersøkelse
EN: water analysis
water examination
NO: Kommentar: Det skjelnes i hovedtrekk mellom fysikalsk-kjemisk, mikrobiologisk og biologisk v. [TEKN].
OT: analyse
UT: biologisk vannanalyse
fysikalsk-kjemisk vannanalyse
mikrobiologisk vannanalyse
SO: bakterietall

02666 **vannbalanse**
EN: water balance
NO: En beregning av tilsig, avløp og lagring av vann i et gitt område i en gitt tidsperiode [NVE].
OT: beregningsresultat

00380 **vannbehandling**
EN: water treatment
NO: Metoder for bedring av vannets bruksegenskaper [TEKN]. Kommentar: V. kan omfatte rensing, tilsetting av kjemikalier for desinfeksjon, pH-justering, avsalting, fluoridering, lufting for økning av oksygeninnhold eller utdriving av oppløste gasser [TEKN].
OT: aktivitet (menneskelig)
UT: alkalisering
avherding
avsalting
avsyring
desinfeksjon
dosering
filterspyling
fluoridering
forsedimentering
fullrensing
infiltrasjon
kalkbehandling
lamellsedimentering
lufting
manganfjerning
ozonering
partikkelfjerning
sterilisering
vannrensing
SO: aktivkull
aluminiumsulfat
avherdingsfilter
dekanteringsvann
dispergert luft
doseringsapparat
filtermotstand
filterregulator
filtrat
flermediafilter
flokkuleringsbasseng
gel
grovrist
grovsil
hydratkalk
hydraulisk belastning
infiltrasjonsgalleri
infiltrasjonsgrøft
infiltrasjonsledning
jartest
kaliumpermanganat
kalk
kaskadelufter
kjemisk renseanlegg
kloramin
klordioksid
klorgass
klorkalk
klorkontaktbasseng
klorvann
kontaktbasseng
kontaktstabiliseringsanlegg
kontakttid
lufter
vannbehandlingsanlegg
VAR-teknikk

01280 **vannbehandlingsanlegg**
NO: I VA-teknikken om anlegg for behandling av vann eller avløpsvann ved mekaniske, biologiske eller kjemiske metoder for fjerning av uønsket stoff, samt tilsetting av desinfeksjonsmidler for å drepe mikroorganismer. Omfatter også tilsetting av kjemikalier for å bedre vannets bruksegenskaper [TEKN].
OT: anlegg
UT: renseanlegg
SO: vannbehandling

01003 **vannbehov**
EN: water demand
water requirement
NO: Nødvendig vannmengde for dekning av kjent eller beregnet forbruk over en viss periode [TEKN].
OT: teknisk parameter
SO: personekvivalent
vannforbruk

00646 **vannbevegelse***
EN: water movement
OT: fysisk prosess
UT: laminær strømning

perkolasjon
sirkulasjon (innsjø)
strykende strømning
strøm
tidevann

00544 vannblomst
BRUK: **algeoppblomstring**

00104 **vannbruksplan**
OT: plan
SO: vannbruksplanlegging
vannressursforvaltning

00042 **vannbruksplanlegging**
OT: planlegging
SO: vannbruksplan
vannressursforvaltning

02667 **vannekvivalent**
EN: water equivalent
NO: Den høyde smeltevannet ville danne om all snø smeltet innenfor et gitt område [NVE]. Kommentar: Brukes bl.a. ved beregning av breers massebalanse. Snøakkumulasjon eller ablasjon måles i felt og omregnes til vannekvivalent (W.eq.), vanligvis uttrykt i "cm. vannverdi", når snøens eller isens, tetthet er kjent eller målt. For prognoser av vårflomvolumet i et nedslagsfelt beregnes snømagasinets totale vannekvivalent for optimalisering av kraftproduksjon [NVE].
OT: beregningsresultat
SO: snøtaksering

00361 **vannforbruk**
EN: water consumption
NO: Privat, offentlig eller industriell bruk av vann [TEKN].
OT: ressursutnyttelse
SO: normaltappested
personekvivalent
vannbehov
vannressursforvaltning

02688 **vannforekomst**
BF: ferskvannsforekomst
OT: forekomst
UT: drikkevannskilde

00733 **vannforsyning**
EN: water supply
NO: Levering av vann til private, offentlige eller industrielle formål [TEKN].
OT: sekundærnæring
UT: drikkevannforsyning
industrivannforsyning
SO: akvedukt
anboring
borebrønn
hovedvannledning
hydrant
innløp
inntak
inntaksledning
inntaksmagasin
inntaksrist
inntakssil
inntakstårn
kilde
kjølevann

00522 **vannforurensning**
EN: water pollution
NO: Påvirkning av en vannmasse som endrer dens fysiske, kjemiske eller biologiske egenskaper i uønsket retning [TEKN].
OT: forurensning
UT: oljesøl
SO: avløpsvann

00132 vannforvaltning
BRUK: **vannressursforvaltning**

02006 **vannfugl**
EN: aquatic bird
OT: fugl (funksjon)
OT: akvatisk knyttet organisme*

02038 **vannfugl**
OT: akvatisk knyttet organisme*
OT: fugl (funksjon)

01638 **vannførende formasjon**
BF: akvifer
EN: aquifer
NO: Et permeabelt lag i løsmasser eller fjell som kan føre fram vann (f.eks. til en brønn) i store mengder [NVE].
OT: geologisk formasjon
SO: artesisk brønn
artesisk grunnvann
artesisk kilde
avsenkning
brønn
grunnvann
grunnvannsmagasin

00908 **vannføring**
BF: vassføring
EN: discharge
runoff
NO: Den vannmengde som strømmer gjennom en kanal, en elv eller et rør, uttrykt i volum pr tidsenhet [NVE]. Kommentar: Normalt brukes enheten m^3/s, evt liter/sek [NVE].
OT: vannmengde*
UT: ekstremvannføring
flomvannføring
karakteristisk vannføring
lavvannføring
maksimalvannføring
median vannføring
midlere døgnvannføring
minimumstapping
minstevannføring
regulert vannføring
tørrværsavrenning
SO: flygel
hydrogram
hydrometrisk stasjon
kabelbane

transporttid
vannføringsmåling
vannmerke
vannstand

02669 vannføringsdiagram
BRUK: **hydrogram**

02677 **vannføringskurve**
EN: rating curve
stage-discharge curve
NO: Kurve for vannstand og vannføring ved en målestasjon [NVE]. Kommentar: Vannstand angitt i cm på y-aksen, vannføringen i m3/s på x-aksen. Ved opptegning i et log-log system blir vannføringskurven en rett linje, evt. med knekkpunkter [NVE].
OT: måleresultat
UT: varighetskurve
SO: bestemmende profil
limnigraf
ustabilt løp
vannføringsmåling
vannmerke

00314 **vannføringsmåling**
BF: strømmåling
EN: stream gauging
NO: Måling av vannhastighet, dybde og bredde i en elv for å bestemme vannføringen [NVE]. Kommentar: Utføres med et hydrologisk flygel. Vannføringen kan også måles vha. den såkalte saltmetoden (spesielt i svært turbulente elver). Også elektroniske metoder er i bruk [NVE].
OT: hydrologisk måling
UT: hastighets-arealmetode
saltmetoden
SO: flygel
hydrometrisk stasjon
lavvannføring
måledam
måleoverfall
opphengt flygel
propellflygel
referansenivå
stavflottør
stålkorsflygel
tverrprofil
vannføring
vannføringskurve
vannmerke
V-formet overfall
våt omkrets

00346 **vanning**
BF: *irrigasjon*
kunstig vanning
EN: irrigation
OT: landbruksvirksomhet

00896 **vanninnhold**
OT: hydrologisk parameter
UT: fritt vanninnhold
totalt vanninnhold

02524 vann i olje
BRUK: **oljeemulsjon**

02689 vannkilde
BRUK: **drikkevannskilde**

01156 **vannkjemi**
BF: hydrokjemi
OT: kjemi
UT: ferskvannskjemi
grunnvannskjemi
SO: vann
vannkjemisk analyse

00306 **vannkjemisk analyse**
BF: hydrokjemisk undersøkelse
vannkjemisk undersøkelse
OT: analyse
SO: vannkjemi

00306 vannkjemisk undersøkelse
BRUK: **vannkjemisk analyse**

01032 **vannkraft**
EN: water power
NO: Energi produsert fra fallende eller strømmende vann [NVE]. Kommentar: I fjellområder lagres energien som vann i høytliggende magasiner og forvandles ved behov til elektrisk energi i turbiner/generatorer [NVE].
OT: akvatisk solenergi
SO: flomtap
magasin
nyttbar fallhøyde
nyttbart magasin
spillvann (vannkraft)
vannkraftverk

01242 vannkraftanlegg
BRUK: **vannkraftverk**

00728 vannkraftutbygging
BRUK: **kraftutbygging**

01242 **vannkraftverk**
BF: vannkraftanlegg
OT: kraftverk
UT: dam
driftsvannvei (vannkraft)
kraftstasjon
rørgate
sjakt
tunnel
SO: vannkraft

00763 **vannkvalitet**
EN: water quality
NO: Kvalitative og kvantitative forekomster av forskjellige stoffer og organismer [TEKN].
OT: miljøkvalitet
UT: biologisk vannkvalitet
fysisk vannkvalitet
kjemisk vannkvalitet
mikrobiologisk vannkvalitet
SO: alkalitet

bakterietall
blandprøve
bufferkapasitet
cyanid
fargetall
Formazin Turbidity Unit
fortynningsfaktor
fosfat
fosfor
humus
hårdhet
karbondioksid
kiselgur
klorbehov
klorfenol
koliform bakterie
kolloidal oppløsning
konduktivitet
kontaminert vann
oksygenforbruk
pH-verdi
siktedyp
vann

01350 **vannledning**
EN: water conduit
water pipeline
NO: Ledning for drikkevann, industrivann o.l. Kommentar: V. er vanligvis lukket (rør, tunnel), men kan også være åpen (kanal, renne) [TEKN].
OT: vannledningsnett
UT: akvedukt
hovedvannledning
inntaksledning
kulvert

01349 **vannledningsnett**
BF: distribusjonsnett
fordelingsnett
EN: water distribution system
NO: Ledningsnett for fremføring og fordeling av vann til forbrukere innenfor et område [TEKN].
OT: ledningsnett
UT: vannledning
SO: hydrant

00463 **vannlekkasje**
OT: lekkasje
UT: spillvannslekkasje

00436 **vannleting med ønskekvist**
EN: water divining
water wiching
NO: Å lokalisere grunnvann med en spesiell kvist el.l [NVE]. Kommentar: Grunnvannsletere mener at de kan påvise vannårer der man med større utbytte bør grave brønn [NVE].
OT: aktivitet (menneskelig)
SO: grunnvann

00899 **vannmengde***
OT: hydrologisk parameter
UT: avløp (hydrologi)
tilsig
vannføring

01452 **vannmerke**
BF: vannmerkeskala
vannstandsskala
EN: gauge
water gauge
NO: En vertikal målestav satt ned i en elv eller en sjø for å angi vannstanden i forhold til et fastpunkt. Vanligvis er skalaen gradert i cm [NVE].
OT: vannstandsmåler
SO: fastmerke
hydrometrisk stasjon
referansenivå
Thompson-overfall
vannføring
vannføringskurve
vannføringsmåling
vannstand

01452 vannmerkeskala
BRUK: **vannmerke**

01987 **vannmettet snø**
EN: saturated snow
NO: Snø der det maksimale frie vanninnhold er blitt absorbert [NVE].
OT: (snø (avsetning) etter egenskap)
SO: fritt vanninnhold

02044 **vannplante**
OT: plante (funksjon)
UT: flytebladsplante
kortskuddplante
langskuddplante
makrofytt

02714 **vannprøve**
OT: prøve

01293 **vannrenseanlegg**
EN: purification plant
water treatment plant
water works
NO: Anlegg for fremstilling av drikkevann. Kommentar: Karakteriseres ved de benyttede behandlingsprosesser [TEKN].
OT: (renseanlegg etter medium)
SO: renseeffekt

00412 **vannrensing**
BF: drikkevannsrensing
spillvannsrensing
EN: water purification
NO: Fjerning av uønskede, deriblant skadelige stoffer fra vann [TEKN].
OT: vannbehandling
UT: avgiftning
avklorering
biologisk rensing
kjemisk/biologisk rensing
kjemisk rensing
mekanisk rensing
resorpsjon

SO: fullrensing
hjelpekoagulant
hovedkoagulant
renseanlegg

00132 **vannressursforvaltning**
BF: vannforvaltning
EN: water management
NO: Planlagt utvikling, fordeling og bruk av vannressurser [NVE].
OT: ressursforvaltning
SO: minstevannføring
reguleringsgrense
vannbruksplan
vannbruksplanlegging
vannforbruk
vannressursplanlegging
vassdragsvern

00040 **vannressursplanlegging**
OT: ressursplanlegging
SO: vannressursforvaltning

02562 **vannskille**
EN: *drainage divide*
water divide
NO: En linje som danner grensen mellom vann som flyter til ulike elver eller dreneringsområder [NVE]. Kommentar: Et vannskille danner grense mellom nedbørfelt og blir som regel bestemt ut fra topografiske kart. V. er vanskelig å fastslå i bredekket område [NVE].
OT: hydrologisk grense*

00920 **vannstand**
EN: stage
NO: Høyden av en vannflate i en elv eller sjø etc. i relasjon til et fast utgangsnivå [NVE].
OT: hydrologisk parameter
UT: flomtopp
grunnvannstand
reguleringsgrense
SO: stigerør
vannføring
vannmerke
vannstandsvariasjon

01449 vannstandsgiver
BRUK: **vannstandsmåler**

02673 vannstandskurve
BRUK: **limnigram**

01449 **vannstandsmåler**
BF: vannstandsgiver
EN: water level indicator
NO: Anordning som måler vannivået og gir impulser til annet utstyr ved forandring av vannstanden [TEKN].
OT: hydrologisk måleinstrument*
UT: limnigraf
stigerør
vannmerke
SO: vannstandsvariasjon

00377 vannstandssenkning
BRUK: **tapping**

01452 vannstandsskala
BRUK: **vannmerke**

00512 **vannstandsvariasjon**
EN: water-stage fluctuation
NO: Nivåvariasjon i en elv, sjø, magasin, grunnvann eller i havet [NVE].
OT: fenomen
SO: hydrometrisk stasjon
vannstand
vannstandsmåler

02388 **vann (stoff)**
BF: H_2O
OT: oksygenforbindelse

00926 **vanntap***
OT: hydrologisk parameter
UT: flomtap
spillvann (vannkraft)

00861 **vanntemperatur**
EN: water temperature
NO: Temperaturen i elver, innsjøer og fjorder [NVE]. Kommentar: Temperatur målt i grunnvannsbrønner betegnes oftest som grunnvannstemperatur [NVE].
OT: hydrologisk parameter
OT: temperatur
SO: termometer

00929 **vanntemperatur**
OT: temperatur
OT: hydrologisk parameter

01313 **vanntransportanlegg***
OT: anlegg
UT: driftsvannvei (vannforsyning)
hydroforanlegg
inntak
kanal
kum
ledningsnett
pumpestasjon
pumpesump
takrenne

00864 vanntrykk
BRUK: **hydrostatisk trykk**

01226 **vanntårn**
EN: elevated (storage) tank
water tower
NO: Tårn med vannreservoar på toppen [TEKN]. Kommentar: Benyttes for å oppnå økt trykk i vannledningsnett i flate områder [TEKN].
OT: høydebasseng

00302 vannundersøkelse
BRUK: **vannanalyse**

01358 **vannverk (anlegg)**
EN: water works

NO: Anlegg for magasinering, inntak, behandling, fremføring og distribusjon av vann til offentlig og industrielt bruk [TEKN].
OT: anlegg

00149 **vannverk (organisasjon)**
EN: water works
NO: Organisasjon som eier og driver vannverksanlegg [TEKN].
OT: organisasjon

01554 **varegrind**
EN: trash rack
NO: Grind som holder tømmer og andre flytende gjenstander borte fra turbinrør o.l [TEKN].
OT: rist

00299 **variansanalyse**
OT: statistisk analyse

02678 **varighetskurve**
EN: duration curve
NO: En kurve som viser den prosentvise andel av den tid da verdien av en gitt parameter (vannstand, vannføring) har vært større eller lik en viss verdi [NVE].
OT: vannføringskurve
SO: median vannføring

01050 **varme (energi)**
OT: (energi etter energiform)
UT: spillvarme

01270 **varmekraftverk**
OT: kraftverk
UT: gasskraftverk
kjernekraftverk

01772 **varm kilde**
BF: termalkilde
EN: thermal spring
NO: En kilde som har en årlig temperatur som ligger høyere enn stedets årlige middeltemperatur [NVE].
OT: kilde
SO: grunnvann

00172 **varsling**
EN: forecasting
OT: forebygging
UT: flomvarsling
skredvarsling

01201 **VAR-teknikk**
BF: VA-teknikk
OT: kommunalteknikk
SO: avløp (hydrologi)
renseanlegg
vann
vannbehandling

02498 **vaskemiddel**
OT: (kjemikalie etter bruk)

01698 **vassdrag**
EN: water course
NO: Et sammenhengende system som kan bestå av elver, bekker, breer og sjøer, og som munner ut i et definert punkt (som kan være elv, sjø, hav/fjord) [NVE].
OT: naturobjekt
UT: bekk
bre
elv
elveløp
innlandsvassdrag
innsjø
kanal
kilde
lakseelv
SO: utløp
vassdragsforvaltning
vassdragsloven
vassdragsplanlegging
vassdragsteknisk anlegg
vassdragsundersøkelse
vassdragsvern
vernet vassdrag

00133 **vassdragsforvaltning**
OT: forvaltning
SO: vassdrag
vassdragsloven
vassdragsvern
verneplan for vassdrag

00232 **vassdragsloven**
EN: water law
NO: Lov som regulerer bruk, beskyttelse, etc. av vassdrag og vann i naturen [NVE].
OT: lovverk
SO: minstevannføring
vassdrag
vassdragsforvaltning

01866 **vassdragsområde**
EN: hydrometric area
NO: En samling nedbørfelt og kystfelt som drenerer til en definert kyststrekning [NVE].
OT: (område etter naturgitte forhold)
UT: kystfelt
nedbørfelt
SO: REGINE

00043 **vassdragsplanlegging**
OT: planlegging
SO: vassdrag

00166 **vassdragsregister**
OT: register
UT: REGINE

00351 vassdragsregulering
BRUK: **regulering (hydrologi)**

00233 **vassdragsreguleringsloven**
OT: lovverk
SO: regulering (hydrologi)

00244 **vassdragsskjønn**
EN: water court

NO: Et rettsmøte der partene i en tvist om vannrettigheter o.l. kommer sammen for å la sine meninger høres, og la tvisten avgjøres av retten. Vanlig ved erstatningsfastsettelse i forbindelse med vassdragsreguleringer [NVE].
OT: juridisk virkemiddel
SO: erstatning
regulering (hydrologi)

01359 **vassdragsteknisk anlegg**
NO: Konstruksjon eller inngrep i et vassdrag eller innsjø [NVE].
OT: anlegg
UT: flomverk
forbygging
kanalisering
overfall
overløp
senkingsanlegg
terskel
SO: regulering (hydrologi)
vassdrag

00307 **vassdragsundersøkelse**
OT: analyse
SO: vassdrag

00195 **vassdragsvern**
OT: naturvern
SO: vannressursforvaltning
vassdrag
vassdragsforvaltning
verneplan for vassdrag

00908 vassføring
BRUK: **vannføring**

01707 vass-hol
BRUK: **brebrønn**

01201 VA-teknikk
BRUK: **VAR-teknikk**

02251 VCM
BRUK: **vinylklorid**

01616 **V-dal**
OT: dal
UT: canyon

01376 **veg**
OT: anlegg
UT: motorveg

01776 **vegetasjon**
OT: naturobjekt
UT: vegetasjonstype

00085 **vegetasjonskart**
OT: temakart

01777 **vegetasjonstype**
BF: plantesamfunn
OT: vegetasjon
UT: eng (vegetasjonstype)
lynghei
skog

00729 **veibygging**
OT: bygg og anleggsvirksomhet

00136 veiledning
BRUK: **rådgiving**

00616 **vekst**
OT: biologisk prosess

02452 vekstregulerende middel
BRUK: **plantevekstregulator**

01506 **ventil**
EN: valve
NO: Innretning for å regulere vannmengde eller vanntrykk i en vannledning [TEKN].
OT: reguleringsanordning
UT: hydrant
kuleventil
nåleventil
rørbruddsventil
sikkerhetsventil
spjeldventil

01453 **venturi-rør**
EN: venturi tube
NO: En innretning for hastighetsmåling i et rør. Består av et rør med en innsnevring [NVE].
Kommentar: Vanntrykket måles i innsnevringen og i røret ovenfor. Forskjellen er et uttrykk for vannføringen gjennom røret [NVE].
OT: hydrologisk måleinstrument*
SO: vannføringsmåling

00189 **vern**
BF: fredning
vernetiltak
OT: tiltak
UT: miljøvern
områdevern
SO: verneplan

01846 **verneområde**
OT: (område etter arealbruk)
UT: kulturvernområde
landskapsvernområde
nasjonalpark
naturreservat
naturvernområde
vernet vassdrag
SO: biotopvern
naturvernloven
områdevern

00105 **verneplan**
OT: plan
UT: verneplan for vassdrag
SO: vern

00106 **verneplan for vassdrag**
OT: verneplan
SO: vassdragsforvaltning

vassdragsvern
vernet vassdrag

00189 vernetiltak
BRUK: **vern**

01852 **vernet vassdrag**
BF: fredet vassdrag
OT: verneområde
SO: vassdrag
verneplan for vassdrag

02162 **vert**
BF: vertsorganisme
OT: (organisme (funksjon) etter økologisk rolle)
SO: parasitt
parasittisme

02585 **vertikal profil**
OT: profil

02162 vertsorganisme
BRUK: **vert**

01179 **veterinærmedisin**
OT: medisin

01365 **V-formet overfall**
EN: v-notch weir
NO: Et overfall som har en utskjæring formet som et triangel med spissen nedover [NVE].
OT: overfall
UT: Thompson-overfall
SO: Crump-overløp
vannføringsmåling

01627 **vifteslep**
NO: Elveslettesystem med forgrenet løpsmønster som vanligvis er dannet på et tilnærmet horisontalt område, forårsaket av en sideelv [NVE].
OT: elveslette
SO: forgrenet elveløp

02124 **villfisk**
OT: vill organisme

01853 **villmark**
OT: (område etter arealbruk)

02123 **vill organisme**
OT: (organisme (funksjon) etter nytte/skade/funksjon)
UT: villfisk

02125 **vilt**
OT: (organisme (funksjon) etter nytte/skade/funksjon)
UT: rovvilt
småvilt
storvilt
SO: viltforvaltning
viltloven

00121 **viltforvaltning**
OT: artsforvaltning
UT: rovviltforvaltning
SO: fangstregulering
jegeravgift
vilt
viltloven

00234 **viltloven**
OT: lovverk
SO: vilt
viltforvaltning

00469 **vind**
EN: wind
NO: Bevegelse i luftmasser som skyldes forskjeller i lufttrykk
OT: luftfenomen*
UT: snøfokk
storm

01675 **vindavsetning**
BF: eolisk avsetning
OT: (jordart etter dannelse)
UT: løss
sanddyne

01988 **vindblåst snø**
EN: wind-blown snow
NO: Snø transportert av vinden, men som ikke har falt som direkte nedbør på stedet [NVE].
OT: (snø (avsetning) etter egenskap)
SO: skavl
snøfokk

01989 **vinddrevet snø**
EN: wind-driven snow
NO: Snø som er blåst sammen av vinden [NVE].
OT: (snø (avsetning) etter egenskap)
SO: skavl
snødrive
snøfokk

01039 **vindenergi**
OT: fornybar energikilde

01513 **vindkjel**
BF: luftklokke
EN: air chamber
air vessel
surge suppressor
NO: Lukket, delvis luftfylt beholder tilknyttet vannførende ledning etter pumpe eller foran avstengningsanordning [TEKN].
Kommentar: Benyttes til energiutjevning ved plutselige endringer av hastigheten i ledningen, eller utjevning av trykk etter f.eks. en diskontinuerlig fortrengningspumpe [TEKN].
OT: reguleringsanordning
SO: hydrofortank
trykkstøt

01977 **vindskare**
EN: wind crust

NO: En slags snøskorpe eller et skarelag dannet ved vind-pakking av snø oppå en tidligere avsetning [NVE].
OT: skare
SO: islag

00868 **vinkel**
OT: fysisk parameter

02653 **vinter**
OT: årstid

00660 **vinterablasjon**
EN: *winter ablation*
NO: Kumulativ ablasjon på breer i løpet av akkumulasjonssesongen [NVE]. Kommentar: Vinterablasjon er vanskelig å måle i praksis [NVE].
OT: ablasjon
SO: vinterbalanse

02661 **vinterbalanse**
EN: winter balance
NO: Forandring i en bres masse i løpet av en vintersesong [NVE].
OT: massebalanse
SO: akkumulasjon
vinterablasjon

02637 *vintersesong*
BRUK: **akkumulasjonssesong**

02649 **vinterstagnasjon**
OT: stagnasjonsperiode

02251 **vinylklorid**
BF: VCM
OT: *halogenert alifatisk forbindelse*

00198 **virkemiddel**
OT: administrasjon, forvaltning, jus og økonomi*
UT: juridisk virkemiddel
økonomisk virkemiddel

01004 **virkningsgrad**
OT: teknisk parameter
UT: hydraulisk virkningsgrad
renseeffekt

00691 **virksomhet**
OT: aktivitet, fenomen og prosess
UT: forskning
offentlig virksomhet
primærnæring
sekundærnæring
tertiærnæring

00107 **virksomhetsplan**
OT: plan
SO: virksomhetsplanlegging

00044 **virksomhetsplanlegging**
OT: *planlegging*
SO: virksomhetsplan

00446 **virvel**
EN: vortex
NO: En roterende vannmasse, ofte i en sterkt turbulent elv [NVE].
OT: elvefenomen
SO: turbulens

01373 **virveloverløp**
BF: hvirveloverløp
OT: overløp

02417 **vitamin**
OT: biokjemisk stoff

01206 **vitenskap**
OT: fagområde
UT: naturvitenskap
samfunnsvitenskap

02441 **VOC**
BF: flyktig organisk forbindelse
OT: miljøfarlig stoff

02090 **voksent individ**
BF: *adult*
EN: adult
OT: utviklingsstadium
UT: gytefisk

00869 **volum**
EN: volume
OT: fysisk parameter

01007 **volumbelastning**
EN: volumetric loading
NO: Vannets teoretiske oppholdstid i renseteknisk enhet [TEKN]. Kommentar: Benyttes bl.a. ved sedimenteringsenhet, biologiske filter og luftetank i aktivslamprosessen [TEKN].
OT: teknisk parameter
SO: hydraulisk belastning
overflatebelastning

00255 **vrakpant**
OT: pant

02370 vulkansk aske
BRUK: **bentonitt**

00184 **vurdering**
BF: bedømmelse
OT: utredning
UT: egnethetsvurdering
kvalitetsvurdering
risikovurdering
tiltaksvurdering

02404 **væske**
OT: aggregat tilstand
UT: flytende gass

02654 **vår**
OT: årstid

00452 **vårflom**

EN: spring flood
NO: Flom som forekommer om våren, oftest som følge av snøsmelting [NVE].
OT: flom

00344 **vårpløying**
OT: jordbearbeiding

02646 **vårsirkulasjon**
OT: sirkulasjonsperiode

00524 **våtavsetning**
OT: forurensning

00396 **våtdosering**
EN: solution feeding
NO: Volumetrisk tilmåling av kjemikalier i løsning eller suspensjon for tilsetting til vann eller avløpsvann [TEKN].
OT: dosering
SO: tørrdosering

01785 **våtmark**
BF: våtmarksområde
OT: naturobjekt
UT: myr
sump

01785 våtmarksområde
BRUK: **våtmark**

00930 **våt omkrets**
EN: wetted perimeter
NO: Lengden av den våte kontakten mellom elvevannet og kanalen/elvebunnen, målt i et tverrsnitt perpendikulært på elvestrekningen [NVE].
OT: hydrologisk parameter
SO: vannføringsmåling

00485 **våtskred**
BF: våtsnøskred
vått flakskred
EN: wet ground avalanche
NO: Et snøskred som består av våt snø, ofte utløst av kraftig regn eller høy temperatur om våren [NVE].
OT: snøskred

00485 våtsnøskred
BRUK: **våtskred**

00485 vått flakskred
BRUK: **våtskred**

00206 Washington-konvensjonen
BRUK: **CITES**

02147 **xerofytt**
BF: tørketålende plante
EN: xerophyte
OT: (organisme (funksjon) etter toleranse/krav)
UT: sukkulent
SO: tørke

02092 **yngel**
OT: utviklingsstadium
UT: plommesekkyngel

02009 zoobentos
BRUK: **bunndyr**

01074 **zoofysiologi**
OT: fysiologi
UT: humanfysiologi

01060 zoogeografi
BRUK: **dyregeografi**

01088 **zoologi**
OT: biologi
UT: entomologi
fiskebiologi
ornitologi

02027 zooplankton
BRUK: **dyreplankton**

02064 **zygote**
EN: zygote
NO: Diploid celle som er resultatet av sammensmeltingen mellom hann- og hunngameter
OT: diplont
SO: befruktning
gamet

01102 **økofilosofi**
BF: økosofi
OT: filosofi
SO: økologi

01076 **økofysiologi**
OT: fysiologi

01092 **økologi**
OT: biologi
UT: akvatisk økologi
mikrobiell økologi
radioøkologi
terrestrisk økologi
SO: økofilosofi
økosystem

01812 **økologisk nisje**
BF: nisje
EN: ecological niche
niche
OT: (økosystem etter deler)

01209 **økonomi**
OT: fagområde
UT: bedriftsøkonomi
makroøkonomi
mikroøkonomi
samfunnsøkonomi
SO: formuerett
kost-nytte analyse
landbruksøkonomi

00259 **økonomisk aktivitet**

OT: administrasjon, forvaltning, jus og økonomi*
UT: handel

00055 økonomisk styring
BRUK: **økonomistyring**

00245 **økonomisk virkemiddel**
OT: virkemiddel
UT: anbud
avgift
bevilgning
budsjett
erstatning
pant
skatt
subsidie
tilbud

00055 **økonomistyring**
BF: *økonomisk styring*
OT: styring

01102 økosofi
BRUK: **økofilosofi**

01799 **økosystem**
EN: ecosystem
OT: naturobjekt
UT: (økosystem etter deler)
(økosystem etter type)
SO: økologi

(økosystem etter deler)
OT: økosystem
UT: biotop
næringsnett
næringspyramide
populasjon
samfunn (biologi)
trofisk nivå
økologisk nisje

(økosystem etter type)
OT: økosystem
UT: akvatisk økosystem
arktisk økosystem
terrestrisk økosystem

01087 **økotoksikologi**
OT: toksikologi

02117 økotyp
BRUK: **proviniens**

01824 **ørken**
EN: desert
OT: biom

00925 **øvre reguleringsgrense**
BF: HRV
høyeste regulerte vannstand
EN: maximum pool elevation
maximum reservoir elevation
NO: Den høyeste tillatte regulerte vannstand i et reguleringsmagasin [NVE]. Kommentar: Betegnes ofte HRV i motsetning til LRV (laveste regulerte vannstand). Vannstanden kan ofte gå over HRV etter sterk nedbør eller snøsmelting [NVE].
OT: reguleringsgrense
SO: magasin
nedre reguleringsgrense
overløp (dam)

01654 **øy**
OT: landform

02094 **øyerogn**
OT: utviklingsstadium

01624 **øy (i et vassdrag)**
EN: island
NO: En elvebanke som er blitt så stabil at materialet ikke lenger skiftes ut under flom benevnes en øy [NVE]. Kommentar: Øyene er gjerne tilgrodd med vegetasjon [NVE].
OT: elvebanke

01834 **åker**
OT: dyrket mark

00906 **årsavløp**
EN: annual runoff
NO: Totalt vannvolum som drenerer fra et nedbørfelt i løpet av ett år [NVE]. Kommentar: Årsavløpet kan refereres til vassdragets utløp i havet, eller til et mindre delfelt [NVE].
OT: avløp (hydrologi)
SO: isohydat
nedbørfelt
spesifikt avløp

02650 **årstid**
OT: tidsperiode
UT: høst
sommer
vinter
vår

02133 **åtseleter**
OT: kjøtteter

ENGELSK-NORSK
REGISTER

Noe over 1000 norske termer i den alfabetiske delen er oversatt til engelsk.

På de følgende sidene er alle disse engelske ordene listet alfabetisk og deres norske ekvivalenter er angitt. Enkelte engelske ord har flere norske ekvivalenter.

ablation
ablasjon
ablation area
ablasjonsområde
ablation season
ablasjonssesong
ablation stake
ablasjonsstake
ablatograph
ablatograf
absolute roughness
absolutt ruhet
absorbance
absorbans
abyssinian driven well
sandspiss
abyssinian tube-well
sandspiss
accelerated erosion
akselerert erosjon
accumulation
akkumulasjon
accumulation area
akkumulasjonsområde
accumulation season
akkumulasjonssesong
activated carbon
aktivkull
activated carbon filter
aktivkullfilter
activated silica
aktivert silika
activated sludge
aktivslam
activated sludge plant
aktivslamanlegg
activated sludge process
aktivslammetode
activation
aktivering
activation basin
aktiveringsbasseng
activity
aktivitet (menneskelig)
adult
voksent individ
aerated grit chamber
luftet sandfang
aeration
lufting
aeration period
luftetid
aeration system
luftesystem
aeration tank
luftebasseng
aerator
lufter
aerobic sludge digestion
aerob slambehandling
age
alder
age distribution
aldersfordeling
aggressive carbon dioxide
aggressivt karbondioksid
aggressive water
aggressivt vann
aggressivity
aggressivitet
agitator
røreverk
air chamber
vindkjel
air cushion chamber
luftputekammer
airlift aerator
mammutlufter
airlift pump
mammutpumpe
air operated pump
pneumatisk pumpe
air vessel
vindkjel
albedo
albedo
algal bloom
algeoppblomstring
alkalinity
alkalitet
alkalization
alkalisering
alpine ecosystem
alpint økosystem
alpine glacier
dalbre
aluminium sulphate
aluminiumsulfat
aluminum sulphate (US)
aluminiumsulfat
anaerobic sludge digestion
anaerob slambehandling
anchor frazil ice
bunnis
anchor ice
bunnis
annual plant
ettårig plante
annual runoff
årsavløp
aquatic bird
vannfugl
aquatic ecosystem
akvatisk økosystem
aquatic mammals
sjøpattedyr
aquatic organism
akvatisk organisme
aqueduct
akvedukt
aquifer
vannførende formasjon
arch dam
hvelvdam
arctic ecosystem
arktisk økosystem
area
areal
arithmetic mean
middelverdi
armatures
armatur
armouring layer
dekksjikt
artesian groundwater
artesisk grunnvann
artesian spring
artesisk kilde
artesian well
artesisk brønn
artificial weir
terskel
asphalt
asfalt
automatic sampler
automatisk prøvetaker
automobile
bil
autumn flood
høstflom
available head
nyttbar fallhøyde
available storage capacity
nyttbart magasin
avalanche forecasting
skredvarsling
avalanche
snøskred
average value
gjennomsnittstall*
backcurrent
bakevje
backflow
bakevje
backwash water
spylevann
backwater from ice formation
isoppstuving
backwater
oppstuving
balance year
balanseår
barrage
reguleringsdam
base flow
tørrværsavrenning
base of dam
damfot
basic filter masss
basisk filtermasse
basin
basseng
basket centrifuge
kurvsentrifuge
batch thickener
konsentrasjonstank
bedload transport
bunntransport
bed material
bunnmateriale
bench-mark
fastmerke
benthos
bentos
benthos
fytobentos
bentonite
bentonitt

bergschrund
bregleppe
biennial plant
toårig plante
bifurcation
bifurkasjon
bike
sykkel
biochemical oxygen demand BOD
biokjemisk oksygenforbruk
biocontrol
biologisk bekjemping
biodegradation
biologisk nedbryting
bioflocculation
bioflokkulering
biological control
biologisk bekjemping
biological degradation
biologisk nedbryting
bio(logical) discs
kontaktvalse
biological oxidation
biologisk oksidasjon
biological sludge
biologisk slam
biological treatment
biologisk rensing
biomass
biomasse
biom
biom
biosorption plant
kontaktstabiliseringsanlegg
bitumen core
asfaltkjerne
blasted tunnel
sprengt tunnel
bleaching powder
klorkalk
blowing snow
snøfokk
blue band
blåbånd
blue ice
blåis
boat
båt
body
organ (forvaltning)
bog
myr
bored well
borebrønn
bottom drainage
bunntapping
braided river
forgrenet elveløp
breakpoint chlorination
knekkpunktklorering
bubble aeration
diffusorlufting
bucket pump
stempelpumpe
buffer capacity
bufferkapasitet
buffer reservoir
buffermagasin
buffer solution
buffer (oppløsning)
bulge ice
svellis
buried ice
begravet is
butterfly valve
spjeldventil
by-pass
forbitapping
by-pass
omløp
cable way
kabelbane
calculation result
beregningsresultat
calving
kalving
candle ice
pipis
capillary water
kapillarvann
car
bil
carbonate equilibrium
karbonatlikevekt
carbon dioxide
karbondioksid
carbon filter
aktivkullfilter
carnivor
kjøtteter
carryover storage
flerårsmagasin
cascade aerator
kaskadelufter
catchment area
nedbørfelt
catchment area
tilsigsområde
catch pit
sandfang
cave ice
grotte-is
centrifugal pump
sentrifugalpumpe
centrifuge
sentrifuge
chain scraper
kjedeskrape
channel control
bestemmende profil
channel improvement
kanalisering
channeling
kanalisering
channel (in manhole bottom)
kumrenne
channel
kanal
channel
kanal
channel pattern
løpsmønster
characteristic discharge
karakteristisk vannføring
charcoal filter
aktivkullfilter
chemical degradation
kjemisk nedbryting
chemical feeder
doseringsapparat
chemical oxidation
kjemisk stabilisering
chemical oxygen demand COD
kjemisk oksygenforbruk
chemical purification
kjemisk rensing
chemical sludge
kjemisk slam
chemical treatment
kjemisk rensing
chemical treatment plant
kjemisk renseanlegg
chloramine
kloramin
chlorinated lime
klorkalk
chlorination chamber
klorkontaktbasseng
chlorination
klorering
chlorine contact chamber
klorkontaktbasseng
chlorine demand
klorbehov
chlorine dioxide
klordioksid
chlorine gas
klorgass
chlorine
klor
chlorine water
klorvann
chlorophenols
klorfenol
circular grit chamber
rundsandfang
cirque glacier
botnbre
clear ice
stålis
climatic snow line
klimatisk snøgrense
closed filter
lukket filter
coagulant aid
hjelpekoagulant
coagulant
koagulant
coagulation
koagulering
coarse bar screen
grovrist
coarse rack, trash rack
grovrist
coarse screen
grovsil
coarse strainer
grovsil

coastal zone
kystfelt
code of practice
retningslinje
coefficient of friction
friksjonskoeffisient
coliform bacteria
koliform bakterie
collector
avskjærende ledning
colloidal solution
kolloidal oppløsning
colloid
kolloidal oppløsning
colorimetry
kolorimetri
colour
fargetall
combined available chlorine residual
bundet tilgjengelig restklor
combined sewerage system
fellessystem
comparator
komparator
composite sample
blandprøve
computer
datamaskin
concrete dam
betongdam
concrete pipe
betongrør
conditioning aid/agent
kondisjoneringsmiddel
conductance
konduktivitet
conductivity
konduktivitet
conductometer
konduktometer
confluence
samløp
connect to sewage system
kloakkering
consumer
konsument
contact aerator
kontaktlufter
contact basin
kontaktbasseng
contact bed
kontaktfilter
contact corrosion
galvanisk korrosjon
contact method
kontaktmetode
contact period
kontakttid
contact-stabilization plant
kontaktstabiliseringsanlegg
contact tank
kontaktbasseng
contaminated water
kontaminert vann
continental glacier
kontinental bre
conventional activated sludge plant
konvensjonelt aktivslamanlegg
conveyor centrifuge
skruesentrifuge
cooling water
kjølevann
coring auger
kjernebor
cornice
toppskavl
corosion rate
korrosjonshastighet
corrie glacier
botnbre
corrosion
korrosjon
corrosion protection
korrosjonsbeskyttelse
corrosive
korrosiv
corrosive water
korrosivt vann
cover
overdekning
creek
bekk
creek intake
bekkeinntak
crevasse
bresprekk
critical velocity
kritisk hastighet
crop
kulturvekst
cross cut
tverrslag
cross flow screen
spaltesil
cross-section of a stream
tverrprofil
crude sewage
råkloakk
crude wastewater
råkloakk
Crump weir
Crump-overløp
cryoconite hole
kryokonitthull
cryosphere
kryosfære
culvert
kulvert
cumulative curve
summasjonskurve
cup crystal
begerkrystall
cup-type current meter
skålkorsflygel
current meter
flygel
current meter
strømmåler
cyanide
cyanid
daily mean temperature
døgnmiddeltemperatur
dam core
damkjerne
dam crest
damkrone
dam
dam
data logger
datalogger
datum level
referansenivå
deacidification
avsyring
dead ice
dødis
decant
dekanteringsvann
decanter
skruesentrifuge
dechlorination
avklorering
decomposition
nedbryting
degree-day
graddag
density current
tetthetsstrøm
density
densitet
deposition of sludge
slamavlagring
depth
dybde
depth integrating sampler
dybdeintegrerende prøvetaker
depth of backfill
overdekning
depth of snow
snødybde
desalination
avsalting
desalting
avsalting
desert
ørken
design flood
dimensjonerende flom
design storm
dimensjonerende nedbør
detoxification
avgiftning
diaphragm pump
membranpumpe
diatomaceous earth
kiselgur
diatomite filter
diatomittfilter
diffused aeration
diffusorlufting
diffusor
diffusor (lufter)
digested sludge
stabilisert slam
digested sludge
utråtnet slam

digester
råtnetank
digestion
slamstabilisering
dilution method
saltmetoden
direct drainage subbasin
sentralfelt
direction
retning
directorate
direktorat
direct river drainage zone
randfelt
dirt band
smussbånd
dirt cone
smusskjegle
disc dryer
skivetørker
disc filter
skivefilter
discharge coefficient
spesifikt avløp
discharge pipe
utløpsledning
discharge
vannføring
disc valve
spjeldventil
disinfection
desinfeksjon
dispersed air
dispergert luft
dispersion
dispersjon
displacement pump
fortrengningspumpe
dissolved matter
oppløst stoff
dissolved oxygen
oppløst oksygen
dissolved solid
oppløst stoff
distribution basin
fordelingskammer
distribution basin
utjevningsbasseng
distribution chamber
fordelingskammer
distribution head
fordelingskammer
ditch
dike (kanal)
diversion wall
ledemur
domestic animals
husdyr
domestic sewage
kommunalt avløpsvann
dosage
dosering
downstream
nedstrøms
draft tube
sugerør
drainage basin
nedbørfelt
drainage divide
vannskille
drainage duct
kulvert
drainage gate
tappeluke
drainage pump
lensepumpe
drainage system
drenssystem
drainage well
infiltrasjonsbrønn
drain
sluk
drawdown
avsenkning
drawdown curve
senkningskurve
drifting ice
drivis
drifting snow
lett snøtokk
drilled well
borebrønn
drinking water
drikkevann
driven well
rørbrønn
drum filter
trommelfilter
drum screen
trommelsil
dry feeding
tørrdosering
dry pit pump (US)
tørroppstilt pumpe
dry snow
tørrsnø
dry sump pump
tørroppstilt pumpe
DS
oppløst stoff
ductile cast iron pipe
duktilt støpejernsrør
50 % duration discharge
median vannføring
duration curve
varighetskurve
duty water way
driftsvannvei (vannforsyning)
duty water way
driftsvannvei (vannkraft)
earthfill dam
jordfyllingsdam
ecological niche
økologisk nisje
ecosystem
økosystem
eddy
bakevje
effect
effekt (parameter)
effective grain size
effektiv kornstørrelse
effective lake percentage
effektiv sjøprosent
effluent
avløp (VA-teknikk)
effluent seepage
grunnvannslekkasje
egg
eggcelle
ejector
strålepumpe
elevated basin
høydebasseng
elevated reservoir
høydebasseng
elevated (storage) tank
vanntårn
embankments
flomverk
embryo
embryo
emergency outlet
nødutløp
emergency weir
nødoverløp
Emschertank
Imhoffglass
energy gradient
energilinjens helning
englacial
englasial
environmental management
miljøforvaltning
environmental programme
miljøprogram
epiphyte
epifytt
equilibrium line
likevektslinje
equipment
teknisk utstyr
erosion
erosjon
evaporation
fordampning
evaporation pan
fordampningskar
evapotranspiration
evapotranspirasjon
excess sludge
overskuddsslam
exotic species
fremmed organisme
extended aeration plant
langtidslufter
extreme discharge
ekstremvannføring
extrusion flow
extrusion flow
farm animals
husdyr
feeder
doseringsapparat
female
hunn
fetus
foster

filter back wash
filterspyling
filterbelt press
silbåndpresse
filter bottom
filterbunn
filter capacity
filterkapasitet
filter effluent
filtrat
filter
filter
filter head loss
filtermotstand
filter(ing) cloth
filterduk
filter loading
filterbelastning
filter medium
filtermateriale
filter nozzle
filterdyse
filter pipe
filterrør
filter press
filterpresse
filter regulator
filterregulator
filtrate
filtrat
filtration
filtrering
final clarifier
ettersedimenteringsbasseng
final sedimentation tank (basin)
ettersedimenteringsbasseng
fine bar screen
finrist
fine material
finmateriale
fine rack
finrist
fine screen
finsil
fine strainer
finsil
firn
firn
firn line
firnlinje
fjord valley lake
fjordsjø
flash flood
kortvarig intens flom
float chamber
flottørkammer
float control
flottørstyring
floating sludge
flyteslam
floating sludge trough
flyteslamrenne
floating weir
flytende overløp
flocculant
koagulant
flocculation basin (tank)
flokkuleringsbasseng
flocculation
flokkulering
floc
fnokk
flood crest
flomtopp
flood
flom
flood flow
flomvannføring
flood forecasting
flomvarsling
flood frequency
flomfrekvens
flood parameter
flomparameter
flood peak
flomtopp
flood plain
elveslette
flood water loss
flomtap
flotation
flotasjon
flow line
strømlinje
fluoridation
fluoridering
flushing pipe
spylekum
food chain
næringskjede
food web
næringsnett
forecasting
varsling
formazin
formazin
Formazin Turbidity Unit
Formazin Turbidity Unit
fossil ice
fossil is
Francis turbine
Francisturbin
frazil ice
sarr
frazil
sarr
frazil slush
sarrsørpe
frazil solid-ice
sarris
free available chlorine residual
fritt tilgjengelig restklor
free residual chlorination
knekkpunktklorering
free water content
fritt vanninnhold
frequency
frekvens
fresh-water ecosystem
ferskvannsøkosystem
fresh water
ferskvann
freshwater organism
ferskvannsorganisme
friction loss
friksjonstap
frozen ground
tele
FTU
Formazin Turbidity Unit
full profile drilled pressure shaft
fullprofilboret trykksjakt
full profile drilled tunnel
fullprofilboret tunnel
fur bearing animals
pelsdyr
galvanic corrosion
galvanisk korrosjon
gamete
gamet
gasoline separator
oljeutskiller
gate
luke
gauge
vannmerke
gauging station
hydrometrisk stasjon
gear pump
tannhjulspumpe
gel
gel
geodetic head
geodetisk løftehøyde
geodetic pressure head
geodetisk trykkhøyde
geodetic suction head
geodetisk sugehøyde
geologic formation
geologisk formasjon
glaciation level
glasiasjonsnivå
glacier
bre
glacier (coverage) percent
breprosent
glacier-dammed lake
bredemt sjø
glacier flood
breflom
glacier front
brefront
glacier ice
breis
glacierized area
bredekket område
glacier lake
bresjø
glacier mill
brebrønn
glacier movement
brebevegelse
glacier stream
breelv
glacier surge
raskt breframstøt
glacier table
brebord

glacier terminus
brefront
glacier tongue
bretunge
glaciological instrument
glasiologisk måleinstrument*
glaciologic year
glasiologisk år
Grain size distribution curve
kornfordelingskurve
grain size distribution
kornstørrelsesfordeling
grasslan
gressland
gravity dam
massivdam
grease separator
fettutskiller
grease trap
fettutskiller
grit chamber
sandfang
grit washer
sandvasker
groundwater flow
grunnvannsavløp
ground water
grunnvann
groundwater level
grunnvannstand
groundwater recession
naturlig grunnvannssenkning
groundwater recharge
grunnvannsdannelse
groundwater storage
grunnvannsmagasin
groundwater table
grunnvannsspeil
gullie
ravine
habitat
habitat
hail
hagl
half life
halveringstid
halophyte
halofytt
hardness degree
hårdhetsgrad
hardness
hårdhet
hard water
hårdt vann
head
fallhøyde
head race
tilløpskanal
helical rotor pump
eksenterskruepumpe
helix feeder
skruedoseringsapparat
herbaceous plant
urt
herbivor
planteeter
herb
urt
high pressure pump
høytrykkspumpe
high-rate activated sludge plant
høybelastet aktivslamanlegg
high-rate trickling filter
høybelastet filter
hight
høyde
high-water mark
flommerke
hoarfrost
rimfrost
hole formed by flood water
strømgrop
humidity
luftfuktighet
hummocked ice ridge
skrugard
hummocked ice
skruis
humus
humus
humus tank
ettersedimenteringsbasseng
hydrant
hydrant
hydrated lime
hydratkalk
hydraulic bore
translasjonsbølge
hydraulic efficiency
hydraulisk virkningsgrad
hydraulic load
hydraulisk belastning
hydrograph
hydrogram
hydrolaccolith
pingo
hydrological year
hydrologisk år
hydrologic areas
hydrologisk sone*
hydrologic measurement
hydrologisk måling
hydrometric area
vassdragsområde
hydrometric station
hydrometrisk stasjon
hydrophor system
hydroforanlegg
hydrostatic pressure
hydrostatisk trykk
hydrostatic pressure line
hydrostatisk trykklinje
hysteresis
hysterese
ice apron
dalsidebre
iceberg
isfjell
ice break-up
isløsning
ice cap
platåbre
ice-cored moraine
isfylt endemorene
ice covered area
bredekket område
ice edge
iskant
icefall
brefall
ice freeze-up
islegging
ice
is
ice layer
islag
ice lens
islinse
ice margin
iskant
ice needles
isnål
ice ridging
isskruing
ice run
isgang
ice shearing
isskruing
ice shelf
isshelf
ice slush
issørpe
ice thickness
istykkelse
ice wedge
iskil
icicle
istapp
icing
ising
icing
svellis
ignition loss
glødetap
Imhofftank
Imhoffglass
impeller
pumpehjul
individual
individ
industrial waste water
industriavløpsvann
industrial water
industrivann
infiltration capacity
infiltrasjonskapasitet
infiltration ditch/channel/basin/trench
infiltrasjonsgrøft
infiltration gallery
infiltrasjonsgalleri
infiltration
infiltrasjon
infiltration well
infiltrasjonsbrønn
inflow
tilsig
influent
tilløp

information interchange
informasjonsutveksling
information processing system
informasjonsbehandlingssyst em
information retrieval
informasjonsgjenfinning
information retrieval system
informasjonsgjenfinningssyst em
information system
informasjonssystem
initial dilution
primærfortynning
injection well
infiltrasjonsbrønn
Inka-aerator
Inkalufter
(inland) ice sheet
innlandsis
inlet
innløp
inlet pipe
inntaksledning
inlet plant
inntak
inlet port
inntak
inlet structure
inntak
instruction
instruks
intake basin
inntaksmagasin
intake screen
inntaksrist
intake storage
inntaksmagasin
intake strainer
inntakssil
intake tower
inntakstårn
integrated monitoring
integrert overvåking
interceptor
avskjærende ledning
interstitial water
porevann
ion exchange filter
ionebytterfilter
ion exchange
ionebytte
ion exchanger
ionebytter
irrigation
vanning
island
øy (i et vassdrag)
isobath
dybdekurve
isoglacihypse
isoglasihypse
isohydate
isohydat
jar-test
jartest
jet pump
strålepumpe
jökulhlaup
jøkulhlaup
Kaplan turbine
kaplanturbin
karst hydrology
karsthydrologi
lagoon
biologisk dam
lake ice
innsjøis
lake percentage
sjøprosent
lake regulation
sjøregulering
lamella sedimentation
lamellsedimentering
laminar flow
laminær strømning
landform
landform
land reclaimation
senkingsanlegg
landslide
jordskred
landslide
skred
larva
larve
lateral erosjon
lateral erosjon
lead
råk
leakage detection
lekkasjesøking
leakage detector (for listening)
lekkasjesøker
leakage
lekkasje
leak sound
lekkasjelyd
length
lengde
level control
nivåkontroll
level registration
nivåmåling
level regulator
nivåregulator
life stage
utviklingsstadium
lime dosage
kalkbehandling
lime
kalk
lime stabilization
kalkstabilisering
limnigramme
limnigram
limnigraph
limnigraf
local erosion
lokal erosjon
long-day plant
langdagsplante
longitudinal grit chamber
langsandfang
longitudinal section
lengdesnitt
loose snow avalanche
løssnøskred
loss on ignition
glødetap
low pressure pump
lavtrykkspumpe
low-rate filter
lavbelastet filter
low water flow
lavvannføring
macro-strainer
trommelsil
main river
hovedelveløp
main sewer
hovedavløpsledning
male
hann
mammothaerator
mammutlufter
management
forvaltning
manhole frame and cover
kumramme m/lokk
manhole
kum
manometer
manometer
manometric head
manometrisk løftehøyde
manometric pressure head
manometrisk trykkhøyde
manometric suction head
manometrisk sugehøyde
manually cleaned screen
håndrenset rist
mapping
kartlegging (geografisk)
marble filter
marmorfilter
marine ecosystem
marint økosystem
marine organism
marin organisme
mash
myr
mass balance
massebalanse
massive ice
massiv is
maximum pool elevation
øvre reguleringsgrense
maximum reservoir elevation
øvre reguleringsgrense
maximum temperature
maksimumstemperatur
mean daily discharge
midlere døgnvannføring
meander
meander
measuring weir
måledam

mechanically cleaned screen
maskinrenset rist
median
median
melting
smelting
membrane filter
membranfilter
mercury thermometer
kvikksølvtermometer
mesophilic sludge digestion
mesofil slamråtning
metalimnion
termoklin
methane bacteria
metanbakterie
methane fermentation
metangjæring
migratory bird
trekkfugl
migratory species
trekkende art
mineralization
mineralisering
minimum flow
lavvannføring
minimum pool elevation
nedre reguleringsgrense
minimum release
minimumstapping
minimum release
minstevannføring
minimum reservoir elevation
nedre reguleringsgrense
minimum temperature
minimumstemperatur
ministry
departement
mixed liquor
slamkonsentrasjon
mixed liquor volatile suspended solids, MLVSS
flyktig suspendert stoff
mixed sludge
blandslam
mobile material
mobilt materiale
modified aeration plant
høybelastet aktivslamanlegg
momentary sampling device
momentanprøvetaker
monitoring
overvåking
monitoring programme
overvåkingsprogram
monitoring programme
stasjonsnettverk
monitoring project
overvåkingsprosjekt
moor
myr
moraine core
morenekjerne
moraine
morene
mortality
dødelighet
motorcycle
motorsykkel
moulin
brebrønn
mountain
fjell
mountings
armatur
multiple media filter
flermediafilter
multistage pump
flertrinnspumpe
municipal sewage
kommunalt avløpsvann
national park
nasjonalpark
natural weir
terskel
nature management
naturforvaltning
needle valve
nåleventil
net balance
nettobalanse
net primary production
netto primærproduksjon
neutralization
nøytralisering
new ice
nyis
new snow
nysnø
niche
økologisk nisje
nominal pressure
nominelt trykk
normative document
normativt dokument
number
antall
nunatak
nunatakk
nutrient salt
næringssalt
nutritient
næringsstoff
nymphae
nymfe
observation
observasjon
observation tube
observasjonsbrønn
observation well
observasjonsbrønn
ogives
ogiver
oil separator
oljeutskiller
old snow
gammelsnø
omnivor
omnivor
organization
organisasjon
osmosis
osmose
outlet glacier
breutløper
outlet
utløp
overbank sediments
flomsediment
overchlorination
sterkklorering
overflow
overløp
overflow
overløp (dam)
overflow rate
overflatebelastning
overflow weir
sideoverløp
oxidation channel
oksidasjonskanal
oxidation dam
biologisk dam
oxidation ditch
oksidasjonskanal
oxygenation capacity
oksygeneringskapasitet
oxygen defiency
oksygenunderskudd
oxygen demand
oksygenbehov
oxygen saturation
oksygenmetning
ozone
ozon
ozonization
ozonering
pack ice
drivis
paddle mechanism
røreverk
paddles
røreverk
pancake ice
tallerkenis
parasite
parasitt
PC
personlig datamaskin
peak discharge
maksimalvannføring
Pelton turbine
Peltonturbin
penitentes
penitenter
penstock
rørgate
perched groundwater
hengende grunnvann
percolation
perkolasjon
perennial plant
flerårig plante
permafrost
permafrost
permanent hardness
ikke-karbonathårdhet

permanent snowfield
snøfonn
permanganate value
permanganattall
personal computer
personlig datamaskin
phenol
fenol
phenomenon in a river
elvefenomen
pH-meter
pH-meter
phosphates
fosfat
phosphorus
fosfor
photometry
kolorimetri
pH-value
pH-verdi
piedmont glacier
piedmontbre
pilot plant
forsøksanlegg
pingo
pingo
pipeline network
ledningsnett
pipe rupture valve
rørbruddsventil
piston pump
stempelpumpe
pit privy
latrine
plastic pipe
plastrør
plate count
bakterietall
point source
punktkilde (sedimentkilde)
polar glacier
polar bre
pollution
forurensning
pond
tjern
population equivalent
personekvivalent
population
populasjon
pore ice
poreis
pore water
porevann
postchlorination
etterklorering
post-precipitation plant
etterfellingsanlegg
potassium permanganate
kaliumpermanganat
potential evapotranspiration
potensiell evapotranspirasjon
powder avalanche
løssnøskred
powder snow
pulversnø
power station
kraftstasjon
pre-aeration
forlufting
prechlorination
forklorering
precipitation
nedbørmengde
predator
predator
pre-precipitation plant
forfellingsanlegg
pressure filter
trykkfilter
pressure ice
skruis
pressure melting point
trykksmeltepunkt
pressure-reducing basin
trykkreduksjonsbasseng
pressure relief
lufting
pressure shaft lining
trykksjaktforing
pressure shaft
trykksjakt
pressure tank
hydrofortank
pressure zone
trykksone
prey
byttedyr
primary dilution
primærfortynning
primary precipitation plant
primærfellingsanlegg
primary production
primærproduksjon
primary sedimentation basin (tank)
forsedimenteringsbasseng
primary sedimentation
forsedimentering
primary settling basin (tank)
forsedimenteringsbasseng
primary settling
forsedimentering
primary sludge
primærslam
primary treatment plant
mekanisk renseanlegg
probable maximum flood
påregnelig maksimal flom
process effluent
prosessavløpsvann
process waste water
prosessavløpsvann
production
produksjon (biologi)
produser
produsent
profile
profil
programme
program
project
prosjekt
propeller type current meter
propellflygel
proportional feed
proporsjonaldosering
provision
bestemmelse
pump barrel
pumpehus
pump casing
pumpehus
pump curves
pumpediagram
pump diagram
pumpediagram
pump(ing) station
pumpestasjon
pumping test
prøvepumping
pump
pumpe
pump turbine
pumpeturbin
purification efficiency
renseeffekt
purification plant
vannrenseanlegg
radial gate
segmentluke
rain forest
regnskog
ram profile
ramprofil
ram sonde
ramsonde
randkluft
bregleppe
rapid filter
hurtigfilter
rapid
stryk
rate
hastighet
rate of filtration
filterhastighet
rating curve
vannføringskurve
raw sewage
råkloakk
raw sludge
råslam
raw water
råvann
reactivation
aktivering
reaeration basin
aktiveringsbasseng
rearation
aktivering
rearment and extension
opprusting og utvidelse (vannkraft)
recession
resesjon
recharge
infiltrasjon

recipient
resipient
recirculation
resirkulering
recommendation
anbefaling
redox potential
redokspotensiale
reference point
referansepunkt
regenerated glacier
regenerert bre
regeneration
regenerering
regulated flow
regulert vannføring
regulation
forskrift
regulation level
reguleringsgrense
regulation
regulering (hydrologi)
regulation reservoir
reguleringsmagasin
regulation zone
reguleringssone
reject
rejektvann
relative roughness
relativ ruhet
release
tapping
relict ice
fossil is
report
rapport
requirement
krav
research programme
forskningsprogram
research project
forskningsprosjekt
reservoir
magasin
resession curve
resesjonskurve
residue on evaporation
tørrstoff
residue on ignition
gløderest
resistance thermometer
elektrisk termometer
resorption
resorpsjon
resource management
ressursforvaltning
retention basin
utjevningsbasseng
retention time
oppholdstid
return period
gjentaksintervall
return sludge ratio
returslamforhold
return sludge
returslam
reverse osmosis
omvendt osmose
ridge
skrugard
rime
rim
riser (section)
kumring
ristgods
ristavfall
river bank protection
flomverk
river bank protection
forbygging
river bar
elvebanke
river ice
elveis
river plain
elveslette
river terrace
elveterrasse
rock fill dam
steinfyllingsdam
rock glacier
stein-bre
rod-submerged current meter
stangflygel
roller gate
rulleluke
roof gutter
takrenne
rotary-displacement pump
rotasjonspumpe
rotary filter
trommelfilter
rotary screen
trommelsil
roughness coeffesient
ruhetskoeffisient
route
trasé
rubber dam
gummidam
rubber gate
gummiluke
runoff
avløp (hydrologi)
runoff coefficient
avløpskoeffisient
runoff
vannføring
runout zone
utløpssone
safety valve
sikkerhetsventil
salinity
salinitet
salt velocity method
saltmetoden
sand filter
sandfilter
sand trap
sandfang
sandur
sandur
sand washer
sandvasker
saprophyte
saprofytt
sastrugi
sastrugi
saturated snow
vannmettet snø
saturated zone
mettet sone
screenings
ristavfall
screen
rist
screw feeder
skruedoseringsapparat
screw pump
skruepumpe
scum-board
skumskjerm
scum
flyteslam
seabird
sjøfugl
secondary clarifier
ettersedimenteringsbasseng
secondary dilution
sekundærfortynning
secondary precipitation plant
sekundærfellingsanlegg
secondary sedimentation tank (basin)
ettersedimenteringsbasseng
secondary sludge
sekundærslam
secondary treatment
biologisk rensing
sector gate
sektorluke
sedimentation basin
sedimenteringsbasseng
sedimentation tank
sedimenteringsbasseng
sediment concentration
sedimentkonsentrasjon
sediment delivery ratio
fremføringsforhold
sediment
sediment
sediment source
sedimentkilde
sediment transport science
sedimenttransportlære
sediment transport
sedimenttransport
sediment yield
sedimentproduksjon
seedling
kimplante
seiche
seiche
sekundary production
sekundærproduksjon
self cleaning velocity
selvrensende hastighet
self cleansing
selvrensing (tekn.)

self closing valve
rørbruddsventil
self priming pump
selvsugende pumpe
separate sewer system
separatsystem
septic sludge
septisk slam
septic tank
septiktank
serpentine
serpentin
settling
setning
sewage
kloakk (avløpsvann)
sewage
kommunalt avløpsvann
sewage pump
avløpspumpe
sewage
spillvann
sewage treatment plant
kloakkrenseanlegg
sewerage system
avløpsanlegg
sewerage system
avløpssystem
sewer
avløpsledning
sewer discharge
kloakkutløp
sewer outfall
kloakkutløp
sewer
spillvannsledning
sewer system
avløpsnett
shaft
kum
shaft
sjakt
shooting/supercritical flow
strykende strømning
short-day plant
kortdagsplante
short-term regulation
korttidsregulering
shrub
busk
shuga
sørpeklumper
side weir
sideoverløp
sieve cloth
silduk
sieve
sil
silting
slamavlagring
simultaneous precipitation
simultanfellingsanlegg
size
størrelse
skavl
skavl
skimmer
flyteslamskrape
slab avalanche
flakskred
slab concrete dam
platedam
slaked lime
hydratkalk
sleet
sludd
slide gate
glideluke
slide layer
glidesjikt
slide
snøras
slow sand filter
langsomfilter
sludge age
slamalder
sludge blanket
slamteppe
sludge bulking
slamsvelling
sludge centrifuge
slamsentrifuge
sludge concentrating
slamfortykking
sludge concentration
slamkonsentrasjon
sludge conditioning
slamkondisjonering
sludge densifying
slamfortykking
sludge dewatering
slamavvanning
sludge digestion tank
råtnetank
sludge disposal
slamdeponering
sludge drying bed
tørkeseng
sludge liqour
slamvann
sludge loading factor
slambelastningsfaktor
sludge loss
slamflukt
sludge recirculation ratio
returslamforhold
sludge
slam
sludge thickener
konsentrasjonstank
sludge thickener
slamfortykker
sludge thickening
slamfortykking
sludge treatment
slambehandling
sludge volume
slamvolum
slurry
oppslemming
slush
snøsørpe
snow bank
snøfonn
snow barchan
barchan
snow break
snøskjerm
snow bridge
snøbro
snow course
måleprofil (for snødekke)
snow creep
snøsig
snow crust
skare
snow depth
snødybde
snowdrift
snødrive
snow line
snøgrense
snow melt
snøsmelting
snow patch
snøfonn
snow pillow
snøpute
snow protection device
snøforbygning
snow
snø (avsetning)
snow
snø (nedbør)
snow storage
snømagasin
snow survey
snøtaksering
society
samfunn (biologi)
sodium carbonate
natriumkarbonat
sodium hydroxide
natriumhydroksid
sodium hypoclorite
natriumhypokloritt
softening
avherding
softening filter
avherdingsfilter
soft water
bløtt vann
soil creep
jordsig
soil erosion
jorderosjon
soil water
markvann
solution feeding
våtdosering
specific discharge
spesifikt avløp
speed
hastighet
sperm
spermie
spherical valve
kuleventil

spill water
spillvannsledning
spillway
overløp (dam)
spore
spore
spring flood
vårflom
spring
kilde
sprinkling filter
biologisk filter
SS
suspendert stoff
stabilization pond
biologisk dam
stabilized sludge
stabilisert slam
stage-discharge curve
vannføringskurve
stage
vannstand
stage volume curve
magasinkurve
standard
standard
static head
statisk løftehøyde
static pressure head
statisk trykkhøyde
static suction head
statisk sugehøyde
stationary screen
spaltesil
statistical expression
statistisk begrep
staying
avstivning
steel pipe
stålrør
sterilization
sterilisering
stilling well
stigerør
storage
magasin
storage yield
reguleringskurve
storm runoff
bygeavløp
stormwater basin
utjevningsbasseng
stormwater overflow
regnvannsoverløp
storm water sewer
overvannsledning
strainer
sil
stream
elv
stream gauging
vannføringsmåling
subarea in coastal zone
delområde i kystfelt
subarea in direct drainage subbasin
delområde i sentralfelt
subarea in direct drainage zone
delområde i randfelt
subbasin (catchment)
delområde i nedbørfelt
subglacial
subglasial
submersible pump
nedsenkbar pumpe
subpolar glacier
subpolar bre
sub-soil disposal drain
infiltrasjonsledning
suction well
pumpekum
summer accumulation
sommerakkumulasjon
summer balance
sommerbalanse
summer season
ablasjonssesong
summer surface (SS)
sommeroverflate
sump
pumpesump
superchlorination
sjokklorering
superimposed ice
pålagret is
supernatant liqour
slamvann
supraglacial
supraglasial
surface aerator
overflatelufter
surface flow
overflateavløp
surface loed
overflatebelastning
surface water
overflatevann (hydrologi)
surface water
overflatevann (limnologi)
surge chamber
svingekammer
surge suppressor
vindkjel
surplus sludge
overskuddsslam
suspended matter
suspendert stoff
suspended sediment transport
suspensjonstransport
suspension
suspensjon
swamp
myr
taiga
taiga
tailrace
undervannskanal
tail water
avløp (vannkraft)
tapping
anboring
tapping sleeve
anboringsklammer
technical process
teknisk prosess
temperate glacier
temperert bre
temporary snowline
temporær snøgrense
temprary hardness
karbonathårdhet
terminal moraine
endemorene
terrestrial ecosystem
terrestrisk økosystem
terrestrial organism
terrestrisk organisme
test organism
forsøksdyr
thermal spring
varm kilde
thermometer
termometer
Thompson weir
Thompson-overfall
three
tre
tilting gate
klappeluke
total ablation
total ablasjon
total accumulation
total akkumulasjon
total available chlorine residual
totalt tilgjengelig restklor
total delivery head
total løftehøyde
total discharge head
total løftehøyde
(total) fixed solids
gløderest
total hardness
total hårdhet
total residue
tørrstoff
total solid
tørrstoff
total water content
totalt vanninnhold
tower crib
inntakstårn
tower filter press
tårnpresse
trace
trasé
transient snowline
temporær snøgrense
trash rack
varegrind
travel time
transporttid
treatment plant
renseanlegg
tributary
sideelveløp
trickling filter
biologisk filter
tropic level
trofisk nivå

trunk sewer
hovedavløpsledning
TS
tørrstoff
tube well
rørbrønn
tudra
tundra
tunnel
tunnel
turbidity current
tetthetsstrøm
turbidity meter
turbidimeter
turbine
turbin
turbitity
turbiditet
turbulence
turbulens
turnover time
oppholdstid
unconfined avalanche
flateskred
underlayer crust
indre skarelag
unit hydrograph
enhetshydrogram
unlined pressure shaft
råsprengt trykksjakt
unsaturated zone
umettet sone
unstable channel
ustabilt løp
upstream
oppstrøms
urban hydrology
urbanhydrologi
UV-treatment
UV-bestråling
vacuum filter
vakuumfilter
vadose water
sigevann
valley glacier
dalbre
valve
ventil
vane pump
lamellpumpe
vehicle
kjøretøy
velocity area method
hastighets-arealmetode
velocity
hastighet
velocity rod
stavflottør
venturi tube
venturi-rør
v-notch weir
V-formet overfall
volatile matter
glødetap
volatile solids
glødetap
volatile suspended solids VSS
flyktig suspendert stoff
volumetric loading
volumbelastning
volume
volum
vortex
virvel
VS
glødetap
wash load
finsvevestoff
wash water
spylevann
waste water
avløpsvann
water analysis
vannanalyse
water balance
vannbalanse
water conduit
vannledning
water consumption
vannforbruk
water course
vassdrag
water court
vassdragsskjønn
water demand
vannbehov
water distribution system
vannledningsnett
water divide
vannskille
water divining
vannleting med ønskekvist
water equivalent
vannekvivalent
water examination
vannanalyse
water fall
foss
water gauge
vannmerke
water hammer
trykkstøt
water law
vassdragsloven
water level indicator
vannstandsmåler
water level recorder
limnigraf
water logging
forsumpning
water loss
spillvann (vannkraft)
water main
hovedvannledning
water management
vannressursforvaltning
water movement
vannbevegelse*
water-opening in ice
råk
water pipeline
vannledning
water pollution
vannforurensning
water power
vannkraft
water pressure system
hydroforanlegg
water purification
vannrensing
water quality
vannkvalitet
water requirement
vannbehov
water-stage fluctuation
vannstandsvariasjon
water supply
vannforsyning
water table contour
ekvipotensiallinje
water table isohypse
ekvipotensiallinje
water temperature
vanntemperatur
water tower
vanntårn
water treatment plant
vannrenseanlegg
water treatment
vannbehandling
water well
grunnvannsbrønn
water wiching
vannleting med ønskekvist
water works
vannrenseanlegg
water works
vannverk (anlegg)
water works
vannverk (organisasjon)
wave
bølge
wave length
bølgelengde
weed
ugras
weir
måleoverfall
weir
overfall
weir
overløp
weir
terskel
well
brønn
well casing
foringsrør
wet ground avalanche
våtskred
wetted perimeter
våt omkrets
wet well
pumpekum
wind-blown snow
vindblåst snø
wind crust
vindskare

wind-driven snow
vinddrevet snø
wind-packed snow
pakksnø
wind
vind
winter ablation
vinterablasjon
winter balance
vinterbalanse
winter season
akkumulasjonssesong
wire suspended current meter
opphengt flygel
wooden pipe
trerør
xerophyte
xerofytt
zone of soil water
umettet sone
zoobenthos
bunndyr
zygote
zygote

BRUKERVEILEDNING FOR PC-VERSJONEN

EDB-versjonen av Ferskvannstesaurusen blir presentert av programmet Timo. Timo er et system som kan presentere og manipulere polyhierarkiske strukturer.

Enkelte av menyvalgene er "grået ut" fordi de bare skal benyttes i den versjonen av Timo som kan *manipulere* den hierarkiske strukturen. Dette betyr at du som bruker ***ikke*** kan endre eller slette informasjon i Ferskvannstesaurusen.

Når du har klikket på Ferskvannstesaurus-ikonet kommer du inn i hierarkibildet :

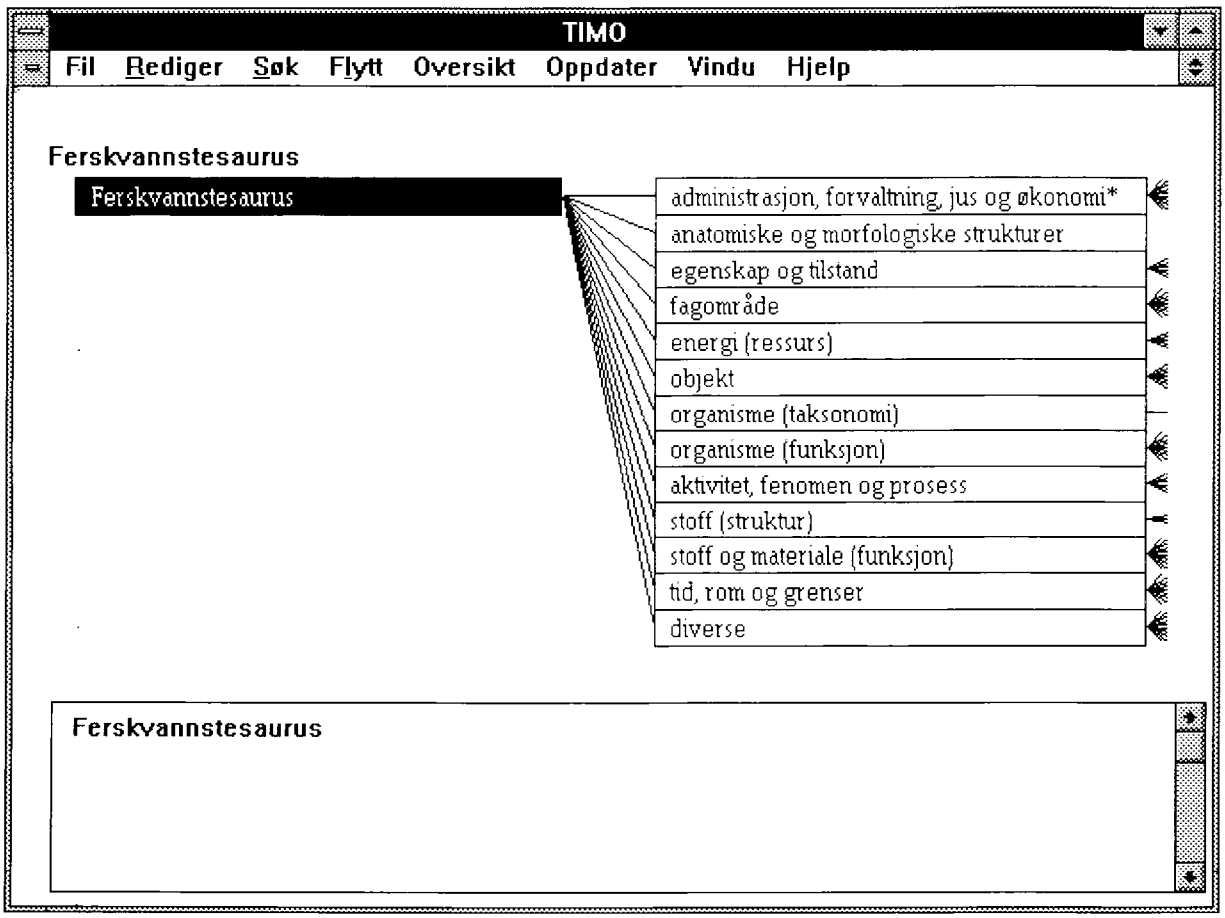

Hierarkibildet består av **fire** deler :

- **Overterm** på den øverste delen av skjermbildet.
- **Overtermliste** i den venstre delen av skjermbildet.
- **Undertermliste** i den høyre delen av skjermbildet.
- **Tekstboks** som viser informasjon knyttet til termen i den nederste delen av skjermbildet.

For å bevege deg i den hierarkiske strukturen kan du benytte piltaster eller mus.

1.1. Navigering i den hierarkiske strukturen

Fokusering av term :
Mus : Dersom du klikker med **venstre** mustast på en av termene, vil tekstboksen nederst på skjermen vise tilleggsinformasjon.
Piltast : Oppover- og nedoverpil beveger deg mellom termer på samme nivå dersom det er flere termer i den listen som er fokusert.

Bevegelse til et lavere hierarkisk nivå :
Mus : Dersom en term i undertermlisten er fokusert og du klikker med **høyre** mustast, vil du komme til den fokuserte termens undertermer. "Stubbene" til høyre for termnavnet indikerer om termen har undertermer eller ikke.
Piltast : Dersom du står i undertermlisten vil høyre piltast bevege deg til undertermer dersom disse eksisterer.

Bevegelse til et høyere hierarkisk nivå :
Mus : Klikk i den øverste delen av skjermen hvor overtermens navn er plassert.
Piltast : Benytt venstre piltast dersom du står i overtermlisten.

Stort tekstvindu : Benyttes dersom tekstboksen nederst på skjermen er for "liten".
Mus : Klikk med venstre mustast innenfor tekstboksens rammer. Du vil da komme til et skjermbilde som viser all tilhørende tekst. Dersom du vil tilbake til hierarkibildet klikker du med venstre mustast i det store tekstvinduet.
Tastatur : Tast **Enter** og du kommer til stort tekstvindu. Tast **Esc** og du kommer tilbake til hierarkibildet.

Denne versjonen av programvaren inneholder fullstendig støtte for polyhierarkiske relasjoner. I praksis betyr dette at enkelte termer kan plasseres under en eller flere overtermer.

Det er foreløpig ikke støtte for :
Sideordnede relasjoner (SO-relasjoner) og ekvivalensrelasjoner (BRUK-relasjoner), annet enn som tekstinformasjon i tekstboksen.

1.2. Søking i den hierarkiske strukturen

Programmet inneholder to ulike søkemoduler : **Enkel** og **avansert.**

1.2.1. Enkelt søk :

Velg Søk/Enkelt Søk fra menyen. Dette søket vil ikke ta hensyn til tekstinformasjon knyttet til termen.

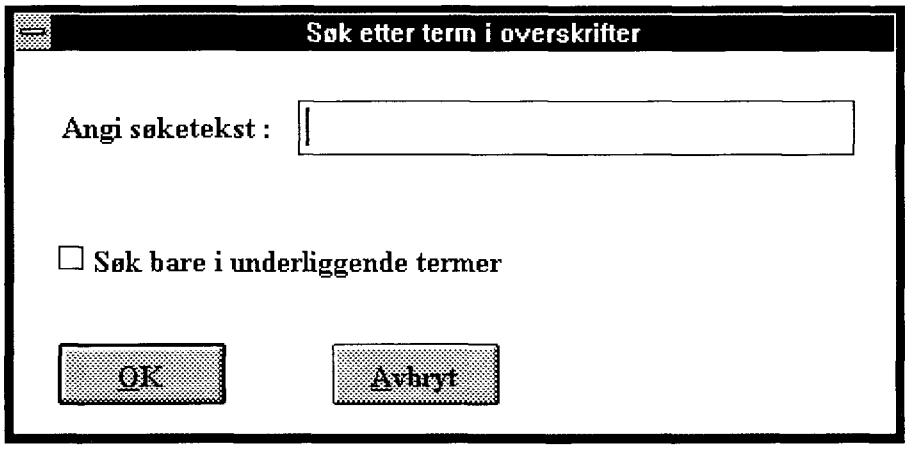

Angi søketekst : Tast inn ordet du vil søke på. Teksten vil bli trukkert både foran og bak, slik at søketekst "avløp" vil søke frem alle termer som inneholder "avløp" i overskriften. F.eks. "avløpsvann".

Søk bare i underliggende termer : Kryss av i denne boksen dersom du bare vil søke i termer som ligger hierarkisk "under" den termen som er fokusert.

1.2.2. Avansert søk :

Velg Søk/Avansert Søk fra menyen. Søket vil i motsetning til "enkelt søk" også finne tekstforekomster som er tilknyttet termen. Dette betyr at du kan søke på hjelpetermer (synonymer), engelske ekvivalenter, og ord i definisjonsteksten.

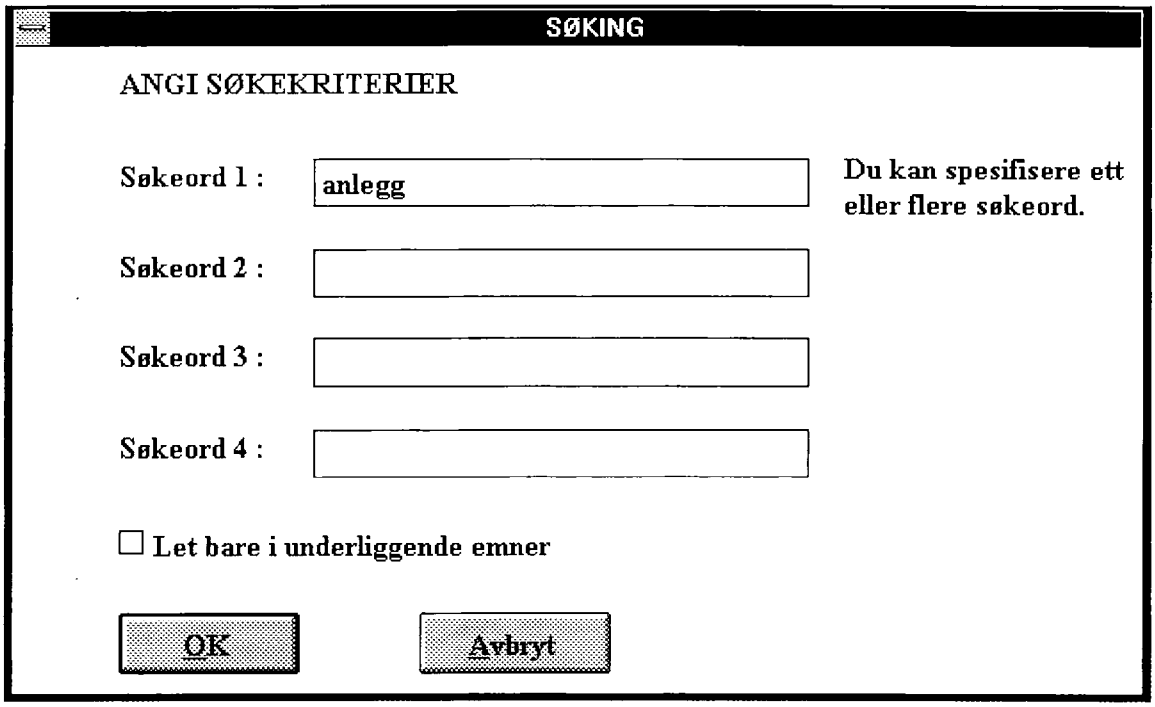

Søkeord 1,2,3,4 : Tast inn søkeord. Teksten bli trunkert bak men ikke foran. Det vil si at et søk på "avløp" vil søke frem all termer som inneholder ord som starter på "avløp" i overskrift eller definisjonstekst. Dersom du taster inn flere ord vil det gjelde "**og**" - relasjoner mellom søkeordene. Søkefunksjonen vil i en senere versjon bli utbygget slik at man kan kombinere "**og**" og "**eller**".

Søk bare i underliggende termer : Kryss av i denne boksen dersom du bare vil søke i termer som ligger "under" den termen som er fokusert.

1.2.3. Søking - Resultatbildet

Når søket er spesifisert vil du komme til et skjermbilde som viser hvilke termer som matcher søkekriteriene.

Skjermbildet inneholder tre "bokser" :

- **Rotstiboks**. Øverst på skjermen ser du en listeboks som viser hvor termen er plassert i den hierarkiske strukturen. Dersom termen har to eller flere overtermer vil dette bli vist v.h.a. to eller flere rotstier.
- **Funnboks**. Midt i skjermbildet vises de termene som matcher søkekriteriet. Tallet til venstre indikerer hvor mange ganger teksten forekommer. (OBS : Forskjell på enkelt / avansert søk m.h.t. om forekomster i definisjonstekst "teller med"):
- **Tekstboks**. Hver gang du klikker på en term i funnboksen vil tilhørende definisjonstekst vises i denne boksen nederst i skjermbildet.

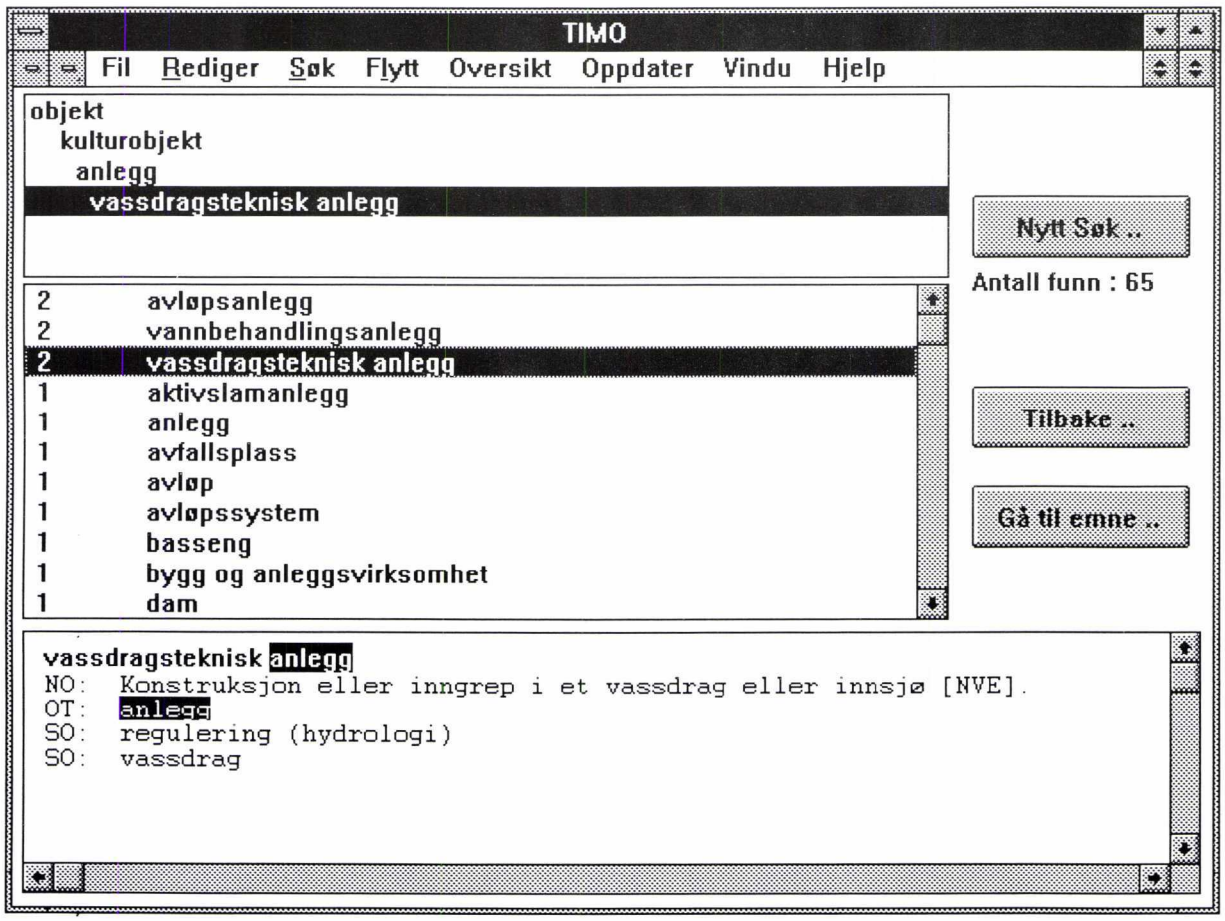

Velg ....

Nytt Søk	: Dersom du vil spesifisere et nytt søk.
Tilbake	: Returnerer til den termen du fokuserte før søket ble startet.
Gå til emne	: Returnerer til termen som er spesifisert i funnboksen.

1.4. Oversikt over innholdet i den hierarkiske strukturen

1.4.1. Hierarkisk liste.

Velg Oversikt/Hierarkisk liste fra menyen. Dette menyvalget gir deg muligheten til å se alle underliggende termer slik de ville ta seg ut i en hierarkisk utskrift av tesaurusen.

Trykk Esc for å komme tilbake.

1.4.2. Vis termens beliggenhet

Velg Oversikt/Vis termens beliggenhet fra menyen.
Viser hvor i hierarkiet termen er plassert. Det vil si termens "rotsti".

1.4.3. Antall undertermer

Velg Oversikt/Antall undertermer fra menyen.
Gir en statistisk oversikt over hvor mange undertermer som eksisterer. Denne funksjonen er nyttig dersom du vil vite hvilke deler av tesaurusen som er mest utbygget.

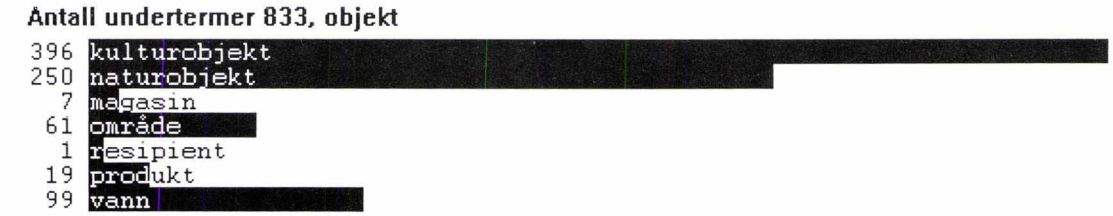

Trykk Esc for å komme tilbake.

1.4.4. Grafisk "spaghetti"

Velg Oversikt/Grafisk spaghetti fra menyen.
Dette menyvalget gir nok en alternativ oversikt over den hierarkiske strukturen som kan være nyttig i visse sammenhenger.

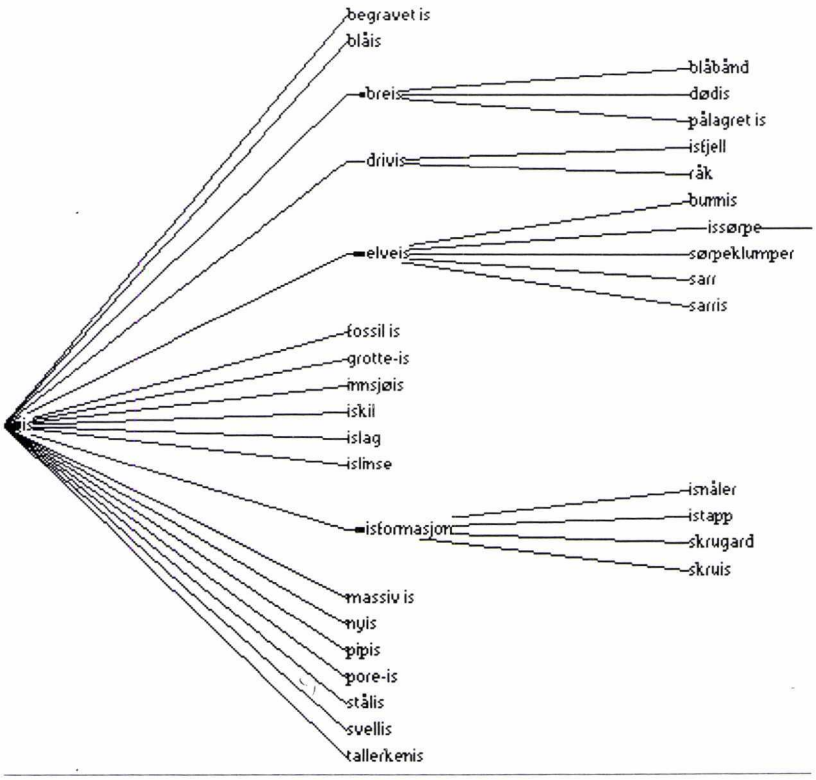

Trykk Esc for å komme tilbake.

2. INSTALLASJON :

Systemkrav :

- Windows 3.0 eller nyere.
- Ca. 1 Megabyte ledig diskplass på installasjonsdisken. (Installasjonsprogrammet passer på at det er nok diskplass...)

Fremgangsmåte :

1) Sett inn disketten.
2) Start opp **Filbehandleren**.
3) Klikk på symbolet for **a:** (evt. b:)
4) Dobbeltklikk på programfilen **setup.exe**

Setup-programmet gir videre installasjonsveiledning.
Det vil bli opprettet et gruppevindu med tilhørende ikon for programmet.

Lykke til !

Denne serien utgis av Norges vassdrags- og energiverk (NVE)
Adresse: Postboks 5091 Majorstua, 0301 Oslo

I 1993 ER FØLGENDE PUBLIKASJONER UTGITT:

Nr 1 Inger Marie Traagstad og Svein Homstvedt: Seminarrapport: Vassdragsinformasjon i forvaltningen. (168 s.)

" 2 Oddvar Fossheim (red.): Retningslinjer for inngrep i vassdrag. Saksbehandling i forhold til vassdragslovens §§ 104-106 m.v. (almene interesser). (35 s.)

" 3 Opprusting og utvidelse av vannkraftverk. Erfaringer fra gjennomførte prosjekter, Toverud kraftverk, Oppland. (90 s.)

" 4 Sverre Husebye: LRV-Prosjektet: Utnyttelse av vannvolumet under laveste regulerte vannstand i ekstreme tørrår. (51s.)

" 5 Knut Gjermundrød (red.): Veiledning i planlegging av mikro- og minikraftverk. (32 s.)

" 6 Arne Venjum (red.): Oversikt over vedtak i tvistesaker 1991 og 1992. Tariffer og vilkår for overføring av kraft. (34 s.)

" 7 Katinka L. Greve og Pål Meland: Drøfting av målene for norsk enøk-politikk. (17 s.)

" 8 Marit Lundteigen Fossdal og Nils Roar Sælthun (redaktører): Energiplanleggingsmodeller - klimaendringer. Rapport fra nordisk ekspertmøte. (Energy planning models - climate change). (135 s.)

" 9 John Cock: Pris på elektrisk kraft til husholdning 1993. (7 s.)

" 10 Christian H. Johansen: Kraftmarkedsundersøkelse - pr. 1.1.1993. (24 s.)

" 11 Heidrun Kårstein (red.): Hydrologisk månedsoversikt - Artikkelsamling 1991-1992. (43 s.)

" 12 Kåre Utaaker: Virkninger av vassdragsreguleringer på lokalklimaet. (121 s.)

" 13 Per Einar Faugli, Arne H. Erlandsen og Olianne Eikenæs (redaktører): Inngrep i vassdrag; konsekvenser og tiltak - en kunnskapsoppsummering. (639 s.) 2 bind.

" 14 Didrik Hjort: Statistikk over overføringstariffer i regional- og distribusjonsnett 1993. (65 s.)

" 15 John E. Brittain og Jan Henning L´Abée-Lund: Biotopjusteringsprogrammet - status 1992. (60 s.)

" 16 Jon Eilif Trohjell og Inge Harald Vognild: Jordkabel som alternativ til luftledning. Sammenligning av økonomiske og tekniske forhold ved spenninger over 22 kV. (62 s.)

" 17 Olianne Eikenæs: Geofaglege undersøkingar i Troms og Finnmark fylke. Verneplan I og II vassdrag. (73 s.)

" 18 Gunnar Østrem (red.): Ferskvannstesaurus, en første, foreløpig del av Norsk miljøtesaurus. (236 s. + diskett)